

Sprawozdanie Biblioteki Narodowej

za rok 2018

Sprawozdanie Biblioteki Narodowej

za rok 2018

Spis treści

4-6	Tworzenie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej
	1.
8-13	Kalendarium
	2.
16-28	Gromadzenie zbiorów
	3.
30-47	Katalogowanie zbiorów. Bibliografia narodowa. Funkcje centralne
	4.
50-58	Udostępnianie zbiorów
	5.
60-64	Technologie procesów bibliotecznych
	6.
66-76	Ochrona i konserwacja zbiorów
	7.
78-89	Biblioteki cyfrowe

	8.
92-110	Działalność naukowa
	9.
112-124	Współpraca międzynarodowa
	10.
126-147	Wydarzenia
150-159	<i>O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych</i> – rękopis Wacława Seweryna Rzewuskiego
	11.
162-170	Działalność wydawnicza i promocyjna
	12.
172-178	Zadania zlecone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
	13.
180-194	Struktura organizacyjna Biblioteki Narodowej

Tworzenie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej

Ogólnokrajowa sieć biblioteczna – przewidziana przez ustawę o bibliotekach – ma na celu prowadzenie przez biblioteki publiczne i inne włączone do niej placówki biblioteczne działalności bibliotecznej i informacyjnej, umożliwiającej optymalne wykorzystanie materiałów bibliotecznych i innych źródeł informacji. Biblioteki wchodzące w skład sieci są obowiązane do współdziałania w zakresie gromadzenia, katalogowania, przechowywania i udostępniania zbiorów, sporządzania i rozpowszechniania informacji bibliograficznych i dokumentacyjnych, działalności naukowo-badawczej oraz doskonalenia i doskonalenia zawodowego pracowników bibliotek, a także wymiany i przekazywania materiałów bibliotecznych oraz informacji. Biblioteka Narodowa, jako centralna biblioteka państwa i największa biblioteka publiczna w Polsce, rozpoczęła działania zmierzające do zacieśnienia współpracy z bibliotekami różnych typów, przede wszystkim z publicznymi. Z placówkami najbardziej aktywnymi i najlepiej funkcjonującymi podpisaliśmy umowy o współpracy. Narzędziem do współdziałania między bibliotekami tworzącymi ogólnokrajową sieć biblioteczną jest tworzony system OMNIS, wspomagany przez ważne projekty – takie jak Patrimonium. Za najważniejszą uznaję współpracę z Biblioteką Jagiellońską, najstarszą i największą biblioteką uniwersytecką w Polsce, której zbiory historyczne i współczesne należą do najważniejszych w Kraju.

Wydarzeniem o przełomowym znaczeniu był zakup i pierwsza w Polsce implementacja zintegrowanego systemu bibliotecznego Alma i wyszukiwarki Primo – najnowszych i najlepszych na świecie rozwiązań

technologicznych dla bibliotek. Biblioteka Narodowa znalazła się w gronie największych na świecie księżnic narodowych i akademickich, w których wprowadzono ten system.

Nadrzędnym zadaniem BN jest zgromadzenie całości piśmiennictwa drukowanego i cyfrowego oraz najważniejszych zabytków dziedzictwa rękopiśmiennego. W rok 2018 BN wchodziła ze zinventaryzowanym narodowym zasobem bibliotecznym, co pozwoliło na określenie braków w Korpusie Publikacji Polskich. W dniu obchodów 90-lecia reaktywowania BN po zaborach, w obecności Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ogłosiłem plan zgromadzenia brakujących egzemplarzy polskich publikacji, który nabrał szczególnego wymiaru w roku obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości – w Bibliotece Narodowej, która jest jednym z jej symboli. Reakcja osób prywatnych i bibliotek przerosła nasze oczekiwania. Otrzymaliśmy wiele brakujących egzemplarzy książek i czasopism, często troskliwie przechowywanych w domach rodzinnych przez kolejne pokolenia. Do roku 2022, kiedy będziemy obchodzić 275. rocznicę otwarcia Biblioteki Rzeczypospolitej Żałuskich zwanej, czyli pierwszej polskiej Biblioteki Narodowej – jednej z najstarszych bibliotek narodowych na świecie i jednej z największych bibliotek publicznych w Europie w XVIII w. – chcemy zgromadzić pełny lub prawie pełny Korpus Publikacji Polskich.

W 2018 r. zamknęliśmy jeden z etapów programu wieczystego przechowywania zbiorów Narodowej Książnicy poprzez odkwaszenie przynajmniej jednego egzemplarza z każdego wydanego w Polsce tytułu książki z XIX i XX w. Dzięki wieloletnim i kosztownym pracom wydrukowane na kwaśnym papierze książki będą mogły przetrwać następne setki lat. Trwają dalsze intensywne prace nad odkwaszeniem czasopism, rękopisów, druków ulotnych i innych zagrożonych zniszczeniem egzemplarzy z naszych zbiorów.

Biblioteka Narodowa we współpracy z Qatar Museums, które sfinansowały cały projekt, zrealizowała plan naukowej edycji rękopisu Wacława Seweryna Rzewuskiego *O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych*. Jest to pierwsze pełne, krytyczne opracowanie naukowe rękopisu Rzewuskiego, obejmujące 5 woluminów zebranych w ozdobne etui, osobno w tłumaczeniu na język polski i język angielski. Format wydania jest zbliżony do wymiarów rękopisu, a układ typograficzny – nie odbierając edycji jej walorów naukowych – odwzorowuje indywidualny charakter, w jakim Wacław Rzewuski sporządzał swoje zapiski. Publikacja BN została doceniona i uhonorowana licznymi nagrodami w Polsce i za granicą. Dziękuję wielu osobom, które przez siedem lat brały udział w pracach nad skomplikowanym i trudnym zadaniem naukowym i wydawniczym. Słowa podziękowania składam pracownikom Biura Komunikacji i Promocji, w tym przede wszystkim Jackowi Krawczykowi, który był redaktorem prowadzącym edycję oraz mojemu zastępcy Dominikowi Cieszkowskiemu, który projekt przez wiele lat nadzorował.

Wyjątkowe podziękowania kieruję do Zofii Żurawińskiej, która od wielu lat pełni odpowiedzialne funkcje w BN, ostatnio Bibliotekarza Systemowego i kierownika Instytutu Bibliograficznego. Jej wkład w rozwój BN jest nie do przecenienia. Należy podkreślić jej rolę w realizacji zakupu i implementacji zintegrowanego systemu Alma i wyszukiwarki Primo,

których wprowadzenie było możliwe dzięki współpracy wielu osób, ale przede wszystkim dzięki osobistemu zaangażowaniu Zofii Żurawińskiej oraz jej zastępcy Kacpra Trzaski – od 1 kwietnia 2019 r. wicedyrektora Biblioteki Narodowej.

Ze szczególnymi wyrazami wdzięczności zwracam się do dr Moniki Mitery, która od siedmiu lat pełni funkcję zastępcy dyrektora ds. naukowych, oraz mojego pierwszego zastępcy. Jej wiedzy, roztropności, pracowitości i oddaniu Biblioteka Narodowa i ja osobiście wiele zawdzięczamy.

Tomasz Makowski
Dyrektor Biblioteki Narodowej

Kalendarium

1.

Styczeń

4

Marta Rudzka przekazała do zbiorów BN notatniki Adama Nagórskiego i tekę z dokumentami adwokackimi dotyczącymi Stefana Żeromskiego.

5

Korespondencję z Bożeną i Jerzym Łojkami podarował Bibliotece Narodowej Zbigniew Anculewicz.

15

Michał Głowiński przekazał do zbiorów BN szkice biograficzne *Postacie*, korespondencję oraz *Male szkice*.

Luty

1

W roku Zbigniewa Herberta i zbliżającej się dwudziestej rocznicy jego śmierci, która przypada 28 lipca 2018 r. Biblioteka Narodowa przygotowała specjalny serwis internetowy prezentujący twórczość i biografię poety. Udostępnione tam materiały pochodzą z archiwum Zbigniewa Herberta, które decyzją spadkobierców od 11 grudnia 2006 r. znajduje się w posiadaniu Biblioteki Narodowej. W ramach obchodów Biblioteka Narodowa postanowiła też poświęcić Pocię piknik literacko-wydawniczy *Imieniny Jana Kochanowskiego*, organizowany corocznie w Ogrodzie Krasiańskich.

1

W Pałacu Rzeczypospolitej w Warszawie odbyło się uroczyste przekazanie do zbiorów BN spuścizny Henryka Mikołaja Góreckiego, jednego z najwybitniejszych polskich kompozytorów ostatniego stulecia. W wydarzeniu wzięli udział prof. Piotr Gliński, wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego oraz dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej. Podczas konferencji prasowej

zaprezentowano najcenniejsze obiekty z przekazanego archiwum.

1

Archiwum Tomasza Burka przekazali do zbiorów BN Marta i Krzysztof Burkowie.

5–9

W ramach odbywającego się na całym świecie festiwalu #ColorOurCollections biblioteki i inne instytucje kultury udostępniały swoje zbiory w formie kolorowanek. Do akcji włączyła się w tym roku Biblioteka Narodowa.

9

W Bibliotece Narodowej otwarto wystawę *Wszystkie Małgości Świata* inaugurującą powstanie Archiwum Muzyki Rozrywkowej. Bohaterką wystawy była ikona polskiej muzyki rozrywkowej Maryla Rodowicz, która przekazała BN swoje archiwum. Plastyczna opowieść o niej sugestywnie przeniosła w świat rozrywki z okresu PRL i lat późniejszych. Ekspozycja prezentowała m.in. stroje estradowe wokalistki, fotografie z tras koncertowych, materiały audiowizualne, płyty, a nawet czerwone porsche, którym artystka jeździła w latach 70. ubiegłego wieku. Wystawę można było zwiedzać do 9 kwietnia.

9

Rękopisy powieści z własnego archiwum złożył w BN Eugeniusz Kabac.

15

W ratuszu miejskim w Nancy odbyła się uroczysta inauguracja poświęconego wspólnym dziejom Francji i Polski dwujęzycznego portalu France-Pologne/Francja-Polska. Wzięli w niej udział dyrektorzy Bibliotek Narodowych obu krajów: Laurence Engel i Tomasz Makowski oraz mer miasta Laurent Hénart, Eric Freysselinard, prefekt regionu Meurthe-et-Moselle; Czesław Bartela, konsul honorowy RP w Nancy oraz deputowani do parlamentu Francji z okręgu Lotaryngii. Uczestnikami uroczystości bli również: Elisabeth Walle kurator zbiorów polskich w Bibliothèque nationale de France, Bruno Sagna, koordynator projektu w BnF oraz Agata Pietrzak, kierownik Zakładu Zbiorów Ikonograficznych, która

przedstawiła zbiory Jana Piotra Norblina w obu bibliotekach narodowych.

18

Biblioteka Narodowa uruchomiła nową, responsywną wersję serwisu internetowego. Nowy serwis został zaprojektowany z myślą o użytkownikach urządzeń mobilnych – można z niego wygodnie korzystać również na tablecie lub smartfonie.

26

W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się uroczystość z okazji 90. rocznicy podpisania przez Prezydenta Ignacego Mościckiego rozporządzenia o reaktywowaniu Biblioteki Narodowej. Honorowymi gośćmi byli Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej dr Andrzej Duda wraz z Pierwszą Damą Agatą Kornhauser-Dudą oraz prof. Piotr Gliński, wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego. Prezydent Andrzej Duda wraz z Małżonką przekazali podczas uroczystości na ręce dyrektora BN Tomasza Makowskiego okolicznościowe dary: tom poezji Zbigniewa Herberta ze swej osobistej biblioteki oraz kartę z autografem śp. Tomasza Burka, wybitnego literaturoznawcy, zawierającą propozycję fragmentów *Quo Vadis* Henryka Sienkiewicza do odczytania przez Parę Prezydencką podczas Narodowego Czytania w 2016 r.

26

Prof. Piotr Gliński, minister kultury i dziedzictwa narodowego zatwierdził Regulamin Priorytetu 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych na rok 2018, ustalając jego budżet na 26,5 mln zł. Priorytet 1 realizowany jest w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016–2020”. Bibliotece Narodowej powierzono obowiązki Operatora Priorytetu.

28

Biblioteka Narodowa podpisała umowę z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczącą udostępniania w portalu POLONA utworów powstałych w projektach finansowanych przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki.

28

Biblioteka Narodowa zakupiła od *Györgya Gómöriego* adresowane do niego listy od Wiktora Woroszyńskiego i Leszka Kołakowskiego.

Marzec

7

Zmarł Jerzy Milian, wybitny wibrafonista i kompozytor, jeden z pionierów jazzu w Polsce, wieloletni współpracownik Krzysztofa Komedy. Miał 82 lata. Bogatą kolekcję oryginalnych taśm z nagraniami oraz fotografii Artysty, a także wspólny rękopis przełomowego w historii polskiego jazzu utworu Miliana i Komedy *Memory of Bach* posiada Biblioteka Narodowa w zbiorach Archiwum Jazzu Polskiego.

8

Archiwum Jazzu Polskiego w BN wzbogaciło się o materiały przekazane przez Andrzeja Wasylewskiego.

15

W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się konferencja prezentująca raport Biblioteki Narodowej *Stan czytelnictwa w Polsce w 2017 roku*.

19

Materiały dotyczące Agnieszki Osieckiej przekazała do zbiorów BN Agata Passent.

21

Bibliotekę Narodową odwiedziła delegacja z Iraku. Grupie irackich bibliotekarzy przewodniczył naczelny dyrektor Biblioteki Narodowej i Archiwum Iraku Alaa Abo Al Hassan Esmail. Goście zwiedzili gmach główny w al. Niepodległości i Pałac Rzeczypospolitej oraz zostali przyjęci przez dyrektora BN Tomasza Makowskiego. Głównym celem wizyty było zapoznanie się z polskimi doświadczeniami w zakresie gromadzenia, ochrony, katalogowania i udostępniania zbiorów.

22

W Bibliotece Narodowej miało miejsce ogólnopolskie spotkanie konsultacyjne „Przemiany POLONY w ramach projektu e-usługa OMNIS”. Celem spotkania było zaprezentowanie kierunku rozwoju Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA oraz wskazanie kluczowych rozwiązań technicznych i funkcjonalnych przewidzianych do zastosowania w ramach poszczególnych e-usług.

28

Biblioteka Narodowa udostępniła, w formie papierowej i elektronicznej, wszystkie numery prestiżowego miesięcznika „Gramophone”, wychodzącego od 1923 r. Periodyk uznawany jest za najlepsze na świecie czasopismo poświęcone muzyce klasycznej.

Kwiecień

3

Laureatem powołanej przez Bibliotekę Narodową Nagrody Literackiej im. Marka Nowakowskiego został Paweł Sołtys za zbiór opowiadań *Mikrotyki*. Ceremonia wręczenia Nagrody odbyła się w Pałacu Rzeczypospolitej przy pl. Krasińskich. Jury w składzie: Maciej Urbanowski (Przewodniczący), Włodzimierz Bolecki, Wojciech Chmielewski, Janusz Drzewucki, Irena Makarewicz, Krzysztof Masłoń i Mateusz Matyszkowicz doceniło debiutującego pisarza, który jest zarazem doświadczonym muzykiem – wokalistą, gitarzystą i autorem tekstów piosenek, występującym pod pseudonimem artystycznym Pablopavo. Podkreślano oryginalne podejście laureata do problematyki warszawskiej, precyzję języka, nowatorskie posługiwanie się słowem i twórcze nawiązanie do prozy patrona Nagrody.

4

Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich IFLA prowadzi ogólnoswiatową debatę pod nazwą „Globalna Wizja” na temat międzynarodowej współpracy wszystkich bibliotekarzy – tzw. zjednoczonego środowiska bibliotecznego. Hasłem dyskusji jest

„Nasza wizja – nasza przyszłość”. Po serii warsztatów regionalnych na wszystkich kontynentach i zakończeniu etapu konsultacji internetowych, w których wzięło udział ponad 21 tysięcy głosujących, eksperci pracujący dla IFLA przygotowali wstępną wersję Raportu.

9

W Bibliotece Narodowej odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, która zaopiniowała wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury.

12–15

Na 24. Targach Wydawców Katolickich, które odbywały się w Arkadach Kubickiego Zamku Krolewskiego, można było zapoznać się z ofertą wydawniczą Biblioteki Narodowej.

16

Dyrektor Biblioteki Narodowej Tomasz Makowski wziął udział w uroczystościach inauguracyjnych nowej siedziby Biblioteki Narodowej Kataru. W otwarciu nowego gmachu uczestniczyli: emir Kataru, jego matka, która jest przewodniczącą Fundacji Katarskiej, oraz wielu polityków krajów europejskich i arabskich. Na zaproszenie BN Kataru przyjechała również delegacja świata bibliotekarskiego. Reprezentacyjny gmach Biblioteki Narodowej Kataru został zaprojektowany przez wybitnego holenderskiego architekta Rema Koolhaasa. Nowoczesne wnętrza mieszczą blisko 1,5 mln woluminów zbiorów Biblioteki, w tym szczególnie cenną Kolekcję Dziedzictwa, obejmującą obiekty najważniejsze dla historii i kultury arabskiej oraz islamskiej.

18–20

Odbyła się 22 edycja Warszawskich Spotkań Konserwatorskich „Sztuka konserwacji” – imprezy skierowanej do tych, którzy zajmują się ochroną i ratowaniem dóbr kultury. Uroczyste otwarcie miało miejsce w Bibliotece Narodowej, która jest jednym z organizatorów konferencji. W czasie sesji konserwatorskiej „Konserwacja wobec wystaw” pracownicy Biblioteki Narodowej wygłosili referaty. Na specjalnie przygotowanej wystawie w gmachu głównym BN zostały pokazane katalogi wystaw, na których zaprezentowano zbiory Biblioteki Narodowej.

23

Z okazji Międzynarodowego Dnia Książki i Praw Autorских, a także rocznicy śmierci Miguela de Cervantesa Ambasada Hiszpanii i Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowały całonocne, publiczne czytanie *Don Kichota*, które odbyło się w sali Kolumnowej Instytutu Historycznego UW. Na zaproszenie Ambasadora Hiszpanii w wydarzeniu wziął udział dyrektor Biblioteki Narodowej Tomasz Makowski, który odczytał fragment dzieła.

24

Biblioteka Narodowa podpisała z firmą Ex Libris, czołowym światowym dostawcą rozwiązań chmurowych dla bibliotek, umowę na zakup i implementację zintegrowanego systemu zarządzania zasobami – Alma i wyszukiwarke – Primo, realizując jeden z elementów projektu „e-usługa OMNIS” finansowanego przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa w ramach Działania 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych” 2 osi priorytetowej Programu Polska Cyfrowa 2014–2020. Implementacja systemu jest początkiem dostarczania narzędzi do budowy ogólnopolskiej sieci bibliotecznej.

24

Biblioteka Narodowa gościła z wizytą studyjną grupę bibliotekarzy z Mołdawii. Goście spotkali się z Katarzyną Śląską, zastępcą dyrektora BN oraz zapoznali się z pracą Pracowni Informacji Naukowej BN, Czyteln, Zakładu Zbiorów Cyfrowych oraz Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych.

25.04–1.05

Biblioteka Narodowa została zaproszona do udziału w tegorocznych Międzynarodowych Targach Książki w Abu Zabi. To jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalnych Bliskiego Wschodu. W tym roku w Targach uczestniczyło ponad 1300 wydawców z 65 krajów. Polska była gościem honorowym imprezy. Uroczystego otwarcia Targów dokonali: szejk Abdullah bin Zayed Al Nahyan, minister spraw zagranicznych Zjednoczonych Emiratów Arabskich, oraz prof. Piotr Gliński, wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego.

BN zaprezentowała dwie wystawy oraz stoisko ze swoimi publikacjami. Dyrektor BN Tomasz Makowski wygłosił wykład poświęcony najcenniejszym skarbowi Narodowej Książnicy. O nowych sposobach udostępniania dóbr kultury opowiedział Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych BN.

Maj

11

Teresa Mellerowicz-Gella przekazała do zbiorów BN materiały dotyczące Mirona Białoszewskiego i Izaaka Celnikiera.

16

Zbiory BN uzupełniły przekazane przez Andrzeja Walickiego, adresowane do niego, listy Adama Schaffa i Leszka Kołakowskiego.

17–20

Już po raz dziewiąty na Stadionie PGE Narodowym odbywały się Warszawskie Targi Książki, w których komitecie honorowym jest Biblioteka Narodowa. W stoisku BN można było zapoznać się z aktualną ofertą wydawniczą oraz spotkać się z przedstawicielami Biura ISBN, by porozmawiać m.in. o nowościach w serwisie e-ISBN, jak również zapoznać się ze skarbami Biblioteki Narodowej udostępnionymi w wersji cyfrowej w serwisie POLONA/2 miliony.

24

Nagrodę Culture.pl Superbrands dla twórców i instytucji kultury, które najskuteczniej wspierają markę Polski za granicą, otrzymała w roku 2018 Biblioteka Narodowa za prowadzenie portalu POLONA. To specjalne wyróżnienie jest przyznawane przez Instytut Adama Mickiewicza w partnerstwie z Superbrands Polska. Dyrektor Biblioteki Narodowej Tomasz Makowski odebrał statuetkę Culture.pl Superbrands z rąk Krzysztofa Olendzkiego, dyrektora Instytutu Adama Mickiewicza, podczas XII gali finałowej konkursu Superbrands Polska w Warszawie. Biblioteka Narodowa udostępnia w serwisie nie tylko swoje zbiory, ale też

obiekty innych instytucji. Zbiór zdigitalizowanych obiektów codziennie powiększa się o nawet 2000 obiektów.

25

Zygmunt Saloni przekazał BN materiały dot. Janusza Szpotańskiego i Marka Nowakowskiego oraz dokumentację własną.

25

Tłumaczenia z archiwum Zofii Ernstowej podarowała BN rodzina Ernstów.

Czerwiec

8

W trzeciej edycji akcji „Jak nie czytam, jak czytam”, organizowanej przez miesięcznik „Biblioteka w Szkole” oraz blisko 2000 bibliotek, dzieci i młodzież wspólnie czytali książki. Dużą popularnością cieszyły się czytelnice flashmoby, marsz z książkami, literackie kalambury i spontaniczne spotkania w publicznych miejscach, gdzie do akcji dołączały przypadkowe osoby. Jednym z patronów akcji jest Biblioteka Narodowa.

9

IV wydanie ogólnopolskiej akcji Noc Bibliotek odbyło się pod hasłem „Rzeczpospolite Czyta”. Ta wieczorno-nocna akcja w niekonwencjonalny sposób promuje czytanie i biblioteki – jako najbardziej otwarte, dostępne instytucje kultury z ofertą dla wszystkich.

22

W wieku 80 lat zmarł Marek Karewicz, najwybitniejszy fotografik dokumentujący dzieje polskiego jazzu, bluesa i rocka. Fotografował także światowych artystów odwiedzających Polskę: Milesa Davisa, Ellę Fitzgerald, zespół Rolling Stones i innych. Jego zdjęcia największych sław muzycznych zyskały rozgłos międzynarodowy. W 2013 r. Twórca przekazał Bibliotece Narodowej prawa do udostępniania archiwum swoich fotografii związanych z jazzem – w ramach Archiwum Jazzu Polskiego.

29

Na kolejnym posiedzeniu w Bibliotece Narodowej Krajowa Rada Biblioteczna opiniowała wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury.

30

Odbyła się kolejna edycja *Imienin Jana Kochanowskiego* – literackiego pikniku organizowanego przez Bibliotekę Narodową, którego specjalnym gościem był tym razem Zbigniew Herbert. W Pałacu Rzeczypospolitej przez cały dzień można było oglądać pokaz *Pan Cogito w podróży* – oryginały bezcennych rękopisów Zbigniewa Herberta związanych z wojazami Poety. Rozmawiano z zaproszonymi pisarzami i literaturoznawcami. Specjalne spotkania zorganizowano z laureatami tegorocznych nagród literackich: Ernestem Bryllem i Pawłem Sołtysem/Pablopavo. Swoje oferty zaprezentowali czołowi polscy wydawcy. Ciekawą formułę gry terenowej „Twórcy kultury/twórcy niepodległości” zaproponował jej organizator – firma Games Development. Animatorzy, wcielający się w rolę Stefana Żeromskiego, Juliana Tuwima, Adama Mickiewicza, Marii Konopnickiej i Stanisława Wyspiańskiego, kierowali detektywistycznymi zadaniami licznego grona uczestników gry, którzy w podsumowaniu swojej wędrówki przez historię mieli odpowiedzieć na pytanie „Czym jest Polska?”. Tłumy kibiców zgromadził „Mecz poetycki”.

Lipiec

5

Biblioteka Jagiellońska jako pierwsza biblioteka akademicka oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie jako pierwsza wojewódzka biblioteka publiczna zostały zakwalifikowane do wdrożenia systemu Alma i wyszukiwarki Primo, a zatem do pracy we wspólnym środowisku katalogowym z Biblioteką Narodową w ramach realizacji umowy „Zakup i Implementacja Zintegrowanego Systemu Zarządzania Zasobami dla Bibliotek”, zawartej pomiędzy Biblioteką Narodową a firmą Ex Libris.

19

Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich IFLA prowadziła drugą fazę ogólnościatowej debaty pod hasłem „Globalna Wizja” na temat międzynarodowej współpracy wszystkich bibliotekarzy. Spotkania przedstawicieli organizacji bibliotekarskich z władzami IFLA odbywały się na wszystkich kontynentach. Równoległe miały miejsce spotkania w poszczególnych krajach. Przedstawiciel Biblioteki Narodowej, Tomasz Gruszkowski, kierownik Ośrodka Ochrony i Konserwacji IFLA PAC, prowadził w Bibliotece Jagiellońskiej warsztat zorganizowany dla Okręgu Małopolskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

20

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2019 Rokiem Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. 20 maja 2019 r. minie 100. rocznica urodzin tego wybitnego pisarza i publicysty emigracyjnego, więźnia sowieckich łagrów, uczestnika Bitwy pod Monte Cassino, współtwórcy „Kultury” paryskiej. Biblioteka Narodowa uporządkowała, skatalogowała i zdigitalizowała znajdujące się w Neapolu archiwum Pisarza.

24

W odpowiedzi na inicjatywę utworzenia w Tbilisi Biblioteki Polskiej i zgromadzenia dla niej księgozbioru, z Polski wysłano zbiór książek (ok. 5300 woluminów) przekazanych przez wiele instytucji i przez osoby prywatne, uzupełniony o publikacje z zasobu wymiennego Biblioteki Narodowej. Ten interesujący i różnorodny księgozbiór dotarł do Tbilisi 10 sierpnia.

29

Zmarł Tomasz Stańko – jeden z najwybitniejszych polskich muzyków jazzowych. Artysta wystąpił podczas pierwszej edycji *Imienin Jana Kochanowskiego* w 2012 roku. Zaprezentowana wtedy jego muzyczna interpretacja *Pieśni świętojańskiej o Sobótce* to dzisiaj stały punkt literackiego wydarzenia.

30

Zmarł o. dr Hieronim Fokciński sj – wieloletni rektor Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie, emerytowany relator generalny Kongregacji do Spraw Kanonizacyjnych, członek Rady Naukowej Biblioteki Narodowej i jej przyjaciel. O. Hieronim Fokciński był jednym z najważniejszych współpracowników Biblioteki Narodowej zagranicą. Trwałym owocem tej współpracy jest m.in. inicjatywa, podjęta w 1988 roku wraz z Fundacją Rzymską im. Margrabiny J. Z. Umiasowskiej, dotycząca zarejestrowania poloników drukowanych w XVI–XVIII wieku, znajdujących się w bibliotekach rzymskich. Od 2010 roku Biblioteka Narodowa wraz z Papieskim Instytutem i Fundacją Umiasowskiej wydaje serię *Polonika XVI–XVIII Wieku w Bibliotekach Rzymskich*.

Sierpień

6

Biblioteka Narodowa i Biblioteka Jagiellońska podpisały porozumienie o współpracy strategicznej, w którym postanawiają umacniać i rozwijać współpracę w dziedzinach związanych z działalnością obu Bibliotek, w szczególności w zakresie zapewnienia nowoczesnych form dostępu do zasobów dorobku nauki i kultury polskiej oraz światowej, tworzenia i rozwijania zaawansowanego warsztatu informacyjnego wspierającego badania naukowe, ochrony narodowego zasobu bibliotecznego oraz badań naukowych nad zbiarami historycznymi i kulturą książki.

7

Biblioteka Politechniki Wrocławskiej i Biblioteka Narodowa podpisały porozumienie o współpracy strategicznej przede wszystkim w zakresie tworzenia i rozwijania nowoczesnego warsztatu informacyjnego.

8

W Pałacu Rzeczypospolitej Biblioteka Narodowa zawarła porozumienie o współpracy z Biblioteką Uniwersytecką w Toruniu. Dzięki podpisanej umowie obie biblioteki będą pracowały we wspólnym środowisku katalogowym. Umowę podpisali dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej w Warszawie, prof. Andrzej Tretyn, rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz dr Krzysztof Nierzwicki, dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu.

17

Marta Zielińska przekazała do zbiorów BN archiwum J. G. Zielińskiego oraz materiały dotyczące rodziny Czackich.

17

Maszynopisy Kazimierza Brandysa podarowała BN Giovanna Tomassucci.

24

Wszedł w życie nowy regulamin ACADEMIKI – cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej. Liczne udogodnienia, które wprowadza, są rezultatem rozmów z bibliotekarzami oraz czytelnikami i mają sprawić, że korzystanie z ACADEMIKI będzie prostsze i bardziej efektywne.

Wrzesień

5

Biblioteka Narodowa i Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie podpisały porozumienie o współpracy, która dotyczy przede wszystkim efektywnego współdziałania w zakresie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej oraz podjęcia prac w ramach wspólnego środowiska katalogowego.

10

Zmarł Karol Śliwka, jeden z najwybitniejszych światowych twórców znaków graficznych. Był autorem wielu nadal rozpoznawalnych polskich logotypów okresu XX wieku, m.in. PKO BP, Instytutu Matki i Dziecka, Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych. W 1990 roku wygrał konkurs na znak graficzny Biblioteki Narodowej. Charakterystyczna korona nad otwartą książką jest do dziś logotypem BN.

26

Dyrektorzy i przedstawiciele bibliotek z Europy Środkowej, Szwecji i Wielkiej Brytanii, które korzystają z systemów katalogowych firmy Ex Libris, spotkali się w Pałacu Rzeczypospolitej na dorocznej konferencji. Konferencja została zorganizowana przez Ex Libris przy współpracy goszczącej uczestników Biblioteki Narodowej. Ofer Mosseri, przedstawiciel Ex Libris, omówił najnowsze osiągnięcia firmy, jej obecną sytuację i planowane kierunki rozwoju. Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, poruszył temat roli bibliotek w zmieniającym się świecie oraz zaprezentował prowadzone obecnie przez BN przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem projektu OMNIS.

27

W Bibliotece Narodowej w Warszawie odbyło się kolejne posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, która opiniowała wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury.

28

W Belwederze odbyła się uroczystość z okazji wpisania na listę krajową Pamięci Świata UNESCO rękopisu *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego; pierwodruku broszury Józefa Pawlikowskiego *Czy Polacy wybić się mogą na niepodległość* oraz pochodzącego z 11 listopada 1918 r. afisz Rady Regencyjnej obwieszający przekazanie Józefowi Piłsudskiemu władzy wojskowej w odrodzonej Polsce. Z tej okazji Biblioteka Narodowa przygotowała faksymilia trzech wymienionych obiektów.

Październik

2

Biblioteka Narodowa i Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie podpisały porozumienia o współpracy, która dotyczy przede wszystkim efektywnego współdziałania w zakresie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej oraz podjęcia prac w ramach wspólnego środowiska katalogowego.

4

Porozumienie o współpracy podpisały Biblioteka Narodowa oraz Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim.

19–22

W chińskim Hangzhou odbyło się międzynarodowe Forum poświęcone współpracy bibliotek z krajów Europy Środkowej i Wschodniej oraz Chin, ich rozwojowi oraz planom na przyszłość. Głównym wydarzeniem Forum było podpisanie umowy założycielskiej Zrzeszenia Bibliotek Chin oraz krajów Europy Środkowej i Wschodniej (16+1). W Forum wzięło udział siedmioro przedstawicieli Polski. Bibliotekę Narodową reprezentowali: Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora BN, i Tomasz Gruszkowski.

23

Biblioteka Narodowa i Biblioteka Główna Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w ramach podpisanego porozumienia o współpracy postanawiają umacniać i rozwijać współdziałanie w dziedzinach związanych z funkcjonowaniem obu Bibliotek.

24

Na Małopolskim Forum Bibliotek, poprzedzającym otwarcie 22. Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie, dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej wygłosił referat *Budowanie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej*.

25–28

Biblioteka Narodowa uczestniczyła w 22. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie. W ramach imprez targowych BN zorganizowała debatę „OMNIS – nowa jakość e-usług publicznych” oraz seminarium poświęcone zaletom spójnej kategoryzacji rynku wydawniczego.

25–28

Biblioteka Narodowa uczestniczyła w 22. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie. W ramach imprez targowych BN zorganizowała debatę „OMNIS – nowa jakość e-usług publicznych” oraz seminarium poświęcone zaletom spójnej kategoryzacji rynku wydawniczego.

Listopad

13

Zmarł Andrzej Kaszlej, wybitny znawca rękopisów cerkiewnosłowiańskich i historii wojskowości. Wieloletni pracownik Biblioteki Narodowej i starszy kustosz Zakładu Rękopisów BN. Był autorem tomu *Dzieje kodeksu supraskiego* (1997), a także katalogu *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce* (wspólnie z Aleksandrem Naumowem, 2002) oraz *Inwentarza rękopisów Biblioteki Grekokatolickiej w Przemyślu* (2011). Do końca życia pracował nad *Katalogiem rękopisów z Archiwum Zofii i Jędrzeja Moraczewskich*, nie doczekał publikacji tomu (2018). Autor artykułów i referatów dotyczących rękopisów cerkiewnosłowiańskich. Doświadczeniem i pracą wspierał opracowanie zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Biblioteki Polskiej w Londynie. W roku 2013 na wniosek dyrektora Biblioteki Narodowej został odznaczony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Złotym Krzyżem Zasługi za działalność na rzecz rozwoju kultury polskiej i dziedzictwa narodowego.

16

Biblioteka Narodowa oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi podpisały porozumienie o współpracy.

19

Zostało podpisane porozumienie o współpracy pomiędzy Biblioteką Narodową i Książnicą Pomorską im. Stanisława Staszica w Szczecinie.

21

Listy Wojciecha Kossaka do Adama Nagórskiego podarowała BN Roma-na Guerquin.

28

Biblioteka Narodowa oraz Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze podpisały porozumienie o współpracy.

29.11–2.12

W Arkadach Kubickiego Zamku Królewskiego odbywały się XXVII Targi Książki Historycznej. Biblioteka Narodowa przedstawiła swoją ofertę wydawniczą i była organizatorem spotkania pt. „Zwyczajna Niepodległa. Przegląd zasobów cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA – wykład z elementami warsztatowymi”.

Grudzień

1

Podczas 29. Międzynarodowych Targów Książki w Dosze (Katar) odbyła się uroczysta premiera składającego się z pięciu woluminów naukowego wydania dzieła *O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych* Wacława Seweryna Rzewuskiego. Ceremonia wieńczy wieloletni projekt współpracy między Biblioteką Narodową i Qatar Museums. W uroczystości wzięli udział m.in. przedstawiciele obu instytucji zaangażowanych w projekt: CEO Qatar Museums Ahmad Al Namla i dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski oraz podsekretarz stanu w MKiDN Paweł Lewandowski i polski ambasador w Katarze Janusz Janke.

4

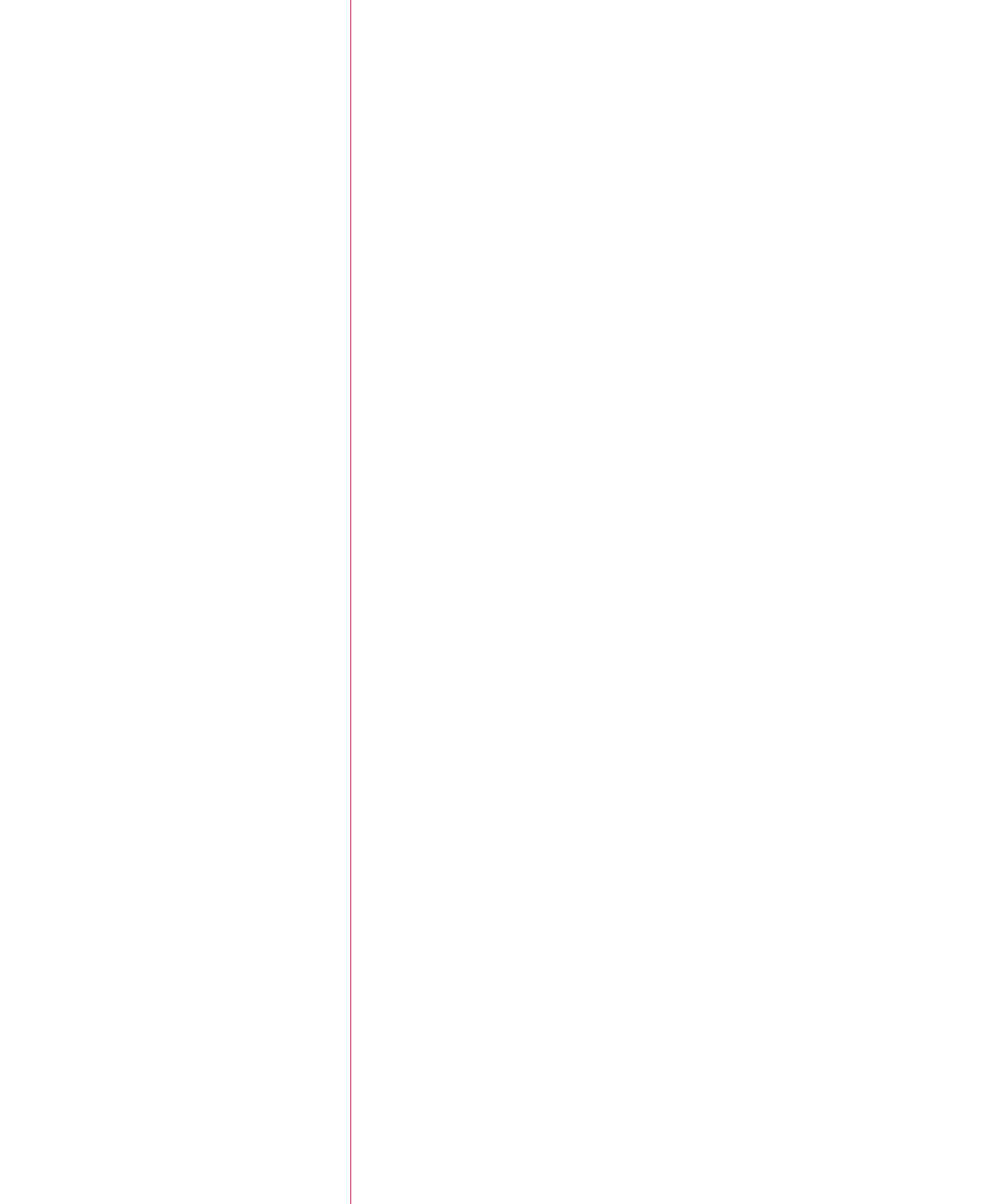
Jerzy Płaczkiewicz przekazał do zbiorów BN kolekcję płyt oraz muzykaliów, a także inne materiały dotyczące Wiery Gran.

12

Odbyło się ostatnie spotkanie podsumowujące szkolenia z zakresu Deskryptorów Biblioteki Narodowej. Główną tematykę podejmowaną podczas szkoleń stanowiły zasady wyrażania deskryptorami podstawowych elementów opisu bibliograficznego (osób, instytucji, imprez, tytułu, miejsc i formy) z jednej strony, a opracowania najpopularniejszych typów publikacji (naukowych, dydaktycznych, fachowych, religijnych i literackich) z drugiej. W szkoleniach przeprowadzonych w 2018 r. wzięło udział ponad 1000 bibliotekarzy z całej Polski ze wszystkich typów bibliotek.

18

Nagrodę Literacką Skrzydła Dedala, przyznawaną przez Bibliotekę Narodową, w 2018 roku otrzymał Wojciech Tomczyk, autor sztuk teatralnych opublikowanych w książce *Dramaty* (Państwowy Instytut Wydawniczy, Teologia Polityczna, 2018). Uroczystość wręczenia Nagrody odbyła się w Pałacu Rzeczypospolitej.

Gromadzenie zbiorów

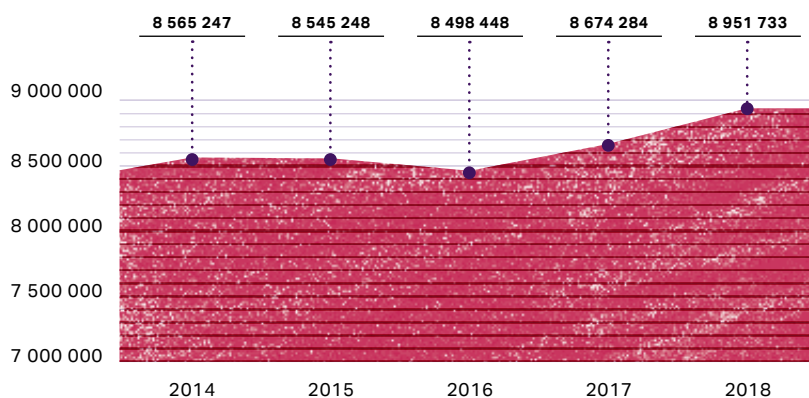
Zbiory zgromadzone w 2018 r.,
objęte rejestracją, pochodziły z:

Gromadzenie i wieczyste archiwizowanie dorobku piśmienniczego Rzeczypospolitej Polskiej jest nadrzędnym zadaniem Biblioteki Narodowej. Gromadzeniem objęte są publikacje krajowe: książki i czasopisma, druki ulotne (dokumenty życia społecznego), mapy (dokumenty kartograficzne), nuty (dokumenty muzyczne), nagrania (dokumenty dźwiękowe i audiowizualne), publikacje elektroniczne, ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne), a także rękopisy. Włączane do zbiorów i archiwizowane są również publikacje polskie lub dotyczące Polski ukazujące się poza jej granicami, piśmiennictwo innych narodów powstające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przechowywane niegdyś w historycznych polskich księgozbiorach, a także najważniejsze współczesne publikacje zagraniczne z zakresu humanistyki. BN jako biblioteka naukowa prenumeruje również najważniejsze czasopisma zagraniczne i bazy danych.

Na koniec 2018 r. zbiory Biblioteki Narodowej, obejmujące książki (wydawnictwa zwarte) od 1801 r., czasopisma (wydawnictwa ciągłe) od 1801 r., druki ulotne (dokumenty życia społecznego), dokumenty elektroniczne, rękopisy, starodruki (XV–XVIII w.), nuty (dokumenty muzyczne), nagrania dźwiękowe i audiowizualne (dokumenty dźwiękowe i audiowizualne), ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne), mapy (dokumenty kartograficzne) i mikrofilmy liczyły 8 951 733 wol./j. (w 2017 r. – 8 674 284 wol./j.), a wraz z dubletami, których było 29 254 wol./j., łącznie 8 980 987 wol./j. Zbiory BN przechowuje się w magazynach, które zajmują powierzchnię ok. 13 000 m².

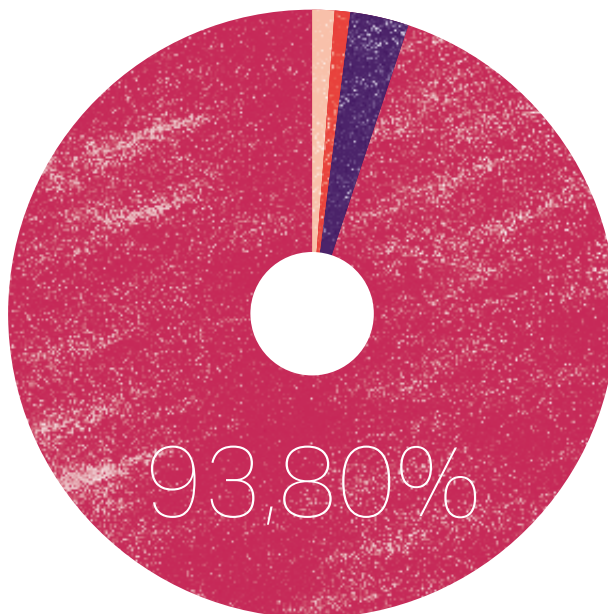
Wpływu egzemplarza obowiązkowego	219 089 WOL./J. (W 2017 R. – 176 379 WOL./J.)
Zakupów	2332 WOL./J. (W 2017 R. – 1733 WOL./J.)
Wymiany krajowej i zagranicznej	3964 WOL./J. (W 2017 R. – 8347 WOL./J.)
Darów	8010 WOL./J. (W 2017 R. – 10 227 WOL./J.)
ŁĄCZNIE	233 395 WOL./J. (W 2017 R. – 196 686 WOL./J.)

Tempo gromadzenia zbiorów w Bibliotece Narodowej
w latach 2014–2018 w wol./j. (bez dubletów)

Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu
nabycia w 2018 r.

1,80% wymiana 1,00% zakupy 3,40% dary 93,80% egzemplarz obowiązkowy

Wpływ materiałów bibliecznych objętych rejestracją ZGiUZ w 2018 r.

RODZAJ WYDAWNICTW	JEDN.	ŹRÓDŁO POZYSKANIA				
		EGZEMPLARZ OBOWIĄZKOWY	ZAKUP	WYMIANA	DARY	RAZEM
KSIĄŻKI	WOL.	64 069	1 354	1 725	3 041	70 189
CZASOPISMA*	TYT.	7 156	314	415	433	8 318
DRUKI ULOTNE	J.	32 387	62	1 812	3 918	38 179
NAGRANIA DŹWIĘKOWE I AUDIOWIZUALNE**	J.	7 945	192	-	477	8 614
PUBLIKACJE ELEKTRONICZNE***	PLIKI	105 384	0	8	13	105 405
ZBIORY SPECJALNE W TYM:	WOL./J.	-	-	-	-	-
Rękopisy ****	J.	-	5	-	-	5
Starodruki	WOL.	-	65	0	-	65
Ikonografia	J.	-	1	0	30	31
Mapy	J.	1 421	61	0	66	1 548
Nuty	J.	727	278	4	32	1 041
RAZEM	WOL./J.	219 909	2 332	3 964	8 010	233 395

* Wpływ egzemplarza obowiązkowego czasopism w 15 690 rocznikach, w 163 457 numerach.

** W tej liczbie znajdują się egzemplarze obowiązkowe nagrań dźwiękowych i audiowizualnych wpływające bezpośrednio do Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych.

*** W tej liczbie znajdują się egzemplarze obowiązkowe publikacji elektronicznych wpływające bezpośrednio do Zakładu Katalogowania Dziedziny oraz innych komórek BN.

**** Rejestracją ZGiUZ nie są objęte dary przyjmowane przez Zakład Rękopisów.

Szczegółowy stan liczebny zbiorów Biblioteki Narodowej
(stan na dzień 31 grudnia 2018 r.)*

LP	RODZAJ DOKUMENTÓW	JEDNOSTKA	ZBIORY	DUBLETY
1.	ZBIORY GŁÓWNE (1.1 – 1.4)	WOL./J./PLIKI		
1.1.2	ze zbiorów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich	WOL.	51 558	-
1.1.3	druki wilanowskie z XIX-XX w.	WOL.	21 112	-
1.1.4	zbiory bibliologiczne	WOL.	510 000	-
1.2	CZASOPISMA OD 1801 R.	WOL.	1 251 037	-
1.3	DRUKI ULOTNE	J.	2 636 883	-
1.4	PUBLIKACJE ELEKTRONICZNE	PLIKI	393 954	-
2.	ZBIORY SPECJALNE (2.1 – 2.8)	WOL./J.	ZBIORY	DUBLETY
2.1.	RĘKOPISY	WOL./J.	33 351 WOL./ 23 067 J.	-
2.2.	STARODRUKI	WOL.	183 522	-

2.3.	NUTY	J.	132 252	-
2.4.	NAGRANIA DŹWIĘKOWE I AUDIOWIZUALNE	J.	264 797	-
2.5.	RYCINY, RYSUNKI, FOTOGRAFIE (DOKUMENTY IKONOGRAFICZNE)	J.	389 825	-
2.6.	MAPY	J.	140 437	-
2.7.	MIKROFORMY	J.	274 794	-
2.8.	ZBIÓR NEGATYWÓW IKONOGRAFICZNYCH	J.	103 447	-
	RAZEM	WOL./J.	8 951 733	29 254
	ZBIORY I DUBLETY RAZEM	WOL./J.	8 980 987	

* Stan zbiorów BN nie obejmuje zbiorów Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich.

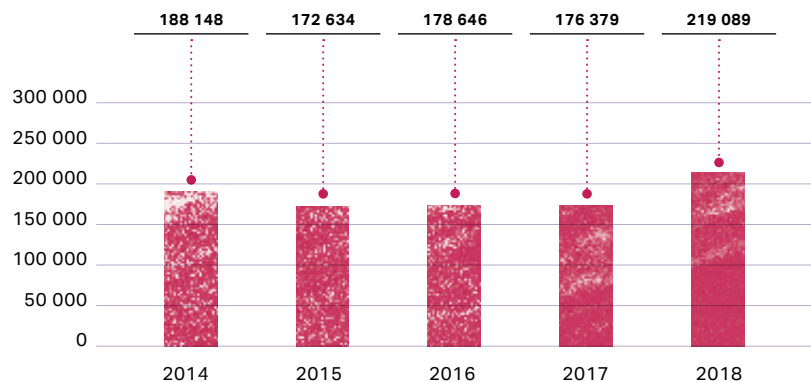
Egzemplarz obowiązkowy

W 1780 r. pierwsza Biblioteka Narodowa – Biblioteka Rzeczypospolitej, zwana Biblioteką Załuskich – uzyskała prawo do otrzymywania bezpłatnych egzemplarzy wszystkich książek publikowanych na terytorium polskim. Przywilej ten potwierdziły dla Biblioteki Narodowej władze II Rzeczypospolitej. Obecnie na mocy ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych z 7 listopada 1996 r. oraz rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania, a także zmieniającego je Rozporządzenia z 24 maja 1999 r., Bibliotece Narodowej przekazywane są po dwa egzemplarze wszystkich publikacji wydawanych w Polsce: książek, czasopism, gazet, druków muzycznych, atlasów, map, globusów oraz druków ulotnych dokumentujących życie społeczne, jak również dokumentów dźwiękowych, audiowizualnych i elektronicznych. Stanowi to uregulowaną prawnie podstawę tworzenia przez Narodową Książnicę kompletnego archiwum piśmiennictwa polskiego, co służy, podobnie jak w innych krajach, zachowaniu dziedzictwa kulturowego, opracowywaniu bibliografii narodowej i sporządzaniu statystyki wydawniczej.

W 2018 r. rejestracją objęto 219 089 wol./j./plików (w 2017 r. – 176 379 wol./j.) przekazanych Bibliotece Narodowej przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego. W 2018 r. w stosunku do całości wpływu materiałów bibliotecznych egzemplarz obowiązkowy stanowił 93,80% (w 2017 r. – 89,70%).

Od 2012 r. obowiązują w BN nowe zasady rejestracji wstępnej egzemplarza obowiązkowego, dzięki którym zminimalizowano wewnętrzne procedury związane z wpływem egzemplarza obowiązkowego, co znacznie przyspieszyło proces katalogowania zbiorów (zwłaszcza książek i czasopism), przekazywanych jako egzemplarz obowiązkowy do BN. Rejestracją zajmują się poszczególne Zakłady: książek – Zakład Katalogowania Dziedzinnego, czasopism – Zakład Czasopism, druków ulotnych – Zakład Dokumentów Życia Społecznego, nagrań dźwiękowych i audiowizualnych – Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych, publikacji elektronicznych – Zakład Katalogowania Dziedzinnego, nut – Zakład Zbiorów Muzycznych, map – Zakład Zbiorów Kartograficznych. Dzięki zmianie każdy egzemplarz obowiązkowy, po rejestracji w Kancelarii BN, następnego dnia rano dostarczany jest do odpowiedniego zakładu i od razu przydzielany katalogerom. Czas katalogowania nie przekracza doby – pełne opisy formalne i rzeczowe, wprowadzane przez tę samą osobę, w dniu następnym widoczne są już w katalogu BN. Po sporządzeniu opisu każda publikacja otrzymuje wszystkie znaki własnościowe i zostaje zabezpieczona przed wyniesieniem poza BN.

Wpływ egzemplarza obowiązkowego
w latach 2014–2018 (w/wol./j./tyt.)

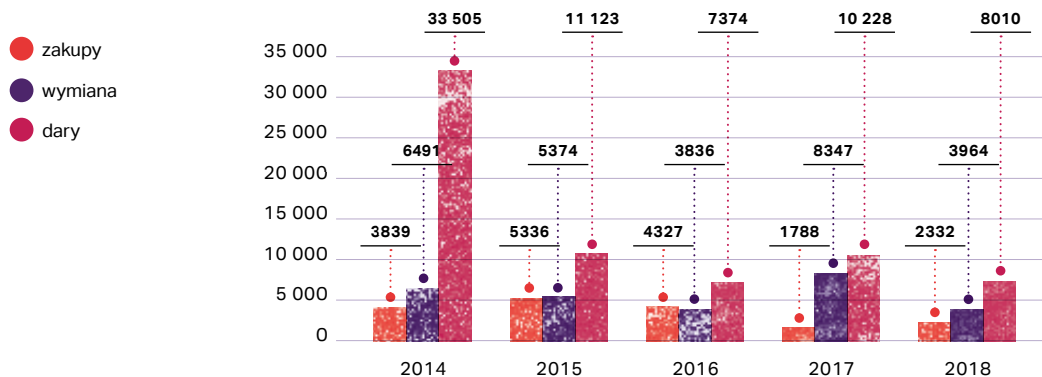
Wpływ egzemplarza obowiązkowego według typów dokumentów
w latach 2014–2018 (w wol./j./tyt.)

ROK	KSIĄŻKI	CZASOPISMA	DRUKI ULOTNE	PUBLIKACJE ELEKTRONICZNE	NAGRANIA DŹWIĘKOWE I AUDIOWIZUALNE	ZBIORY SPECJALNE
2014	66 454	7 338	39 110	62 841	9 987	2 418
2015	66 647	7 638	35 430	50 243	10 229	2 447
2016	66 405	7 742	37 663	54 320	9 486	3 103
2017	67 170	7 410	38 732	51 402	9 272	2 393
2018	64 069	7 156	32 387	105 384	7 945	2 148

Zakupy, wymiana i dary

Publikacje powstałe przed powołaniem BN, Narodowa Książnica kupuje w antykwariatach krajowych i zagranicznych, na aukcjach i od osób prywatnych lub wymienia z innymi bibliotekami krajowymi i zagranicznymi. Podobnie postępuje z publikacjami, których brakuje w zasobie BN z powodu strat wojennych lub nieprzekazania egzemplarza obowiązkowego przez zobowiązany do tego podmiot.

Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia
(zakupy, wymiana, dary) w latach 2014–2018 (w wol./j.)

Zakup zabytkowych dzieł narodowego piśmiennictwa pojawiających się na rynku antykwarycznym, a także pozyskiwanie najcenniejszych kolekcji prywatnych, uzupełnia zasób Narodowej Książnicy znacznie zdekompletowany w czasie II wojny światowej. W strukturze BN działa Samodzielne Stanowisko Pracy do spraw Zakupu Materiałów Bibliotecznych, którego zadaniem jest gromadzenie informacji o ofertach zakupu materiałów bibliotecznych kierowanych do komórek merytorycznych, jak również przekazywanie komórkom informacji o katalogach i aukcjach antykwarycznych oraz przedstawianie do akceptacji Dyrekcji BN wytypowanych materiałów wraz z ich wyceną.

W 2018 r. Biblioteka Narodowa przystąpiła do 20 aukcji antykwarycznych, podczas których zakupiono 383 pozycje katalogowe (w tym: 2 rękopisy, 62 starodruki, 52 mapy, 9 druków muzycznych, 1 dokument ikonograficzny, 21 druków ulotnych oraz 181 wol./jedn. książek i 50 czasopism do zbiorów nowszych). Rozpatrzono również 29 ofert zgłoszonych do sprzedaży przez osoby prywatne (oferty starodruków, rękopisów, nut, czasopism i książek), z których zakupiono 3 rękopisy, 269 druków muzycznych, 42 książki, 4 czasopisma, 34 druki ulotne i 192 dokumenty dźwiękowe. Łącznie w 2018 r. zakupiono 2332 wol./tyt./j. (w 2017 r. – 1733 wol./tyt./j.).

W 2018 r. Biblioteka Narodowa uzupełniła swoje zbiory o bardzo cenne materiały rękopiśmienne, wśród zakupionych obiektów: listy Wiktora Woroszyńskiego i Leszka Kołakowskiego do Györgya Gömöriego i zbiór korespondencji z archiwum Jerzego Pomianowskiego.

Zbiory BN wzbogaciły się także o rzadkie druki, wśród nich o dzieło Marcina Kromera, *Christliche getrewe Ermanung*, Dillingen, 1560 – pierwsze wydanie niemieckiego przekładu *Ad regem proceres, equitesque Polonos in comitijs Varsaviensibus congregatos, epistola* oraz wolumin pochodzący z pierwszej polskiej Biblioteki Narodowej, opatrzony pieczętką i zapiskami jej założyciela Józefa Andrzeja Załuskiego – Théodore de Béze, *Poemata varia*, Genève 1599.

Wśród zakupionych muzykaliów uwagę zwracają m.in.: Ignacego Feliksa Dobrzyńskiego *Marsz ulubiony Xięcia Józefa Poniatowskiego / ułożony na fortepian przez Jg. Dobrzyńskiego b. dyrektora opery polskiej*. Warszawa: J. Kaufman i Spółka, [ok. 1865]; Antoniego Wołkowskiego *Marsz Mierosławskiego pod Miłosławiem / ułożony na piano-forte przez A. Wołkowskiego [!]*. Imprint Poznań: nakładem E.S. Mittlera, [ok. 1850]; Józefa Dwernickiego *Polonaise: pour piano / par Joseph Dwernicki*. Imprint Léopol: [wydawca nieznany], [1858].

Interesującą kolekcję obiektów ikonograficznych uzupełniła praca Cypriana Kamila Norwida, *Chrystus błogosławiący dzieci*. Piórko, ołówek, akwarela, papier. Sygn. „Norwid 1857, faciebat”.

Zbiory kartograficzne BN wzbogaciły się m.in. o: *Atlas universel de géographie ancienne et moderne : précédé d'un abrégé de géographie physique et historique / par M. Lapie [...] et M. Lapie fils [...]; gravé par Lallemand* – wydanie z datą 1829 nie jest notowane w zbiorach polskich; mapę *Regni Poloniae et Ducatus Lithvaniae, Voliniae, Podoliae, Ucraniae, Prussiae, Livoniae et Curlandiae descriptio / emendata per Ioannem de Ram* – odbita z opracowanej w 1655 r. przez H. Allarda płyty z mapą Polski, przerobionej przez de

Rama. W stosunku do pierwowzoru uległy zasadniczej zmianie dekoracyjne kartusze: tytułowy i skalowy. Mapa jest notowana tylko w *Imago Poloniae*, t. 2, K10/1.

Dzięki wymianie z bibliotekami krajowymi i zagranicznymi w 2018 r. zbiory BN powiększyły się o 3964 wol./j.

W 2018 r. dzięki hojności darczyńców zbiory rękopisów BN uzupełniły cenne obiekty, wśród nich m.in.: szkice biograficzne i korespondencja Michała Głowińskiego, archiwum Tomasza Burka, materiały z archiwum Jerzego Pomianowskiego, materiały dotyczące Agnieszki Osieckiej, listy Adama Schaffa i Leszka Kołakowskiego do Andrzeja Walickiego, rękopisy powieści Eugeniusza Kabatca z jego archiwum. Archiwum Jazzu Polskiego w BN wzbogaciło się o materiały z archiwów Zbigniewa Namysłowskiego i Andrzeja Wasylewskiego.

Biblioteka Narodowa zakupiła 62 rolki pianolowe z nagraniami utworów fortepianowych polskich kompozytorów, przede wszystkim Fryderyka Chopina i Maurycego Moszkowskiego oraz kompozytorów zagranicznych w transkrypcji słynnego polskiego pianisty Karola Tausiga. Szczególnie wartościowe są nagrania rzadko wykonywanych twórców: polskiej kompozytorki Natalii Janothy – *Morceau gracieux* op. 12 i kompozytora o polskich korzeniach Henriego Kowalskiego – *Ventre-à-terre*. Najcenniejsze są trzy rolki pianolowe z utrwalonymi interpretacjami wirtuoza fortepianu Ignacego Jana Paderewskiego, w tym jego własnej kompozycji *Kaprysu* op. 14 nr 3.

Cenny dar przekazał Bibliotece Narodowej Ireneusz Janik, reżyser dźwięku. Wśród 22 płyt gramofonowych jest sześć wydanych w 1946 roku na zlecenie Wydziału Dobrobytu Żołnierza 2 Korpusu Polskiego. Płyty z etykietą „Płyta Polska” opublikował mediolański oddział firmy His Master’s Voice. Zawierają one utwory patriotyczne i wojskowe nagrane przez żołnierzy-muzyków, m.in. pieśń *Monte Cassino*. Uzupełniają dotychczasową kolekcję tych publikacji znajdującą się w Bibliotece Narodowej, będącą największym zbiorem „Płyt Polskich” 2 Korpusu.

Zbiory dźwiękowe i audiowizualne wzbogaciły się także o rejestracje wywiadów Wiery Gran, zrealizowane dla francuskiego radia i telewizji.

Najcenniejsze nabytki pozyskane do zbiorów Biblioteki Narodowej w 2018 roku

Rękopisy

Zakupy

• Listy Wiktora Woroszyńskiego i Leszka Kołakowskiego do Györgya Gömöriego

• Zbiór korespondencji z archiwum Jerzego Pomianowskiego

• Rękopisy muzyczne: F. Nowowiejskiego, I. P. Kozłowski, F. Przymusińskiego

Dary

• Archiwum Tomasza Burka (dar Marty i Krzysztofa Burków)

• Szkice biograficzne; korespondencja; *Małe szkice* Michała Głowińskiego (dar autora)

• Korespondencja z Bożeną i Jerzym Łojkami (dar Zbigniewa Anculewicza)

• Notatniki Adama Nagórskiego i teka z dokumentami adwokackimi dot. Stefana Żeromskiego (dar Marty Rudzki)

• Materiały z archiwum Jerzego Pomianowskiego (dar Aleksandry Kurczab-Pomianowskiej)

• Materiały dotyczące Agnieszki Osieckiej (dar Agaty Passent)

• Materiały dotyczące Mirona Białoszewskiego i Izaaka Celnikiera (dar Teresa Mellerowicz-Gelli)

• Listy Adama Schaffa i Leszka Kołakowskiego do Andrzeja Walickiego (dar A. Walickiego)

• Materiały dotyczące Janusza Szpotańskiego i Marka Nowakowskiego oraz materiały z własnego archiwum (dar Zygmunta Saloniego)

• Rękopisy powieści z archiwum własnego (dar Eugeniusza Kabatca)

• Tłumaczenia z archiwum Zofii Ernstowej (dar Rodziny Ernstów)

• Wspomnienia Zbigniewa Lilpopa (dar Jacka Lilpopa)

• Archiwum J. G. Zielińskiego i materiały dotyczące rodziny Czackich (dar Marty Zielińskiej)

• Maszynopisy Kazimierza Brandysa (dar Giovanni Tomassucci)

• W. Zagórski, *Na zakrętach życia i historii* (dar Jolanty Heritage-Ruszkowskiej)

• Listy W. Kossaka do A. Nagórskiego (dar Romany Guerquin)

• Maszynopisy prac historycznych Mariana K. Paszkiewicza (dar Piotra Rypsona)

- Pamiętnik z lat 1925–1972 (dar Barbary Drzewieckiej)

- Materiały z archiwum własnego do Archiwum Jazzu Polskiego (dar Zbigniewa Namysłowskiego)

- Materiały z archiwum własnego przekazane do Archiwum Jazzu Polskiego (dar Andrzeja Wasylewskiego)

Stare druki

Zakupy

- Mateusz z Krakowa. [Tomasz z Akwinu], *Confessionale seu libellus optimus beati Thomae de Aquino: de modo co(n)fi tendi: et de puritate co(n)scienti(a)e cui libet Confessori et confi teri volenti perutilis et necessarius. Tractatus optimus de Confessione seu puritate cordis et mundicia mentis. Impressus est iam emendates Coloniae Martinum de Werden; prope domu(m) Consulatus: in vico Burgensi (vel: die Burgerstraes), Kolonia 1508*

- Marcin Kromer, *Christliche getrewe Ermanung*, Dillingen, 1560. Pierwsze wydanie niemieckiego przekładu *Ad regem proceres, equitesque Polonos in comitijs Varsaiensibus congregatos, epistola*

- Théodore de Béze, *Poemata varia*, Genève 1599. Wolumin pochodzący z pierwszej polskiej Biblioteki Narodowej, opatrzony pieczętką i zapiskami jej założyciela Józefa Andrzeja Załuskiego

- Michel Bizardière, *An historical account of the division in Poland: from the death of K. John Sobieski [...].* Written by M. de la Bizardière, London (Londyn) 1700

- Aubry de La Mottraye, *Voyages en Anglois et en François d'A. de la Mottraye en diverses provinces et places de la Prusse ducale et royale, de la Russie, de la Pologne*, La Haye, 1732. Opis podróży autora do Polski, Prus i Rosji

- *Rudimenta Historica (Geographica), Sive Brevis, facilisque Methodus Juventutem Orthodoxam notitia Historica imbuendi. Pro Gymnasiis Societatis Jesu, Authore Ejusdem Societatis Sacerdote. Opusculum secundum: De IV praecipuis monarchiis. Juxta Exemplar Vratisl: & Brunsbergense cum auctuario.* Calisii (Kalisz) 1753

Muzykalia

Zakupy

- Ignacy Feliks Dobrzyński, *Marsz ulubiony Xięcia Józefa Poniatowskiego / ułożony na fortepian przez Jg. Dobrzyńskiego b. dyrektora opery polskiej.* Warszawa: J. Kaufman i Spółka, [ok. 1865]

- Warszawa: J. Kaufman i Spółka, [ok. 1865] ([Warszawa], Krak. Przedm. No. 442 (71): Zakład Lit: Wł. Otto)

- Antoni Woykowski, *Marsz Mirosławskiego pod Miłoslawiem / ułożony na piano-forte przez A. Woytowskiego [!].* Imprint Poznań: nakładem E. S. Mittlera, [ok. 1850]

- Julius Neugebauer, *Silesia: Polka-Mazurka / componirt und dem Corps Silesia zu Breslau dedicirt von Julius Neugebauer*. Imprint Breslau: Julius Hainauer, [ok. 1870]

- Józef Dwernicki, *Polonaise: pour piano / par Joseph Dwernicki*. mprint Léopol: [wydawca nieznanym], [1858]

- Karol Ludwigo Magnus, *Polonez z motywów K. Lipińskiego / zrobiony na fortepiano przez Karola Magnusa; [ilustracja] L. H. Imprint Warszawa: w Składzie muzyki Magnusa, [1829]*

- Maria Szymanowska, *Caprice sur la Romance de Joconde: (et l'on revient toujours): pour le pianoforte / composé et dédié à Monsieur John Field par Mme Szymanowska née Wolowska*. Imprint [Leipzig: Breitkopf und Härtel, 1819]

- Mauro Giuliani, *Sei ariette: coll' accompagnamento di piano-forte o chitarra: op. 95 / composte, ed umilissimamente dedicate a sua maestà la principessa imperiale Maria Luigia Arciduchessa d'Austria da Mauro Giuliani; poesia di Metastasio*. Imprint Vienna : Artaria e Comp., [1818]

- Joseph Delafosse, *Les marguerites: chansonnette: op. 9 / musique de monsieur J. Delafosse; poésie de M. C. Beuzeville*. Imprint Paris: Albert – Mulvany de Tomaszewicz, [1869]

- Józef Kozłowski, *Missa pro defunctis*. Partytura. Wydano u Breitkopfa i Härtla w Lipsku, 1806

Kartografia

Zakupy

- *Atlas universel de géographie ancienne et moderne: précédé d'un abrégé de géographie physique et historique / par M. Lapie [...] et M. Lapie fils [...]; gravé par Lallemand*. Paris : Eymery, Fruger et C.ie, [1828–1833]. 1 atlas ([83], 100 stron, 50 tablic z mapami), 48×34 cm. Wydanie Alasu z datą 1829 nie jest notowane w zbiorach polskich

- *Regni Poloniae et Ducatus Lithuaniae, Voliniae, Podoliae, Ucraniae, Prussiae, Livoniae et Curlandiae descriptio / emendata per Ioannem de Ram*. [Amstelodami] : [Joannes de Ram], [ok. 1685]. 1 mapa: miedzioryt ręcznie kolorowany, 39×51 cm, arkusz 48×61 cm. Odbita z opracowanej w 1655 r. przez H. Allarda płyty z mapą Polski, przerobionej przez de Rama. W stosunku do pierwowzoru uległy zasadniczej

zmianie dekoracyjne kartusze: tytułowy i skalowy. Notowana tylko w *Imago Poloniae*, t. 2, K10/1

- *Elbing*. [Amsterdam] : [Joannes Janssonius], 1657. 1 mapa: miedzioryt ręcznie kolorowany, 42×52 cm, arkusz 47×58 cm. Plan z widokiem perspektywicznym Elbląga z dzieła J. Janssona: *Theatrum Praecipuarum Urbium Positarum Ad Septentrionalem Europae Plagam*. – Amstelodami, [ok. 1657–1660]. Jeden z pierwszych odnotowanych planów Elbląga. Nienotowany w zbiorach krajowych

- *Thorvniwm = Thoren*. [Amsterdam] : [Joannes Janssonius], 1657. 1 mapa: miedzioryt, 37×51 cm. Plan perspektywiczny Torunia pochodzący z IV tomu

dzieła J. Janssona: *Theatrum Praecipuarum Urbium Positarum Ad Septentrionalem Europae Plagam*. – Amsterdam 1657. Jeden z pierwszych odnotowanych planów Torunia. Nienotowany w zbiorach krajowych

- *Des Koenigreichs Galizien und Lodomerien: westliche Kreise*. [Wien] : [F.J.J. von Reilly], [1791]. 1 mapa: miedzioryt ręcznie kolorowany, 20,0×29,5 cm, 29,5×43,5 cm. Mapa z atlasu: *Schauplatz der Fünf Theile der Welt [...] nach und zu Büschings Grosser Erdberschreibung herausgegeben von F.J.J. von Reilly [...]*. Tł. 1. Wien, [1791]. Wydanie z tak zapisanym tytułem nie jest notowane w dostępnej literaturze ani w katalogach

Nagrania dźwiękowe

Dary

Płyty gramofonowe

- *Pieśń żołnierska. Baca* wiązanka góralska. *Dalej chłopcy* / ukł. Kołaczkowski. – [Wielka Brytania]: The Joint Broadcasting Committee, Polsko-Angielska Wytwórnia Płyt, [między 1940 i 1951].
- *Monte Cassino marsz* / wach. Mróz J. *Marsz 2 Korpusu* / eg. Feuerstein ; Krukowskiego. – Milano: Soc. An. „La Voce del Padrone – Columbia – Marconiphone”; 2 Korpus Polski – Wydział Dobrobytu Żołnierza, [1946].
- *Maszerują strzelcy marsz* / J. Kołaczkowski. *Na Lwowskiej fali* wiązanka / układ i oprac. R. Gleich. – Milano: Soc. An. „La Voce del Padrone – Columbia – Marconiphone”; 2 Korpus Polski – Wydział Dobrobytu Żołnierza, [1946].
- *Na polskiej fali* wiązanka. Cz. 1–2 / układ i oprac. plut. Gleich R. – Milano: Soc. An. „La Voce del Padrone – Columbia – Marconiphone”; 2 Korpus Polski – Wydział Dobrobytu Żołnierza, [1946].
- *Krakowiak* / Noskowski Z. *Na ust koralu* / Marczewski L.; sł. Różycki Z. – Milano: Soc. An. „La Voce del Padrone – Columbia – Marconiphone”; 2 Korpus Polski – Wydział Dobrobytu Żołnierza, [1946].
- *Wojsko kolorowe* piosenka żołnierska / ppor. Markowski J.; sł. pchr. Krzysztof. *Szumilas* marsz oddziałów leśnych / pchr. Andrzejewski M.; sł. Klementyn. – Milano: Soc. An. „La Voce del Padrone – Columbia – Marconiphone”; 2 Korpus Polski – Wydział Dobrobytu Żołnierza, [1946].
- *Szac chłopaka* piosenka lwowska / e.g. Borzym J.; słowa p.w.o. Bielawski J. *Ta joj Józku* piosenka lwowska / Karasiński Z.; słowa Bielawski, Krukowski. – Milano: Soc. An. „La Voce del Padrone – Columbia – Marconiphone”; 2 Korpus Polski – Wydział Dobrobytu Żołnierza, [1946].

Zakupy

Rolki pianolowe

• <i>Ballade en sol mineur op. 23</i> / Fr. Chopin. – [Paris]: L'Édition Musicale Perforée, [między 1919 i 1930].	• <i>Caprice in G (genre Scarlatti) op. 14 no. 3</i> / Paderewski. – [London and New York]: The Aeolian Company, [po 1922].	• <i>Cortege op. 43 no. 1 in A minor</i> arranged for 4 hands / Moszkowski. – [Wielka Brytania]: Imperial Linenized, [po 1902].
• <i>Ballade no. 3 en la b op. 47</i> / Chopin. – Paris: [dystrybucja] Odeola Paris, [między 1919 i 1930].	• <i>Carminetta selection</i> / Darewski. – [London and New York]: The Aeolian Company, [ok. 1915].	• <i>Danses espagnoles op. 12 nos 4, 5</i> / Moszkowski. – [Paris]: L'Édition Musicale Perforée, [między 1919 i 1930].
• <i>Business as usual selection</i>. Roll II / Darewski; arranged by Julian Jones. – London: The Orchestrelle Co.; New York: The Aeolian Co., [po 1914].	• <i>Concerto op. 59</i> / Moszkowski. – [Wielka Brytania]: Imperial Linenized, [po 1902].	• <i>Etude op. 25 no. 8</i> / Chopin. – [Wielka Brytania]: Imperial Linenized, [po 1902].

Katalogowanie
zbiorów.
Bibliografia
narodowa.
Funkcje centralne

Katalogowanie zbiorów

Wszystkie książki, nuty, mapy oraz nagrania dźwiękowe i audiowizualne wpływające do Biblioteki Narodowej jako egzemplarze obowiązkowe są katalogowane w ciągu 24 godzin od momentu ich dostarczenia do BN.

Najważniejszą zmianą wprowadzoną w ostatnich latach dotyczącą opracowania zbiorów było stopniowe wprowadzenie nowych zasad katalogowania, które umożliwiają prezentację informacji o zbiorach w sposób pełny, intuicyjny i dostosowany do potrzeb zróżnicowanej grupy odbiorców. Pozwalają one na dostosowanie opisu bibliograficznego do wymagań wyszukiwania fasetowego i zapewniają kompatybilność z międzynarodowymi standardami danych.

Zintegrowany system biblioteczny BN

Publikacje i inne materiały biblioteczne, które wpływają do Biblioteki Narodowej są na bieżąco rejestrowane w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA, który obsługiwał od kwietnia 2013 r. główny katalog komputerowy, natomiast bazę dla Katalogów Centralnych i Bibliografii (KCB) obsługiwał system MILLENNIUM. W grudniu 2014 r. została włączona także baza dla Narodowego Zasobu Bibliotecznego (NZB), obsługiwana również w systemie MILLENNIUM. System działa w oparciu o 5 głównych modułów: katalogowania, gromadzenia, zamawiania i rejestracji czasopism oraz udostępniania. Do funkcjonowania systemu wykorzystywany był pomocniczo moduł administracyjny i moduł do automatycznego wyprowadzania i przesyłania danych.

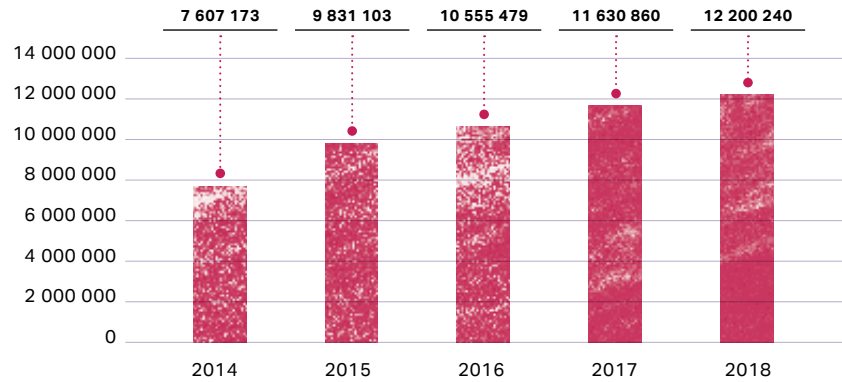
Do katalogu głównego wprowadzane są wszystkie typy materiałów gromadzonych w BN. W tworzeniu bazy danych w systemie SIERRA brali udział bibliotekarze z wielu komórek organizacyjnych BN, gromadzący i katalogujący zbiory dokumentów różnego typu: książki i czasopisma, druki ulotne, nuty, mapy, ikonografię, nagrania dźwiękowe i audiowizualne, publikacje elektroniczne, mikroformy, starodruki i rękopisy.

W 2018 r. baza powiększyła się o 626 160 rekordów (w 2017 r. – o 1 098 703) różnych obiektów bibliotecznych. Według danych na dzień 31 grudnia 2018 r. baza liczyła 12 200 240 rekordów różnych typów (w 2017 r. – 11 630 860) w tym rekordów:

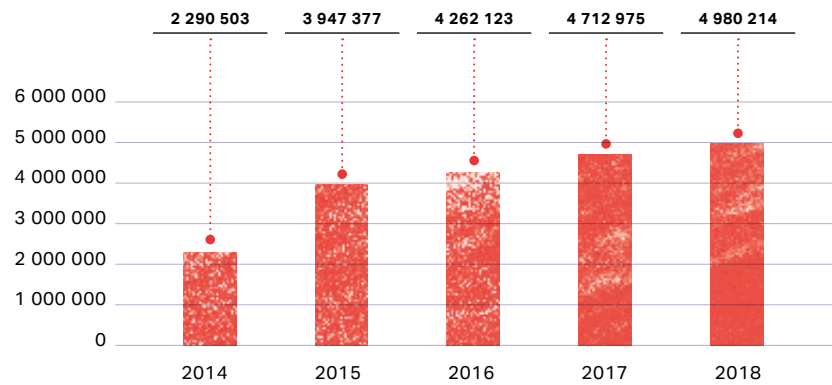
• bibliograficznych – 4 980 214	• zasobu czasopism – 163 060	• rachunków – 4231
• wzorcowych – 2 273 896	• zamówień – 7094	• czytelnika – 81 068
• egzemplarza – 4 690 577	• dostawców – 100	

W dniu 21 grudnia Biblioteka Narodowa rozpoczęła korzystanie z zintegrowanego systemu zarządzania zasobami ALMA i wyszukiwarki PRIMO. Narzędzie to stanowi najnowocześniejsze obecnie rozwiązanie technologiczne na świecie. System wprowadza wiele nowych funkcji, m.in. pracę w chmurze oraz możliwość współkatalogowania z innymi bibliotekami. Wszystkie stworzone do dnia 20 grudnia 2018 r. rekordy zostały przeniesione do systemu ALMA. Od dnia 21 do dnia 31 grudnia 2018 r. w systemie ALMA zostało utworzonych: 607 rekordów bibliograficznych, 226 rekordów wzorcowych, 919 rekordów zasobu czasopism oraz 919 rekordów egzemplarza.

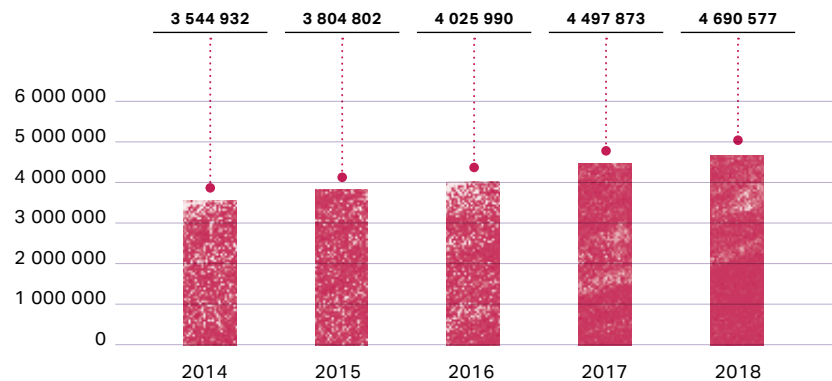
Liczba rekordów ogółem w bazie katalogu głównego w latach 2014–2018

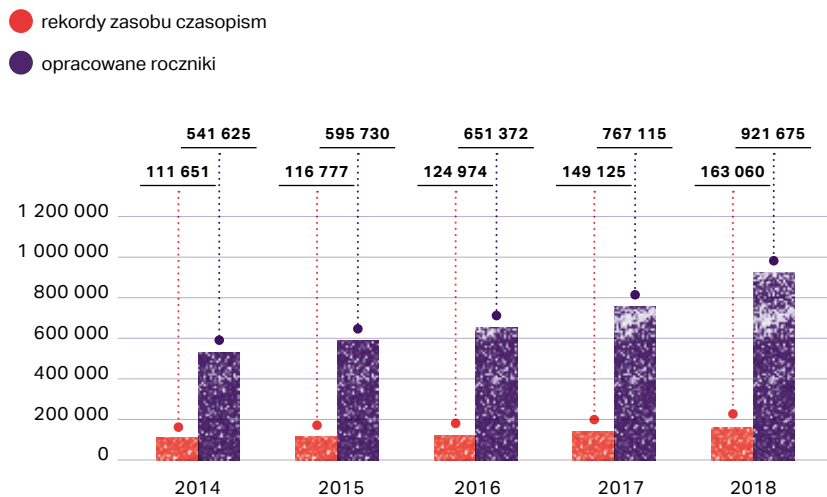
Liczba rekordów bibliograficznych w bazie katalogu głównego BN w latach 2014–2018

Liczba rekordów egzemplarza w bazie katalogu głównego BN w latach 2014–2018

Liczba rekordów zasobu czasopism
i opracowanych roczników czasopism
w bazie w latach 2014–2018

Deskryptory Biblioteki Narodowej (DBN)

W dniu 1 stycznia 2017 r. w Bibliotece Narodowej wprowadzone zostały nowe zasady katalogowania zbiorów – Deskryptory Biblioteki Narodowej. Narodowa Książnica rozpoczęła cykl szkoleń dla bibliotekarzy z całej Polski. W roku 2018 odbyło się 8 szkoleń w dniach: 21 marca, 18 kwietnia, 23 maja, 20 czerwca, 19 września, 17 października, 14 listopada i 12 grudnia. Spotkania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem. Program szkoleń objął m.in. dyskusje na temat zasad tworzenia deskryptorów osobowych, korporatywnych i imprez, geograficznych, formy/rodzaju/gatunku, przedmiotowych i ujęciowych, tytułu ujednoliconego i tytułu serii oraz zasad opracowania zbiorów z wykorzystaniem konkretnych deskryptorów. W 2018 r. nadal realizowany był I etap przekształcenia JHP KABA na DBN, polegający na mapowaniu słownictwa JHP KABA z deskryptorami BN. Nadal rozwijała się współpraca Instytutu Bibliograficznego BN z Bibliothèque nationale de France.

Nowe zasady katalogowania z zastosowaniem DBN

Na łamach uruchomionego w listopadzie 2016 r. serwisu „Przepisy Katalogowania BN” umieszczane są wszelkie materiały metodyczne, normatywne i wykazy zmian związane z nowym modelem opracowania zbiorów. Zasadniczym dokumentem są „Zasady tworzenia Deskryptorów BN”. Materiał został podzielony według poszczególnych typów informacji wyrażanych różnymi rodzajami deskryptorów, czyli: osoba, instytucja, impreza, tytuł, przedmiot, miejsce, forma/rodzaj/gatunek, przeznaczenie czytelnicze i przynależność narodowa/etniczna. Na łamach serwisu dostępna jest szczegółowa instrukcja o opracowaniu z zastosowaniem DBN „Materiały metodyczne: deskryptory ujęciowe”. W instrukcji zawarto zasady wyrażania ujęcia przedmiotu publikacji w podziale na poszczególne deskryptory. Obszerna egemplifikacja (380 opisów bibliograficznych) jest wynikiem prac zespołu zadaniowego, w ramach którego wszystkie przykłady opracowano z autopsji i na ich podstawie przygotowano zakresy stosowania wszystkich deskryptorów ujęciowych. Przygotowano również nieopracowany dotychczas materiał metodyczny związany z zasadami katalogowania rzeczowego twórczości artystycznej – zasady opracowania literatury pięknej, publicystyki i literatury faktu. Instrukcja „Materiały metodyczne: utwory literackie” została podzielona na poszczególne elementy związane z wyrażaniem różnych cech (treściowych i formalnych) wszelkich rodzajów i gatunków literackich oraz publicystycznych. Kolejne części instrukcji będą zawierać szczegółowe zasady opracowania rzeczowego innych form związanych z twórczością artystyczną, tj. zbiorów: ikonograficznych, muzycznych oraz dźwiękowych i audiowizualnych. Uzupełnieniem instrukcji są wykazy i zakresy stosowania deskryptorów wyrażających formy i gatunki literackie. Całość będzie stanowił kompletny materiał do opracowania rzeczowego wszelkich dokumentów związanych z działalnością artystyczną. Do tej pory materiały tego typu, w szczególności literatura piękna, były opracowywane w uproszczony sposób. Zmiana w tym zakresie jest jednym z filarów nowego modelu opracowania rzeczowego zbiorów.

Uniwersalna klasyfikacja dziesiętna (UKD)

Pracownia UKD Instytutu Bibliograficznego kontynuowała prace nad kartoteką wzorcową UKD, która została opublikowana w witrynie BN w grudniu 2011 r. W 2018 r. do kartoteki dodano ok. 2100 rekordów wzorcowych oraz wprowadzono noty stosowania i przykłady wyodrębnione w toku prowadzonych prac korektorskich. Dokonano także weryfikacji rekordów wzorcowych pod kątem przygotowania odpowiedników słownych do wybranych haseł indeksowych.

Pracownia UKD przygotowała i ogłosiła na stronie internetowej BN kolejne numery „Biuletynu Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej”: Nr 6 (60). Wojsko i technika wojskowa, Nr 1 (61). Podręczniki szkolne (075) Nr 2 (62). Dział 316.728 Styl życia. Socjologia życia codziennego, Nr 3 (63). Poddziały wspólne języka, Nr 4 (64). Dział 82–91 Komiksy, Nr 5 (65). Podręczniki dla szkół specjalnych (<http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/biuletyn-ukd>).

W pracowni UKD przeprowadzono także weryfikację opracowania rzeczowego związaną z publikacją „Przewodnika Bibliograficznego” oraz dokonywano modyfikacji zapisów UKD w katalogu BN (łącznie 21 450 rekordów).

Prowadzone były prace nad przygotowaniem nowych skróconych tablic UKD, a także mapowaniem UKD do Themy, obejmujące przegląd słownictwa MRF oraz wstępne ustalenia zasad zapisu, które miały na celu przygotowanie do edycji nowych tablic skróconych UKD i tablic przejścia, w tym działów: 61 Medycyna, 62-1/-9, 620-627 Technika, 51 Matematyka, 53 Fizyka, 54 Chemia, 364 Opieka społeczna, 73/76 Sztuki plastyczne, 77 Fotografia, 004 Informatyka, 339 Gospodarka międzynarodowa, 796/799 Sport, 8 Językoznawstwo i Literaturoznawstwo, 52 Astronomia, 64 Gospodarstwo domowe, 30 Metodologia nauk społecznych, o Dział ogólny.

Kontynuowano współpracę z Konsorcjum UKD, wprowadzano do pliku wzorcowego MRF (Multilingual MRF – baza tłumacza) odpowiedniki słowne i nory stosowania.

W dniach 8–9 lutego 2018 r. odbyło się zebranie Zespołu do spraw Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej, na którym zaprezentowano działy UKD przygotowane do planowanego wydania skróconego – podziały wspólne formy oraz działy 62-1/-8 i 620 Technika; 51 Matematyka.

Bibliografia narodowa

Do statutowych obowiązków Biblioteki Narodowej jako narodowej centrali bibliograficznej należy opracowywanie i wydawanie bieżącej i retrospektywnej bibliografii narodowej.

Przewodnik Bibliograficzny. Urzędowy wykaz druków

„Przewodnik” jest podstawowym członem bieżącej bibliografii narodowej rejestrującym w cyklu tygodniowym książki publikowane w Polsce. „Przewodnik Bibliograficzny” prowadzi ewidencję publikacji, których wydawca lub współwydawca ma siedzibę na terenie Polski oraz publikacji ogłoszonych poza terenem państwa, jeżeli ich wydawcą lub współwydawcą są instytucje krajowe lub ich agendy zagraniczne. Nie stosuje się kryterium językowego ani kryteriów wartościujących. Od 2010 r. bieżąca bibliografia narodowa jest udostępniana w formie tygodnika w pliku PDF oraz bibliograficznej bazy danych, zamieszczanych na stronie internetowej BN. Pracownia Przewodnika Bibliograficznego działa od listopada 2015 r. w ramach Zakładu Katalogowania Dziedzinyowego.

W 2018 r. opracowano 56 zeszytów „Przewodnika Bibliograficznego” w formie PDF (z. 1–48 oraz pięć zeszytów archiwalnych: 10a, 20a, 30a, 40a i 50a), zawierające łącznie 34 112 pozycje (w 2017 r. – 39 989 pozycji).

Wraz z wprowadzeniem Deskryptorów BN, zmieniono sposób organizacji pracy nad opracowaniem „Przewodnika Bibliograficznego”. Pracownicy Zakładu Katalogowania Dziedzinyowego katalogują tematycznie książki, artykuły z czasopism oraz artykuły z prac zbiorowych z poszczególnych dziedzin. Wszystkie książki, które w danym tygodniu wpłynęły do ZKD, są ogłaszane w „Przewodniku Bibliograficznym” w odstępie jednego tygodnia. Bibliotekarze dziedzinyowi są również odpowiedzialni za wprowadzane słownictwo oraz modyfikacje istniejących haseł. Ścisłe współpracują z Instytutem Bibliograficznym, a w szczególności z Pracownią Deskryptorów BN w zakresie tworzonych haseł khw. Korekta rzeczowa opisów bibliograficznych z danej dziedziny jest wykonywana na plikach przeglądowych przez bibliotekarzy dziedzinyowych. Natomiast zespół ds. „Przewodnika Bibliograficznego” zajmuje się korektą formalną i korektą wydruku.

Liczba rekordów „Przewodnika Bibliograficznego” opracowanych w latach 2014–2018

LICZBA REKORDÓW „PRZEWODNIKA BIBLIOGRAFICZNEGO”	
2014	35 280
2015	36 070
2016	37 835
2017	39 989
2018	37 132

Polonica Zagraniczne. Bibliografia

Bibliografia jest dostępna jako baza danych. Rejestruje książki na podstawie uznanych za polonicum egzemplarzy pozyskiwanych do zbiorów BN poprzez kupno, dary i wymianę publikacji. Oprócz opisów sporządzonych z autopsji bibliografia zamieszcza opisy książek pozyskane z wielu źródeł bibliograficznych, m.in. w wyniku analizy bibliografii narodowych krajów europejskich i pozaeuropejskich, drukowanych katalogów książek, bibliografii specjalnych i katalogów on-line większych bibliotek światowych. Trwają prace nad korektą rekordów należących do bibliografii, które z powodu wdrożenia DBN, migracji danych oraz zmian w zasadach transliteracji nie są ujednolicone. Wykonywana jest również weryfikacja danych w celu wykluczenia dubletów znajdujących się w bazie, tak aby ułatwić poszukiwania poloników za dany rok. W październiku rozpoczęto dodatkowe prace melioracyjne ze względu na migrację bazy z programu MILLENNIUM do systemu ALMA.

W 2018 r. kontynuowano prace nad bibliografią wydań polskich i obcojęzycznych dzieł Josepha Conrada.

Zarówno praca nad bibliografią dzieł Josepha Conrada, jak i bieżące wyszukiwanie poloników wykazały rosnącą liczbę poloników wydanych jako druk na żądanie (*print on demand*). Ze względu na liczbę tych publikacji pojawiła się potrzeba lepszego poznania tego zjawiska. W wyniku prac prowadzonych przez pracowników ZKD powstała m.in. lista zagranicznych firm drukarskich oferujących usługę druku na żądanie oraz spis tego typu poloników znajdujących się w katalogu BN.

Bibliografia polska 1901–1939

Jest to retrospektywna bibliografia narodowa, stanowiąca kontynuację chronologiczną *Bibliografii polskiej XIX w.* Estreicherów. Rejestruje wydawnictwa opublikowane na ziemiach polskich (bez względu na język publikacji i narodowość autora) oraz polonica spoza ziem polskich. Zasięg terytorialny to granice II Rzeczypospolitej z 1939 r. Zasięg chronologiczny obejmuje okres od 1901 r. do końca sierpnia 1939 r. Zasięg formalno-wydawniczy obejmuje druki zwarte, wydawnictwa nutowe, atlasy map, albumy rycin.

Bibliografia polska 1901–1939 udostępniania jest w następujących formach:

- w wersji drukowanej (17 tomów – A–Korn)
- na stronie internetowej BN w bazie danych w programie MAK
- w formie plików PDF zamieszczonych na stronie internetowej BN
- w postaci skanów w CBN POLONA

W 2018 r. w Zakładzie Bibliografii Polskiej 1901–1939 wprowadzono do bazy 2230 opisów (w 2017 r. – 1812), bazy robocze w systemie MAK na koniec 2018 r. liczyły ok. 171 000 opisów. W roku 2018 ukazał się tom 18 (Koro–Krasu). Materiał do kolejnego tomu 19 (Krasz–Kug) przygotowano do opracowywania korektorskiego.

Bibliografia podziemnych druków zwartych z lat 1976–1989

Bibliografia zamknięta. Rejestruje książki, które zostały wydane poza cenzurą przez nielegalne wydawnictwa, partie polityczne, grupy i ruchy religijne itp. w latach 1976–1989. Bibliografia obejmuje również wydania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w okresie legalnej działalności „Solidarności”. Pokazuje cały okres nielegalnego rynku wydawniczego od powstania niezależnych organizacji i partii politycznych aż do zmiany ustroju w 1989 r. W Bibliografii uwzględniono 6513 poz.

Bibliografie wydawnictw ciągłych

W bibliografiach wydawnictw ciągłych uwzględnia się wydawnictwa ciągłe publikowane w Polsce, niezależnie od języka tekstu, o częstotliwości od dziennika do rocznika, czasopisma publikowane nieregularnie, wydawnictwa zbiorowe, kalendarze, sprawozdania. Pracami nad bibliografiami zajmuje się od 2011 r. Zakład Czasopism. Wprowadzono, uzupełniono i zredagowano opisy czasopism w następujących bazach bibliograficznych:

- Bibliografia Wydawnictw Ciągłych – dostępna na stronie internetowej BN w bazach danych, które rejestrują tytuły czasopism ukazujących się w danym roku. Bazy rocznikowe Bibliografii zawierają obecnie: rocznik 2010 – 7393 pozycje, rocznik 2009 – 7378 pozycji, rocznik 2008 – 7282 pozycje, rocznik 2007 – 7293 pozycje, rocznik 2006 – 7117 pozycji, a roczniki 2001–2005 – 10 621 pozycji.
- Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł – publikowana w formie kwartalnika na stronie internetowej BN w formie plików PDF. W 2018 r. sporządzono opisy i zredagowano cztery numery kwartalnika za rok 2018. zawierające 488 pozycji oraz opracowano roczną kumulację kwartalnika za 2017 r., zawierającą 506 pozycji i kumulację za 2018 r. – 488 pozycji.

Kontynuowano także prace nad retrospektywną Bibliografią Niezależnych Wydawnictw Ciągłych z lat 1976–1990, udostępnianą w bazie danych znajdującej się na stronie internetowej BN.

Bibliografia Zawartości Czasopism

Zadaniem Bibliografii jest rejestrowanie artykułów opublikowanych w polskich czasopismach, bez względu na język publikacji, wpływających jako egzemplarz obowiązkowy do Biblioteki Narodowej. Bibliografia Zawartości Czasopism jest bibliografią selekcyjną, nie rejestruje zawartości wszystkich czasopism wydawanych w Polsce. Do Zakładu Katalogowania Dziezdzinowego BN wpłynęły w 2018 r. w ramach egzemplarza obowiązkowego 4265 woluminy czasopism (w 2017 r. – 4722). Zarejestrowano 17 nowych tytułów (w 2017 r. – 58). Na koniec 2018 r. Bibliografia Zawartości Czasopism rejestrowała zawartość 2638 tytułów czasopism (w 2017 r. – 2320).

W 2018 r. opisy artykułów z czasopism były dostępne w czterech bazach internetowych:

- Artykuły z czasopism polskich (MARC 21, 2005–). Na koniec 2016 r. baza liczyła 644 400 rekordów (rekordy BZCZ i Zespołu Zadaniowego „Merkuriusz”).
- Artykuły z czasopism polskich (MARC BN 1996–2004) – na koniec 2010 r. baza liczyła 395 318 rekordów. Jest to baza zamknięta, nie wprowadza się do niej nowych opisów.
- Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC BN 1996–2004) – baza zamknięta w 2004 r. Liczy 104 697 rekordów.
- Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników Polskich (Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych „Prasa”) – tworzona jest przez 9 bibliotek publicznych, 2 biblioteki pedagogiczne i Zakład Katalogowania Dziedziny. Wszystkie biblioteki współpracujące przy tworzeniu bazy „Prasa” pracują w systemie Sierra, przez VPN. W 2018 r. rejestrowana była zawartość 7 dzienników i 15 tygodników. Zakład Katalogowania Dziedziny wprowadził do bazy 5881 opisów (w 2017 r. – 5500), a współpracujące z BN biblioteki 26 192 opisy (w 2017 r. – 25 040). Łącznie wprowadzono 32 073 rekordy (w 2017 r. – 30 540). Na koniec 2018 r. baza liczyła 387 831 opisów bibliograficznych.

Zakład współpracuje z Federacją FIDES w tworzeniu Elektronicznej Bibliografii Teologicznej. „Bibliografia Nauk Teologicznych” powstaje w oparciu o opisy bibliograficzne tworzone dla „Bibliografii Zawartości Czasopism”. Udostępniana jest nieodpłatnie w internecie z serwera Federacji FIDES. W omawianym okresie każdego miesiąca po zakończeniu prac redakcyjnych przesyłane były opisy bibliograficzne z 200 tytułów czasopism teologicznych rejestrowanych w „Bibliografii Zawartości Czasopism”.

Zakład Katalogowania Dziedziny pracuje w systemie Sierra. Opisy bibliograficzne wprowadzane są do katalogu głównego BN, dzięki czemu są dostępne bezpośrednio po odkryciu rekordów, bez potrzeby oczekiwania na aktualizację bazy MAK, która przeprowadzana była w połowie każdego miesiąca. Prace redakcyjne nad PDF prowadzone są w systemie MAK.

Bibliografia Dokumentów Elektronicznych

Jest obecnie dostępna w formie bazy. Rejestruje publikacje, których wydawca lub współwydawca ma siedzibę na terenie Polski oraz wydawnictwa ogłoszone poza terenem państwa, jeżeli ich wydawcą lub współwydawcą są instytucje krajowe lub ich agendy zagraniczne. Nie stosuje się kryterium językowego i wartościującego. Dobór i selekcja publikacji jest przeprowadzana na podstawie kryteriów formalnych.

W 2016 r. katalogowanie dokumentów elektronicznych zostało, w zależności od ich typu, przejęte przez odpowiednie Zakłady:

- książki – Zakład Katalogowania Dziedzinowego

- czasopisma elektroniczne – Zakład Czasopism

- elektroniczne publikacje kartograficzne – Zakład Zbiorów Kartograficznych

Dokumenty elektroniczne zamieszczane są (w większości bezpośrednio przez wydawców) w Repozytorium Cyfrowym BN. Trwają również prace nad przeniesieniem wszystkich obiektów z poprzedniego systemu do nowego Repozytorium Cyfrowego. Kontynuowano działalność informacyjną dla wydawców związaną z przeniesieniem kont do nowego Repozytorium Cyfrowego BN. W 2018 r. w Repozytorium założono 256 nowych kont dla wydawców. Rozwijana jest współpraca z wydawcami, którzy zobligowani są do przekazywania do BN egzemplarza obowiązkowego dokumentów elektronicznych (pomoc techniczna, udzielanie informacji, monitorowanie wpływu). Ponadto pracowano nad projektami Instrukcji dla Wydawców oraz Regulaminu Użytkownika Systemu Rejestracji Wydawców w Repozytorium Cyfrowym Biblioteki Narodowej.

Polska Bibliografia Bibliologiczna

Do bazy PBB11 wprowadzane są poprawki służące standaryzacji formatu. Baza liczy obecnie 3739 rekordów. Od marca 2017 r. rozpoczęto prace przy PBB2012. W bazie znajduje się aktualnie 5046 rekordów (usuniętych zostało 2769 rekordów, dodano 457 rekordów). Bazę 1995–2010, zawierającą 70 415 rekordów, odwiedziło od 26 sierpnia 2002 r. blisko 256 000 użytkowników. Tworzona od podstaw baza książek 2013 liczy 2961 rekordów. Bazy za rok 2011 i za lata 2012–2016 nie są udostępniane użytkownikom. W wyniku współpracy z Agencją Prasową „Glob” na początku 2018 r. wprowadzono 134 rekordy wycinków prasowych do bazy PBB2017, a bazę PBB2018 uzupełniło 1100 rekordów wycinków prasowych.

Funkcje centralne

Biblioteka Narodowa jako centralna biblioteka Rzeczypospolitej Polskiej pełni wiele funkcji o znaczeniu ogólnopolskim. Jest centralną biblioteką dziedzinową w zakresie bibliotekoznawstwa i nauki i książki, informacji naukowej i archiwistyki, prowadzi katalogi centralne, odpowiada za statystykę wydawnictw i statystykę bibliotek publicznych, a także pełni ważną rolę w normalizacji bibliograficznej w skali kraju. BN prowadzi także działalność szkoleniową w zakresie doskonalenia zawodowego bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej, oferując różnorodne kursy, warsztaty specjalistyczne, seminaria, konwersatoria, zajęcia problemowe z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych.

ISBN, ISMN, ISSN

Biblioteka Narodowa jest odpowiedzialna za przydzielanie pul numerów identyfikacyjnych wydawcom książek (ISBN), czasopism (ISSN), wydawcom druków muzycznych (ISMN) oraz za przekazywanie danych do właściwych organizacji międzynarodowych. W 2013 r. powołano w strukturze BN Samodzielne stanowisko pracy oraz Zespół Zadaniowy do spraw znormalizowanych numerów ISBN i ISMN. Powołano też Pracownię Narodowy Ośrodek ISSN, działającą w ramach Zakładu Czasopism.

Krajowe Biuro ISBN

W roku 2018 nadawanie numerów ISBN odbywało się przede wszystkim za pośrednictwem serwisu e-ISBN, otwartego 24 października 2014 r. Nowe narzędzie służy do błyskawicznego nadawania i zarządzania numerami ISBN oraz powiązanych z nimi danymi. Jest to pierwsza w Polsce e-usługa publiczna skierowana do branży wydawniczej. Serwis e-ISBN, oparty na otwartej specyfikacji ONIX 3.0, ma na celu ułatwienie przepływu zstandaryzowanych metadanych na rynku książki i podniesieniu jakości informacji w obiegu publicznym. Serwis ma przede wszystkim usprawnić

i unowocześnić obecne procedury przyznawania numerów. Wydawcy mogą ograniczyć czas poświęcany na występowanie o kolejne pule numerów ISBN oraz przekazywanie informacji o numerach wykorzystanych. Dzięki funkcjonalnościom aplikacji wydawca może traktować serwis elektronicznego nadawania ISBN jako miejsce zarządzania swoją produkcją wydawniczą. Serwis e-ISBN od początku funkcjonowania zyskał uznanie wydawców. Dodatkowym atutem elektronicznego systemu jest możliwość śledzenia nowości wydawniczych przez niezarejestrowanych użytkowników, wśród nich – księgarzy i bibliotekarzy. W 2017 r. pracownicy biura ISBN brali udział w testowaniu dwóch nowych wersji serwisu e-ISBN, które zostały w tym roku zaimplementowane. Do najważniejszych dodanych w tym roku funkcjonalności należą zmiany na kadłubku opisu – dodanie możliwości dogrania okładki z poziomu informacji podstawowej. Dodano także możliwość określenia dostępności rynkowej i zmieniono formę komunikowania zgłaszania zapowiedzi wydawniczej.

W roku 2018 przydzielono wydawcom 3484 pule numerów (w 2017 r. – 3899), w tym 2538 nowych (w 2017 r. – 3167) i 946 pul dla wydawców kontynuujących (w 2017 r. – 732). Stan bazy polskich wydawców na koniec 2018 r. wynosił 40 540 rekordów (w 2017 r. – 53 272).

Do największych wydawców, którzy w okresie sprawozdawczym zaczęli współpracę z serwisem e-isbn należą m.in.: Wydawnictwo Czarna Owca, Dressler Dublin Sp. z o.o., Wydawnictwo Edukacyjne WIKING, GDAŃSKIE WYDAWNICTWO PSYCHOLOGICZNE, sp. z o.o., KULTURA GNIEWU Paweł Tarasiewicz, WYDAWNICTWO POZNAŃSKIE, Spółka z o.o., Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej.

Wydawcy samodzielnie zarejestrowali w serwisie e-isbn 53 043 tytuły książek. Z Biblioteki Narodowej pobrali 13 065 opisów.

Jak co roku BN przygotowała sprawozdanie dla Międzynarodowej Agencji ISBN w Londynie.

Krajowe Biuro ISMN

W 2018 r. przydzielono wydawcom 20 pul numerów (w 2017 r. – 7), w tym dla 17 nowych wydawców i 3 pule jako kontynuację. Stan bazy na koniec 2018 r. wynosił 219 rekordów (w 2017 r. – 199). Do Międzynarodowej Agencji ISMN w Berlinie przekazano roczne sprawozdanie Krajowego Biura ISMN.

Narodowy Ośrodek ISSN

W 2018 r. nadano numery ISSN 833 tytułom wydawnictw ciągłych (w 2017 r. – 1035), w tym dokonano 345 rezerwacji przed wydaniem pierwszego numeru (w 2017 r. – 454), a 405 rezerwacji numerów zamieniono na numery stałe (w 2017 r. – 446). Stała baza danych w systemie MAK liczyła na koniec 2018 r. 56 446 rekordów. Do Międzynarodowego Ośrodka ISSN w Paryżu wysłano 41 plików (w 2017 r. – 37) z danymi, zawierających w sumie 2380 rekordów (w 2017 r. – 2250), w tym 1200 opisów nowych tytułów i 1180 zaktualizowanych. Pod koniec czerwca 2018 r. został stworzony regulamin określający możliwości nadawania międzynarodowego znormalizowanego numeru wydawnictw ciągłych (ISSN).

Statystyka wydawnictw

Do zadań Biblioteki Narodowej należy przygotowanie urzędowej statystyki polskiej produkcji wydawniczej, tworzonej na podstawie danych o publikacjach zarejestrowanych w bieżącej bibliografii narodowej i ukazującej się jako rocznik „Ruch Wydawniczy w Liczbach”. Jest to unikatowy zbiór danych na temat książek i czasopism ukazujących się na terenie Polski. Pierwszy zeszyt „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” ukazał się w 1955 r. Kolejne zeszyty wychodzą w cyklu rocznym, prezentując dane za rok ubiegły. Od 2011 r. rocznik publikowany jest w postaci publikacji elektronicznej dostępnej online na stronie internetowej BN. W 2018 r. ukazał się tom 64 „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” za rok 2016 (periodyki) i tom 65 za rok 2017 (książki).

Do Głównego Urzędu Statystycznego zostały przekazane dane statystyczne o produkcji wydawniczej w Polsce za rok 2017, które uwzględniane są przy przygotowaniu „Małego Rocznika Statystycznego”, „Rocznika Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej” i rocznika „Kultura”. Przekazywano też dane o wydawnictwach dla Warszawy i województwa mazowieckiego jako materiał dla Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Prace normalizacyjne

Na mocy umowy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym Biblioteka Narodowa w 2018 r. kontynuowała prowadzenie Sekretariatu Komitetu Technicznego nr 242 do spraw Informacji i Dokumentacji. W roku 2018 odbyły się dwa posiedzenia Komitetu Technicznego – 10 maja i 3 września. Omówiono na nich m.in. normę prPN-N-01222 „Kompozycja wydawnicza książki”.

Katalogi Centralne

Biblioteka Narodowa posiada największą w Polsce bazę informacji o czasopiśmie polskich i piśmiennictwie zagranicznym znajdującym się w bibliotekach polskich. Tworzenie bazy dostępnej zarówno w formie katalogu kartkowego, jak i bazy elektronicznej, możliwe jest dzięki bardzo dobrej współpracy BN z bibliotekami polskimi, które przekazują informacje o swoich zbiorach. Dane w katalogach pochodzą od blisko tysiąca bibliotek krajowych i ponad dwudziestu zagranicznych. Prowadzone są trzy katalogi: Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1801–, Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1801–, Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801–1950.

Kartoteki kartkowe katalogów centralnych książek i czasopism zagranicznych oraz czasopism polskich gromadzonych w bibliotekach polskich zawierają około 7 000 000 kart i liczba ta nie ulega większym zmianom, zaś liczba opisów zarejestrowanych w bazach danych, dostępnych od 1997 roku w sieci lokalnej i internecie jest sukcesywnie uzupełniana. Biblioteka Narodowa prowadzi także specjalny Centralny Katalog Starych Druków oraz Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych (w Polsce) do I poł. XIX w.

Baza BIBLIOS

W 2018 r. trwały prace nad nową wersją oprogramowania bazy BIBLIOS, która jest pozostałością po drukowanym Informatorze o bibliotekach w Polsce. Rejestrowane są w niej wszystkie typy bibliotek, poza prywatnymi. Zgodnie z ustaleniami powstanie jedna baza o nazwie BIBLIOS, zbierająca dane teleadresowe bibliotek publicznych i naukowych w Polsce.

Biblioteka Narodowa jest zobligowana do prowadzenia takiej ewidencji na mocy Ustawy o bibliotekach z 1997 r. W 2018 r. zaktualizowano 2494 rekordy bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną. Każdy opis był ręcznie poprawiany na podstawie źródeł internetowych (m.in. portale bibliotek i urzędów gmin, biuletyny informacji publicznej). Usuniętych zostało 1313 rekordów filii bibliotecznych oraz bibliotek ambasad, muzeów, ogrodów zoologicznych, sądów, szpitali oraz innych instytucji m.in. kościelnych, wojskowych i administracji publicznej. Pod koniec czerwca nieaktualna baza *Informator o bibliotekach i ośrodkach informacji w Polsce* została zarchiwizowana.

Doskonalenie zawodowe i szkolenia bibliotekarzy

Zakład Edukacji Bibliotekarskiej organizuje kursy, warsztaty specjalistyczne i problemowe, przede wszystkim z zakresu bibliotekarstwa, bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych itp. Ogólnopolski zakres działalności Zakładu obliuguje go do zapewnienia jakości kształcenia i doskonalenia w dwóch obszarach działania: wspieranie działań kadry kierowniczej bibliotek i zatrudnionych w niej pracowników oraz diagnozowanie i określanie potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego bibliotekarzy, a także pracowników informacji związanych z obiegiem książki i dokumentów. Badanie potrzeb szkoleniowych środowiska bibliotekarskiego odbywa się za pomocą przeprowadzania ankiet, wywiadów, rozmów.

W roku 2018 Zakład Edukacji Bibliotekarskiej przeprowadził następujące szkolenia:

- Kontrola mikrobiologiczna zbiorów bibliotecznych i archiwalnych (2 szkolenia)
- Opracowanie rzeczowe dokumentów z wykorzystaniem UKD – poziom zaawansowany (1 szkolenie dla WBP w Opolu)
- Prawa autorskie w pracy bibliotekarza (1 szkolenie)
- Informacja w bibliotekach XXI wieku – transformacja, form metod i narzędzi (2 szkolenia)
- Dobór nowości do bibliotecznych księgozbiorów dla dzieci i młodzieży (1 szkolenie)
- Aktywne metody pracy z książką i czytelnikiem (1 szkolenie)
- Opracowanie rzeczowe dokumentów z wykorzystaniem UKD – poziom podstawowy (1 szkolenie)
- Profilaktyka konserwatorska zbiorów bibliotecznych (2 szkolenia)

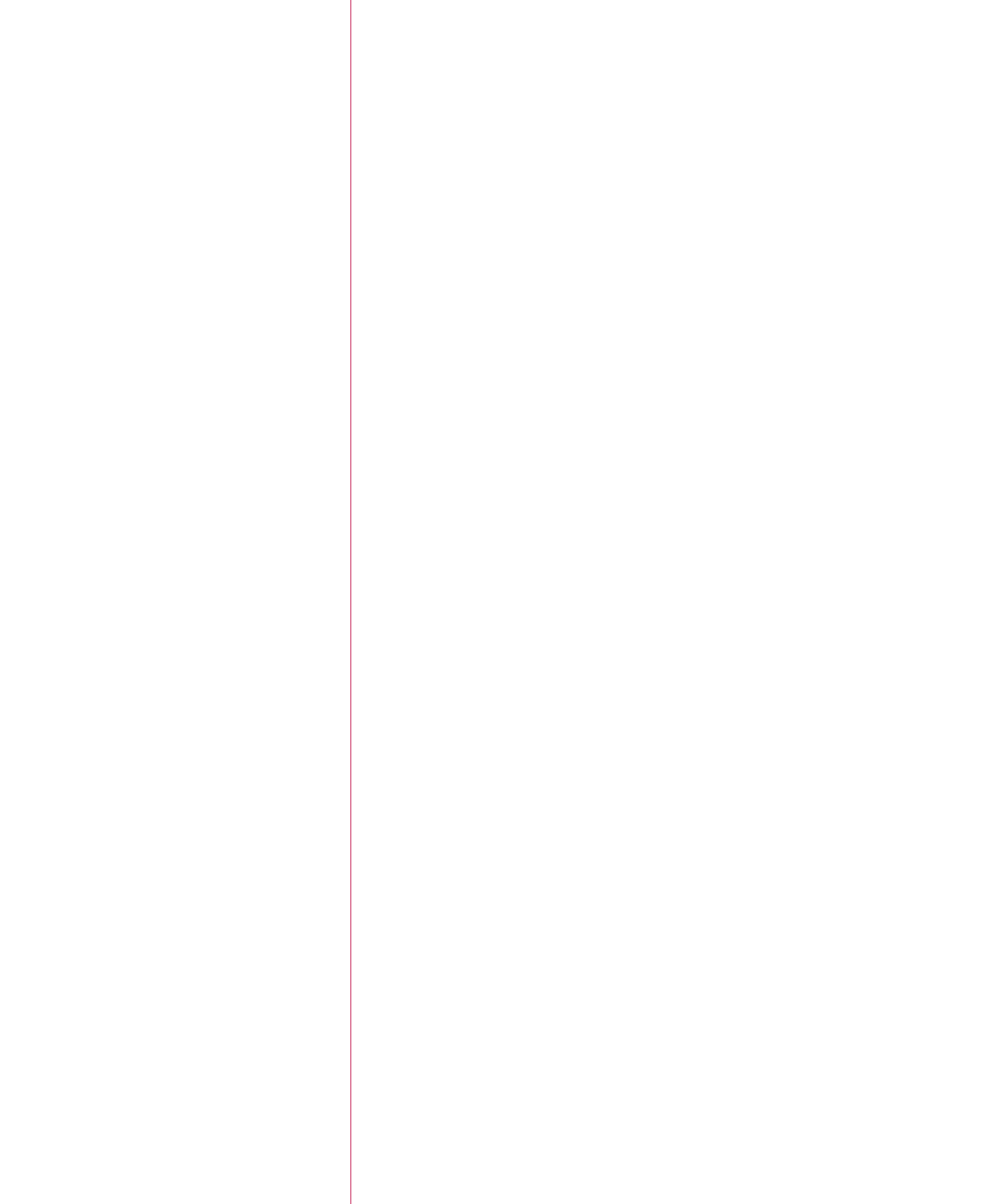
• Wystąpienia publiczne (2 szkolenia dla pracowników BN)	• Książka na warsztat! O prowadzeniu kreatywnych zajęć na podstawie literatury dla dzieci i młodzieży (1 szkolenie)
• Deskryptory Biblioteki Narodowej (8 szkoleń)	• Wystąpienia publiczne (2 szkolenia dla pracowników BN)
• Polona /2 miliony (9 szkoleń)	• Jak radzić sobie z trudnym użytkownikiem w bibliotece? (2 szkolenia dla pracowników BN)
• Identyfikacja i ochrona fotografii (1 szkolenie)	• Obsługa programu Excel (2 szkolenia dla pracowników BN)
• Osoby niepełnosprawne jako użytkownicy bibliotek i innych instytucji kultury (2 szkolenia)	• Polona/Academica (2 szkolenia)
• Biblioteka dla seniora (2 szkolenia)	

W roku 2018 ZEB przeprowadził 48 szkoleń, w których wzięło udział 1601 uczestników spoza Biblioteki Narodowej oraz 170 pracowników Biblioteki Narodowej. Łącznie przeszkolono 1771 osób.

Zakład zaangażowany był również w przygotowania ważnych wydarzeń organizowanych przez BN, m.in. w organizację szkoleń dotyczących Deskryptorów BN.

Jeśli chodzi o działalność mającą na celu rozwijanie oferty edukacyjnej związanej z platformą szkoleń elektronicznych, ZEB brał aktywny udział w realizacji wdrożonego w połowie 2018 r. szkolenia „Zasady udzielania pierwszej pomocy”, przeznaczonego dla pracowników Służby Ochrony BN.

W ramach promowania działalności szkoleniowej BN, ZEB przygotowywał i rozsyłał do bibliotek newsletter informujący o działaniach BN w tym zakresie.

Udostępnianie zbiorów

Biblioteka Narodowa jest największą w Polsce biblioteką, udostępniającą zbiory prezencyjnie – w czytelniach i w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Do dyspozycji czytelników przeznaczono mieszczące się w gmachu głównym BN: Informatorium, Czytelnię Ogólną, Czytelnię Humanistyczną, Czytelnię Bibliologiczną, Czytelnię Kartograficzną, Czytelnię Muzyczną, Czytelnię Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych, a w siedzibie Biblioteki w Pałacu Rzeczypospolitej – Czytelnię Rękopisów i Starodruków. Ponadto BN sprawuje pieczę nad czytelnią specjalną Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich w Domu Literatury w Warszawie.

Liczba czytelników i ich oczekiwania wymuszają konieczność dostosowania przestrzeni czytelniczych do wymagań nowoczesnego użytkownika korzystającego w Bibliotece Narodowej z zasobu w formie tradycyjnej, jak również ze zbiorów cyfrowych dostępnych wyłącznie w budynku biblioteki. Duża część publikacji poszukiwanych przez czytelników już teraz jest dostępna w POLONIE oraz ACADEMICE i nie wymaga wizyty w gmachu BN. Stale wzrastają potrzeby czytelników, dotyczące standardów udostępniania, tj. dostępu do elektronicznych czasopism, źródeł informacji, elektronicznych książek i baz danych. Biblioteka Narodowa obsługuje czytelników indywidualnych i instytucjonalnych, krajowych i zagranicznych: udziela informacji bibliotecznych, bibliograficznych (m.in. wskazywanie źródeł, uzupełnianie danych bibliograficznych, pomoc w sporządzaniu zestawień bibliograficznych), faktograficznych. W dniu 27 sierpnia w czytelniach Biblioteki Narodowej rozpoczęły się prace modernizacyjne, w wyniku których została zamknięta zdecydowana większość budynku A. Rozpoczęcie modernizacji nie spowodowało znacznych ograniczeń w korzystaniu ze zbiorów BN: od końca sierpnia w budynku biurowym Narodowej Książnicy działają czytelnie tymczasowe (ogólna i zasobu wyczystego), w których przygotowano 100 miejsc do pracy ze zbiorami papierowymi i 20 dla osób korzystających z zasobów elektronicznych. Czytelnicy mogli korzystać ze zbiorów Biblioteki Narodowej od poniedziałku do soboty w godzinach od 8:30 do 20:30.

Stan księgozbiorów podręcznych w Czytelni Ogólnej i Czytelni Humanistycznej wynosił na koniec 2018 r. 20 868 tytułów książek i czasopism w 33 659 woluminach (w 2017 r. – 20 986 tytułów).

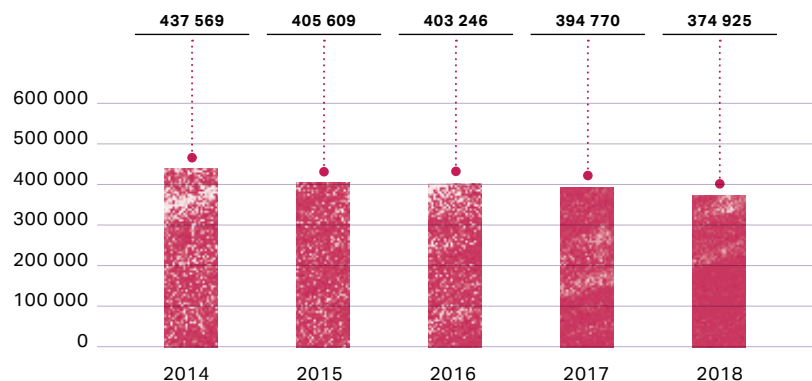
Udostępnianie zbiorów w czytelnich

Ogółem w 2018 r. Bibliotekę Narodową odwiedziło 99 680 czytelników (w 2017 r. – 118 525), którym w czytelnich udostępniono 374 925 wol./j. (w 2017 r. – 394 770).

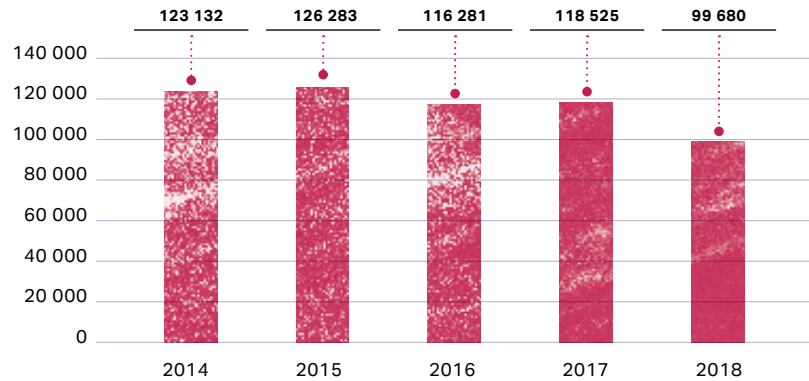
Czytelnicy skorzystali ponadto z 14 224 mikrofilmów i wersji cyfrowych, które udostępniono w Czytelni Ogólnej i Czytelni Rękopisów i Starodruków. W Czytelni Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich wypożyczono 2487 woluminów książek.

W 2018 r. zarejestrowano 8790 nowych czytelników (w 2017 r. – 10 859). Powodem zmniejszenia się liczby odwiedzających i spadku wypożyczeń jest zamknięcie Czytelni Ogólnej i Czytelni Humanistycznej w sierpniu 2018 r. oraz otwarcie czytelnicy tymczasowej z mniejszą liczbą miejsc. W stosunku do roku 2017 procentowy podział na przedstawicieli różnych grup zawodowych czytelników zmienił się nieznacznie. Studenci stanowili w 2018 r. 36% czytelników (3162 osoby). Kolejne grupy to: pracownicy naukowcy (7% – 646 osób), uczniowie (5% – 462 osoby) i nauczyciele (2% – 168 osób). Najliczniejszą grupę tworzyli w 2018 r. przedstawiciele innych zawodów (50% – 4352 osoby).

Liczba udostępnionych woluminów/
jednostek w czytelnich BN w latach
2014–2018

Liczba czytelników Biblioteki Narodowej
w latach 2014–2018

Odwiedziny w czytelniach Biblioteki Narodowej w latach 2016–2018

CZYTELNIE	2014	2015	2016	2017	2018
OGÓLNA	96 876 (oraz 6473 osób korzystających z mikrofilmów)	100 159 (oraz 66473 osoby korzystające z mikrofilmów)	85 561 (oraz 6129 osób korzystających z mikrofilmów)	84 101 (oraz 4929 osób korzystających z mikrofilmów)	73 591 (oraz 2789 osób korzystających z mikrofilmów)
HUMANISTYCZNA	18 300	15 467	16 576	15 877	11 469
BIBLIOLOGICZNA	3 643 (w tym 2078 dotyczy zbiorów dokumentów życia społecznego)	6 563 (w tym 2153 dotyczy zbiorów dokumentów życia społecznego)	6 005 (w tym 1494 dotyczy zbiorów dokumentów życia społecznego)	4 624 (w tym 1299 dotyczy zbiorów dokumentów życia społecznego)	2 346
MUZYCZNA	266	452	468	361	396
NAGRAŃ DŹWIĘKOWYCH I AUDIOWIZUALNYCH	169	205	197	263	197
RĘKOPISÓW I STARODRUKÓW	1 452	996	1 118	1 137	1 120
KARTOGRAFICZNA	348 (w tym 147 dotyczy zbiorów kartograficznych i 201 zbiorów ikonograficznych)	219 (w tym 103 dotyczą zbiorów kartograficznych i 116 – zbiorów ikonograficznych)	227 (w tym 116 dotyczy zbiorów kartograficznych i 111 – zbiorów ikonograficznych)	205 (w tym 89 dotyczy zbiorów kartograficznych i 116 – zbiorów ikonograficznych)	139 (w tym 67 dotyczy zbiorów kartograficznych i 72 – zbiorów ikonograficznych)
OGÓŁEM OSÓB	123 132	132 756	122 410	111 494	94 393

Od 2012 r. W Bibliotece Narodowej działa Punkt Dostępu Osób Niepełnosprawnych do Zbiorów BN. Opracowane są zasady korzystania przez osoby niepełnosprawne ze zbiorów BN, w tym szczególnie zasady rejestracji czytelników posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, działają stanowiska wyposażone w nowoczesny sprzęt dostępne dla osób z niepełnosprawnością sensoryczną i motoryczną. Prowadzono także szkolenia pracowników BN pod kątem pomocy w korzystaniu ze stanowisk przez osoby niepełnosprawne.

Witryna internetowa BN

W 2018 roku kontynuowano prace nad serwisami internetowymi Biblioteki Narodowej ze szczególnym uwzględnieniem multimediiów i blogów. Witrynę bn.org.pl odwiedziło 394 288 unikalnych użytkowników. W 989 337 sesjach dokonano 2 550 607 odsłon strony.

W portalu społecznościowym Facebook na koniec roku 2018 liczba zarejestrowanych fanów przekroczyła 22 100 osób. Biblioteka Narodowa udostępniała w internecie filmy dokumentujące działalność Biblioteki oraz stanowiące materiały promocyjne, szkoleniowe i instruktażowe (serwis YouTube, profile Biblioteki Narodowej i POLONY).

Na stronie BN działają również serwisy informacyjne prowadzone w formie blogów:

- *Dobre Zachowanie*, redagowany przez pracowników komórek BN zajmujących się konserwacją zbiorów bibliotecznych w całości poświęcony sprawom ochrony i konserwacji zbiorów
- *Fabryka Języka*, poświęcony Językowi Haseł Przedmiotowych BN
- *POLONA/blog*, prowadzony przez pracowników Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA, na którym umieszczane są teksty i prace plastyczne inspirowane zbiorami prezentowanymi w CBN POLONA
- *Porządek Rzeczy*, poświęcony m.in. wydarzeniom związanym z zagadnieniami katalogowania i bibliografii, interesującym publikacjom
- *Winien czy ma*, prowadzony przez pracowników Oddziału Finansowo-Księgowego BN, poświęcony tematyce finansów i księgowości w instytucjach kultury
- *Między Słowami* – serwis informacyjny Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej

Biblioteka Narodowa uruchomiła też specjalne serwisy:

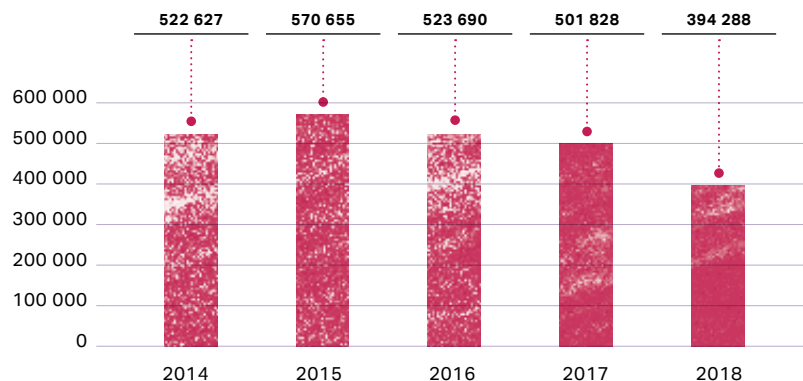
- **ROK Herberta 2018.** Serwis powstał w związku z ogłoszeniem przez Sejm RP Roku Zbigniewa Herberta 2018. Prezentowane są w nim rękopisy Poety oraz szkicowniki, zapiski i rysunki z podróży znajdujące się w archiwum Poety w zasobach Biblioteki Narodowej, a także archiwalne nagrania, na których Zbigniew Herbert czyta swoje wiersze.
- **Aleje Niepodległości.** Serwis prezentuje zbiory BN związane z rocznicą 100-lecia odzyskania Niepodległości, m.in.: materiały dotyczące „Ojców Niepodległości” (8 kolekcji w POLONIE), prasy, która ukazywała się w tamtym czasie, obchodów rocznic w „drugim obiegu”, materiały nt. Legionów i pieśni patriotycznych, a także bogaty zbiór druków ulotnych (5 kolekcji w POLONIE).

W celu większej dostępności czasopism BN i ich lepszej prezentacji stworzono trzy strony internetowe:

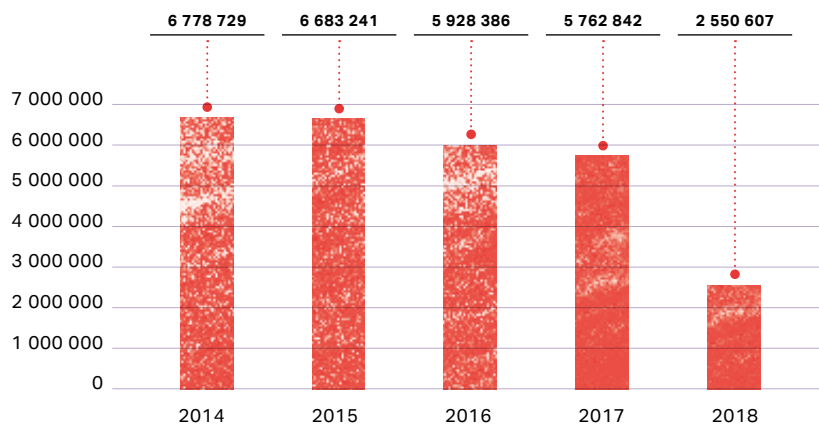
- <https://rocznik.bn.org.pl>
- <https://notes.bn.org.pl>
- <https://polishlibraries.bn.org.pl>

Umieszczone zostały na nich bieżące i archiwalne numery roczników, z których w łatwy sposób można korzystać online. Prowadzone są prace nad wzbogaceniem strony o kolejne archiwalne roczniki.

Liczba unikalnych użytkowników witryny bn.org.pl w latach 2014–2018

Liczba odostępów witryny bn.org.pl w latach 2014–2018

Nowa wersja strony BN została uruchomiona na przełomie lutego i marca. Serwis zyskał nowoczesny wygląd, zgodny z obecnymi standardami. Jest responsywny, dostosowuje się do rozmiaru ekranu, z którego korzysta użytkownik, w szczególności pozwala na wygodne korzystanie z serwisu na urządzeniach mobilnych. W nowym serwisie poprawiono

funkcjonalność strony. Użytkownicy docierają do interesujących ich treści dużo krótszą ścieżką, co spowodowało zmniejszenie liczby odsłon pośrednich i znaczący spadek liczby odsłon najkrótszych, tzn. pustego przeklikiwania przez podstrony.

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA, najnowocześniejszy tego typu portal w Polsce i jeden z najnowocześniejszych na świecie, w 2018 r. uzupełniła swoje zbiory o 489 207 publikacji cyfrowych (w 2017 r. – o 555 586), dzięki czemu w jej zasobie znalazło się na koniec roku 2 580 458 obiektów.

Na portalu społecznościowym Facebook strona POLONY stale zwiększa swój zasięg i uzyskuje nowe polubienia. Na koniec grudnia 2017 r. strona przekroczyła 37 700 polubień (stan na 31 grudnia 2017 r. – 36 400).

Zgodnie z danymi wygenerowanymi przez system Google Analytics, CBN POLONA zanotowała w 2018 r. 1 284 062 sesje (w 2017 r. – 1 074 453).

Więcej na temat CBN POLONA w rozdziale poświęconym bibliotece cyfrowym.

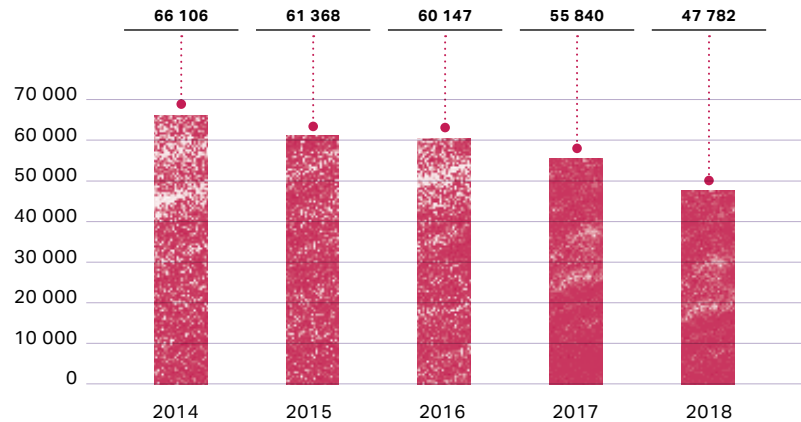
Informacja biblioteczna

Biblioteka Narodowa, korzystając z katalogów własnych zbiorów, katalogów centralnych, polskich i obcych źródeł informacyjnych, udzielała odpowiedzi na pytania czytelników w punkcie informacyjnych: „A” – przy wejściu do BN oraz w Informatorium. Informatorium odwiedziły w 2018 r. 5864 osoby (w 2017 r. – 12 632), a w punkcie informacyjnym udzielono 23 361 informacji (w 2017 r. – 38 936). Pomocą w korzystaniu ze źródeł informacji służą także pracownicy Czytelni Rękopisów i Starodruków w Pałacu Rzeczypospolitej. BN odpowiada też na kwerendy pisemne

i telefoniczne, krajowe i zagraniczne. W 2018 r. Pracownia informacji Naukowej w Zakładzie Udostępniania Zbiorów BN udzieliła 47 782 informacji bibliotecznych, bibliograficznych i faktograficznych (w 2017 r. – 55 840).

Kontynuowano realizację edukacyjnego programu zwiedzania Biblioteki Narodowej, z którego skorzystało 1012 osób (w 2017 r. – 2340) w 55 grupach (w 2017 r. – 108). Byli to przede wszystkim uczniowie szkół średnich, studenci, nauczyciele i bibliotekarze oraz goście z Chin, Iraku, Litwy, Mołdawii, Ukrainy.

Liczba udzielonych informacji bibliotecznych, bibliograficznych i faktograficznych w BN w latach 2014–2018

Od 27 sierpnia 2018 r. edukacyjny program zwiedzania został zawieszony na czas modernizacji czytelni Biblioteki Narodowej.

Na zamówienie czytelników korzystających z materiałów zastępczych w 2018 r. wykonano 674 usługi reprograficzne.

Udostępnianie międzybiblioteczne

Biblioteka Narodowa współpracuje z innymi bibliotekami krajowymi i zagranicznymi w zakresie międzybibliotecznego udostępniania zbiorów. W 2018 r. do Biblioteki Narodowej wpłynęło 2488 zamówień z bibliotek krajowych (2017 r. – 2285), z czego zrealizowano 1728, wypożyczając książki, czasopisma i mikrofilmy. Na zamówienia niezrealizowane składają się między innymi zamówienia wykraczające poza obowiązujący regulamin wypożyczania, w tym dostępne w innych bibliotekach, brak materiałów w zbiorach oraz zmiana formy realizacji zamówienia. Od połowy 2017 r. materiały zamawiane przez biblioteki krajowe są, w miarę możliwości, skanowane i udostępniane za pośrednictwem CWPN ACADEMICA. Dotyczy to przede wszystkim zamówień wpływających spoza Warszawy. We współpracy z Zakładem Zbiorów Cyfrowych w 2018 r. zrealizowano w ten sposób 564 zamówienia (w 2017 r. – 285). Niektóre biblioteki nie rezygnowały jednak z wypożyczenia w formie tradycyjnej. W 2018 r. do Biblioteki Narodowej wpłynęło 515 zamówień z bibliotek zagranicznych, z czego zrealizowano 357 (w 2017 r. – 499). W 2018 r. do BN wpłynęły łącznie 3003 zamówienia.

W podanych liczbach wypożyczeń mieści się także udostępnianie mikrofilmów. W 2018 r. do Zakładu Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego wpłynęło 169 zamówień na mikrofilmy, z których zrealizowano 150, wypożyczając 511 szpul mikrofilmowych zawierających: 111 roczników czasopism, 239 rękopisów, 4 starodruki i 3 książki archiwalne. Mikrofilmy ze zbiorów BN stale cieszą się dużym zainteresowaniem.

Na koniec 2018 r. aktywne konta wypożyczeń w BN posiadało 294 bibliotek z terenu kraju. Najwięcej zamówień z Warszawy wpłynęło z Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Państwowego Instytutu Wydawniczego i Centralnej Biblioteki Statystycznej. Z pozostałych bibliotek krajowych najczęściej zamówienia składały: Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Instytut Badań Literackich PAN w Poznaniu.

W 2018 r. ZWKIZ realizował zamówienia ze 139 bibliotek z 34 krajów. Najczęściej z zamówieniami do BN zwracały się: Stany Zjednoczone (40 bibliotek), Kanada (13 bibliotek) i Niemcy. Znaczną część zamówień zrealizowano poprzez udostępnienie kopii – ok. 70%.

Biblioteka Narodowa udostępniała także swoje zbiory w celu zaprezentowania ich na wystawach organizowanych przez instytucje krajowe i zagraniczne. W 2018 r. Zakład Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego zarejestrował 29 wniosków o wypożyczenie materiałów ze zbiorów BN na wystawy krajowe (w 2017 r. – 32) i 3 pisma w sprawie wystaw zagranicznych (w 2017 r. – 3). Łącznie podano ocenie, przygotowano do wypożyczenia

(oraz wypożyczono i/lub przyjęto zwrot) 248 obiektów. Wśród nich znalazły się 2 obiekty o szczególnej wartości zabytkowej, przechowywane w Skarbcu BN, wymagające podjęcia specjalnych procedur. Wszystkie obiekty zwrócone po zakończeniu ekspozycji przeszły pomyślnie przegląd konserwatorski – ich stan nie budził zastrzeżeń.

Atrakcyjną formę wypożyczeń oferuje Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA. W ramach tego projektu, pod auspicjami Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w oparciu o fundusze Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i we współpracy z Nauką i Akademicką Siecią Komputerową, powstał system wypożyczeń wersji elektronicznej książek i czasopism naukowych. Na dzień 31 grudnia 2018 r. w systemie ACADEMICA było zarejestrowanych 721 bibliotek, autoryzowano 793 terminale, założono konta 6927 użytkowników.

W 2018 r. kontynuowano prace nad rozwojem ACADEMICA. W bibliotekach na terenie całego kraju miały miejsce działania informacyjno-promocyjne.

Obecnie ACADEMICA umożliwia dostęp do ponad 2,7 mln publikacji naukowych. ACADEMICA to nie tylko dostęp terminalowy, ale również ogromna baza online pozwalająca na swobodne przeszukiwanie zasobów oraz umożliwiająca dostęp do publikacji z domeny publicznej i licencjonowanych w otwartym internecie. Zgodnie z założeniami system ten zastąpi z czasem dotychczasową tradycyjną formę wypożyczeń międzybibliotecznych.

Technologie procesów bibliotecznych

Zintegrowany system biblioteczny

Materiały biblioteczne, które wpływają do Biblioteki Narodowej, przede wszystkim książki i czasopisma, ale także druki ulotne, publikacje elektroniczne, nuty, mapy oraz nagrania dźwiękowe i audiowizualne są na bieżąco rejestrowane.

Do dnia 20 grudnia 2018 r. publikacje były rejestrowane w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA. System działał w oparciu o 5 głównych modułów: katalogowania, gromadzenia, zamawiania i rejestracji czasopism oraz udostępniania. Pomocniczo do funkcjonowania systemu wykorzystywany był moduł administracyjny, moduł do automatycznego wyprowadzania i przesyłania danych.

Do katalogu głównego obsługiwanego przez system SIERRA wprowadzane były wszystkie typy dokumentów gromadzonych w BN. W 2018 roku baza danych systemu SIERRA powiększyła się o 626 160 rekordów różnych typów.

Na dzień 20 grudnia 2018 r. w bazie danych znajdowało się łącznie 12 200 240 rekordów różnych typów: bibliograficznych (4 980 214), wzorcowych (2 273 896), egzemplarza (4 690 577), zamówień (7094), dostawców (100), czytelnika (81 068), zasobu czasopism (163 060) oraz rachunków (4231).

W dniu 21 grudnia Biblioteka Narodowa rozpoczęła korzystanie z zintegrowanego systemu zarządzania zasobami ALMA i wyszukiwarki PRIMO. Narzędzie to stanowi najnowocześniejsze obecnie rozwiązanie technologiczne na świecie. System wprowadza wiele nowych funkcji, m.in. pracę w chmurze oraz możliwość współkatalogowania z innymi

bibliotekami. Zakup został zrealizowany w ramach projektu „e-usługa OMNIS”, a środki na jego realizację pochodzą z funduszy europejskich w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020.

Wszystkie stworzone do dnia 20 grudnia 2018 r. rekordy zostały przeniesione do systemu ALMA. Od dnia 21 do dnia 31 grudnia 2018 r. w systemie ALMA zostało utworzonych: 607 rekordów bibliograficznych, 226 rekordów wzorcowych, 919 rekordów zasobu czasopism oraz 919 rekordów egzemplarza.

Stan katalogu głównego na 31 grudnia 2018 r.

RODZAJ REKORDU	STAN NA 31.12.2017	USUNIĘTO W 2018 (MELIORACJA)	PRZYBYŁO W 2018	STAN NA 31.12.2018
BIBLIOGRAFICZNE	4 712 975	-1 121	268 360	4 980 214
WZORCOWE	2 180 433	-41 031	134 494	2 273 896
EGZEMPLARZA	4 497 873	-4 996	197 700	4 690 577
ZASOBU CZASOPISM	149 125	-1 226	15 161	163 060
ZAMÓWIENI	13 935	-8 204	1 363	7 094
CZYTELNIKA	72 265	-61	8 864	81 068
DOSTAWCÓW	238	-141	3	100
RACHUNKÓW	4 016	0	215	4 231
RAZEM	11 630 860	-56 780	626 160	12 200 240

Udostępnianie danych z katalogu komputerowego BN

Opisy materiałów bibliotecznych zgromadzonych w Bibliotece Narodowej są udostępniane użytkownikom za pomocą:

- katalogu internetowego OPAC
- wyszukiwarki ENCORE
- protokołu z39.50, z którego korzystają biblioteki do pobierania opisów bezpośrednio z bazy SIERRA (od 21 grudnia 2018 r. – z bazy ALMA)
- serwisu do pobierania danych za pomocą API. Serwis dostępny jest pod adresem: data.bn.org.pl

Systematycznie przekazywane są dane dla bibliotek i instytucji współpracujących w formacie wymiennym:

- rekordy bibliograficzne i rekordy wzorcowe dla systemu MAK+, prowadzonego przez Instytut Książki. Rekordy bibliograficzne i wzorcowe przekazywane są codziennie, modyfikacje rekordów raz w tygodniu.
- OCLC (rekordy bibliograficzne),
- dla projektu VIAF (rekordy wzorcowe),
- CERL (rekordy starych druków oraz cała kartoteka rekordów wzorcowych)
- EUROPEANA (rekordy bibliograficzne)

Rekordy wzorcowe pobierają:

- NUKAT
- Miejska Biblioteka Publiczna w Warszawie (Koszykowa)
- Biblioteka Dolnośląska
- Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy dla systemu MATEUSZ
- Konsorcjum Użytkowników Systemów SOWA
- Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES
- MOL
- Książnica Podlaska

Rekordy wzorcowe prezentowane są w Internecie w bazie w systemie MAK oraz za pomocą serwisu: data.bn.org.pl.

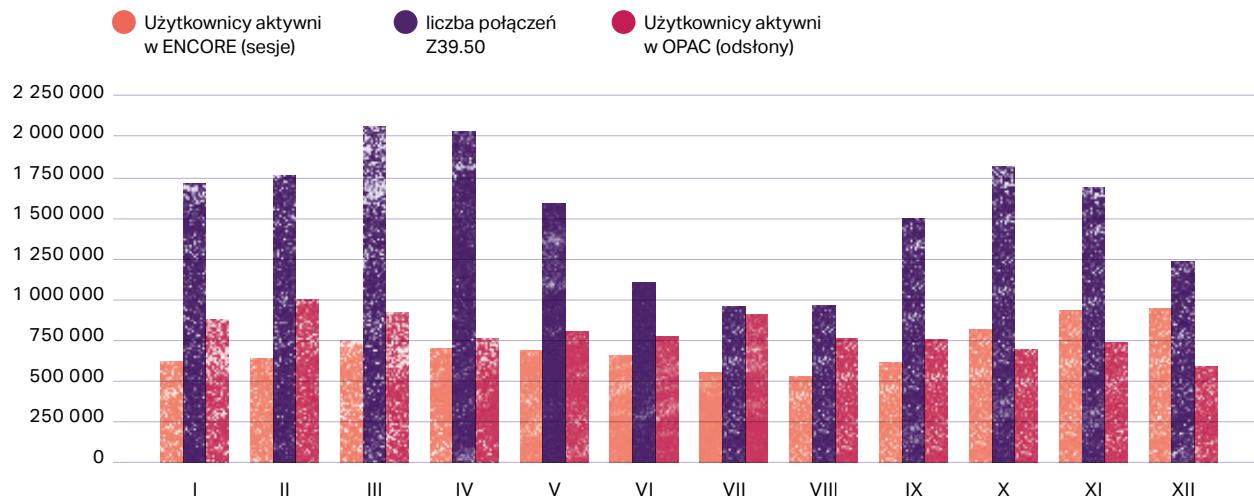
Dysponujemy danymi pokazującymi liczbę połączeń do bazy Sierra za pośrednictwem protokołu Z39.50 z adresów IP serwerów/komputerów poszczególnych bibliotek. W 2018 r. z wykorzystaniem protokołu Z39.50 miało miejsce 15 257 438 połączeń do bazy; nie odzwierciedlają one liczby wykonanych pobrań/wyszukiwań, których jest znacznie więcej.

W katalogu internetowym OPAC odnotowano 8 008 836 odsłon, natomiast w wyszukiwarce ENCORE w 2018 r. miało miejsce 8 817 716 otwartych sesji.

Wykorzystanie katalogu BN w 2018 r.

MIESIĄC	UŻYTKOWNICY AKTYWNI W ENCORE	UŻYTKOWNICY AKTYWNI W OPAC	LICZBA POŁĄCZEŃ Z39.50	RAZEM
I	807 308	748 324	1 328 529	2 884 161
II	809 125	709 147	1 351 596	2 869 868
III	886 387	674 129	1 483 768	3 044 284
IV	769 405	634 878	1 254 591	2 658 874
V	772 717	628 659	1 201 804	2 603 180
VI	718 923	613 363	906 941	2 239 227
VII	652 880	737 410	1 209 470	2 599 760
VIII	561 242	759 267	809 769	2 130 278
IX	578 361	725 608	1 443 242	2 747 211
X	698 232	654 543	1 629 020	2 981 795
XI	779 610	540 758	1 527 659	2 848 027
XII	783 526	582 750	1 111 049	2 477 325
SUMA	8 817 716	8 008 836	15 257 438	32 083 990

Wykres wykorzystania katalogu BN w 2018 r.

Sprzęt i oprogramowanie komputerowe.

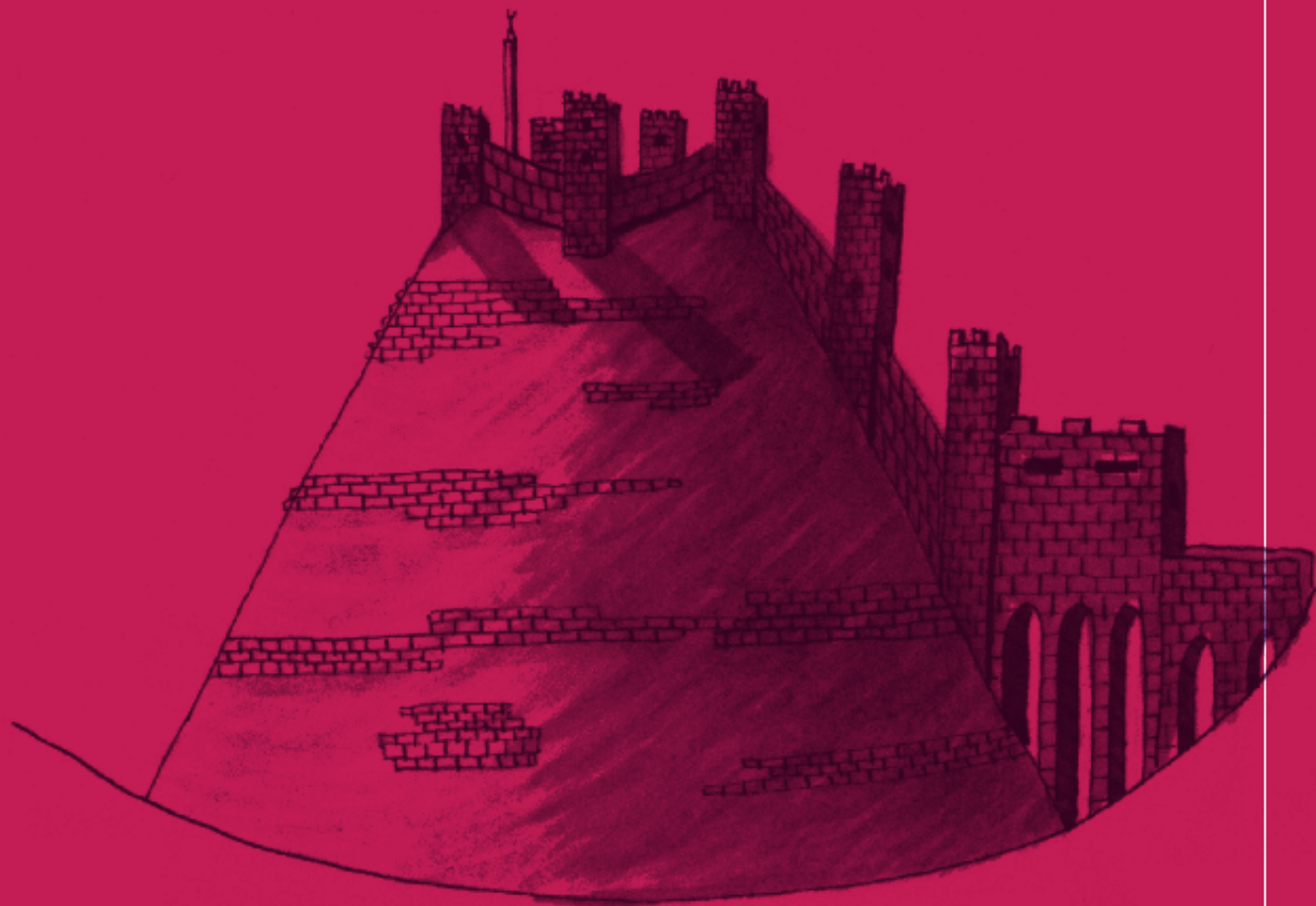
Sieć lokalna i dostęp do internetu

W Bibliotece Narodowej funkcjonuje blisko tysiąc komputerów podłączonych do domeny Acitve Directory, nad którymi opiekę sprawuje Zakład Technologii Informatycznych w zakresie m.in.: zakładania kont dla nowych użytkowników i usuwania nieaktualnych, zmiany haseł, nadawania/usuwania praw użytkownikom, wymiany zużytego sprzętu oraz jego utylizacji, konfiguracji sprzętu zgodnie z potrzebami użytkownika (m.in. instalowanie niezbędnych aplikacji do realizacji obowiązków, reagowanie na codzienne problemy użytkowników przy eksploatacji sprzętu).

Zadał Technologii Informatycznych administrował w 2018 r. (wraz z firmami zewnętrznymi), zlokalizowanymi w trzech ośrodkach przetwarzania danych, zasobami składającymi się m.in. z: 79 serwerów fizycznych, 213 serwerów wirtualnych, 7 macierzy dyskowych, 3 bibliotek taśmowych m.in. w zakresie: utrzymania ciągłości działania serwerów oraz aplikacji na nich działających, zakładania kont dla nowych użytkowników i usuwania nieaktualnych, zmiany haseł, nadawania praw użytkownikom, zarządzania zasobami, tworzenia kopii bezpieczeństwa i kopii archiwalnych, odzyskiwania zbiorów na życzenie użytkowników, interwencji w przypadkach braku dostępności usług, aktualizacji oprogramowania i zabezpieczeń, wdrażania nowych serwerów.

Ponadto sprzęt, systemy i sieć komputerowa BN monitorowane są stale pod kątem prawidłowego funkcjonowania. Podejmuje się działania bieżące oraz planuje modernizacje w celu minimalizacji przestoju oraz podniesienia bezpieczeństwa. W 2018 r. przeprowadzono m.in. modyfikacje w serwisach BN związane z zaleceniami wycofania algorytmu SH-1 i implantacją SH-2.

W BN utrzymywane są nadal dwa niezależne łącza internetowe, uruchomiono też usługę BGP, co minimalizuje skutki niedostępności serwisów BN w przypadku awarii pojedynczego łącza.

Ochrona i konserwacja zbiorów

Biblioteka Narodowa, gromadząc polski dorobek piśmienniczy, podejmuje wiele działań, aby zapewnić zbiorom właściwe warunki przechowywania i ochrony. Proces konserwacji i zabezpieczania zbiorów nadzorują specjaliści, wykorzystując przy tym najnowsze osiągnięcia sztuki konserwatorskiej i nowoczesne rozwiązania technologiczne. W ciągu ostatnich kilkunastu lat na potrzeby konserwacji zbiorów Biblioteki Narodowej zakupiono i zmodernizowano sprzęt umożliwiający realizację zabiegów służących ochronie zbiorów w skali masowej, takich jak dezynfekcja, digitalizacja czy odkwaszanie. W latach 2000–2008, dzięki funduszom zapewnionym przez Wieloletni Rządowy Program „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, możliwy był zakup i wdrożenie technologii masowego odkwaszania papieru: arkuszy i książek. Mimo stosunkowo krótkiego okresu działania Programu, zaplanowano i zrealizowano inwestycje, które wzmocniły pozycję Polski jako ośrodka masowej konserwacji zbiorów z XIX i XX w. oraz jedyne go kraju, w którym biblioteki i archiwa stały się właścicielami licencjonowanych, nowoczesnych urządzeń do odkwaszania zbiorów. Zastosowane w Narodowej Książnicy technologie oraz metody konserwatorskie są bardzo skuteczne w przedłużaniu trwałości materiałów bibliotecznych wytworzonych na tzw. kwaśnym papierze. W oparciu o wyniki badań, podjęto decyzję o poddawaniu zabiegom wyłącznie egzemplarzy zaliczonych do narodowego zasobu bibliotecznego. Istotną zmianą, jaka zaszła w działaniach pracowni konserwatorskich BN jest ograniczenie do koniecznego minimum tzw. konserwacji pełnej na rzecz konserwacji zachowawczej.

Powołany w listopadzie 2015 r. w BN Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, rozwijając znakomite tradycje zapoczątkowane utworzeniem w 1929 r. przez prof. Bonawenturę Lenarta Pracowni Konserwatorskiej BN, kontynuuje w nowej strukturze realizowane dotychczas zadania. Instytut tworzą następujące komórki:

- Pracownia Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych,
- Pracownia Konserwacji Masowej Arkuszy,
- Pracownia Konserwacji Masowej Książek,
- Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych,
- Introligatornia Specjalistyczna.

Wyniki wielokierunkowych badań, działań i dyskusji konserwatorskich dotyczących materiałów bibliotecznych, są publikowane w wydawanym przez Bibliotekę Narodową „Notesie Konserwatorskim”. Jako jedyny obecnie w Polsce specjalistyczny periodyk poświęcony ochronie zbiorów bibliotecznych i archiwalnych znajduje się on na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Popularyzacji zagadnień związanych z ochroną i konserwacją zabytków piśmiennictwa oraz innych kategorii zbiorów służy także działający od 2013 r. na stronie internetowej BN blog tematyczny „Dobre zachowanie”.

Pracownicy Biblioteki Narodowej aktywnie uczestniczą w spotkaniach, seminariach i konferencjach międzynarodowych i krajowych, poświęconych sprawom ochrony zbiorów oraz wymianie doświadczeń w tym zakresie.

W dniach 18–20 kwietnia odbyła się 22 edycja Warszawskich Spotkań Konserwatorskich „Sztuka konserwacji” – imprezy skierowanej do tych, którzy zajmują się ochroną i ratowaniem dóbr kultury. Uroczyste otwarcie miało miejsce w Bibliotece Narodowej, która jest jednym z organizatorów konferencji. W czasie sesji konserwatorskiej „Konserwacja wobec wystaw” Bogdan Filip Zerek wygłosił referat *Oświetlenie wystaw*. Na specjalnie przygotowanej wystawie w gmachu głównym BN zostały pokazane katalogi wystaw, na których prezentowano zbiory Biblioteki Narodowej.

Podczas VI konferencji „Zabytki – Biologia – Konserwacja. Teoria i praktyka”, zorganizowanej przez Zakład Konserwacji Papieru i Skóry Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu w dniach 18–19 października, referat *Profilaktyka mikrobiologiczna zbiorów – procedury w magazynach i pracowniach konserwacji zbiorów Biblioteki Narodowej* przedstawili Agata Lipińska i Bogdan Filip Zerek z Instytutu Konserwacji BN.

W 2018 r. zakończono konserwacje obiektów o łącznej liczbie 490 351 kart oraz 6422 jednostek należących do zbiorów konserwowanych w ramach projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”.

Coraz większego znaczenia w ochronie zbiorów nabiera profilaktyka konserwatorska, przestrzeganie zasad właściwego przechowywania materiałów bibliotecznych, ale także reguł operowania cennymi zbiorami przekazywanymi do digitalizacji.

Profilaktyka – konserwacja zachowawcza

Działania profilaktyczne, czyli ochrona całego księgozbioru, to strategiczny kierunek ochrony dla zbiorów, które są w całości przechowywane. Na bieżąco nadzoruje się warunki klimatyczne w magazynach zbiorów i salach wystawowych, regularnie oczyszcza się zbiory, wymienia opakowania ochronne lub wprowadza nowoczesne opakowania dla zbiorów, które tego wymagają. Kompleksowe działania realizowane są przy pomocy specjalistycznego sprzętu i aparatury, stosowanych również w pracach badawczych z zakresu opracowywania, typowania i testowania nowych materiałów i metod konserwacji. Badania służą również rozpoznawaniu i charakteryzowaniu czynników powodujących niszczenie i degradację materiałów bibliotecznych.

Podczas badań obiektów bibliotecznych w 2018 r. wykonano: 4228 pomiarów fizykochemicznych (w 2017 r. – 1958) oraz 7014 pomiarów mikrobiologicznych (w 2017 r. – 8687) na zbiorach i z powietrza. Badaniom mikrobiologicznym poddano książki, druki ulotne, rękopisy, mapy, rysunki, grafiki. Łącznie wykonano 306 badań (w 2017 r. – 209). Do ich przeprowadzenia metodą odcisku pobrano z obiektów 3766 prób mikrobiologicznych (w 2017 r. – 3994). Sukcesywnie badane było także powietrze w magazynach. W 2018 r. wykonano 3397 pomiarów mikrobiologicznych powietrza aparatem MAS-100Eco (w 2017 r. – 3286) w pomieszczeniach BN, w tym w 128 magazynach z materiałami bibliotecznymi. Wyniki badań mikrobiologicznych powietrza w magazynach porównywane były z wynikami analizy powietrza atmosferycznego (czyli tzw. tła).

W ramach dezynfekcji materiałów bibliotecznych wykonano 64 „wsady” dezynfekcyjne w komorze ciśnieniowo-próżniowej (w 2017 r. – 58), co oznacza wydezynfekowanie tlenkiem etylenu około 44,8 m³ (w 2017 r. – 40,6 m³) wszystkich typów materiałów bibliotecznych, w tym 46,8 wsadu wykonano dla potrzeb własnych BN, a 18,2 – odpłatnie dla instytucji zewnętrznych (m.in. dla: Muzeum Powstania Warszawskiego, Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, Muzeum Azji i Pacyfiku, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Akademii Sztuk Pięknych, Muzeum Warszawy, Galerii Studio).

Tak jak w poprzednich latach, w 2018 r. pudła i teczki ochronne wykonane z kwaśnej tektury wymieniane były na opakowania z tektury bezkwasowej. Ponadto w ramach prac introligatori specjalistycznej uszkodzone egzemplarze książek i czasopisma poddawano drobnym naprawom. Wykonano opakowania ochronne na zbiory biblioteczne, m.in.: 743 pudła ochronne, 12 200 obwolut i kopert, 39 296 teczek konserwatorskich, na rękopisy i czasopisma.

Konserwacja tradycyjna

Tradycyjną konserwacją obejmowane są głównie zabytkowe obiekty ze zbiorów specjalnych oraz cymelia zbiorów głównych Biblioteki Narodowej. W 2018 r. w pracowniach Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych została ukończona konserwacja następujących obiektów:

- 49 rękopisów zawierających łącznie 1935 kart (w 2017 r. odpowiednio – 37, 3592), w tym m.in.: rękopisu z Archiwum Themersonów, obiektów z Archiwum Maryli Rodowicz, rękopisów Michała Głowińskiego, Tek Górskiego, korespondencji Chodkiewiczów
- 15 starodruków zawierających 3862 karty (w 2017 r. odpowiednio – 33, 5330), m.in.: *Postylla kościoła powszechnego...*, J. Reusmannusa *Carmen nvptiale...*, *Historia de rebus...*, klocka introligatorskiego, S. J. Bieżanowskiego *Ara Lvboimirsciana*
- 51 obiektów ikonograficznych (grafiki, rysunki, albumy z grafikami, fotografie) (w 2017 r. – 57), m.in.: prace Mai Berezowskiej, ilustracje Andrzeja Strumiłły, prace Eugeniusza Wańka, portrety przedstawiające Stanisława Moniuszkę
- 1 mapa w trzech fragmentach (w 2017 r. – 2 mapy) – *Nova totius terrarum...*
- 10 druków muzycznych zawierających 20 kart, m.in.: L. Casucciego *Mały gigolo*, F. Markusha *Nie bój się mamy*, piosenki Henryka Warsa i Jerzego Petersburskiego

Dla obiektów poddawanych zabiegom konserwatorskim wykonana została dokumentacja opisowa i fotograficzna, włączona do komputerowej bazy dokumentacji konserwatorskich. Informacja o rodzaju zabiegów konserwatorskich wprowadzana jest do rekordu w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA.

W 2018 r. przygotowano 14 dokumentacji konserwatorskich dla 17 obiektów (w 2017 r. odpowiednio 53, 53), dla których wykonano 182 fotografie kolorowe (w 2017 r. – 364) oraz 755 fotografii cyfrowych (w 2017 r. – 666). Wykonano również 18 ekspertyz dla 72 obiektów oraz 18 wstępnych opinii konserwatorskich dla 111 obiektów wypożyczanych na wystawy organizowane poza Bibliotekę Narodową, m.in. w: Muzeum Narodowym w Gdańsku, Muzeum Narodowym we Wrocławiu, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie, Muzeum Miasta Gdyni, Abu Dhabi Tourism & Culture Authority (8 makiet), Muzeum Sztuki w Łodzi.

Opracowania zawierają opis stanu zachowania obiektów oraz szczegółowe wskazówki dotyczące warunków ekspozycji wypożyczonych z Biblioteki Narodowej materiałów bibliotecznych.

Konserwacja masowa. Odkwaszanie

Zbiory XIX – i XX-wieczne stanowią główną i największą część zasobu Biblioteki Narodowej. W XIX w. nastąpiła istotna zmiana w technologii wytwarzania papieru. Masowa produkcja oparta na ścierze drzewnym oraz dodawanym do masy papierniczej kleju żywicznym i siarczanie glinowym, spowodowała, że papier stawał się kwaśny już w chwili jego produkowania, a wraz z upływem lat szybko ciemniał i robił się kruchy. Dokumenty utrwalone na tzw. kwaśnym papierze, ze względu na właściwości fizykochemiczne podłoża, są wrażliwsze na uszkodzenia mechaniczne i zagrożenia zewnętrzne. Procesy degradacji papieru spowodowane jego budową trwają również podczas magazynowania, dodatkowo przyspieszane przez absorpcję kwaśnych gazów zawartych w powietrzu. Zbiory XIX – i XX-wieczne stanowią główną i największą część zasobu Biblioteki Narodowej. Ich liczba jest zbyt duża, by można je było uratować metodami konserwacji tradycyjnej. Ratunek tym zbiorom może zapewnić tylko konserwacja masowa, tj. poddanie ich zabiegom w przeznaczonych do tego celu wyspecjalizowanych, nowoczesnych urządzeniach lub instalacjach, w procesach dezynfekcji, laminacji, odkwaszania i wzmacniania arkuszy oraz książek. Dzięki funduszom zapewnionym przez Wieloletni Rządowy Program „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych” (2000–2008), Biblioteka Narodowa od ponad 10 lat ratuje swoje zbiory, stosując technologie masowego odkwaszania – dla arkuszy papieru w urządzeniu C900 firmy Neschen, dla druków zwartych przy pomocy instalacji Bookkeeper firmy Preservation Technologies.

Pracownie Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych oprócz odkwaszania zbiorów nowszych, pochodzących głównie z Zakładu Magazynów Bibliotecznych, wykonują również prace konserwatorskie obejmujące obiekty ze zbiorów specjalnych i cymelia z XIX i XX w. Zakres prac jest konsultowany z pracownikami merytorycznymi komórek przekazujących zbiory. Instytut przygotowuje też ekspertyzy stanu zachowania dla zbiorów nowszych wypożyczanych poza Bibliotekę Narodową.

W związku z rozpoczęciem 1 lutego 2017 r. programu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” prace konserwatorskie w PKMA wykonywane są niemal wyłącznie dla zbiorów wytypowanych do tego programu. Zwiększyła się ilość prac o charakterze konserwacji zachowawczej związanej z odsłonięciem treści lub ułatwieniem do dotarcia do zapisów: rozklejano i prostowano karty, wklejano luźne strony lub tablice, sklejano duże rozdarcia lub pęknięcia. Prowadzono również konserwacje zachowawcze oryginalnych opraw wydawniczych

i opraw z epoki, np.: naprawiano odpadające okładki broszurowe, czasem oprawy twardej, naprawiano zachowawczo grzbiety. Konserwatorzy w porozumieniu z opiekunami zbiorów rozszywali zbyt głęboko wszyte składki, wyjmowali metalowe zszywki, niekiedy usuwali paski magnetyczne, jeśli sklejały tekst.

Najwięcej problemów konserwatorskich sprawiają zbiory Zakładu Dokumentów Życia Społecznego, w którego zasobie zdecydowaną większość stanowią cienkie zakwaszone papiery, a afisze wielkoformatowe przechowywane są w formie złożonej wielokrotnie. Obiekty wytypowane do digitalizacji były w 2018 r. odkwaszane, scalane i uzupełniane oraz prasowane. W takiej formie dopiero mogły być poddane skanowaniu. Zbiory Zakładu Dokumentów Życia Społecznego należą do najbardziej wrażliwej kategorii zbiorów.

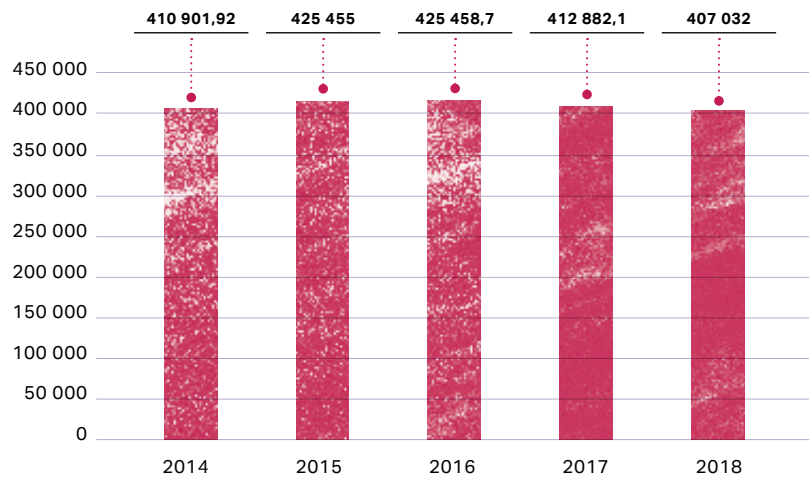
Konserwacja zbiorów w ramach programu digitalizacji „Patrimonium”

KONSERWACJA ZBIORÓW	WOLUMINY/JEDNOSTKI
ZAKŁAD MAGAZYNÓW BIBLIOTECZNYCH	164
ZAKŁAD DOKUMENTÓW ŻYCIA SPOŁECZNEGO	4901
ZAKŁAD ZBIORÓW KARTOGRAFICZNYCH	889
ZAKŁAD ZBIORÓW MUZYCZNYCH	198
RAZEM	6152 JEDNOSTKI

Odkwaszanie nieoprawnych czasopism Zakładu Magazynów Bibliotecznych przebiegało zgodnie z ustalonym w latach wcześniejszych rytmem.

W 2018 r., dzięki czynnościom konserwatorskim wykonywanym w urządzeniu C900 firmy Neschen, odkwaszono łącznie 407 032 karty w przeliczeniu na format A4, który jest miernikiem obiektywnie pokazującym liczbę materiałów odkwaszonych w tej technologii (w 2017 r. – 412 882,1). W ramach odkwaszania druków zwartych w systemie Bookkeeper (odkwaszanie w środowisku bezwodnym) odkwaszono 74 897 wol./jedn./tek archiwalnych. Po odkwaszeniu obiekty ze zbiorów BN były poddawane pracom konserwatorskim o różnym stopniu zaawansowania.

Liczba arkuszy (w przeliczeniu na format A4) odkwaszonych w technologii Neschen C900 w latach 2014–2018 w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)

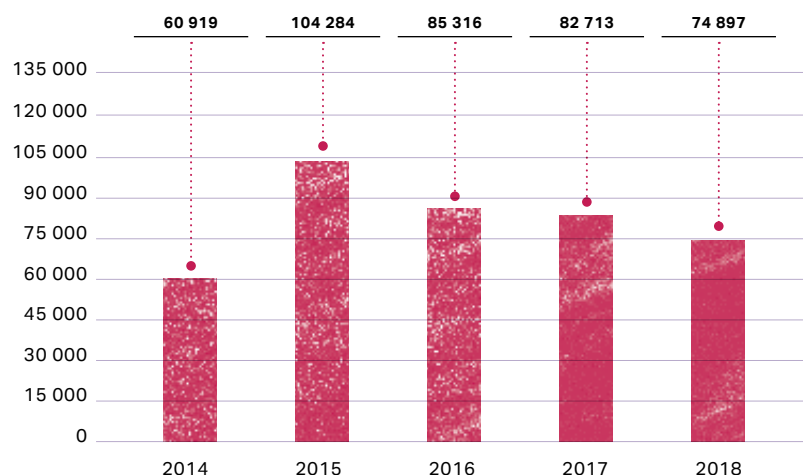

W Pracowni Konserwacji Masowej Książek odkwasza się także zbiory trzeciego (największego) formatu. Wymagają one dłuższego czasu suszenia materiałów odkwaszonych w instalacji do odkwaszania, co wpływa na zmniejszenie liczby cykli odkwaszania przeprowadzanych w pracowni w ciągu jednego dnia: z 5 na 4. Książki o grzbietach dłuższych niż 33 cm muszą być odkwaszane w zbiorniku horyzontalnym (takich obiektów mieści się w nim nie więcej niż 4 woluminy jednorazowo). Rodzaj poddawanych odkwaszaniu materiałów bibliotecznych ma decydujący wpływ na liczbę odkwaszanych obiektów.

W 2018 r. przeprowadzano zabiegi jednostronnej laminacji stosowane do ratowania bardzo kruchego papieru. Takiemu wzmocnieniu poddano m.in. 1182 karty (3628 kart w przeliczeniu na format A4) obiektów objętych konserwacją w ramach programu „Patrimonium”.

W ramach odkwaszania książek (druków zwartych) w systemie Bookkeeper w 2018 r. odkwaszono łącznie 74 897 woluminów o wadze 16 323,3 kg (w 2017 r. – 82 713 woluminów o wadze 11 652,5 kg), pochodzących ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz w ramach usług wykonanych dla innych instytucji. Łącznie w latach 2008–2018 odkwaszono w systemie Bookkeeper 894 533 woluminy/teki archiwalne o wadze 288 776,52 kg.

Liczba woluminów/tek archiwalnych odkwaszonych w systemie Bookkeeper w latach 2014–2018 w BN (zbiory BN i innych instytucji)

Digitalizacja zbiorów

Wraz z rozwojem technologii cyfrowej podstawowym narzędziem ochrony unikatowych obiektów i jednocześnie masowego ich udostępniania stała się digitalizacja i budowanie bibliotek cyfrowych, które mogą ocalić dorobek kulturalny zapisany na tradycyjnych i nietrwałych nośnikach. Digitalizacja zbiorów stanowi dla Narodowej Książnicy jeden z głównych priorytetów działania. Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowa Książnica pełni od dziewięciu lat funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych w Polsce.

BN stopniowo pozyskuje najnowocześniejszy sprzęt umożliwiający masową digitalizację. Od 2004 r. Biblioteka Narodowa inwestuje w zakup skanerów do oryginałów formatu A2, A1 oraz A0, które umożliwiły digitalizację np. książek, map, afiszy w rozdzielczości do 600 dpi. Zakupiono także dwa wysokojakościowe aparaty fotograficzne, które służą do fotografowania cennych zbiorów ikonograficznych.

W 2010 r. Biblioteka Narodowa jako pierwsza instytucja w Polsce zakupiła trzy automatyczne skanery do książek. Zakup został sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka) w ramach realizowanego przez BN projektu Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA.

W ramach tego samego projektu w 2011 r. BN została wyposażona w nowoczesny automatyczny skaner do mikrofilmów Zeuschel OM 1600, umożliwiający masową digitalizację klatek mikrofilmowych. Pracownia zyskała także profesjonalny zestaw fotograficzny PhaseOne DF+ przeznaczony do digitalizacji cennych obiektów skarbcowych.

W ostatnich latach nastąpiły duże zmiany w technologii obrazowania, a co za tym idzie zmieniły się standardy digitalizacji dóbr kultury. Dążenie do najwyższej jakości prowadzi do zastępowania urządzeń skanujących systemami opartymi na aparatach fotograficznych. W celu wykonania digitalizacji i udostępnienia ponad 1 miliona obiektów, w ramach realizacji projektu „Patrimonium”, zakupiono dwa nowoczesne skanery SupraScan Quartz HD, które umożliwiają digitalizację obiektów do formatu A1 i A0 w rozdzielczości do 600 dpi. BN zakupiła też 6 skanerów dzielowych firmy CopiBook o formacie A2, a także dwa urządzenia ze stołami „V” do digitalizacji cennych zbiorów o grubości grzbietu do 15 cm. W pierwszym półroczu 2018 r. zakończono zakup skanerów przeznaczonych do wykonania zaplanowanej digitalizacji obiektów objętych projektem „Patrimonium”. Dnia 8 maja 2018 r. odebrano 17 urządzeń z kołyską w kształcie litery V opartych na aparatach fotograficznych z matrycą o rozdzielczości 71 mln pikseli do skanowania książek i czasopism o formacie do A1. Zorganizowano dwie nowe pracownie digitalizacji – mieszczącą 11 urządzeń pracownię w gmachu głównym BN oraz pracownię z dwoma skanerami w Pałacu Rzeczypospolitej.

Uzupełniono także wyposażenie istniejących pracowni fotograficznych o specjalistyczne błyskowe oraz lampy LED zapewniające równomierne oświetlenie o wysokiej stałości widma światła. Łącznie dzięki projektowi zakupiono 23 nowe urządzenia do digitalizacji materiałów bibliotecznych.

Do digitalizacji obiektów specjalnych wykorzystuje się aparat Phase One z przystawką cyfrową o rozdzielczości 80 milionów pikseli oraz aparat średnioformatowy Hasselblad z przystawką cyfrową o rozdzielczości 39 milionów pikseli. W ramach projektu „Patrimonium” utworzono dodatkowe dwa stanowiska fotograficzne. W I kwartale 2019 r. planowany jest zakup przystawki cyfrowej 150 milionów pikseli umożliwiającej skanowanie obiektów o wymiarach większych niż A0. Aktualnie Zakład Zbiorów Cyfrowych jest w posiadaniu 49 urządzeń, które w różnym zakresie związane są z digitalizacją materiałów bibliotecznych.

W 2018 r. w Pracowni Reprografii i Digitalizacji wykonano 20 093 504 skanów, w tym z oryginału – 19 194 898, a z mikrofilmów – 671 430. W cyfrowej bibliotece POLONA udostępniono 489 207 obiektów (370 430 w otwartym internecie i 118 777 dokumentów objętych ochroną prawną autorską – są one dostępne w czytelnich BN). Na dzień 31 grudnia 2018 r. w POLONIE dostępnych było łącznie 2 580 458 obiektów, z czego w dostępie publicznym znajdowały się 1 304 354 obiekty.

Równolegle do realizacji projektu „Patrimonium” w Bibliotece trwa digitalizacja materiałów objętych ochroną prawną autorską, które udostępniane są za pośrednictwem Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA oraz skanowanie postaci mikrofilmowej obiektów, których oryginały ze względów konserwatorskich nie mogą zostać zdigitalizowane.

Ogółem w 2018 r. wykonano i przekazano do repozytorium 20 093 504 skany. Do najcenniejszych obiektów bibliotecznych zdigitalizowanych w 2018 r. należą:

- sztambuch Kory Pinard z rękopisem wiersza Juliusza Słowackiego *Le Cimetièrre du Père la Chaise*

- rękopis *Przedwiośnia* Stanisława Żeromskiego z 1924 r.

- albumy *Orbis I* i *Orbis II* Cypriana Kamila Norwida

- rękopis *Sonáte pour le Piano forte* op. 35 Fryderyka Chopina

- fotografie Henryka Poddębskiego i Karola Beyera

- dokument króla Zygmunta I potwierdzający przywilej lokacyjny miasta Wieliczki, wydany przez księcia Przemysła II oraz prawo do trzeciej części wójtostwa w Wieliczkce

- rękopis Józefa Piłsudskiego *Koncepty listów do gen. Emila Gologórskiego i gen. Tadeusza Rozwadowskiego*, pisane ręką Gustawa Daniłowskiego

- rękopis *Jeszcze Polska nie zginęła* Aleksandra Fredry

- dokument króla Władysława Jagiełły dotyczący zapisu Janowi z Pilczy miasta Tyczyn z okolicznymi wsiami

- dziewięć listów treści literackiej, pisanych przez Stanisława Przybyszewskiego do Macieja Szukiewicza

- atlasy historyczne Heinricha Kieperta

- rękopisy *Spostrzeżeń nad dziećmi* Jana Nicisława Baudouin de Courtenay

- ponad 200 druków muzycznych z utworami Stanisława Moniuszki, w tym 50 zapisów muzycznych *Halki*.

Program mikrofilmowania zbiorów w Bibliotece Narodowej realizowany był od 1950 r., kiedy to utworzono stację mikrofilmową i rozpoczęto mikrofilmowanie najcenniejszych dokumentów ze zbiorów bibliotek polskich. Obecnie zasób mikrofilmów Biblioteki Narodowej liczy blisko 280 000 jednostek i zawiera dokumenty polskich i zagranicznych księżnic: kopie rękopisów, starodruków, muzykaliów, druków nowszych i czasopism, druków ulotnych oraz w mniejszym zakresie zbiorów ikonograficznych i kartograficznych.

Bezpieczeństwo zbiorów Biblioteki Narodowej

Profilaktyka ochrony zbiorów polega także na zwiększeniu bezpieczeństwa budynków, w których przechowywane są zbiory. Systematycznie przeprowadzane są kontrole stanu urządzeń przeciwpożarowych, zespołów wentylacyjno-klimatyzacyjnych i systemów zabezpieczeń technicznych oraz telewizji przemysłowej, zamontowanych w latach ubiegłych. W zakresie technicznej i elektronicznej ochrony obiektów działają kamery monitorujące wewnątrz, kamery zewnętrzne, systemy czujek elektronicznych, modernizowane są zabezpieczenia antywłamaniowe. Zwiększeniu bezpieczeństwa budynków i zbiorów służą stałe kontrole ochrony przeciwpożarowej w obiektach BN, ćwiczenia ewakuacyjne pracowników, ćwiczenia taktyczno-bojowe jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej oraz kompleksowy przegląd stanu technicznego urządzeń przeciwpożarowych, w tym m.in. systemu sygnalizacji pożaru, systemu zabezpieczenia przed zadymieniem, awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, podręcznego sprzętu gaśniczego i przeciwpożarowej instalacji wodociągowej. Serwerownia jest wyposażona w nowoczesne systemy sygnalizacji pożarowej, wczesnej detekcji dymu oraz stałe urządzenie gaśnicze, co znacznie podnosi bezpieczeństwo zbiorów elektronicznych. Budynek magazynowy C jest wyposażony w System Sygnalizacji Pożaru (SSP) i wydzielenia przeciwpożarowe, w ramach których każda kondygnacja obiektu została podzielona na trzy odrębne strefy pożarowe, co pozwala na wczesną detekcję ewentualnego pożaru i zabezpiecza przed jego rozprzestrzenieniem się. W kolejnych latach planowane są podobne prace w pozostałych budynkach BN. Zwiększy to skuteczność wykrywania ewentualnych zdarzeń pożarowych i umożliwi zarówno lepszą ochronę zbiorów BN, jak i jej pracowników oraz użytkowników. Ponadto zmodernizowany został transporter materiałów bibliotecznych wraz z nowymi zabezpieczeniami przeciwpożarowymi. W 2016 r. jeden z magazynów zbiorów specjalnych został wyposażony w Stałe Urządzenie Gaśnicze (gaz obojętny – Inergen). Podejmowane działania projektowe wynikają z zaleceń ekspertyz pożarowych, wykonanych na przestrzeni ostatnich trzech lat i są ukierunkowane na dostosowanie budynków BN do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz na podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób i mienia.

W 2018 r. w związku z remontem przestrzeni czytelniczej i dachów w budynku A koordynowano prace budowlane w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Realizowano także zadania wynikające z przyjęcia zasad ochrony dóbr kultury na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

Biblioteki cyfrowe

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA, która powstała w 2006 r., jest jednym z najnowocześniejszych portali tego typu na świecie. Udostępnia w postaci cyfrowej zabytki piśmiennictwa polskiego, najważniejsze wydania tekstów literackich i naukowych, dokumenty historyczne, czasopiśma i książki, druki ulotne, rysunki, grafiki, fotografie, druki i rękopisy muzyczne oraz mapy pochodzące ze zbiorów Narodowej Książnicy oraz innych instytucji. Strona główna w połączeniu z profilem POLONY na portalach społecznościowych Facebook i Instagram oraz blogiem blog.polona.pl – to główne narzędzie promocji kolekcji cyfrowej Biblioteki Narodowej.

POLONA zbudowana jest na zasadzie *one page application*, co pozwala uniknąć efektu przeładowywania strony po przejściu do kolejnego miejsca w serwisie czy do kolejnego obiektu. Portal wyposażony jest w technologie wspomagające wyszukiwanie, m.in.: filtry, przeszukiwanie pełnotekstowe oraz narzędzie umożliwiające płynne skalowanie obrazu. Każde z rozwiązań zastosowanych przy budowie portalu zaprojektowano tak, aby w dowolnym momencie mogło być dalej rozwijane.

Zbiory POLONY, udostępniane są jako pojedyncze obiekty, ale także – dzięki wprowadzanym opisom – podzielone pod względem formalnym oraz tematycznym. Daje to możliwość prezentowania zasobów Biblioteki Narodowej i popularyzacji dziedzictwa kulturalnego Polski poprzez tworzenie na stronie polona.pl kolekcji tematycznych. Kolekcjom towarzyszą teksty publikowane na Polona/Blog. W 2018 r. na blogu ukazało się 16 tekstów dotyczących udostępnianych w POLONIE zbiorów, w tym 7 na temat 100-lecia odzyskania niepodległości.

Na portalu społecznościowym facebook.com strona POLONY stale zwiększa swój zasięg i uzyskuje nowe polubienia. Na koniec grudnia 2018 r. strona przekroczyła 37 700 polubień (w 2017 r. – 36 000). To najbardziej popularna strona dotycząca bibliotekarstwa w polskich portalach społecznościowych.

Najważniejszym zadaniem Zakładu Zbiorów Cyfrowych w 2018 r. było kontynuowanie realizacji projektu pn. „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”. Biblioteka Narodowa jest głównym beneficjentem projektu, odpowiedzialnym za koordynację masowej digitalizacji w dwóch największych polskich instytucjach bibliotecznych – BN i Bibliotece Jagiellońskiej. Przez cały rok trwały procesy konserwacji, digitalizacji i publikowania rękopisów, starodruków, obiektów kartograficznych, ikonograficznych, muzykaliów, czasopism, druków ulotnych oraz książek typowanych przez pracowników merytorycznych opracowujących zbiory. Od początku projektu do 31 grudnia 2018 r. zdigitalizowano 422 091 i udostępniono 408 090 obiektów.

W ramach projektu zrealizowano zadanie „Digitalizacja i publikowanie starych druków – Skanowanie starych druków – usługa”, polegające na wprowadzeniu do postaci cyfrowej 10 tys. obiektów starodrukowych zachowanych na kliszach mikrofilmowych.

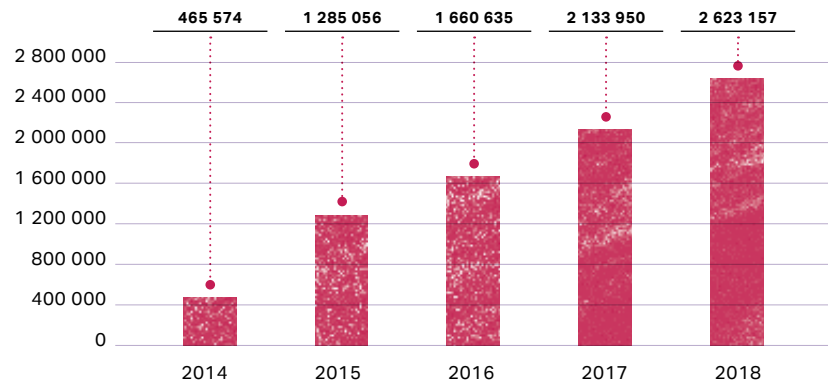
W POLONIE prezentowane są nie tylko zbiory BN, lecz również zasoby Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina, Instytutu Teatralnego, Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie (publikacje na otwartych licencjach), Biblioteki xx. Czartoryskich, biblioteki Zakonu Franciszkanów w Krakowie oraz Muzeum Etnograficznego, Fundacji Okularnicy, Aurea Porta.

W roku 2018 r. do cyfrowej biblioteki POLONA dodano 489 207 obiektów. Liczba ta obejmuje zarówno obiekty dostępne w otwartym Internecie (370 430), jak i dokumenty, które nie mogą być udostępniane w sieci ze względu na ochronę prawnoautorską (118 777) – obiekty takie dostępne są w czytelniach BN i w wypożyczalni cyfrowej ACADEMICA w bibliotekach w Polsce. Liczba obiektów udostępnianych w domenie publicznej wciąż rośnie wraz z liczbą kierowanych do digitalizacji obiektów w projekcie „Patrimonium”, wzrastającą liczbą bibliotekarzy cyfrowych zaangażowanych w projekt oraz ze zwiększoną liczbą skanerów w PRiD.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. w POLONIE dostępnych było łącznie 2 623 157 obiektów, z czego w dostępie publicznym znajdowały się 1 304 354 obiekty.

Serwis POLONY odnotował w 2018 r. 1 284 062 sesje (rejestrowana była wizyta każdego nowego gościa, który oglądał stronę i nie łączył się z nią przez ostatnie 30 minut).

Liczba obiektów udostępnionych
w cBN Polona w latach 2014–2018w
latach 2014–2018

Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych

Od 2009 r. Biblioteka Narodowa pełni funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji zbiorów bibliotecznych. Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2018 r. CK BN zaangażowane jest w realizację Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Kultura Cyfrowa, w ramach którego służy wsparciem beneficjentom Programu oraz przechowuje długoterminowo w Repozytorium obiekty zdigitalizowane w ramach Programu. Beneficjenci Programu otrzymują wsparcie merytoryczne w realizacji swoich zadań, w konsultacjach telefonicznych i e-mailowych.

W ramach współpracy między Centrami Kompetencji w Narodowej Książnicy odbyła się robocza wizyta pracowników Narodowego Archiwum Cyfrowego połączona ze zwiedzaniem stanowisk digitalizacyjnych oraz dyskusją na temat standardów digitalizacji.

W związku z zakończeniem naboru do edycji 2018 Programu Kultura Cyfrowa przygotowano i przekazano do MKiDN uaktualnione dokumenty opisujące wymagania techniczne przygotowania obiektów cyfrowych. Ponadto w ramach działania akredytowanego w Bibliotece Narodowej Centrum Kompetencji oraz ośrodka Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji IFLA Preservation and Conservation Centre przygotowano i rozesłano do niemal 200 respondentów krajowych

ankietę dotyczącą stanu przechowywania obiektów cyfrowych w instytucjach bibliotecznych.

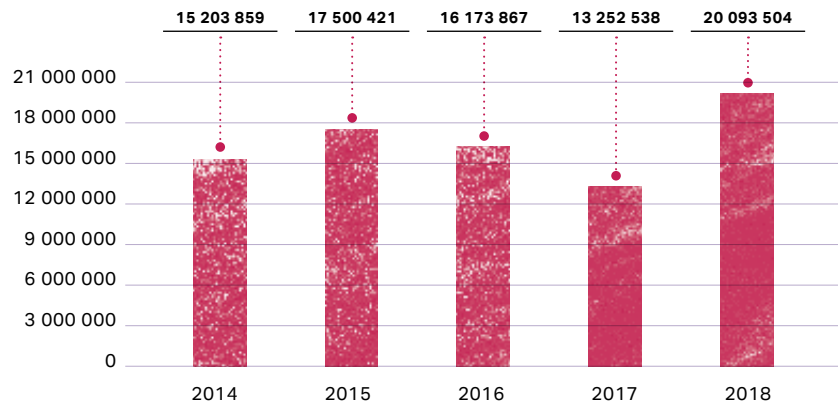
W 2018 r. Tomasz Gruszkowski, kierownik Centrum Kompetencji brał udział w prowadzonej przez Centralę IFLA europejskiej dyskusji nad Global Vision – strategią działania, biorącą pod uwagę realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju Agendy 2030 ONZ. Ponadto Kierownik Centrum Kompetencji wygłosił referat *Miliony obiektów, miliony pikseli, miliony opisów* na konferencji Making Cultural Heritage Data Accessible and Reusable: Finding Best Practices zorganizowanej przez DARIAH-PL, DARIAH-DE i Muzeum Historii Polski oraz referat *Skaner jako czarna skrzynka, czyli wszystko co powinieneś wiedzieć, ale producent ci nie powie* na konferencji „Technologie treści” zorganizowanej przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie i serwis Digitalizacja.pl. Wygłosił również referat dotyczący nowych rozwiązań w bibliotece cyfrowej Biblioteki Narodowej na konferencji Bibliotheca Baltica w Rostocku oraz referat na temat projektu IFLA Global Vision na konferencji Bibliosfery w Jasnej na Słowacji.

Centrum Kompetencji udzielało telefonicznych i e-mailowych konsultacji w sprawach związanych głównie z kwestiami właściwego przygotowania materiałów cyfrowych do przekazania kopii wzorcowych przez beneficjentów programu MKiDN „Kultura cyfrowa”. Przyjęło również przekazane przez beneficjentów programu MKiDN „Kultura cyfrowa” dyski z kopiami wzorcowymi, z których większość została wgrana w celu długoterminowego przechowywania danych BN.

W ramach utrzymania systemu przechowywania zbiorów cyfrowych przeprowadzono liczne prace modernizacyjne, usprawniając pracę użytkowników, m.in. uruchomiono nowe oprogramowanie do prezentacji. Prowadzono prace przygotowawcze w zakresie nowego systemu przetwarzania i przechowania danych. Przeprowadzono analizę rozwiązań technologicznych Virtual Reality dla prezentacji cyfrowych zbiorów bibliotecznych. Efektem tych prac było stworzenie prototypu aplikacji Polona/VR, umożliwiającej wyszukiwanie i przeglądanie zbiorów POLONY za pośrednictwem aplikacji stworzonej w technologii VR. Prace mają na celu przetestowanie użyteczności wybranych rozwiązań technologicznych do prezentacji zbiorów cyfrowych i wpisują się w najnowsze międzynarodowe trendy wizualizacji obiektów cyfrowych w przestrzeni trójwymiarowej, sieci semantycznej oraz wykorzystywania doświadczeń twórców gier w tworzeniu aplikacji mających na celu popularyzowanie zdigitalizowanych zbiorów kultury. Prezentacja prototypu aplikacji miała miejsce na konferencji Code Europe w Warszawie 7 grudnia 2017 r., a jednym z celów projektu jest promocja API POLONY w środowisku programistów i twórców gier komputerowych.

Dzięki posiadanemu przez Bibliotekę Narodową nowoczesnemu sprzętowi umożliwiającemu masową digitalizację, liczba skanów wykonanych w Pracowni Reprografii i Digitalizacji Zakładu Zbiorów Cyfrowych utrzymuje się na wysokim poziomie. Obecnie, w ramach projektu „Patrimonium”, skanowane są obiekty wymagające szczególnej uwagi. Czas ich skanowania jest dłuższy ze względu na opiekę konserwatorską. W 2018 r. wykonano ich 20 093 504 (w 2017 r. – 13 252 538), w tym z oryginału – 19 194 898, a z mikrofilmów – 671 430.

Liczba skanów wykonanych w BN
w latach 2014–2018

Repozytorium Dokumentów Elektronicznych

Repozytorium Dokumentów Elektronicznych zostało uruchomione przez Zakład Technologii Informatycznych BN w 2009 r. Składa się z dwóch przystosowanych systemów DSpace: zewnętrznego dostępnego dla wydawców i wewnętrznego przechowującego dane. W BN gromadzone są za jego pomocą wydawnictwa zwarte i ciągłe, publikowane wyłącznie w wersji cyfrowej i udostępniane poprzez internet. Dokumenty elektroniczne nadsyłane są przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad ich przekazywania (Dz.U. 1997, nr 29, poz. 161), w Polsce prawo do egzemplarza obowiązkowego publikacji elektronicznych przysługuje dwóm bibliotekom: Bibliotece Jagiellońskiej i Bibliotece Narodowej. Dla każdego wydawnictwa zgłaszającego się do Repozytorium zostaje utworzone konto z odseparowanym zasobem, na które wydawcy samodzielnie przekazują publikacje.

Bibliotekarze cyfrowi dokonują korekty wprowadzanych metadanych dokumentów i ewentualnie je uzupełniają. Dla każdego zarchiwizowanego tytułu opracowywany jest rekord bibliograficzny w katalogu komputerowym wraz z adnotacją o lokalizacji dokumentu.

Zintensyfikowano działalność informacyjną dla wydawców związaną z przeniesieniem kont do nowego Repozytorium Cyfrowego BN. Kontynuowano współpracę z wydawcami, którzy zobligowani są do przekazywania do BN egzemplarza obowiązkowego dokumentów elektronicznych (pomoc techniczna, udzielanie informacji, monitorowanie wpływu). Ponadto aktualizowano Instrukcję dla Wydawców oraz przygotowano Regulamin Użytkownika Systemu Rejestracji Wydawców w Repozytorium Biblioteki Narodowej.

Wszystkie publikacje są obecnie dostępne za pośrednictwem Repozytorium, a cały bieżący wpływ wprowadzany jest bezpośrednio przez wydawców do Repozytorium.

Repozytorium Cyfrowe – przechowywanie zasobów cyfrowych BN

Zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, zarówno będące wynikiem digitalizacji, jak i dokumenty *born digital*, są przechowywane w Repozytorium Cyfrowym BN. W 2012 r. oddano do użytku Centrum Podstawowe, mieszczące się w zaadaptowanych w tym celu pomieszczeniach na terenie siedziby głównej BN przy al. Niepodległości 213. Centrum wyposażone jest w system zasilania gwarantowanego oraz systemy zabezpieczeń technicznych, takich jak system przeciwpożarowy, przeciwzalaniowy, system antywłamaniowy oraz kontrola dostępu z czytnikami biometrycznymi i inne. Dzięki aparaturze wentylacji i klimatyzacji precyzyjnej zapewnione zostały odpowiednie warunki środowiskowe. Miedziane i światłowodowe okablowanie strukturalne pozwala na zestawianie wydajnych połączeń. Repozytorium Cyfrowe BN jest wyposażone w następujące urządzenia IT:

- farmę serwerów wieloprocessorowych o standardowej konstrukcji dającej możliwość dostosowywania ich do zadań i posiadających elastyczną zmianę funkcji w ślad za zmieniającą się dynamiką potrzeb

- zwirtualizowane środowisko macierzowe o surowej pojemności znacznie przekraczającej petabajt. Wysokopoziomowe funkcje archiwum wraz ze sprzętowo realizowaną redundancją oraz replikacją i wirtualizacją

pojemności tworzą wysoce wydajny magazyn o dużej niezawodności, będący podstawą systemu długotrwałego przechowywania

- zrobotyzowaną bibliotekę taśmową o pojemności znacznie przekraczającej petabajt, skalowalną do 50 PT, pozwalającą na ekonomiczne przechowywanie ogromnej ilości danych przy minimalnym zużyciu energii elektrycznej. Sprawdzona trwałość taśm wraz z mechanizmami automatycznej weryfikacji ich

stanu czyni z niej odpowiedni nośnik dla systemu długotrwałego przechowywania

- automatyczną bibliotekę Bluray z nośnikami przenoszonymi do pancernej szafy ogniod odpornej, zapewniającą istnienie trzeciej kopii zbiorów o minimalnej kompresji i, przez dywersyfikację

nośnika, stanowiącą zabezpieczenie na wypadek szczególnych kataklizmów

- zestaw urządzeń zabezpieczających i kontrolujących: firewalle, systemy wykrywania włamań, analizatory, szyfratory, ochrona antywirusowa itp.

System informatyczny Repozytorium, zlokalizowany w gmachu głównym BN, replikuje dane do drugiej mniejszej instancji Repozytorium, mieszczącej się w wynajmowanej przestrzeni serwerowni komercyjnej, odległej o ponad 10 km od BN. Są tam przechowywane pełne kopie wszystkich zasobów cyfrowych. Urządzenia zgromadzone w Centrum Zapasowym, będące własnością BN, zabezpieczają ciągłość działania podstawowych funkcji systemu na wypadek poważnych awarii lub katastrof w Centrum Podstawowym.

Repozytorium Cyfrowe BN jest archiwum wieczystym, które zapewnia ciągłość przechowywania informacji, dlatego zastosowane przy jego projektowaniu technologie odznaczają się elastycznością, otwartością i skalowalnością. Wykorzystane mechanizmy umożliwią migrację danych w ramach Repozytorium pomiędzy kolejnymi generacjami sprzętu lub oprogramowania. Repozytorium jest przygotowane do przechowywania zarówno zasobów cyfrowych wytworzonych lub pozyskanych przez Bibliotekę Narodową, jak i przekazanych przez inne instytucje.

ACADEMICA – Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych

Cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna książek i czasopism naukowych ACADEMICA, funkcjonująca od grudnia 2014 r., jest nowatorskim narzędziem zapewniającym badaczom szybki dostęp do literatury naukowej. W ramach projektu stworzona została cyfrowa baza danych książek i czasopism naukowych, które są udostępniane dzięki systemowi wypożyczeń międzybibliotecznych plików elektronicznych. W bazie, która stale się powiększa, dostępnych jest ponad 2 700 000 zdigitalizowanych książek i artykułów z czasopism obejmujących wszystkie dziedziny nauki. Jednym z założeń tego systemu jest ochrona zasobu przed nieuprawnionym dostępem do cyfrowego zbioru publikacji. Podstawę prawną udostępniania zasobów cyfrowych w systemie ACADEMICA stanowią zapisy dotyczące dozwolonego użytku publicznego w zakresie związanym z wykorzystaniem utworów w działalności bibliotek, zawarte w art. 28 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, którego ustęp 3 stanowi, że biblioteki, archiwa i szkoły mogą „udostępniać zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek”. Ponadto przyjęto założenie, że międzybiblioteczne wypożyczanie wersji cyfrowych książek i czasopism nie może powodować zwiększenia liczby egzemplarzy dostępnych na rynku, co mogłoby zostać potraktowane jako wynikające z art. 35 ustawy o prawie autorskim naruszenie słusznego interesu twórcy. Dlatego też wypożyczalnia ACADEMICA umożliwia dostęp do każdej publikacji tylko jednemu użytkownikowi w tym samym czasie, podobnie jak ma to miejsce w przypadku międzybibliotecznych wypożyczeń publikacji papierowych, w których książka wypożyczona przez jedną z bibliotek nie jest dostępna dla wszystkich pozostałych. By ułatwić użytkownikom korzystanie z zasobów chronionych prawem autorskim, wprowadzono system rezerwacji publikacji we wskazanych bibliotekach, co pozwala na zapewnienie wszystkim zainteresowanym dostępu w wybranych przez nich terminach do szczególnie popularnych tekstów naukowych.

Od listopada 2014 r. wpływały zgłoszenia z bibliotek zainteresowanych przystąpieniem do systemu. Zgłaszały się zarówno biblioteki, które współpracowały już z Biblioteką Narodową w ramach wypożyczania tradycyjnego, w tym duże biblioteki uniwersyteckie i naukowe, jak i małe biblioteki publiczne, które do tej pory nie miały dostępu do zbiorów BN oraz biblioteki uczelni prywatnych. Biblioteka Narodowa prowadziła intensywny cykl szkoleń w bibliotekach całej Polski mający na celu promowanie systemu ACADEMICA.

Baza zdigitalizowanych książek i artykułów z czasopism, obejmujących wszystkie dziedziny nauki, stale się powiększa. Przygotowanie ogromnego zasobu publikacji cyfrowych było możliwe dzięki zakupowi ze środków projektu najnowocześniejszego sprzętu w postaci skanerów automatycznych oraz przelotowych i wdrożeniu procesu masowej digitalizacji zbiorów Biblioteki Narodowej przy wykorzystaniu aplikacji do obsługi ścieżki digitalizacji i archiwizacji zbiorów.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. w systemie ACADEMICA było: 721 zarejestrowanych bibliotek, 793 autoryzowanych terminali oraz 6927 założonych kont użytkowników.

Europeana

Biblioteka Narodowa zaangażowana jest w zadania projektu *Europeana v-2.0* związane z propagowaniem wiedzy o digitalizacji europejskiego dziedzictwa kulturalnego i o samej Europeanie.

W grudniu 2016 r. Biblioteka Narodowa zakończyła przekazywanie danych opisujących ponad 640 tysięcy obiektów bibliotecznych, dostępnych na stronie www.polona.pl, do portalu Europeana. Dzięki temu dostęp do obiektów ze zbiorów BN należących do domeny publicznej stał się możliwy również za pośrednictwem portalu zawierającego największą europejską kolekcję obiektów ze świata sztuki, kultury i nauki. Europeana ułatwia dostęp do ponad 50 mln cyfrowych obiektów z przeszło 3,5 tys. instytucji aktywnych w obszarze dziedzictwa kulturowego w 35 krajach: bibliotek, archiwów, kolekcji audiowizualnych i muzeów z całej

Europy. Portal Europeana w ciągu 10 lat istnienia stał się miejscem łatwego dostępu do zasobów dziedzictwa kulturowego krajów europejskich, wykorzystywanym w takich projektach naukowych jak Clarin, DARIAH czy EHri. W 2018 r. Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę z Europeaną w celu szerszego udostępnienia zasobów z domeny publicznej znajdujących się w zbiorach BN oraz współpracujących instytucji.

Projekt „Patrimonium”

W dniu 16 stycznia 2017 r. Biblioteka Narodowa i Biblioteka Jagiellońska rozpoczęły realizację projektu „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”, w ramach którego planowana jest digitalizacja, udostępnienie na portalu polona.pl oraz archiwizacja w Repozytorium Cyfrowym BN ponad 1 mln najcenniejszych obiektów piśmienniczych z domeny publicznej: książek i prasy z XIX i XX wieku, starodruków, rękopisów, nut, map, druków ulotnych i zbiorów graficznych (652 tys. z zasobów BN oraz 348 tys. z BJ).

W 2018 r. trwały procesy konserwacji, digitalizacji i publikowania rękopisów, starodruków, obiektów kartograficznych, ikonograficznych, muzykaliów, czasopism, druków ulotnych oraz książek. Od początku projektu do 31 grudnia 2018 r. w trakcie przeglądów konserwatorskich sklasyfikowano 35 560 obiektów wymagających oględzin konserwatorów oraz zakwalifikowano do konserwacji 11 979 obiektów, zdigitalizowano 422 091 obiektów, opublikowano w POLONIE 405 159 obiektów oraz skontrolowano 18 178 752 skanów. Podpisano umowę na „Usługę rozwoju oprogramowania, wdrożenie nowej architektury i funkcji Repozytorium Cyfrowego Biblioteki Narodowej oraz rozbudowę interfejsów Polona.pl i e-ISBN oraz umowę na usługę całodobowego utrzymania ciągłości działania instalacji i urządzeń wspierających infrastrukturę serwerowni Biblioteki Narodowej. Zakończono również zakupy sprzętu do digitalizacji zbiorów oraz doposażenie pracowni fotograficznych. Ponadto w 2018 r. trwały prace nad przygotowaniem postępowania przetargowego na zakup upgradu licencji oprogramowania dla OCR.

Projekt „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020 oraz dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Projekt „e-usługa OMNIS”

Projekt „e-usługa OMNIS” polega na wdrożeniu ogólnopolskiego systemu informatycznego, oferującego jeden punkt dostępu do zasobów polskiego piśmiennictwa zgromadzonych w Bibliotece Narodowej i innych partycypujących bibliotekach z całego kraju, jak też do wyników prac naukowych i aktualnej oferty rynku wydawniczego w Polsce. Rezultatem projektu będzie udostępnienie i szerokie wykorzystanie czterech zintegrowanych e-usług publicznych: Zintegrowana wyszukiwarka OMNIS, Repozytorium wydawnicze e-ISBN, POLONA w Chmurze dla bibliotek oraz POLONA w Chmurze dla naukowców.

Głównym rozwiązaniem będzie zintegrowana wyszukiwarka OMNIS, umożliwiająca przeszukiwanie z jednego miejsca metadanych bibliograficznych i treści publikacji dostępnych na rynku, pochodzących z zasobów Biblioteki Narodowej i pozostałych polskich bibliotek. OMNIS to także Repozytorium wydawnicze e-ISBN, pozwalające na obsługę przydzielania numerów ISBN dla wydawnictw wraz z bezpłatnym repozytorium wydawniczym. POLONA w Chmurze dla bibliotek pozwoli bibliotekom na bezinwestycyjne założenie biblioteki cyfrowej, a POLONA w Chmurze dla naukowców ułatwi pracę online zespołów badawczych, przede wszystkim z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, które wykorzystują w swych badaniach obiekty zdigitalizowane.

W ramach działań projektowych realizowanych w 2018 r. prowadzono analizę metadanych z serwisów polskich bibliotek oraz prace melioracyjne w bazie danych Biblioteki Narodowej. Wypracowano niesemantyczny model danych OMNIS stanowiący podstawę do przygotowania dokumentacji, a następnie ogłoszenia postępowania przetargowego na wykonanie prac analitycznych i programistycznych na potrzeby modułu Omnis Linked Data w Koncentratorze Metadanych.

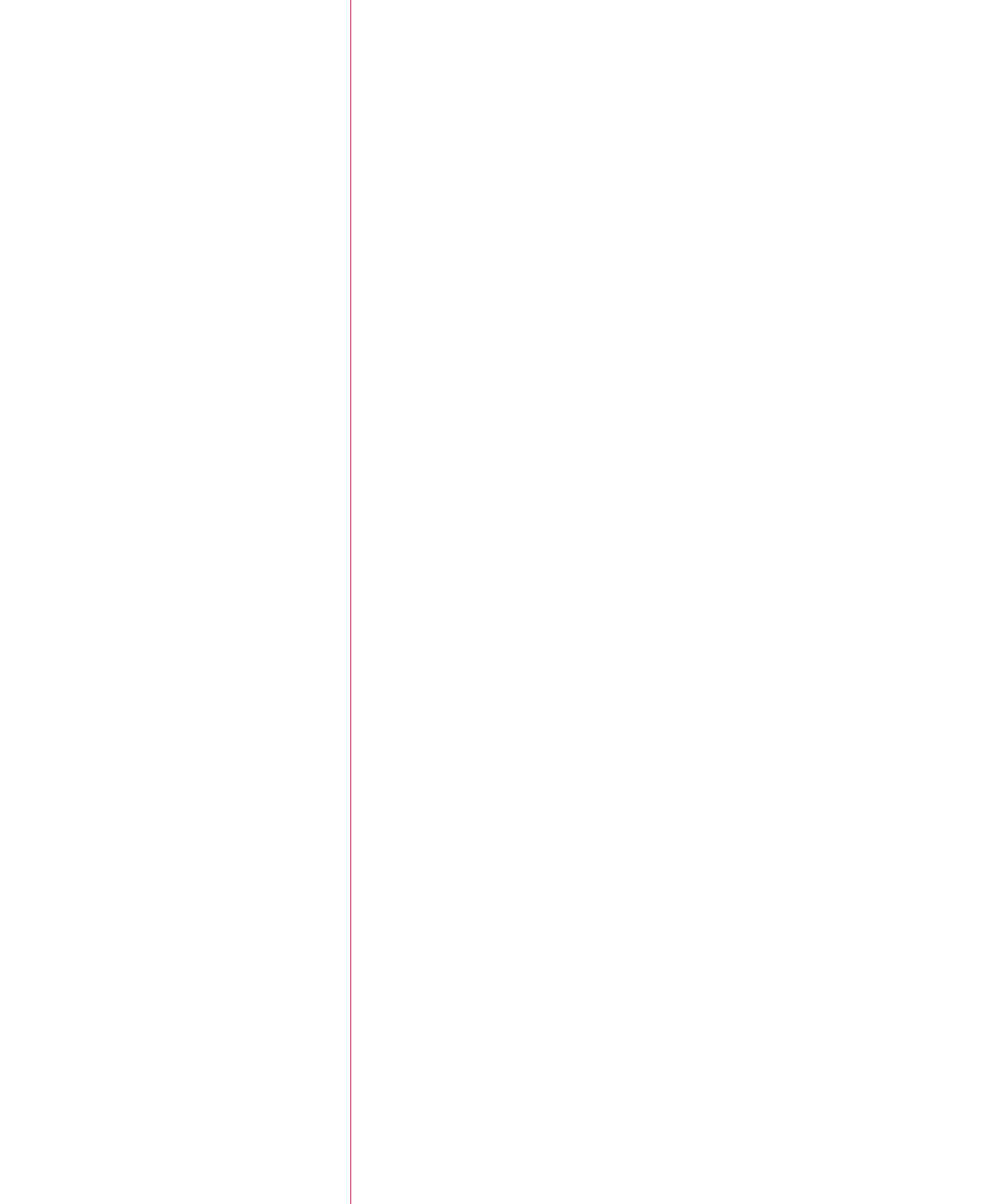
Trwały prace związane z budową Koncentratora metadanych i Multiwyszukiwarki OMNIS na podstawie umowy zawartej w 2017 r. Podpisano i zrealizowano umowy na dostawę sprzętu IT dla Biblioteki Narodowej w Warszawie, w tym macierzy dyskowej oraz serwerów rack.

Zrealizowano umowę na „Wykonanie Dokumentacji Projektowej Systemu oferującego publiczne usługi dotyczące przyjmowania, przetwarzania, archiwizacji i prezentacji obiektów cyfrowych oraz metadanych dla Biblioteki Narodowej w Warszawie”. Rozstrzygnięto przetarg i zawarto umowę na „Zakup i Implementację Zintegrowanego Systemu Zarządzania Zasobami dla Bibliotek” wraz z usługą dostępu w chmurze obliczeniowej w modelu SaaS. W III kwartale 2018 r. zrealizowano I etap prac przewidzianych w ramach zawartej umowy, polegający na dostarczeniu systemu skonfigurowanego według potrzeb Biblioteki Narodowej wraz z dokumentacją i przeprowadzeniem szkoleń instruktażowych dla administratorów systemu. Równolegle rozpoczęto prace przewidziane

dla II etapu umowy celem przygotowania danych z katalogu Biblioteki Narodowej do migracji do nowego środowiska informatycznego. W końcu grudnia 2018 r. nowoczesny system Alma wraz z wyszukiwarką Primo został wdrożony i uruchomiony produkcyjnie w Bibliotece Narodowej i rozpoczął się okres stabilizacji produkcyjnej systemu.

Realizowano liczne działania o charakterze informacyjno-promocyjnym, polegające na bieżącej aktualizacji strony internetowej projektu, cyklicznej wysyłce newslettera, prezentacji założeń i postępów w realizacji projektu w mediach i na zewnętrznych konferencjach. W dniu 22 marca 2018 r. w Bibliotece Narodowej odbyło się spotkanie konsultacyjne z udziałem przedstawicieli innych bibliotek pn. „Przemiany POLONY w ramach projektu e-usługa OMNIS”, Omówiono na nim założenia poszczególnych e-usług oraz korzyści wynikające z ich integracji. Opracowane zostały artykuły dotyczące realizacji projektu „e-usługa OMNIS” dla czasopism branżowych (m.in. „Bibliotekarz”, „Biblioteka Publiczna”) oraz promowano projekt podczas targów książki w Abu Zabi, w Warszawie oraz w Krakowie.

W dniu 9 listopada 2018 r. podpisany został aneks do umowy o dofinansowanie realizacji projektu „e-usługa OMNIS”, uwzględniający dalszą rozbudowę sprzętową Repozytorium Cyfrowego Biblioteki Narodowej.

Działalność naukowa

Biblioteka Narodowa jest jednym z głównych krajowych ośrodków badawczych w zakresie bibliotekarstwa, bibliografii, bibliologii i czytelnictwa. Obowiązek prowadzenia przez Bibliotekę Narodową działalności naukowej z zakresu bibliotekoznawstwa, nauki o książce i pokrewnych dziedzin wiedzy nakłada na Narodową Książnicę ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Prace naukowe są prowadzone w większości komórek organizacyjnych, przede wszystkim w instytutach. Do dwóch istniejących (Instytut Bibliograficzny i Instytut Książki i Czytelnictwa) w 2015 r. dołączył Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych. Powołanie go było z jednej strony wynikiem uznania dla jakości prowadzonych tam prac naukowych oraz umiejętności i potencjału badawczego zatrudnionych pracowników, z drugiej – podjęciem przez Bibliotekę Narodową, w większym niż dotychczas zakresie, zadań o charakterze centralnym.

Wyniki prac naukowych i informacyjnych ukazują się w postaci książek lub artykułów umieszczanych w czasopismach krajowych i zagranicznych, a także w internetowych portalach tematycznych. Ogłaszane są też na łamach periodyków BN: „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” i „Polish Libraries”. Biblioteka jest organizatorem lub współorganizatorem licznych sympozjów, seminariów, otwartych zebrań naukowych, międzynarodowych, krajowych i środowiskowych konferencji naukowych oraz spotkań warsztatowych, a także multimedialnych pokazów i wystaw, które prezentują zbiory i dorobek naukowy BN.

Należy zwrócić uwagę na wprowadzony przez BN przy staraniu się o stanowisko kustosa wymóg przynajmniej jednej publikacji w czasopiśmie punktowanym. Wzrosła liczba zatrudnionych w BN pracowników ze stopniem doktora. W 2018 r. stopień dr. hab. uzyskała Marta Przyszyczowska z Zakładu Starych Druków.

Rada Naukowa Biblioteki Narodowej

Rada jest organem opiniodawczym i doradczym Dyrektora Biblioteki Narodowej, a do jej zadań należy: opiniowanie kierunków i programów badawczych, a także planów i sprawozdań z działalności naukowej Biblioteki, inspirowanie prac naukowych oraz ocena ich wyników, opiniowanie spraw dotyczących działalności podstawowej BN, rozpatrywanie i opiniowanie spraw związanych z rozwojem kadry naukowej BN. Radę Naukową powołuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wniosek Dyrektora BN. W 2018 r. odbyły się trzy posiedzenia Rady Naukowej Biblioteki Narodowej. Na inauguracyjnym posiedzeniu Rady Naukowej BN kadencji 2018–2024, które odbyło się 12 stycznia 2018 r. dr hab. Magdalena Gawin, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego wręczyła członkom Rady nominacje. Dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski omówił sprawy związane z działalnością Rady w roku 2017. Na posiedzeniu w dniu 29 czerwca 2018 r. dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski przedstawił sprawozdanie Narodowej Książnicy za rok 2017. Na posiedzeniu w dniu 20 grudnia dyrektor Biblioteki Narodowej omówił sprawy bieżące Narodowej Książnicy.

W dniu 9 listopada 2017 r. na wniosek dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej prof. Piotr Gliński, wiceprezes Rady Ministrów i minister kultury i dziedzictwa narodowego powołał nowy skład Rady Naukowej Biblioteki Narodowej na lata 2018–2024. Kadencja poprzedniej Rady zakończyła się w 2017 r.

Skład Rady Naukowej BN kadencji 2017–2024

**Przewodniczący –
prof. dr hab.
Zdzisław Pietrzyk**

**Wiceprzewodnicząca
– prof. dr hab. Zofia
Zielińska**

Członkowie

- prof. dr hab. Włodzimierz Bolecki – wiceprezes Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Profesor zwyczajny w Instytucie Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk
- Danuta Brzezińska – prezes Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich
- prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa – profesor zwyczajny w Zakładzie Starych Druków Biblioteki Narodowej
- Andrzej Dąbrowski – dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki im. Witolda Gombrowicza w Kielcach, przewodniczący Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych
- ks. dr Hieronim Fokciński SI – rektor Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie (zmarł 30 lipca 2018 r.)
- prof. dr hab. Hubert Izdebski – profesor zwyczajny i dyrektor Instytutu Prawa Uniwersytetu SWPS, były dyrektor Instytutu Nauk o Państwie i Prawie Uniwersytetu Warszawskiego
- bp prof. dr hab. Michał Janocha – profesor Uniwersytetu Warszawskiego, przewodniczący Rady ds. Kultury i Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Konferencji Episkopatu Polski. W latach 2013–2015 dyrektor Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Warszawie
- dr Adolf Juzwenko – dyrektor Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich we Wrocławiu
- prof. dr hab. Jacek Kopciński – profesor Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, redaktor naczelny miesięcznika „Teatr”

- Jędrzej Leśniewski – zastępca dyrektora ds. bibliotek w Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej, członek Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich

- prof. dr hab. Jakub Lewicki – profesor zwyczajny, kierownik Zakładu Konserwacji Zabytków i Ochrony Krajobrazu w Instytucie Historii Sztuki na Wydziale Nauk Historycznych i Społecznych UKSW. Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków

- prof. dr hab. Jan Malicki – dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Profesor zwyczajny w Instytucie Nauk o Literaturze Polskiej Uniwersytetu Śląskiego, członek Krajowej Rady Bibliotecznej

- dr Monika Mitera – zastępca dyrektora BN ds. naukowych, członek Komitetu ds. Prawnoautorskich i prawnych IFLA (Committee on Copyright and other Legal Matters)

- prof. dr hab. Janusz Pezda – kustosz w Bibliotece Książąt Czartoryskich w Krakowie, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego

- prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej. Profesor zwyczajny na Uniwersytecie Jagiellońskim, wiceprzewodniczący Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego, członek Krajowej Rady Bibliotecznej

- prof. dr hab. Maria Próchnicka – profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, była dyrektor Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ, przewodnicząca Grupy Ekspertów Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej dla kierunku informacja naukowa i bibliologia

- prof. dr hab. Andrzej Rachuba – profesor i kierownik Pracowni Edytorstwa oraz przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk, prezes Towarzystwa Miłośników Historii, wiceprezes Polskiego Towarzystwa Heraldycznego

- prof. dr hab. Rafał Wiśniewski – profesor i kierownik Zakładu Badań nad Kulturą Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, dyrektor Narodowego Centrum Kultury

- prof. dr hab. Zofia Zielińska – profesor zwyczajny na Uniwersytecie Warszawskim, wieloletnia kierownik Zakładu Historii Nowożytnej Instytutu Historycznego UW oraz wiceprzewodnicząca Rady Naukowej Instytutu

- prof. dr hab. Elżbieta Barbara Zybort – profesor zwyczajny i kierownik Katedry Badań nad Bibliotekami i Innymi Instytucjami Kultury Uniwersytetu Warszawskiego, członek Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, redaktor naczelna „Przeglądu Bibliotecznego”, przewodnicząca Rady Programowej periodyku „Polish Libraries”.

Prace badawcze, dokumentacyjne, metodyczne

Ze względu na rangę gromadzonych przez BN zbiorów, jednym z podstawowych obowiązków badawczych Narodowej Książnicy jest tworzenie ich naukowej dokumentacji, a także centralna rejestracja zbiorów polskich bibliotek. Do ważnych zadań należy kompletowanie dokumentacji utraconych podczas wojny zbiorów bibliotecznych, zwłaszcza rękopisów, inkunabułów i szesnastowiecznych poloników. Dokumentacja ta, prowadzona nieprzerwanie od lat 60. XX wieku, stanowi cenny materiał do badań historycznych. Podobnym celem służy ustalanie proveniencji zbiorów Biblioteki, a zwłaszcza księgozbiorów historycznych. Wszechstronną dokumentację różnych rodzajów zbiorów zgromadzonych w Bibliotece Narodowej ułatwia bogate zaplecze informacyjno-bibliograficzne, na które składają się nie tylko wyspecjalizowane księgozbiory, lecz również katalogi, tematyczne i formalne kartoteki oraz indeksy, a także coraz liczniejsze i obszerniejsze specjalistyczne bazy danych. Wynikiem wieloletnich prac badawczych są drukowane katalogi inkunabułów, zbiorów rękopiśmiennych, kartograficznych, ikonograficznych i muzycznych, także bibliografie ogólne i specjalne, jak również opracowania monograficzne i specjalistyczne rozprawy. Zainteresowania zawodowe i naukowe pracowników Biblioteki obejmują także losy polskich książek za granicą, co sprzyja rozwijaniu naukowej współpracy BN z zagranicznymi i polonijnymi instytucjami kultury.

Współczesnemu bibliotekarstwu służą również prace metodyczne, zwłaszcza z zakresu teorii i metodyki bibliografii, zasad opisu bibliograficznego oraz metodologii opracowania rzeczowego zbiorów, prowadzone przez Instytut Bibliograficzny.

W dniu 1 stycznia 2017 r. w Bibliotece Narodowej wprowadzone zostały nowe zasady katalogowania zbiorów – Deskryptory Biblioteki Narodowej. Narodowa Książnica rozpoczęła cykl szkoleń dla bibliotekarzy z całej Polski. Odkonano 8 dwudniowych szkoleń, w czasie których omówiono tworzenie m.in. deskryptorów: osobowego, korporatywnego, imprez, geograficznego, formy/rodzaju/gatunku, filmów i seriali, literatury faktu oraz publikacji naukowych. Spotkania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

W ostatnim okresie Biblioteka Narodowa realizuje także nowe zadania w dziedzinie ochrony, konserwacji i digitalizacji zbiorów bibliotecznych. Prowadzone są prace badawcze z pogranicza nauk biologicznych i chemicznych, dotyczące np. laminacji XIX – i XX-wiecznych gazet lub dezynfekcji druków, a także prace nad tworzeniem zasobów cyfrowych i zarządzaniem nimi.

Dzieje społecznego obiegu książek i prasy oraz losy instytucji zajmujących się ich produkcją i rozpowszechnianiem na ziemiach polskich, tematy związane z historią czytelnictwa, dziejami mecenatu kulturalnego, oddziaływaniem cenzury rosyjskiej na piśmiennictwo polskie, zagadnieniami prasy i książki polskiej w XIX i XX w., a także różnymi aspektami społecznego funkcjonowania książek w czasach współczesnych, są podejmowane przede wszystkim w Instytucie Książki i Czytelnictwa, w którym działają:

- Pracownia Bibliotekoznawstwa, zajmująca się badaniami z zakresu funkcjonowania bibliotek różnych typów, przede wszystkim bibliotek publicznych, z uwzględnieniem bibliotek dla dzieci i młodzieży, bibliotek szkolnych i pedagogicznych oraz bibliotek naukowych. Pracownia opracowuje coroczny raport o stanie bibliotek w Polsce

- Pracownia Badań Czytelnictwa, prowadząca badania naukowe z zakresu społecznego zasięgu książki w Polsce współczesnej, czytelnictwa na tle innych form uczestnictwa Polaków w kulturze, czytelnictwa wybranych kategorii społecznych (zwłaszcza młodzieży szkolnej, akademickiej, seniorów), praktyk lekturowych i strategii przetwarzania informacji w środowisku ICT. Pracownia opracowuje coroczny raport *Społeczny zasięg książki w Polsce*

- Pracownia Historii Bibliotek i Czytelnictwa, utworzona w kwietniu 2014 r., prowadząca badania naukowe nad dziejami bibliotek polskich od średniowiecza do współczesności, dziejami księgozbiorów polskich, w tym również znajdujących się poza granicami kraju. Pracownia zajmuje się również upowszechnianiem wyników prac naukowych w postaci recenzowanych monografii i tomów zbiorowych, artykułów w recenzowanych tomach zbiorowych i czasopismach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, bibliografii, edycji źródeł, przekładów, a także referatów wygłoszonych na konferencjach naukowych.

Instytut Książki i Czytelnictwa przeprowadza okresowo badania empiryczne o zasięgu krajowym, które aktualizują stan wiedzy o wybranych zagadnieniach organizacji bibliotekarstwa publicznego i zawodu bibliotekarza, bieżących problemach rynku wydawniczego oraz mechanizmach kształtowania się zainteresowań czytelniczych.

Czasopisma naukowe BN

Biblioteka Naukowa jest wydawcą trzech czasopism naukowych: „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” oraz „Polish Libraries”.

- „Rocznik Biblioteki Narodowej” jest periodykiem naukowym poświęconym szeroko rozumianej kulturze piśmiennej, a także wybranym zagadnieniom historyczno-artystycznym, ikonograficznym i muzykologicznym, oraz jej funkcjonowaniu zarówno w perspektywie historycznej, jak współczesności. Tematyka materiałów zawartych w „Roczniku BN” dotyczy przede wszystkim bibliologii, bibliotekoznawstwa, historii wraz z naukami pomocniczymi, historii sztuki, muzykologii, edytorstwa i prasoznawstwa. W Radzie Naukowej „Rocznika BN” zasiadają: prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa, dr Roman Chymkowski, Jacek Krawczyk, dr Tomasz Makowski, dr Monika Mitera, dr Sigitas Narbutas, Kacper Trzaska, dr Monika Wyszomirska-Łapczyńska.

- „Notes Konserwatorski” jest czasopismem poświęconym problematyce ochrony i konserwacji zbiorów, stworzonym z myślą o ogólnopolskim środowisku konserwatorów książki. Szeroka formuła umożliwia publikację specjalistycznych tekstów, materiałów sprawozdawczych i publicystycznych. Nad wydawaniem „Notesu Konserwatorskiego” czuwa Komitet Redakcyjny, w składzie: Ewa Potrzebnicka (przewodnicząca), prof. dr hab. Elżbieta Jabłońska, dr hab. Marzena Ciechańska, Władysław Sobucki, Maria Woźniak i Bartosz Szymański, a redaguje go Agata Lipińska.

- „Polish Libraries” jest anglojęzycznym rocznikiem wydawanym od 2013 r., udostępniającym międzynarodowemu środowisku naukowemu i bibliotekarskiemu prowadzoną w Polsce refleksję nad zagadnieniami związanymi z bibliotekarstwem. Rocznik ukazuje się w wersji internetowej i drukowanej. Redaktorem naczelnym jest Dyrektor BN dr Tomasz Makowski, a w Radzie Naukowej pisma zasiadali wybitni teoretycy i praktycy bibliotekarstwa w Polsce: prof. Elżbieta Barbara Zybert (przewodnicząca Rady), dr Żaneta Kubic, Jędrzej Leśniewski, dr Anton Likhomanow, dr Monika Mitera, dr Tomasz Szwaciński.

Publikacje pracowników Biblioteki Narodowej, które ukazały się w 2018 roku

Mariya Avramova

- *Kryteria gromadzenia poloników zagranicznych wobec pojęć narodowości i obywatelstwa (próba bilansu)*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017, t. 48, s. 43–82 (wspólnie z Joanną Cieloch-Niewiadomską)

Aleksandra Berkietta

- *Rok pracy z deskryptorami w Bibliotece Narodowej*, „Bibliotekarz” 2018 nr 2, s. 4–7

Barbara Budyńska

- *Stan bibliotek w Polsce. Raport 2013 / Libraries in Poland. The 2013 Report*. Warszawa 2017 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską)

- *Stan bibliotek w Polsce 2016. Wybrane dane i wskaźniki* (wspólnie z Małgorzatą Jezierską); <http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/elektroniczne-publickacje-bn/biblioteki-w-polsce/>

- *Biblioteki*, w: „Rocznik Kultury Polskiej” 2017, s. 38–51 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską); <http://www.nck.pl/upload/2018/02/rocznik-kultury-polskiej-2017.pdf>

- *Rola dotacji budżetowych i pozabudżetowych w działalności bibliotek publicznych*, w: *Pieniądze dla bibliotek, czyli fundraising biblioteczny*. VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Pieniądze dla bibliotek, czyli fundraising biblioteczny, 29–30 czerwca 2017, pod red. J. Żochowskiej, Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku, Białystok 2018, s. 231–250

- *Wspomnienie o prof. Jadwidze Kołodziejkiej*, „Roczniki Biblioteczne” 2017, s. 367–375

Michalina Byra

- Michalina Byra, *Co można jeszcze odnaleźć w dziewiętnastowiecznej prasie*, w: „Bibliotekarz” 2018 nr 3, s. 9–15

Roman Chymkowski

- Roman Chymkowski, *Stan czytelnictwa w Polsce w 2017 roku*, Warszawa, Biblioteka Narodowa 2018 (wspólnie z Izabelą Koryś, Dominiką Michalak, Zofią Zasacką)

- *Zielony depozyt na czarną godzinę. Banki nasion jako miejsca przyszłości*, „Przegląd Humanistyczny” 2018 nr 1, s. 19–32 (wspólnie z Agatą Koprowicz)

- Roman Chymkowski, A. Karpowicz, A. Wandzel, *W stronę roślinnych historii kultury*, „Przegląd Humanistyczny” 2018 nr 1, s. 9–18 (wspólnie z Agnieszką Karpowicz i Anną Wandzel)

Joanna Cieloch-Niewiadomska

- *Kryteria gromadzenia poloników zagranicznych wobec pojęć narodowości i obywatelstwa (próba bilansu)*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 43–82 (wspólnie z Marią Avramową)

Henryk Citko

• *Die Quellenbasis zur Erforschung der Präsenz Zbigniew Herberts im deutschsprachigen Kulturraum*, w: *Herr Cogito im Garten. Zbigniew Herbert*, hgg. von Andreas Lawaty, Piotr Przybyła und Marek Zybura, „Studia Brandtiana” 11. Osnabrück, Fibre Verlag 2018, s. 203–213

• *La bibliothèque de Zbigniew Herbert (1924–1998)*, w: *Bibliothèques d'écrivains, lecture et création, histoire et transmission*, sous la dir. Olivier Belin, Catherine Mayaux et Anne Verdure-Mary. „Biblioteca di Studi Francesi”. Torino, Rosenberg & Sellier 2018, s. 106–115 (oprac.)

Bartłomiej Czarski

• *Staropolski ekslibris na tle ówczesnych form emblematycznych*, w: *Książka dawna i jej właściciele – zbiór studiów*, T. 2, red. D. Sidorowicz-Mulak, A. Franczyk-Cegła, Wrocław 2017 s. 287–300

Olga Dawidowicz-Chymkowska

• *Ruch Wydawniczy w Liczbach 2017*. Książki. Tom LXV, Warszawa 2018

• *Fanfiction – o literárním životě na internetu*, w: Jiří Trávniček (ed.), *Za textem. Antologie polské sociologie literatury*, Praha 2018

• *Nie tylko magia i miecz: współczesna fantastyka dla młodzieży jako narzędzie pedagogiczne i punkt wyjścia do rozmów z nastoletnim czytelnikiem*, w: *Pozytywnie zaczytani*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2018, s. 20–31

Martyna Deszczyńska

• *Nieznany XIX-wieczny słownik wyrazów obcych Kajetana Kwiatkowskiego – komunikat naukowy*, „Rocznik BN”, t. XLVIII, 2017. s. 385–395

• *Kościół katolicki na ziemiach polskich w 2. połowie XIX w.*, w: *Boży człowiek w służbie ludziom*. Bł. Honorat Koźmiński, red. Andrzej Derdziuk OFMcap., Grzegorz Filipiuk OFMcap, Lublin 2018, s. 14–28

• *Naród bez państwa*, w: M. Deszczyńska, A. Nowak, *Kościół na straży polskiej niepodległości*, wyd. I., Kraków 2018, cz. I, s. 11–143

• *Powstania – norma XIX-wiecznego świata*, „wSieci Historii” 2018 nr 4, s. 10–12

• *Liga Polska Narodowa – jak myślano o niepodległości 170 lat temu*, „wSieci Historii” 2018 nr 9, s. 12–14

Ewa Dombek

• W szufladzie bibliografa-bibliotekarza: zamknięcie szuflady (10), „Bibliotekarz” 2018 nr 3

Markus Eberharter

• *Die translatorischen Biographien von Jan Nepomucen Kamiński, Walenty Chłędowski und Wiktor Baworowski. Zum Leben und Werk von drei Literaturübersetzern im 19. Jahrhundert*. Instytut Lingwistyki Stosowanej UW, Warszawa 2018 (=Multilingual Applied Linguistics/ Wielojęzyczna Lingwistyka Stosowana, tom V)

• *Księgozbiór Towarzystwa Ćwiczącej się Młodzieży w Literaturze Ojczystej i lwowskie życie literackie przed powstaniem listopadowym*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 299–326

• *Jan Nepomucen Kamiński – tłumacz i człowiek teatru lwowskiego*, „Między Oryginałem a Przekładem” 2018 nr 1(39), s. 43–54

• *Aleksander Batowski als Kritiker der polinischen Übersetzung von Friedrich Schillers Gedicht Die Ideale*, „Transfer. Reception Studies”, t. 2: *Klasyka i literatura „nieoswojona”*. Przekład i odbiór, red. J. Ławnikowska-Koper, A. Majkiewicz, A. Szyndler, Częstochowa 2017, s. 107–122

Paweł Fischer-Kotowski

- *Badania czytelnictwa w społeczności esperanckiej*, „Język, Komunikacja, Informacja” 2017, t. 12, s. 159–182

Jolanta Hys

- *Podziały wspólne języka w Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej*, „Poradnik Bibliotekarza” 2018 nr 4, s. 12–13 (wspólnie z Joanną Kwiatkowską)
- *Odpowiedniki słowne symboli Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017, t. 48, s. 163–176

Anna Iwanicka-Nijakowska

- *Rola studiów nagraniowych w procesie powstawania nagrań dźwiękowych i zasadność ich indeksowania w basłach korporatywnych*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 199–219

Małgorzata Jezierska

- *Stan bibliotek w Polsce. Raport 2013 / Libraries in Poland. The 2013 Report*. Warszawa 2017 (wspólnie z Barbarą Budyńską)

- *Stan bibliotek w Polsce 2016. Wybrane dane i wskaźniki* (wspólnie z Barbarą Budyńską); <http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/elektroniczne-publikacje-bn/biblioteki-w-polsce/>

- *Biblioteki*, „Rocznik Kultury Polskiej” 2017, s. 38–51 (wspólnie z Barbarą Budyńską); <http://www.nck.pl/upload/2018/02/rocznik-kultury-polskiej-2017.pdf>

- *Środowiskowe funkcje bibliotek publicznych i ich wpływ na finansowanie bibliotek*, w: „Pieniądze dla bibliotek, czyli fundraising biblioteczny”. VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Pieniądze dla bibliotek, czyli fundraising biblioteczny, 29–30 czerwca 2017, Białystok 2018, s. 251–271

Ewa Kobylińska

- *Księgozbiór Macieja z Tyszek, wikarego w Nurze, w świetle jego testamentu z 1508 roku*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 245–261

Jacek Kordel

- *Z Austrią czy z Prusami? Polityka zagraniczna Saksonii, 1774–1778*, Kraków 2018
- *The Polish-Lithuanian Commonwealth in Eighteenth-century Alliance Treaties of the Neighbouring Countries, 1720–72*; „Acta Poloniae Historica” 2017 t. 116, s. 209–248

- *Kursächsische Außenpolitik nach dem Siebenjährigen Krieg. Pläne, Dilemnata, Realien*, „Neues Archiv für sächsische Geschichte und Alterthumskunde” 2017, 88, s. 151–185

- *War das frühneuzeitliche Polen ein Bärenland?* [blog naukowy Biblioteki Państwowej w Berlinie]; <https://blog.sbb.berlin/war-das-fruehneuzeitliche-polen-ein-baerenland/>

Izabela Koryś

- *Stan czytelnictwa w Polsce w 2017 roku*, Warszawa 2018 (wspólnie z Dominiką Michalak, Zofią Zawsacką, Romanem Chymkowskim)
- *The Transformation of the Book Reading Habits in Poland in the Early 21st Century. Preliminary Remarks on the Results of the Survey of the National Library of Poland*, w: *Literacy in the New Landscape of Communication Research, Education, and the Everyday: Conference Proceedings 19th European Conference on Literacy*, red. Margit Böck, Andreas Hudelist and Florian Auernig, Austrian Literacy Association, Graz, 2017 s. 85–93, <https://lesenschreibenaustria.wordpress.com/>
- *Moda na bieganie a moda na czytanie. Postscriptum do najnowszego raportu o stanie czytelnictwa*, „Bibliotekarz” 2018 nr 10, s. 4–8

Krzysztof Kossarzecki

- *Unknown archival sources related to Roman period of Marie-Casimire Sobieska and her sons preserved in National Historical Archives of Belarus in Minsk*, w: *I Sobieski a Roma. La famiglia reale polacca nella Città Eterna*, Warszawa 2018

Małgorzata Kurowska

- *Historia powstania kartoteki głównej Zakładu Bibliografii Polskiej 1901–1939*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 83–106

Joanna Kwiatkowska

- *Podziały wspólne języka w Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej*, „Poradnik Bibliotekarza” 2018 nr 4, s. 12–13 (wspólnie z Jolantą Hys)

Grażyna Lewandowicz-Nosal

- „Stary Noe” Zuzanny Orlińskiej jako przykład współczesnej książki religijnej dla dzieci, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Poetica” 2017 nr 5, s. 240–248
- *Wskazania czytelników – wybory bibliotekarzy. Zakup nowości dla dzieci i młodzieży do bibliotek publicznych i szkolnych – analiza jakościowa*. „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” 2018 nr 1(26). s. 55–76

- *Joe sam w domu*. Recenzja książki: Joanna Nadin, *Joe sam w domu*, Wydawnictwo Akapit Press, Łódź 2017, s. 158, „Guliwer” 2017 nr 4, http://epa.oszk.hu/00100/00143/00347/pdf/EPA00143_konyvtari_figyelo_2017_ksz_090-094.pdf

- *Jak przeprowadzić warsztaty z książką*. Recenzja książki „Rozumienie Świata. O warsztatach pracy z książką i czytelnikami”. SBP, Warszawa 2017 s. 339, „Poradnik Bibliotekarza” 2018 nr 7–8, s. 23–24

- *Obecność książki w życiu młodego pokolenia*. „Bibliotekarz” 2018 nr 9 s. 31–32

Tomasz Makowski

- *Oddział Biblioteki Narodowej w Łodzi 1945–1946. Początki ogólnokrajowej sieci bibliotecznej?* w: *Biblioteka publiczna w przestrzeni społecznej. Księga jubileuszowa z okazji 100-lecia działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi*, red. J. Ladorucki, Łódź 2017, s. 27–40

- *Biblioteka Narodowa jako symbol niepodległości*, w: *Eseje o niepodległej*, red. R. Wiśniewski, Warszawa 2018, s. 348–363

- *Kierunek zmian w bibliotekach*. Krótki wykład, „Rocznik Biblioteki Kraków” II (2018) s. 223–230

Dominika Michalak

- Izabela Koryś, Dominika Michalak, Zofia Zasacka, Roman Chymkowski, *Stan czytelnictwa w Polsce w 2017 roku*, Warszawa 2018 (wspólnie z Izabelą Koryś, Zofią Zasacką, Romanem Chymkowskim)

- *Co czytają poloniści? Główne wyniki sondażu wśród nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych*, „Bibliotekarz” 2018 nr 7/8, s. 9–12

Tomasz Ososiński

- *The Library of Ioannes Dantiscus in the Context of Polish Libraries in the 16th Century*, w: *International Association of Bibliophiles, Transactions, Poland, XXVIIIth Congress, Kraków, Warsaw, Post-congress, Toruń, Pelplin, Gdańsk*, with an Introduction and Edited by T. Kimball Brooker, Czech Republic 2017, s. 223–253

Ewa Potrzebicka

- *Świadomość, strategia i współpraca dla ochrony zbiorów*, „Notes Konserwatorski” 2017 t. 19, Warszawa 2017, s. 15

Maria Magdalena Przeciszewska

- „Tworzenie Rosjan”. *Narodotwórcza funkcja wybranych czasopism wydawanych przez Bractwo Przenajświętszej Bogurodzicy w Chełmie (1884–1914)*, „Rocznik Biblioteki Narodowej”, t. 48, s. 347–372

Marzena Przybyś

- *Działalność Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej na rzecz popularyzacji wiedzy o regionie*, „Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media” 2018 nr 3 (30), s. 85–95

- *Opracowanie artykułów z gazet i tygodników polskich w Bibliotece Narodowej*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 107–130

- *Rozmowa z Cecylią Judek – Bibliotekarzem Roku 2017*, „Bibliotekarz” 2018 nr 7/8, s. 25–29

- *Rozmowa z Jolantą Janiec, laureatką konkursu Bibliotekarz Roku 2017, kierownikiem Działu Udostępniania Zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Hrubieszowie*, „Bibliotekarz” 2018 nr 9, s. 21–23

- *Rozmowa z Małgorzatą Sońską, laureatką konkursu Bibliotekarz Roku 2017, dyrektorem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łańcucie*, „Bibliotekarz” 2018 nr 10, s. 26–29

- *Z oficyny wydawniczej SBP*, „Bibliotekarz” 2018 nr 1, s. 36; nr 3, s. 35–36; nr 5, s. 37; nr 6, s. 30–32; nr 7/8, s. 46–47; nr 11, s. 36; nr 12, s. 33

- *Z życia SBP*, „Bibliotekarz” 2018, nr 1, s. 42; nr 2, s. 42; nr 3, s. 42; nr 4, s. 41; nr 6, s. 40; nr 7/8, s. 54; nr 9, 42; nr 10, s. 42; nr 11, s. 42; nr 12, s. 42

Justyna Raczkowska

- *Standard RISM w opisie muzykaliów jazzowych na podstawie zbiorów Archiwum Jazzu Polskiego*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017, t. 48, s. 177–197

Joanna Rowińska

- *Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 131–150

Fryderyk Rozen

- *Identyfikacja fragmentów przedtrydenckich druków liturgicznych*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 221–243

Rafał Rukat

- *Nevelés, szolgálatás vagy animáció? A közkönyvtár kultúrateremtő szerepe egy gurál faluközösség életében [Wychowanie, służba czy animacja? Kulturotwórcza rola biblioteki publicznej w podhalańskiej wsi]*, „Könyvtári Figyelő” 2017, nr 27 (63) [wydanie specjalne]

Karolina Skalska

- *Katalog nagrań dźwiękowych Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce*, oprac. Karolina Skalska, Warszawa 2018

- *Polonijne dziedzictwo dźwiękowe – kolekcja nagrań dźwiękowych w Bibliotece Muzeum Polskiego w Ameryce*, w: *Polska muzyka tradycyjna – dziedzictwo fonograficzne: stan aktualny – zachowanie – udostępnianie*, t. 1, pod red. Jacka Piotra Jackowskiego, Warszawa: Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Stowarzyszenie Liber Pro Arte, 2017, s. 30–45

Krzysztof Soliński

- *Recenzja publikacji: Arkadiusz Wagner, Stare druki o sztuce w zbiorach Biblioteki Stacji Naukowej PAN w Rzymie*, Roma: Accademia Polacca delle Scienze, Biblioteca Centro di Studi a Roma, 2016, ss. 160, il. (Conferenze, 133), „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” 2017 t. 11, s. 510–516

Maciej Szablewski

- *Czasopisma w Zakładzie Zbiorów Bibliologicznych Biblioteki Narodowej*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 151–161

Łukasz R. Szulim

- *Przekłady polskiej literatury pięknej w Hiszpanii w XIX wieku*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 327–346

Tomasz Szwaciński

- Recenzja publikacji: Maria N. Konowałowa, *Historia katalogowania zbiorów Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w latach 1795–1917*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2017 t. 48, s. 375–384

Michał Szymański

- Edycja pięciu nieznanych wierszy Czesława Miłosza (z archiwum Czesława Miłosza, BN): „Nie opuszczaj mnie...”, *Ona, kot i spodnie*, „Wezwałaś mnie...”, *Istnienie?, Blisko istnienie*, „Zeszyty Literackie” 2018 nr 144, s. 5–9 (oprac.)

Grażyna Walczewska-Klimczak

- *Współpraca bibliotek publicznych i szkolnych w świetle wspierania czytelnictwa dzieci i młodzieży – wybrane wnioski z badań ankietowych*, w: *Kulturotwórcza rola książki i biblioteki*, (red.) B. Sowińska, Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki, Bydgoszcz 2018, s. 37–51

Sonia Wronkowska

- *Newly discovered works for viola da gamba by Carl Friedrich Abel: the Maltzan Collection*, „Early Music” 2018 no 2, <https://doi.org/10.1093/em/cay024>

Zofia Zasacka

- *Stan czytelnictwa w Polsce w 2017 roku*, Warszawa 2018 (wspólnie z Izabelą Koryś, Dominiką Michalak, Romanem Chymkowskim)
- *Spoleczne wymiary czytelniczych preferencji literackich*, „Roczniki Nauk Społecznych” 2017 t. 9 (45) nr 4, <http://dx.doi.org/10.18290/rns.2017.9>
- *Nastolatki i książki – najnowsze wyniki badania czytelnictwa młodzieży*, „Biblioteka w Szkole” 2018 nr 5, s. 6–9
- *Kultura czytelnicza nastolatków – książki i biblioteki*, „Bibliotekarz” 2018 nr 9, s. 4–9

Referaty pracowników Biblioteki Narodowej wygłoszone na krajowych oraz międzynarodowych konferencjach i seminariach naukowych w 2018 roku

Agnieszka Alberska

- *Dokumenty życia społecznego w badaniach i praktyczne ich wykorzystanie: materiały z ogólnopolskiej konferencji „Dokumenty życia społecznego w badaniach i praktyczne ich wykorzystanie”, Wrocław, 6–7 października 2016 r., seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, 19 grudnia*

Mariya Avramova

- *Polonika biblioteczne – złożoność pojęcia, sympozjum POLONIKA „Diagnoza potrzeb – strategia działań”, Warszawa, 16–18 października*

- *Polska nauka za granicą w świetle bibliografii poloników zagranicznych – zarys zagadnienia, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 21 listopada*

Maria Bereśniewicz

- *Księgozbiór Czesława Miłosza: metodyka opracowania i edycja katalogu, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 12 października*

Szymon Brzeziński

- *Węgrzy w polityce królowej Bony (1539–1557), konferencja „Bona Sforza d’Aragona (1494–1557). Legenda i rzeczywistość”, Warszawa, 20–21 kwietnia*

Barbara Budyńska

- *Modernizacja/budowa bibliotek publicznych, jako jeden z elementów inwestowania w czytelnictwo?, Ogólnopolska Konferencja „Biblioteka XXI wieku – nowoczesna architektura, funkcjonalne wyposażenie, pomysłowe aranżacje”, Warszawa, 25–26 października*

Joanna Cieloch- -Niewiadomska

- *Bibliotekarz dziedziny w bibliotekach akademickich krajów anglosaskich, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 12 września*

Kamila Csernak

- *Obrazowanie Ośmiu Błogosławieństw Ewangelicznych w polskiej sztuce i piśmiennictwie religijnym doby nowożytnej, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 14 grudnia*

Bartłomiej Czarski

- *Rama wydawnicza druków z pierwszej oficyny Floriana Unglera, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 5 października*

Martyna Deszczyńska

- *Rola Kościoła Katolickiego w utrzymaniu narodowości polskiej w końcu XIX i na początku XX w.*, konferencja „Duchowieństwo w walce o wolność i suwerenność Polski w XX w.”, Warszawa, 24 listopada

Markus Eberharter

- *Translatorische Biographien im Galizien des 19. Jahrhunderts. „Staging the Literary Translator”*, Institut für Translationswissenschaft, Uniwersytet Wiedeński, Wiedeń, 17–19 maja
- *O roli tłumaczy literatury w XIX wieku. Na przykładzie trzech biografii tłumaczy lwowskich*, konferencja „Imago Mundi. Tłumaczenie wczoraj, dziś i jutro”, Instytut Lingwistyki Stosowanej UW, Warszawa, 28–29 czerwca
- *„Ucz się ojców twych języka...” – przekład literacki a polska tożsamość narodowa w lwowskim obiegu literackim w okresie zaborów*, konferencja „National Identity in Translation”, Lwów, 24–26 września
- Recenzja *Historii Biblioteki Jagiellońskiej* (t. II 1775–1918), otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 22 czerwca

- *Poszukiwania biblioteczne Eugeniusza Barwińskiego w Austrii w latach po pierwszej wojnie światowej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 26 października

Katarzyna Garczewska-Semka

- *Biblioteka Wilanowska: zlecenia Stanisława Kostki i Aleksandra Potockich dla introligatorów warszawskich*, III konferencja oprowoznawcza „Zbiory polskie”, Toruń, 14 grudnia

Tomasz Gruszkowski

- *Digital Services of the National Library of Poland*, 29th Abu Dhabi International Book Fair, 26 kwietnia
- Referat dotyczący nowych rozwiązań w bibliotece cyfrowej Biblioteki Narodowej na konferencji Bibliotheca Baltica, Rostock, 2–4 października
- *Followers and influencers? IFLA Global trends and us*, konferencja Bibliosfery, Jasna, 19 listopada
- *Miliony obiektów, miliony pikseli, miliony opisów*, konferencja „Making Cultural Heritage Data Accessible and Reusable: Finding Best Practices”, Warszawa, 19–20 kwietnia

- *Tajemnice przetargów, czyli co zgrzyta w obrazie*, konferencja „Dni digitalizatora”, Warszawa, 18–19 września

- *Patrimonium jako nowe otwarcie Biblioteki Narodowej i Biblioteki Jagiellońskiej*, XII Ogólnopolska Konferencja z cyklu „Automatyzacja bibliotek” pt. „Biblioteki w cyberprzestrzeni: Inspiracje Światowego Kongresu IFLA Wrocław 2017”, Warszawa, 13–14 listopada

- *Global Vision – lokalne wnioski z globalnej wioski*, Forum Dyrektorów Bibliotek Samorządowych. Kraków, 7 grudnia

- *Rola bibliotek w ochronie dziedzictwa kulturowego*, konferencja „1st China-CEEC (Central and Eastern European Countries) Curators' Forum of Libraries Union”, Hangzhou, 18–23 października

Małgorzata Jezierska

- *Raport o stanie komputeryzacji bibliotek publicznych. Biblioteki publiczne – skomputeryzowane czy komputeryzujące się?*, XII Ogólnopolska Konferencja z cyklu „Automatyzacja w cyberprzestrzeni: Inspiracje Światowego Kongresu IFLA Wrocław 2017”, Warszawa, 13–14 listopada

Hadrian Kamiński

- *Wydania utworów Josepha Conrada na świecie (ze szczególnym uwzględnieniem tłumaczeń) – trendy, moda, preferencje czytelnicze, nowe możliwości wydawnicze, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 7 marca*

Jacek Kordel

- *Narzędzia internetowe w nauczaniu paleografii i neografii gotyckiej, III Ogólnopolska Konferencja Archiwistów i Historyków „Educare necesse est...”, Warszawa, 7–8 czerwca*
- *Główne kierunki badań nad teorią archiwalną w NRD, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Archiwa w państwach totalitarnych w Centralnej i Wschodniej Europie”, Lublin – Sandomierz, 5–7 września*
- *Stan badań nauki niemieckiej w obszarze proveniencji zbiorów bibliotecznych bibliotek berlińskich, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa, Warszawa, 9 listopada*

Wojciech Kordyzon

- *Kim jest Wiellator z karty 18r „Psalterza floriańskiego”. Miniatura z rękopisu Biblioteki Narodowej a świat wyobrażeń średniowiecznych, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 19 stycznia*

Izabela Koryś

- *Czego nie będzie w mediach i internecie: wnioski z najnowszych badań czytelnictwa, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 6 czerwca*

Krzysztof Kossarzecki

- *Zniszczenia szwedzkie na ziemiach koronnych w latach „potopu”. Próba innego spojrzenia, konferencja „Polskie dziedzictwo kulturowe w Szwecji. Rzeczy i historia”, Warszawa, 18–19 czerwca*

Bartłomiej Kowal

- *Poloniczność ulotna, czyli broszury turystyczne w języku polskim na międzynarodowych targach turystycznych, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 31 stycznia*

Łukasz Kozak

- *Rozwój POLONY w projekcie OMNIS, XII konferencja z cyklu „Automatyzacja bibliotek” pt. „Biblioteka w cyberprzestrzeni: Inspiracje Światowego Kongresu IFLA we Wrocławiu 2017”, Warszawa, 13 listopada*

Natalia Koziątek

- *Recepcja Janusza Korczaka w Izraelu, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 7 listopada*

Anna Maria Krajewska

- *Walka o niepodległość i granice w polskich publikacjach i rękopisach przechowywanych w Bibliotece Narodowej, Konferencja „Niepodległość”. Warszawa, 9 maja*

Małgorzata Kurowska

- *Historia powstania kartoteki głównej Zakładu Bibliografii Polskiej 1901–1939, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa, Warszawa, 2 marca*

Grażyna Lewandowicz-Nosal

- *Biblioteki publiczne dla dzieci w Polsce*, ogólnopolska konferencja SBP „Obecność książki w życiu młodego pokolenia”, Warszawa, 18 czerwca
- *Biblioteki publiczne dla dzieci i młodzieży*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 4 kwietnia
- *Warszawskie biblioteki publiczne dla dzieci w XX leciu międzywojennym. Idee i rzeczywistość*, międzynarodowa konferencja „Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży – perspektywa interdyscyplinarna”, Warszawa, 13–15 września

Agata Lipińska

- *Profilaktyka mikrobiologiczna zbiorów – procedury w magazynach i pracowniach konserwacji zbiorów Biblioteki Narodowej*, VI Naukowa Konferencja Konserwatorów Papieru i Skóry „Zabytki – Biologia – Konserwacja. Teoria i praktyka”, Toruń, 18–19 października (wspólnie z Bogdanem Filipem Zerkiem)

Tomasz Makowski

- *Tradycja i wyzwania nowoczesności*, międzynarodowa konferencja „Biblioteka w czasie przełomu”, Kraków, 19 stycznia [udział w panelu]

• *The National Library of Poland and Its Treasures*, 29th Abu Dhabi International Book Fair, 26 kwietnia

• *Biblioteka Narodowa trzy razy otwierana*, międzynarodowa konferencja „Książka, prasa, radio, film i biblioteki w kształtowaniu dziedzictwa kulturowego II Rzeczypospolitej”, Warszawa, 8–9 maja

• *Building a nationwide platform for libraries in Poland*, 2018 Annual Ex Libris Directors' Event, Warszawa, 26 września

• *Budowanie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej*, Małopolskie Forum Bibliotek, Kraków 24–26 października

• *Biblioteka to inwestycja*, konferencja „Biblioteka – twój czas, twoje miejsce”, Olsztyn 12 grudnia

Katarzyna Nakonieczna

• *ISBN w praktyce*, Poznańskie Targi Książki Naukowej i Popularnonaukowej. Poznań, 23–25 marca

• *Leading or following the publishers? E-ISBN online service and publishers' native metadata in the National Library of Poland*, konferencja „Biblioteka – leidėjui, leidėjās – bibliotekai” (Library for publisher, publisher for library), Wilno

Kazimierz Ossowski

• *„Książka w pruskiej Warszawie”. Refleksje Autora na kanwie ukończenia monografii naukowej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 9 marca

• *Wydawnictwo „Krag” – wspomnienia naocznego świadka*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 16 listopada

Dariusz Paradowski

• *Cost and security improvement of Long Time Preservation by the use of open source software and new ISO standard in National Library repository*, konferencja World Library and Information Congress, 84th IFLA General Conference and Assembly, Kuala Lumpur, 27 sierpnia

Agata Pietrzak

• *Jean Pierre Norblin de la Gourdaïne*, uroczysta inauguracja portalu France-Pologne, Nancy, 15 lutego

• *Koneser sztuki czy szalbierz. czyli niezwykle żywot barona Philippa von Stoscha (1691–1757)*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 15 czerwca

Ewa Potrzebnicka

- *Zbiory Biblioteki Narodowej, narodowy zasób biblioteczny, ochrona*, szkolenie Zakładu Zbiorów Cyfrowych BN dla Pracowni Bibliotekarzy Cyfrowych, Warszawa, 15 czerwca

- *Modernizacja postmodernizmu. Przekształcenia funkcjonalne i estetyczne budynków BN*, IV edycja konferencji „Biblioteka XXI wieku – nowoczesna architektura, funkcjonalne wyposażenie, pomysły aranżacje”, zorganizowanej przez SBP oraz Bibliotekę Główną Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego – „10 lat po Kielcach, kilka lat po Poznaniu... czy to już koniec epoki wielkich gmachów bibliotecznych?”, Warszawa, 25–26 października

Maria Magdalena Preciszewska

- *The Russian Press in the Congress Kingdom of Poland and the Tolerance Edict of 30 April 1905*, międzynarodowa konferencja „Religious [In]Tolerance in the Russian Empire”, Astan (Kazachstan), 5–7 października

Justyna Raczkowska

- *Archiwum Zbigniewa Seiferta (1946–1979)*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa, Warszawa, 23 marca

- *The Zbigniew Seifert collection in the Polish Jazz Archive*, kongres International Association of Music Libraries Archives and Documentations Centres, Lipsk, 22–27 lipca

Małgorzata Rowicka

- *Carska cenzura wobec publikowania korespondencji wielkich romantyków*, ogólnopolska konferencja naukowa „Intymistyka a edytorstwo”, Toruń, 15–16 listopada
- *Wydawnicze losy dzieł Zygmunta Krasińskiego w okresie zaborów*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 8 czerwca

Fryderyk Rozen

- *Stare druki z oficyn ewangelickich Wielkiego Księstwa Litewskiego w bibliotekach Litwy. Stan badań bibliograficznych*, kongres „Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej”, Rzeszów, Jarosław, 3–5 października

- *Historia drukarni Radziwiłłów birzańskich w XVII wieku. Wprowadzenie do badań*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 7 grudnia

Rafał Rukat

- *Activation, integration, partnership – how to change abstract notions into a real action?*, Międzynarodowa konferencja „In partnership with libraries”, Debreczyn, 14–16 października

Karolina Skalska

- *Działalność polonijnych firm fonograficznych w Chicago drugiej połowy XX wieku na podstawie katalogu nagrań dźwiękowych Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce*, międzynarodowa konferencja „Polacy w Chicago: doświadczenie imigranta. Integracja, izolacja, asymilacja”, Warszawa, 14–15 czerwca

Karolina Sokołowska

- *Japońskie polonika, polskie japonika – historia relacji polsko-japońskich widziana w publikacjach*, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 18 kwietnia

Krzysztof Soliński

- *Starodruki w bibliotece Fundacji Rzymskiej im. Margrabin J. Z. Umiasowskiej*, IV Międzynarodowy Kongres Naukowy „Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej”, Rzeszów, Jarosław, 3–5 października

Bartosz Szymański

- *Zadania konserwatora materiałów bibliotecznych podczas realizacji wystaw, Spotkania Konserwatorskie „Sztuka Konserwacji 2018”, Warszawa, 18–20 kwietnia*

Grażyna Walczewska-Klimczak

- *Współpraca bibliotek publicznych i szkolnych w świetle wspierania czytelnictwa dzieci i młodzieży – wybrane wnioski z badań ankietowych, konferencja naukowo-szkoleniowa „Kulturotwórcza rola książki i biblioteki”, Bydgoszcz, 16 marca*
- *Biblioteki publiczne dla dzieci w Polsce, Ogólnopolska Konferencja SBP „Obecność książki w życiu młodego pokolenia”, Warszawa, 18–19 czerwca*

Sonia Wronkowska

- *Polona Pro: Progressive Tools for Research Projects in Humanities, konferencja „Innovative Library in Digital Era”, Jasna, 17 kwietnia*
- *Stylometric analysis for authorship attributions: the case of newly discovered works by Carl Friedrich Abel, kongres IAML, Lipsk, 23 lipca*
- *How to utilize IIF when building a national library, konferencja Fantastic Futures-IIF, Oslo, 6 grudnia*

Maria Wróblewska

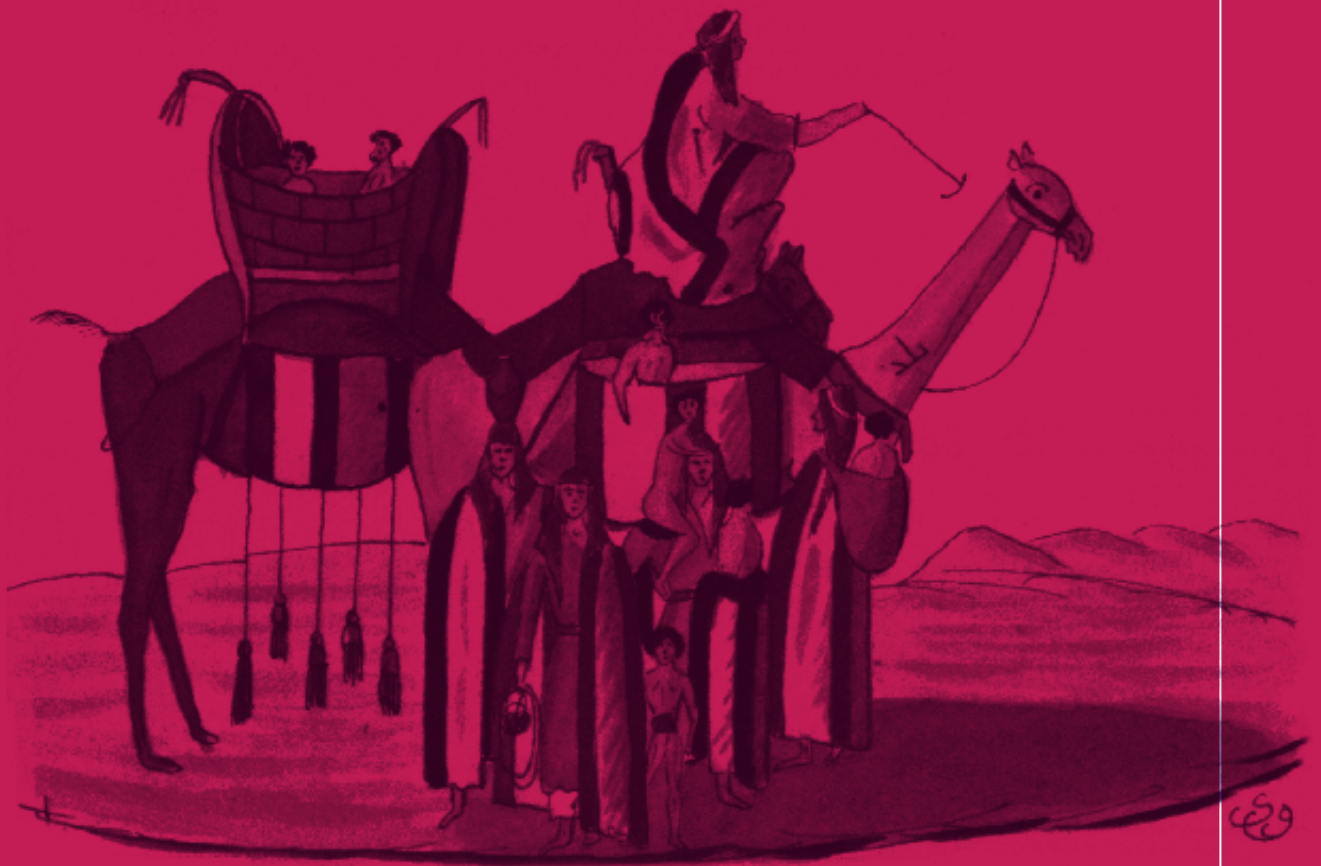
- *Twórcy nagrania dźwiękowego, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 10 stycznia*

Zofia Zasacka

- *Ciągłość i zmiany w spontanicznych wyborach lekturowych nastoletnich czytelników, na Ogólnopolska Konferencja SBP „Obecność książki w życiu młodego pokolenia”, Warszawa, 18 czerwca*
- *Nastolatki i książki – wokół wyników badania czytelnictwa w Polsce, konferencja z cyklu MazAk Polonisty „Trwałe wartości w zmiennym świecie – kształtowanie postaw czytelniczych i medialnych uczniów, Warszawa, 27 czerwca*
- *V edycja badania czytelnictwa młodzieży – 2017 rok, seminarium Pracowni Bibliotekoznawstwa BN, Warszawa, 19 maja*
- *Książki oraz trendy w postawach czytelniczych nastolatków, ogólnopolska konferencja naukowa „Trzy dekady dzieciństwa. Wychowanie, sztuka, media 1989–2019”, Warszawa, 28–29 września*

Bogdan Filip Zerek

- *Profilaktyka mikrobiologiczna zbiorów – procedury w magazynach i pracowniach konserwacji zbiorów Biblioteki Narodowej, VI Naukowa Konferencja Konserwatorów Papieru i Skóry „Zabytki – Biologia – Konserwacja. Teoria i praktyka”, Toruń, 18–19 października (wspólnie z Agatą Lipińską)*
- *Oświetlanie wystaw, Spotkania Konserwatorskie „Sztuka Konserwacji 2018”, Warszawa, 18–20 kwietnia*

Współpraca międzynarodowa

Aktywność Biblioteki Narodowej na świecie przejawia się w działaniach podejmowanych w ramach prac międzynarodowych organizacji bibliotekarskich, we współpracy z bibliotekami narodowymi innych państw, w udziale w europejskich projektach bibliotek cyfrowych, a także w zakresie wspierania polonijnych placówek bibliotecznych i kulturalnych oraz w poszukiwaniu poloników w bibliotekach zagranicznych.

Dr Monika Mitera, zastępca dyrektora BN ds. naukowych, już drugą kadencję reprezentuje Bibliotekę Narodową w Komitecie Doradczym ds. Prawnoautorskich i Prawnych IFLA. W poprzedniej kadencji (2013–2017) w skład Komitetu Stałego (Standing Committee) Sekcji Bibliotek Narodowych IFLA wchodziła Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora BN.

Dużym zainteresowanie zagranicznych środowisk bibliotekarskich cieszy się wydawany przez BN angielskojęzyczny periodyk naukowy „Polish Libraries”, znajdujący się na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przed trzema laty Międzynarodowa Federacja Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA) podjęła decyzję o powierzeniu Polsce organizacji Światowego Kongresu Bibliotek i Informacji IFLA, który odbył się we Wrocławiu w dniach 19–25 sierpnia 2017 r. pod hasłem „Biblioteki. Solidarność. Społeczeństwo”. Wzięło w nim udział blisko 3100 bibliotekarzy ze 118 krajów. Najważniejsze dla świata bibliotekarskiego problemy omawiano podczas 220 sesji tematycznych. Dla kraju-organizatora Kongres jest szansą na zademonstrowanie swojego dorobku zagranicznym uczestnikom, ale także daje szerokiemu gronu przedstawicieli własnego środowiska bibliotekarzy możliwość kontaktu z najwybitniejszymi reprezentantami branży z całego świata.

W 2016 r. IFLA powierzyła Bibliotece Narodowej zorganizowanie Ośrodka Ochrony i Konserwacji IFLA (Preservation and Conservation Centre) w zakresie przechowywania zasobów cyfrowych, w tym kwestii wyboru obiektów do digitalizacji, jej standardów oraz warunkom długotrwałego przechowywania zasobów cyfrowych. Ośrodek wspiera działania bibliotek Europy Środkowej i Wschodniej w zakresie zabezpieczenia

cyfrowego dziedzictwa kulturowego i długotrwałego dostępu do niego. Do jego zadań należy organizowanie warsztatów i szkoleń, publikowanie standardów oraz popularyzacja najlepszych praktyk związanych z digitalizacją materiałów bibliotecznych.

Udział BN w organizacjach międzynarodowych

W 2018 r. Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę z następującymi organizacjami naukowymi:

- IFLA (International Federation of *Library Associations and Institutions*, Międzynarodową Federacją Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji)

- CENL (Conference of European National Librarians, Konferencją Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych)

- CDNL (Conference of Directors of National Libraries, Konferencją Dyrektorów Bibliotek Narodowych)

- TEL (The European Library, Biblioteką Europejską)

- CERL (Consortium of European Research Libraries, Europejskim Konsorcjum Bibliotek Naukowych)

- IIPC (International Internet Preservation Consortium, Międzynarodowym Konsorcjum Archiwizacji Internetu)

- ASLIB (Association of Special Libraries and Information Bureau, Stowarzyszeniem Bibliotek Specjalnych i Biur Informacyjnych)

- IAML (International Association of Music Libraries, Stowarzyszeniem Bibliotek Muzycznych, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji)

- IASA (International Association of Sound and Audiovisual Archives, Międzynarodowym Stowarzyszeniem Archiwów Dźwiękowych i Audiowizualnych)

- LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche, Ligą Europejskich Bibliotek Naukowych)

- AIB (Association Internationale de Bibliophilie, Międzynarodowym Stowarzyszeniem Bibliofilów)

- ISSN (International Standard Serial Number, Międzynarodowym Znormalizowanym Numerem Publikacji Ciągłych)

- ISBN (International Standard Book Number, Międzynarodowym Znormalizowanym Numerem Książki)

- ISMN (International Standard Music Number, Międzynarodowym Znormalizowanym Numerem Druku Muzycznego)

- Bibliographical Society (Stowarzyszeniem Bibliograficznym)
- Bibliotheca Baltica (grupą roboczą 38 bibliotek z krajów, które posiadają dostęp do Morza Bałtyckiego)
- NAPLE FORUM (Stowarzyszeniem na rzecz wspierania bibliotek publicznych)
- OCLC (Online Computer Library Center, organizacją i serwisem o charakterze badawczym i usługowym w zakresie bibliotekarstwa cyfrowego)
- EBLIDA (organizacją zrzeszającą biblioteki oraz centra informacji i dokumentacji)
- UDCC (UDC Consortium, Konsorcjum ds. UKD)

Udział pracowników BN w konferencjach międzynarodowych

W 2018 r. pracownicy Biblioteki Narodowej uczestniczyli w konferencjach, spotkaniach i wydarzeniach ważnych dla światowego i europejskiego środowiska bibliotekarskiego.

- W dniach 14–17 lutego dyrektor BN dr Tomasz Makowski przebywał w Nancy, gdzie wziął udział w uroczystości z okazji otwarcia portalu France-Pologne/Francja-Polska, stworzonego w ramach współpracy Biblioteki Narodowej z Bibliothèque nationale de France w Paryżu i Nancy we Francji.
- W dniach 14–17 lutego Agata Pietrzak z Zakładu Zbiorów Ikonograficznych uczestniczyła w inauguracji, stworzonego w ramach współpracy BN z BNF w Paryżu i Nancy we Francji, portalu France-Pologne/Francja-Polska.
- W dniach 18–20 marca Henryk Citko z Zakładu Rękopisów brał udział w spotkaniu *Lekcja łaciny – Zbigniew Herbert i Włochy* w Instytucie Polskim w Rzymie we Włoszech.
- W dniach 18–20 marca Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczył w IFLA President's Meeting 2018 w Barcelonie w Hiszpanii.
- W dniu 26 marca zastępca dyrektora ds. naukowych dr Monika Mitera wzięła udział w IFLA Copyright and other Legal Matters mid-term meeting w Hadze w Holandii.
- W dniach 9–11 kwietnia Katarzyna Nakonieczna z Zespołu Zadaniowego ds. Znormalizowanych Numerów Wydawniczych ISBN, ISMN brała udział w Targach Książki oraz spotkaniu Thema Steering Committee i Onix Steering Committee w Londynie w Wielkiej Brytanii.
- W dniach 13–18 kwietnia dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski uczestniczył w otwarciu nowego gmachu Biblioteki Narodowej Kataru w Ad-Dausze w Katarze.

- W dniach 15–18 kwietnia Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczyła w konferencji Innovative Library in Digital Era 2018 w Jasnej na Słowacji.

- W dniach 16 kwietnia – 17 maja dr Jacek Kordel z Instytutu Książki i Czytelnictwa uczestniczył w realizacji projektu „Kwerenda źródłowa na temat przemieszczania się polskich dóbr kultury w okresie II wojny światowej” w Staatsbibliothek zu Berlin w Berlinie w Niemczech.

- W dniach 23 kwietnia – 4 maja Andrzej Szozda z Biura Komunikacji i Promocji był uczestnikiem Międzynarodowych Targów Książki w Abu Dhabi w Zjednoczonych Emiratach Arabskich.

- W dniach 23 kwietnia – 4 maja Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczył w Międzynarodowych Targach Książki w Abu Dhabi w Zjednoczonych Emiratach Arabskich.

- W dniach 24–27 kwietnia dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski przebywał w Abu Dhabi w Zjednoczonych Emiratach Arabskich na Międzynarodowych Targach Książki.

- W dniach 27 kwietnia – 3 maja Iwo Hryniewicz z Zakładu Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego uczestniczył w Międzynarodowych Targach Książki w Abu Dhabi w Zjednoczonych Emiratach Arabskich.

- W dniach 12–17 maja Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych brał udział w warsztatach IFLA w Paryżu we Francji.

- W dniach 21–22 maja Katarzyna Nakonieczna z Zespołu Zadaniowego ds. Znormalizowanych Numerów Wydawniczych ISBN, ISMN brała udział w konferencji „Biblioteka – leidejui, leidejas – bibliotekai” (Library for publisher, publisher for library) w Wilnie na Litwie.

- W dniach 2–6 czerwca dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski przebywał w Reykjavíku na Islandii, gdzie brał udział w dorocznym posiedzeniu CENL – Konferencji Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych.

- W dniach 22–28 lipca Justyna Raczkowska z Zakładu Rękopisów oraz Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczyły w kongresie IAML w Lipsku w Niemczech.

- W dniach 17–23 sierpnia Kamil Pawlicki, Bibliotekarz Systemowy, brał udział w 13. Międzynarodowej Konferencji Grupy Użytkowników Ex Libris w Pradze w Czechach.

- W dniach 23–29 sierpnia dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski, zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska, Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych oraz Dariusz Paradowski z Zakładu Technologii Informatycznych wzięli udział w kongresie IFLA w Kuala Lumpur w Malezji.

- W dniach 29 sierpnia – 2 września dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski uczestniczył w 40. Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie w Paryżu we Francji.

- W dniach 21–27 września Katarzyna Nakonieczna z Zespołu Zadaniowego ds. Znormalizowanych Numerów Wydawniczych ISBN, ISMN brała udział w dorocznym posiedzeniu ISBN i ISMN w Sliemie na Malcie.

- W dniach 25–27 września Henryk Citko z Zakładu Rękopisów uczestniczył w konferencji „Zbigniew Herbert et la poésie du don” w Lille we Francji.

- W dniach 2–4 października Andrzej Bujanowicz ze Służby Ochrony BN i Marcin Wojtaś, pełnomocnik Dyrektora BN ds. bezpieczeństwa uczestniczyli w zorganizowanym w Amsterdamie w Holandii szkoleniu dla osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo zbiorów w podległych MKiDN obiektach objętych obowiązkową ochroną.

- W dniach 3–6 października Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczył w zorganizowanej w Rostocku w Niemczech konferencji Bibliotheca Baltica „Sharing the Sources – Innovative Technologies for Libraries, Archives and Research”, na której zgłosił referat.

- W dniach 3–6 października Maria Preciszewska uczestniczyła w konferencji naukowej w Astanie w Kazachstanie.
- W dniach 3–7 października Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczyła w warsztatach RISM poświęconych nowym zasadom katalogowania starych druków muzycznych w systemie Muscat we Frankfurcie nad Menem w Niemczech.
- W dniach 9–11 października Katarzyna Nakonieczna z Zespołu Zadaniowego ds. Znormalizowanych Numerów Wydawniczych ISBN, ISMN uczestniczyła w Targach Książki oraz spotkaniach Thema Steering Committee i Onix Steering Committee we Frankfurcie nad Menem w Niemczech.
- W dniach 14–16 października Rafał Rukat z Instytutu Książki i Czytelnictwa uczestniczył w konferencji naukowej w Budapeszcie na Węgrzech.
- W dniach 18–23 października zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska i Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczyli w The 1st China – CEEC Curators' Forum of Libraries Union w Hangzhou w Chinach.
- W dniach 23–24 października Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych złożył wizytę w ośrodku IFLA PAC w Państwowej Bibliotece Literatury Obcej w Moskwie w Rosji.
- W dniach 24–27 października Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczył w The National Library of Estonia Centennial Conference w Tallinie w Estonii.
- W dniach 18–21 listopada Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczył w Bibliosfery Conference w Jasnej na Słowacji.
- W dniach 25–8 listopada Maciej Sagata z Instytutu Bibliograficznego uczestniczył w Konferencji SWIB 2018 w Bonn w Niemczech.
- W dniach 27 listopada – 3 grudnia 2018 roku dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski, Jacek Krawczyk, Liliana Skoczyła i Monika Michowicz z Biura Komunikacji i Promocji oraz Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczyli w światowej premierze wydania naukowego *O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych* Wacława Seweryna Rzewuskiego oraz w Międzynarodowych Targach Książki w Ad-Dausze w Katarze.
- W dniach 2–7 grudnia Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Cyfrowych uczestniczyła w FANTASTIC FUTURES – The National Library of Norway and Stanford University Libraries' AI-Conference w Oslo w Norwegii.
- W dniach 17–21 grudnia Anna Romaniuk z Zakładu Rękopisów realizowała zadanie związane z gromadzeniem Archiwum Jana Zielińskiego w Bernie w Szwajcarii.

Biblioteka Narodowa była też miejscem wizyt przedstawicieli zagranicznych placówek zagranicznych.

W dniu 21 marca Bibliotekę Narodową odwiedziła delegacja z Iraku. Grupa irackich bibliotekarzy przewodniczył naczelny dyrektor Biblioteki Narodowej i Archiwum Iraku Alaa Abo Al Hassan Esmail. Goście zwiedzili siedzibę BN w al. Niepodległości i Pałac Rzeczypospolitej oraz zostali przyjęci przez dyrektora BN Tomasza Makowskiego. Głównym celem wizyty było zapoznanie się z polskimi doświadczeniami w zakresie gromadzenia, ochrony, katalogowania i udostępniania zbiorów. Goście interesowali się także działalnością wydawniczą BN. Szczególnie ważnym tematem, jaki poruszono, była restytucja dóbr kultury, ponieważ wiele irackich dokumentów historycznych wywieziono nielegalnie za granicę po obaleniu Saddama Husajna w 2003 roku, wiele też zniszczono. Delegacja zwiedziła

m.in. Informatorium, czytelnie, pracownie digitalizacyjne oraz konserwatorskie, a także Pałac Rzeczypospolitej, gdzie odbył się specjalnie na tę okazję przygotowany pokaz wybranych rękopisów ze zbiorów BN.

W dniu 24 kwietnia Biblioteka Narodowa gościła z wizytą studyjną grupę bibliotekarzy z Mołdawii. Goście spotkali się z Katarzyną Ślaską, zastępcą dyrektora BN oraz zapoznali się z działalnością Pracowni Informacji Naukowej BN, Czytelni, Zakładu Zbiorów Cyfrowych oraz Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych.

W dniu 8 maja Narodowa Książnica przyjęła przedstawicieli Biblioteki Publicznej w Hangzhou. Goście odwiedzili Bibliotekę Narodową w ramach wizyty w Polsce mającej na celu omówienie programu międzynarodowego Forum poświęconego współpracy bibliotek, które odbyło się w dniach 19–22 października 2018 r. w Hangzhou w Chinach. Goście spotkali się z Katarzyną Ślaską, zastępcą dyrektora BN w celu omówienia programu Forum.

W dniu 26 września w Pałacu Rzeczypospolitej spotkali się dyrektorzy i przedstawiciele bibliotek z Europy Środkowej, Szwecji i Wielkiej Brytanii, które korzystają z systemów katalogowych firmy Ex Libris. Głównym tematem dyskusji były najważniejsze wyzwania stojące wspólnie przed bibliotekami oraz sposób, w jaki nowe technologie mogą wspierać książki w sprostaniu tym wyzwaniom. W trakcie konferencji wypowiedział się m.in. Ofer Mosseri, przedstawiciel Ex Libris, który omówił najnowsze osiągnięcia firmy, jej obecną sytuację i planowane kierunki rozwoju. Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, jako keynote speaker omówił temat roli bibliotek w zmieniającym się świecie oraz zaprezentował prowadzone obecnie przez BN przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem projektu OMNIS.

Współpraca międzynarodowa w ramach umów dwustronnych

Biblioteka Narodowa współpracuje od wielu lat z bibliotekami narodowymi, uniwersyteckimi, archiwami i instytucjami kulturalnymi z innych państw, m.in. z: Białorusi, Chin, Czech, Estonii, Francji, Iranu, Izraela, Litwy, Łotwy, Gruzji, Kataru, Maroka, Mołdawii, Niemiec, Rosji, Słowacji, Stanów Zjednoczonych, Szwecji, Ukrainy, Uzbekistanu, Wielkiej Brytanii. Umowy i porozumienia o współpracy zawierane z bibliotekami narodowymi i naukowymi innych państw, a także umowy umożliwiające realizację konkretnych projektów badawczych i wydawniczych, są szczególnie

korzystne dla BN ze względu na prowadzoną od lat intensywną akcję sprowadzania publikacji polskich autorów wydawanych poza granicami kraju. Współpraca z zagranicznymi bibliotekami narodowymi pozwala na uzyskanie w miarę pełnej o nich informacji.

W dniach 19–22 października 2018 roku w chińskim Hangzhou odbyło się międzynarodowe Forum poświęcone współpracy bibliotek z krajów Europy Środkowej i Wschodniej oraz Chin, ich rozwojowi oraz planom na przyszłość. Głównym wydarzeniem Forum było podpisanie umowy założycielskiej Zrzeszenia Bibliotek Chin oraz krajów Europy Środkowej i Wschodniej (16+1). Utworzenie Zrzeszenia Bibliotek w ramach formatu 16+1 będzie stanowiło kontynuację i rozwój dotychczasowej współpracy między Biblioteką Narodową a bibliotekami z terenu Chin, która prowadzona jest od wielu lat. Szczególne znaczenie dla kultury polskiej ma możliwość pozyskiwania drogą wymiany publikacji dotyczących Polski ukazujących się w Chinach oraz tłumaczeń na język chiński dzieł polskich autorów. Forum zorganizowało Ministerstwo Kultury Chińskiej Republiki Ludowej we współpracy z władzami miasta Hangzhou. Polska delegacja uczestniczyła w Forum na uprzywilejowanych zasadach. Organizatorzy zaprosili siedmioro przedstawicieli naszego kraju (zwyczajowo delegacje narodowe liczą trzy osoby). Przedstawiciel Polski został też wyróżniony możliwością wygłoszenia wykładu podczas ceremonii inauguracji Forum, obok prezydent IFLA Glòrii Pérez-Salmerón i wysokiego przedstawiciela rządu ChRL.

W Forum wzięło udział siedmioro bibliotekarzy z Polski: Katarzyna Ślaska i Tomasz Gruszkowski z Biblioteki Narodowej, Agnieszka Będkowska z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, Paweł Braun dyrektor Biblioteki Miejskiej w Łodzi, Joanna Chapska z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Wojciech Gach dyrektor Biblioteki Suskiej oraz Natalia Gromow dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdyni.

W 2018 r. kontynuowano wymianę książek i czasopism z partnerami zagranicznymi. W ramach wypożyczeń międzynarodowych ok. 90% zamówień jest realizowanych przez biblioteki niemieckie, które mają bogate zbiory i chętnie je udostępniają. Najwięcej materiałów wpływa z Bayerische Staatsbibliothek w Monachium i Zentralbibliothek für Medizin w Kolonii. Ważnym czynnikiem jest wieloletnia współpraca oraz standard płacenia za usługi voucherami IFLA. Istotna jest także możliwość korzystania z niemieckiego systemu Subito – zamówienia realizowane tą drogą stanowią ok. 40% wszystkich zrealizowanych zamówień.

Dyrektor Biblioteki Narodowej Tomasz Makowski wziął udział w uroczystościach inauguracyjnych nowej siedziby Biblioteki Narodowej Kataru.

Nowoczesny gmach Biblioteki w dniu 16 kwietnia 2018 r. został oficjalnie otwarty. Uroczystości obejmowały cykl międzynarodowych debat, konferencji i wystaw, także cyfrowych (online). W otwarciu Biblioteki wzięli udział: emir Kataru, jego matka, przewodnicząca Fundacji Katarskiej, której częścią jest Biblioteka Narodowa, oraz wielu polityków krajów europejskich i arabskich. Na zaproszenie BN Kataru przyjechała również delegacja świata bibliotekarskiego: Christine Mackenzie, president-elect

IFLA; była sekretarz IFLA Jennefer Nicholson; Lily Knibbeler, dyrektor BN Holandii i przewodnicząca Konferencji Dyrektorów Bibliotek Narodowych (CDNL); Rocky Ralebipi-Simela, dyrektor BN RPA i wiceprzewodnicząca CDNL; Roly Keating, dyrektor British Library i przewodniczący Konferencji Dyrektorów Europejskich Bibliotek Narodowych (CENL) oraz kilkunastu dyrektorów bibliotek narodowych świata.

Reprezentacyjny gmach Biblioteki Narodowej Kataru, zaprojektowany przez wybitnego holenderskiego architekta Rema Koolhaasa, powstawał 5 lat. Na 45 tys. metrów kwadratowych jego nowoczesnych wnętrz mieści się blisko 1,5 mln woluminów zbiorów Biblioteki, w tym szczególnie cenna Kolekcja Dziedzictwa, obejmująca obiekty najważniejsze dla historii i kultury arabskiej oraz islamskiej, a także Biblioteka Dziecięca, licząca 150 tys. woluminów w wielu językach. Nie zabrakło tu również miejsca na działalność edukacyjną, wystawową i naukową. Zgodnie z intencją twórców budynek stanowi publiczną przestrzeń, w której wszyscy, niezależnie od wieku, mogą znaleźć wiedzę oraz źródło inspiracji zarówno do refleksji, jak i do działania.

Biblioteka Narodowa Kataru podlega Katarskiej Fundacji na rzecz Edukacji, Nauki i Rozwoju Społecznego, instytucji powołanej przez Katarską Rodzinę Książęcą. Działająca w obecnej formie instytucjonalnej od 2012 roku Biblioteka nawiązuje do tradycji Biblioteki Dar Al Kutub, istniejącej od 1962 roku pierwszej publicznej biblioteki w regionie Zatoki Perskiej.

Kontakty polskiej Biblioteki Narodowej z Katarą sięgają roku 2012, kiedy to podpisane zostało porozumienie o współpracy obejmującej naukowe wydanie bezcennego rękopisu Wacława Seweryna Rzewuskiego *Sur les Chevaux Orientaux et provenants des Races Orientales – O koniach wschodnich pochodzących od ras arabskich*.

Biblioteka Narodowa została zaproszona do udziału w tegorocznych Międzynarodowych Targach Książki w Abu Zabi. To jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalnych Bliskiego Wschodu. Polska jest gościem honorowym trwającej tydzień imprezy, która rozpoczęła się 25 kwietnia w stolicy Zjednoczonych Emiratów Arabskich. BN zaprezentowała tam dwie wystawy oraz stoisko ze swoimi publikacjami.

Uroczystego otwarcia Targów dokonali szejk Abdullah bin Zayed Al Nahyan, minister spraw zagranicznych ZEA, oraz prof. Piotr Gliński, wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego. Symbolicznym aktem inauguracji było przecięcie wstęgi w wejściu do polskiego pawilonu, który znajduje się na wprost głównego wejścia centrum wystawieniowego. Następnie szejk Abdullah bin Zayed Al Nahyan oraz prof. Piotr Gliński obejrzeni polską ekspozycję, obejmującą m.in. faksymilia najcenniejszych skarbów Biblioteki Narodowej, takich jak *Kazania świętokrzyskie*, *Rocznik świętokrzyski dawny* – ze słynnym zapisem dokumentującym chrzest Mieszka I – oraz rękopisy *Quo Vadis* Henryka Sienkiewicza czy *Fortepianu Chopina* Cypriana Norwida. Prof. Gliński spotkał się też z Riim bint Ibrahim al-Haszimi, minister stanu ds. współpracy międzynarodowej ZEA, której wręczył jako prezent faksymile mapy Arabii z *Geografii Ptolemeusza*, XV-wiecznego rękopisu znajdującego się w zbiorach BN.

W programie Targów, obok prezentacji wydawnictw, odbyły się wykłady, spotkania z pisarzami, debaty o rynku książki oraz różnorodne

panele i warsztaty. W tym roku Polacy, jako goście honorowi, mają w tych wydarzeniach istotny udział. Bibliotekę Narodową reprezentował dyrektor Tomasz Makowski, który w czwartek 26 kwietnia wygłosił bogato ilustrowany wykład o najcenniejszych skarbach Narodowej Książnicy. O nowych sposobach udostępniania dóbr kultury opowiedział Tomasz Gruszkowski z Zakładu Zbiorów Cyfrowych BN.

Polska kultura reprezentowana była na Targach także przez grafików, muzyków, a nawet kucharzy. Podczas otwarcia w polskim pawilonie grał zespół folkowy Tęgie Chłopy, a znani kucharze umożliwili międzynarodowej publiczności degustację tradycyjnych potraw naszej kuchni.

Międzynarodowe Targi Książki w Abu Zabi (ang. Abu Dhabi) odbywają się od 1981 r. – początkowo jako targi książki islamskiej, od 1986 roku – jako impreza międzynarodowa. W tym roku obecnych było ponad 1300 wydawców z 65 krajów.

Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich IFLA prowadzi ogólnoswiatową debatę pod nazwą „Globalna Wizja” na temat międzynarodowej współpracy wszystkich bibliotekarzy – tzw. zjednoczonego środowiska bibliotecznego. Hasłem dyskusji jest „Nasza wizja – nasza przyszłość”. Po serii warsztatów regionalnych na wszystkich kontynentach i zakończeniu etapu konsultacji internetowych, w których wzięło udział ponad 21 tysięcy głosujących, eksperci pracujący dla IFLA przygotowali wstępną wersję Raportu.

Tłem dyskusji są określone przez Organizację Narodów Zjednoczonych Cele Zrównoważonego Rozwoju w perspektywie wyznaczonej przez wolę realizacji Agendy 2030.

Biblioteka Narodowa włączyła się w debatę. W otwierających dyskusję warsztatach w Atenach 4 kwietnia 2017 roku wzięła udział na prośbę IFLA dr Monika Mitera, zastępca dyrektora BN ds. naukowych i członek Komitetu Doradczego IFLA ds. Prawnoautorskich i Prawnych. Przedstawiciele BN na zaproszenie IFLA obecni byli także na europejskich regionalnych warsztatach w Madrycie i Paryżu. W drugiej fazie ogólnoswiatowej debaty spotkania przedstawicieli organizacji bibliotekarskich z władzami IFLA odbywały się na wszystkich kontynentach. Równoległe miały miejsce spotkania w poszczególnych krajach. Przedstawiciel Biblioteki Narodowej, Tomasz Gruszkowski, kierownik Ośrodka Ochrony i Konserwacji IFLA PAC, prowadził w Bibliotece Jagiellońskiej warsztat zorganizowany dla Okręgu Małopolskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W warsztacie wzięło udział osiemnaścioro bibliotekarzy z różnych typów bibliotek.

Nowe propozycje działań, pochodzące z dyskusji prowadzonej na warsztatach regionalnych oraz w czasie spotkań odbywających się w poszczególnych krajach, zostały przedstawione w czasie światowego Kongresu IFLA w Kuala Lumpur w sierpniu 2018 roku. Ostateczne ustalenia i wnioski zostaną uwzględnione przy tworzeniu strategii działania IFLA na lata 2019–2024.

Prace na rzecz polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami Polski

Polonia i jej dorobek kulturalny są od lat przedmiotem prac badawczych prowadzonych w Bibliotece Narodowej, która kontynuuje także dokumentowanie zbiorów przemieszczonych: polskich, pozostałych poza granicami kraju, a także tych, które – przynależne do dziedzictwa kulturalnego krajów sąsiednich – znajdują się obecnie w polskich księżnicach. BN udziela wszechstronnej pomocy w opracowywaniu i ochronie emigracyjnych zbiorów oraz popularyzuje instytucje kultury polskiej działające poza granicami kraju.

Katalogowanie i inna pomoc biblioteczna instytucjom polonijnym

Celem projektu jest pomoc instytucjom polonijnym przechowującym i gromadzącym zbiory polskie w ich opracowaniu, skatalogowaniu oraz zapewnieniu im odpowiedniej ochrony.

W 2018 roku kontynuowane były prace nad katalogowaniem i porządkowaniem zbiorów w Polskim Instytucie Naukowym w Ameryce (PIASA) oraz Instytucie Józefa Piłsudskiego w Ameryce (IJP). W terminach: 10 września – 28 listopada, 10 września – 24 października, 25 października – 28 listopada odbyły się wyjazdy trzech specjalistek z BN do Instytutu Józefa Piłsudskiego oraz PIASA w Nowym Jorku. W trakcie pobytu w obu instytucjach prowadzono prace porządkowe, katalogowe, weryfikacyjne, szkoleniowe. W PIASA skatalogowano 1574 książki, a w Instytucie Józefa Piłsudskiego – 230.

Starodruki z Biblioteki Załuskich w Bibliotece Narodowej w Petersburgu

Celem projektu jest wyodrębnienie i zidentyfikowanie jak największej liczby starodruków pochodzących z dawnej Biblioteki Załuskich, przechowywanych w różnych komórkach organizacyjnych Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu. Projekt jest bezpośrednim efektem wieloletniej współpracy między BN a RBN w zakresie rejestracji rękopisów dawnej Biblioteki Załuskich. Wymierne rezultaty w postaci publikacji naukowych, konferencji oraz posiedzeń grupy ekspertów związanych z projektem „Rękopisy z Biblioteki Załuskich” otworzyły Bibliotece Narodowej pole do nawiązania współpracy w zakresie rejestracji starodruków przechowywanych również w RBN. Polscy specjaliści otrzymują możliwość prowadzenia badań z autopsji w zbiorach Oddziału Poligrafii Działu Zbiorów Zagranicznych RBN, dotychczas niedostępnego dla badaczy z Polski. W dniach 5–19 w RBN przebywały dwie specjalistki z BN. W trakcie pobytu prowadzono prace rejestracyjne starodruków pochodzących z dawnej Biblioteki Załuskich. Udało się zarejestrować 284 starodruki.

Rękopisy z Biblioteki Załuskich w Bibliotece Narodowej w Petersburgu

Celem projektu jest opublikowanie w formie książkowej inwentarza rękopisów pochodzących z Biblioteki Załuskich, które nie trafiły do zbiorów polskich po zwrocie obiektów wybranych przez Komisję Rewindykacyjną działającą na mocy Traktatu Ryskiego. Weryfikację obiektów prowadzono w ścisłej współpracy z pracownikami Działu Rękopisów Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu w oparciu o posiadane przez nich inwentarze oraz bazy danych Zakładu Rękopisów BN. Publikacja inwentarza będzie wypełnieniem zapisów umowy dwustronnej zawartej między Rosyjską Biblioteką w Sankt Petersburgu a Biblioteką Narodową.

Kontynuowano prace mające na celu przygotowanie katalogu rękopisów do druku: trwała ostateczna redakcja opisów bibliograficznych, ponadto zakończono tłumaczenia na język angielski opisów obiektów i wstępów merytorycznych do katalogu.

Kwerenda w Dziale Druków Historycznych Biblioteki Państwowej w Berlinie

Celem głównym projektu jest kontynuowanie rejestracji i dokumentacji poloników starodručných przechowywanych w Bibliotece Państwowej w Berlinie oraz kwerend dotyczących m.in. księgozbiorów poklasztornych, które trafiły do zbiorów ówczesnej Biblioteki Królewskiej w Berlinie po kasatach klasztorów na terenach Wielkiego Księstwa Poznańskiego, Śląska i częściowo Pomorza. Przeprowadzone prace będą podstawą do przygotowania bazy danych poloników starodručných w zbiorach Staatsbibliothek zu Berlin. Baza, dostępna dla badaczy poprzez stronę internetową BN, będzie mogła stanowić punkt wyjścia do badań nad obiegiem książki i historią intelektualną ziem Rzeczypospolitej oraz nad historycznymi księgozbiórami. W terminach: 29 lipca – 2 września, 27 października – 8 listopada oraz 10–13 grudnia odbyły się trzy wyjazdy specjalisty z BN do Staatsbibliothek zu Berlin (SBB). W trakcie pobytu w SBB odnaleziono i opisano 195 poloników starodručných.

Katalog książek z Biblioteki Załuskich w Ogólnorosyjskiej Bibliotece Literatury Obcej w Moskwie

Celem przewidzianego na cztery lata projektu jest przygotowanie i opublikowanie katalogu książek ze zbiorów Biblioteki Załuskich przechowywanych w Ogólnorosyjskiej Bibliotece Literatury Obcej im. M. I. Rudomino w Moskwie. Etap I będzie obejmował wspólną pracę specjalisty z BN z pracownikami wspomnianej biblioteki zmierzającą do zidentyfikowania książek pochodzących z Biblioteki Załuskich. W dniach 10–22 grudnia specjalista z BN przebywał w Ogólnorosyjskiej Bibliotece Literatury Obcej im. M. I. Rudomino w Moskwie. W trakcie pobytu z odnaleziono i opisano 75 książek pochodzących z Biblioteki Załuskich i innych polskich księgozbiorów historycznych.

Książki dla Biblioteki Polskiej w Tbilisi

Do Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Tbilisi dostarczono książki dla nowo powstającej Biblioteki Polskiej w Gruzji. Z inicjatywą utworzenia w Tbilisi Biblioteki Polskiej i zgromadzenia dla niej księgozbioru zwróciła się do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz do Biblioteki Narodowej pani Małgorzata Wierzchowska z Ambasady RP. Inicjatywa jest rezultatem uzgodnień ambasadora RP Mariusza Maszkiewicza i dyrektora Biblioteki Narodowej i Parlamentarnej Gruzji Giorgi Kekelidze. Biblioteka Polska będzie mieściła się w budynku Biblioteki Narodowej przy ul. Gudiaszwili. Biblioteka Narodowa Gruzji dysponuje jak dotąd dwoma księgozbiorami tematycznymi dokumentującymi historię, kulturę oraz współczesność poszczególnych państw – Biblioteką Amerykańską oraz Biblioteką Francuską. Jako trzeci księgozbiór o tym charakterze zaplanowano Bibliotekę Polską.

Od sierpnia 2017 r. Biblioteka Narodowa koordynowała akcję zbierania książek dla nowo tworzonej biblioteki. Profil tematyczny biblioteki został określony w uzgodnieniu ze stroną gruzińską i obejmuje następujące kategorie:

- Encyklopedie, słowniki, leksykony,
- Historia Polski ze szczególnym uwzględnieniem xx wieku,
- Historia stosunków polsko-gruzińskich,
- Literatura polska i esej współczesny,
- Kwestie bezpieczeństwa i integracji z NATO,
- Ekonomia i kwestie unijne,
- Konserwacja zabytków, ze szczególnym uwzględnieniem konserwacji książek
- Polska kultura i sztuka (taniec, muzyka, teatr, film, malarstwo itd.).

Książki zostały przekazane przez wiele instytucji oraz przez osoby prywatne. Zbiór uzupełniają publikacje z zasobu wymiennego Biblioteki Narodowej. Udało się zgromadzić interesujący i różnorodny księgozbiór liczący ok. 5300 woluminów, przejrany pod kątem przydatności dla użytkowników z Gruzji przez pracowników Biblioteki Narodowej. Publikacje zostały wysłane do Biblioteki Polskiej w Gruzji 24 lipca i dostarczone w dniu 10 sierpnia 2018 r.

Wydarzenia 10.

Rok Zbigniewa Herberta

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przez aklamację przyjął uchwałę w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Zbigniewa Herberta. Z tej okazji, a także w związku z przypadającą w tym roku dwudziestą rocznicą śmierci Poety Biblioteka Narodowa przygotowała stronę prezentującą jego twórczość i biografię. Udostępnione na niej materiały pochodzą z archiwum Zbigniewa Herberta, które decyzją spadkobierców od 11 grudnia 2006 roku znajduje się w posiadaniu BN.

Archiwum składa się z trzech części. Część pierwsza to rękopisy, maszynopisy i kopie maszynopisów utworów poetyckich, eseistycznych, dramatycznych prozatorskich oraz publicystycznych autora *Pana Cogito*. Znajdują się tutaj także wykonane przez Herberta przekłady poezji z języków angielskiego, francuskiego i niemieckiego. Drugą część stanowi korespondencja do Poety od kilkuset nadawców. Trzecia część archiwum to zbiór dokumentów osobistych i rodzinnych, w tym z okresu II wojny światowej, z okresu studiów w Krakowie i w Toruniu, dotyczących pracy m.in. w redakcji miesięcznika „Poezja”. Całość uzupełnia zbiór fotografii.

W ramach Roku Herberta Biblioteka Narodowa postanowiła poświęcić poecie piknik literacko-wydawniczy *Imieniny Jana Kochanowskiego*, organizowany corocznie w Ogrodzie Kraśńskich. Gościem specjalnym *Imienin* był Zbigniew Herbert, a poszczególne części programu imprezy za punkt wyjścia miały jego osobę i dorobek twórczy.

Archiwum Henryka Mikołaja Góreckiego przekazane Bibliotece Narodowej

1 lutego 2018 roku o godz. 13.00 w Pałacu Rzeczypospolitej w Warszawie (pl. Krasińskich 3/5) odbyła się uroczysta konferencja prasowa poświęcona przyjęciu do zbiorów BN archiwum Henryka Mikołaja Góreckiego z udziałem prof. Piotra Glińskiego, wicepremiera, ministra kultury i dziedzictwa narodowego oraz dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej. Podczas konferencji zaprezentowane zostały najcenniejsze obiekty z przekazanego archiwum.

Spadkobiercy kompozytora, wdowa, córka i syn, sprzedali niemal komplet jego opusowanych utworów muzycznych (op. 1–85, bez 78 i 80), począwszy od wczesnych dzieł, takich jak *Pieśni o radości i rytmie* op. 7 oraz tych awangardowych, np. *Zderzenia (Scontri)* op. 17, poprzez – bodaj najsłynniejszą – III Symfonię *Symfonię pieśni żalonych* op. 36 czy monumentalny psalm *Beatus vir* op. 38, a skończywszy na niezorkiestrowanej IV Symfonii *Tansman Epizody* op. 85. Poszczególne rękopisy nutowe zostały starannie uporządkowane już przez samego kompozytora. W oddzielnie opisanych teczkach znalazły się zarówno czystopiśmienne autografy, jak i wersje robocze, egzemplarze z poprawkami, szkice czy nawet – jak w wypadku *Kwartetów* – notatki i zapiski dokumentujące proces twórczy. Szczególnie cennym materiałem, poszerzającym wiedzę o niektórych utworach, jest pięć zeszytów, zawierających fragmenty nutowe, diagramy i opisy. Górecki objaśnia w nich idee muzyczne wybranych dzieł, skomponowanych pod koniec lat 50. i w latach 60.

Zbiór rękopisów muzycznych został uzupełniony przez obszerny fragment korespondencji Góreckiego, zawierający ponad 100 listów od różnych nadawców, głównie kompozytorów, muzyków i dyrygentów. Konferencji towarzyszył pokaz najbardziej interesujących rękopisów z Archiwum.

↑ Minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Gliński w towarzystwie dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego podczas zwiedzania wystawy prezentującej obiekty z archiwum Henryka Mikołaja Góreckiego

↑ Archiwum Henryka Mikołaja Góreckiego w zbiorach Biblioteki Narodowej. Rękopis kompozytora

Archiwum Polskiej Muzyki Rozrywkowej w Bibliotece Narodowej

W dniu 8 lutego w Bibliotece Narodowej otwarto wystawę inauguracyjną powstanie Archiwum Muzyki Rozrywkowej. Bohaterką wystawy była Maryla Rodowicz. Ekspozycja, prezentowała m.in. autografy utworów, kilkadziesiąt archiwalnych fotografii wokalistki, kolekcję jej najważniejszych płyt, kilkanaście oryginalnych kostiumów estradowych, 12 obrazów Edwarda Dwurnika inspirowanych płytami Maryli Rodowicz, archiwalne wycinki prasowe, a także – wyświetlane na ponad 20 ekranach – nagrania z festiwali w Opolu i Sopocie, telewizyjne wywiady, fragmenty filmów i sztuk teatralnych, teledyski. Wśród eksponatów znalazło się legendarne czerwone porsche Artystki, model 911 T 2.2 z 1971 roku.

Maryla Rodowicz jest ikoną polskiej muzyki rozrywkowej. Występowała przed pokoleniami Polaków, zdobywając wiernych zwolenników. W 2013 roku przekazała swoje archiwum do Biblioteki Narodowej.

Artystka już w połowie lat 60. ubiegłego wieku występowała na scenach studenckich. Po ogólnopolskim debiucie w Opolu stała się najpopularniejszą polską wokalistką. Jej kolejne piosenki natychmiast zdobywały listy przebojów, często stając się hitami wszechczasów. Współpracowała z najwybitniejszymi kompozytorami i autorami tekstów, występowała z czołowymi muzykami i wokalistami. Do legendy przeszła jej przyjaźń i współpraca z Agnieszką Osiecką: pośród wielu tekstów poetki śpiewanych przez Rodowicz najsłynniejsza jest porywająca *Małgośka* (muz. Katarzyna Gärtner), która była motywem przewodnim wystawy. Twórczość Agnieszki Osieckiej była obecna na wystawie w wielu miejscach. Wśród prezentowanych rękopisów i maszynopisów poetki szczególną rolę odgrywa poświęcone wokalistce opowiadanie *Marylka*, wplecione w teksty kuratorskie tworzące narrację wystawy.

↑ Dyrektor Biblioteki Narodowej Tomasz Makowski otwiera wystawę inauguracyjną powstanie Archiwum Muzyki Rozrywkowej w BN, poświęconą działalności artystycznej Maryli Rodowicz

↑ Wystawa *Wszystkie Małgośki Świata* zorganizowana w salach głównego gmachu BN. Wśród eksponatów związanych z bohaterką wystawy Marylą Rodowicz – jej legendarne czerwone Porsche 911 z 1971 r.

Portal Francja-Polska. Uroczysta inauguracja w Nancy

Inauguracja poświęconego wspólnym dziejom Francji i Polski dwujęzycznego portalu France-Pologne/Francja-Polska odbyła się 15 lutego w ratuszu miejskim Nancy.

Wzięli w niej udział dyrektorzy Bibliotek Narodowych obu krajów: Laurence Engel i Tomasz Makowski oraz mer miasta Laurent Hénart, Eric Freysselinard, prefekt regionu Meurthe-et-Moselle; Czesław Bartela, konsul honorowy RP w Nancy oraz deputowani do parlamentu Francji z okręgu Lotaryngii. Nancy zostało wybrane na miejsce uroczystości ze względu na wielowiekowe związki regionu z Polską, m.in. poprzez osobę króla Stanisława Leszczyńskiego, który po utracie korony został władcą Lotaryngii, oraz z powodu znacznej liczby imigrantów – górników z Polski przebywających tam w okresie międzywojennym.

Oprócz wystąpień mera Nancy Laurenta Hénarta, dyrektorów bibliotek narodowych Francji i Polski Laurence’a Engela i Tomasza Makowskiego, prefekta regionu Meurthe-et-Moselle Erica Freysselinarda, zabrali głos: Elisabeth Walle, kurator zbiorów polskich w Bibliothèque nationale de France, Bruno Sagna, koordynator projektu w BnF oraz Agata Pietrzak, kierownik Zakładu Zbiorów Ikonograficznych, która przedstawiła zbiory Jana Piotra Norblina w obu bibliotekach narodowych.

Portal France-Pologne/Francja-Polska, w którego powstaniu brała udział BN, udostępnia online wybrane zbiory ukazujące historyczne związki kulturowe obu krajów. Niezwykle bogatą zawartość podzielono na cztery podstawowe działy: Królowie i władcy, Wielkie wydarzenia, Nauka i sztuka oraz Literatura. Działy składają się z tematycznych kolekcji, uzupełnionych tekstami wprowadzającymi. Portal został po raz pierwszy zaprezentowany uczestnikom obrad sierpniowej konferencji IFLA Wrocław 2017.

O polsko-francuskich powiązaniach świadczą ukazane w portalu dokumenty związane z osobami i wydarzeniami, m.in. listy, mapy, ryciny i fotografie. Bardzo obszerny jest dział Literatura, który prezentuje postaci pisarzy i poetów, a także polskie przekłady utworów francuskich i francuskie tłumaczenia dzieł polskich, jak również polskie publikacje wydawane we Francji przez środowiska emigracyjne.

↑ Uroczystość z okazji inauguracji portalu Francja-Polska. Od lewej: Czesław Bartela, konsul honorowy RP w Nancy; Tomasz Makowski, dyrektor BN; Laurent Hénart, mer Nancy; Elisabeth Walle, kurator zbiorów polskich w BnF; Laurence Engel, dyrektor BnF i Éric Freysselinard, prefekt regionu Meurthe-et-Moselle

↑ Wystąpienie Elisabeth Walle, kurator zbiorów polskich w BnF

90. rocznica reaktywowania Biblioteki Narodowej. Dar Pary Prezydenckiej dla BN

Uroczystość z okazji 90. rocznicy podpisania przez Prezydenta Ignacego Mościckiego rozporządzenia o reaktywowaniu Biblioteki Narodowej odbyła się 26 lutego w Pałacu Rzeczypospolitej. Honorowymi gośćmi byli Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda wraz z Pierwszą Damą Agatą Kornhauser-Dudą oraz prof. Piotr Gliński, wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego.

Biblioteka Narodowa jest jedną z najstarszych instytucji kultury w Polsce i jedną z pierwszych bibliotek narodowych w Europie. Została otwarta w Warszawie w roku 1747 z inicjatywą braci Andrzeja i Józefa Załuskich. Po śmierci fundatorów przeszła pod opiekę państwa jako Biblioteka Rzeczypospolitej. W 1780 roku Sejm przyznał jej prawo egzemplarza obowiązkowego wszystkich publikacji z terenu Polski. Była jedną z największych bibliotek Europy w XVIII wieku. Niestety, w wyniku rozbiorów została zamknięta i wywieziona do Petersburga na rozkaz Katarzyny II.

W dniu 24 lutego 1928 roku Prezydent Ignacy Mościcki podpisał rozporządzenie ustanawiające „Bibliotekę Narodową z siedzibą w Warszawie”, która miała za zadanie „gromadzenie i przechowywanie całokształtu: 1. produkcji umysłowej narodu polskiego, wyrażonej pismem, drukiem lub jakimkolwiek innym sposobem [...]; 2. literatury w językach obcych, odnoszącej się do narodu polskiego i 3. literatury w językach obcych, niezbędnej dla rozwoju umysłowości polskiej”.

Podczas drugiej wojny światowej poniosła największe straty w dziejach bibliotek narodowych całego świata. W wyniku działań wojennych i świadomych podpaleń wojska niemieckiego stracono 50 tysięcy rękopisów, 80 tysięcy starodruków, dziesiątki tysięcy rysunków, grafik, map i nut. Po wojnie BN była odbudowana niemal od podstaw. Obecnie, w wyniku dynamicznej modernizacji, ponownie stała się jedną z wiodących bibliotek narodowych, której internetowy portal POLONA jest jednym z najbardziej innowacyjnych w świecie.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda wraz z Małżonką Agatą Kornhauser-Dudą podczas uroczystości 90. rocznicy reaktywowania Biblioteki Narodowej przekazali na ręce dyrektora BN Tomasza Makowskiego okolicznościowe dary: tom poezji Zbigniewa Herberta ze swej osobistej biblioteki oraz kartę z autografem śp. Tomasza Burka, wybitnego literaturoznawcy, zawierającą propozycję fragmentów *Quo Vadis* Henryka Sienkiewicza do odczytania przez Parę Prezydencką podczas

↑ Przemówienie dyrektora Biblioteki Narodowej dr. Tomasza Makowskiego podczas uroczystości rocznicowych BN w Pałacu Rzeczypospolitej

↑ Prezydent RP Andrzej Duda wraz z Pierwszą Damą Agatą Kornhauser-Dudą w Pałacu Rzeczypospolitej w czasie uroczystości z okazji 90. rocznicy powołania Biblioteki Narodowej

Narodowego Czytania w 2016 r. Przekazany w darze tom poezji Zbigniewa Herberta *Utwory rozproszone (Rekonesans 2)*, pochodzi z prywatnej biblioteki Pary Prezydenckiej. Prezydent Andrzej Duda wraz z Małżonką Agatą Kornhauser-Dudą opatrzyli go osobistą dedykacją z okazji 90. rocznicy ustanowienia Biblioteki Narodowej.

↑ Dyrektor Tomasz Makowski prezentuje dostojnym gościom uroczystości rocznicowych BN najcenniejsze zabytki piśmiennictwa i iluminatorstwa, przechowywane w Narodowej Książnicy

Narodowe Czytanie 2018: *Przedwiośnie*

W roku 100-lecia odzyskania niepodległości lekturą na Narodowe Czytanie będzie *Przedwiośnie* Stefana Żeromskiego – zapowiedział Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda w środę 28 lutego w Pałacu Prezydenckim podczas inauguracji siódmej już edycji czytelniczej akcji. W uroczystości wziął udział dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej.

Dla uczczenia jubileuszu odzyskania niepodległości Prezydent Andrzej Duda wraz z Małżonką Agatą Kornhauser-Dudą zaproponowali szczególną formułę Narodowego Czytania: oprócz *Przedwiośnia*, czytanego w całym kraju 8 września, przez cały rok będą zachęcać do lektury Antologii Niepodległości. Tworzą ją 44 wybrane teksty z różnych epok, od najdawniejszych po współczesne, składające się na obraz naszej literatury narodowej.

Wizyta dyrektora Biblioteki Narodowej w Iraku

W środę 21 marca Bibliotekę Narodową odwiedziła delegacja z Iraku. Grupie irackich bibliotekarzy przewodniczył naczelny dyrektor Biblioteki Narodowej i Archiwum Iraku Alaa Abo Al Hassan Esmail. Goście zwiedzili gmach główny w al. Niepodległości i Pałac Rzeczypospolitej oraz zostali przyjęci przez dyrektora BN Tomasza Makowskiego.

Głównym celem wizyty było zapoznanie się z polskimi doświadczeniami w zakresie gromadzenia, ochrony, katalogowania i udostępniania zbiorów. Goście interesowali się także działalnością wydawniczą BN. Szczególnie ważnym tematem, jaki poruszono, była restytucja dóbr kultury, ponieważ wiele irackich dokumentów historycznych wywieziono nielegalnie za granicę po obaleniu Saddama Husajna w 2003 r., wiele też zniszczono.

Delegacja zwiedziła m.in. Informatorium, czytelnie, pracownie digitalizacyjne oraz konserwatorskie, a także Pałac Rzeczypospolitej, gdzie odbył się specjalnie na tę okazję przygotowany pokaz wybranych rękopisów ze zbiorów BN.

Prace nad nową POLONĄ – spotkanie konsultacyjne

W czwartek 22 marca w Bibliotece Narodowej miało miejsce spotkanie konsultacyjne „Przemiany Polony w ramach projektu e-usługa OMNIS”. Celem spotkania było zaprezentowanie kierunku rozwoju Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA oraz wskazanie kluczowych rozwiązań technicznych i funkcjonalnych przewidzianych do zastosowania w ramach poszczególnych e-usług.

Spotkanie miało charakter konsultacji, podczas których zgromadzeni mogli zadawać pytania prelegentom, dzielić się swoimi sugestiami oraz pomysłami. Warto podkreślić, że projekt e-usługa OMNIS jest stale konsultowany z przedstawicielami różnych środowisk, dzięki czemu projektowane rozwiązania są dostosowywane do potrzeb i oczekiwań odbiorców. W spotkaniu konsultacyjnym „Przemiany POLONY w ramach projektu e-usługa OMNIS” wzięło udział prawie 200 osób – byli to reprezentanci bibliotek różnych typów, naukowcy oraz wydawcy z całej Polski.

Projekt e-usługa OMNIS, za pośrednictwem zintegrowanych e-usług, będzie umożliwiał w jednym miejscu dostęp do katalogów bibliotecznych, zbiorów cyfrowych oraz nowości wydawniczych. Ten cel e-usługi OMNIS również stał się przedmiotem spotkania i okazją do zaproszenia do współpracy przedstawicieli wielu instytucji.

„E-usługa OMNIS jest jednym z narzędzi budowy ogólnokrajowej sieci bibliotecznej” – powiedział dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej.

Podstawowe założenia zadania, którego celem jest rozbudowa systemu repozytorium i zapewnienie spójności serwisów dostępowych oraz integracja e-usług powiązanych z POLONĄ w OMNIS zaprezentował Dariusz Paradowski.

Rozwój nowych funkcji w POLONIE (tj. wyszukiwania i przeglądania zbiorów cyfrowych, pracy z obiektem oraz funkcji dla użytkowników) z uwzględnieniem międzynarodowych standardów WCAG i International Image Interoperability Framework (IIIF) omówiła Sonia Wronkowska.

Referując możliwości Repozytorium Cyfrowego Biblioteki Narodowej, nowoczesne rozwiązania digitalizacyjne oraz korzyści z włączenia się do tej e-usługi, Piotr Sobociński podkreślił, że biblioteki (nawet te najmniejsze), będą mogły nieodpłatnie udostępniać swoje zbiory cyfrowe w POLONIE i korzystać z infrastruktury Biblioteki Narodowej. Pozwoli to na zarządzanie własną podstroną, zbiorami i użytkownikami oraz na tworzenie kolekcji cyfrowych z zachowaniem tożsamości.

W referacie poświęconym POLONIE w chmurze dla naukowców Wojciech Kordyzon omówił elementy tej e-usługi, wskazując

↑ Spotkanie konsultacyjne „Przemiany POLONY w ramach projektu e-usługa OMNIS” w Bibliotece Narodowej. Od lewej: Dariusz Paradowski, Dominik Cieszkowski, Sonia Wronkowska, Katarzyna Nakonieczna i Piotr Sobociński

na wspomaganie przebiegu projektu naukowego, moduł publikowania tekstów w POLONIE, bibliotekę projektów (z plikami i publikacjami wykorzystywanymi w pracy naukowców) oraz pracę z obiektami cyfrowymi. Częścią wystąpienia było także zaprezentowanie sposobów weryfikacji afiliacji naukowej badaczy korzystających z POLONY w chmurze dla naukowców.

Temat związany z e-usługą Repozytorium wydawnicze e-ISBN zaprezentowała Katarzyna Nakonieczna. Zaakcentowała ona integrację serwisu e-ISBN z POLONĄ, Multiwyszukiwarką OMNIS i Repozytorium Cyfrowym BN, a także skupiła się na rekordzie idealnym, zadając uczestnikom spotkania pytania: jak udoskonalić metadane, by tworzyć rekord idealny i jak kontrolować jakość opisów.

W drugiej części w panelu dyskusyjnym udział wzięli wszyscy prelegenci oraz Dominik Cieszkowski, pełnomocnik dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw rozwoju, który koordynuje prace nad projektem e-usługa OMNIS. W trakcie aktywnej dyskusji głos zabrali przedstawiciele bibliotek publicznych i naukowych, twórcy bibliotek cyfrowych, wydawcy czy delegaci Ministerstwa Cyfryzacji, Polskiej Izby Książki oraz Fundacji Nowoczesna Polska.

W spotkaniu wzięli m.in. udział: prof. Zdzisław Pietrzyk, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej; prof. Jolanta Talbierska, dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie; dr Małgorzata Dąbrowicz, dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu; dr Krzysztof Nierzwicki, dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu; Grażyna Piotrowicz, dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu; Jędrzej Leśniewski, zastępca przewodniczącego Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich; Andrzej Dąbrowski, przewodniczący Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych; prof. Jan Malicki, dyrektor Biblioteki Śląskiej; Jerzy Woźniakiewicz, dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie; dr Grażyna Szarszewska, dyrektor Polskiej Izby Książki oraz Lider Cyfryzacji w Polsce Grzegorz Zajączkowski. Tego samego dnia odbyło się również kolejne posiedzenie Rady Konsultacyjnej projektu e-usługa OMNIS.

↑ Wystąpienie pełnomocnika dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw rozwoju, Dominika Cieszkowskiego, który koordynuje prace nad projektem e-usługa OMNIS

Paweł Sołtys laureatem tegorocznej Nagrody Literackiej imienia Marka Nowakowskiego

Kapituła Nagrody imienia Marka Nowakowskiego postanowiła uhonorować w roku 2018 Pawła Sołtysa za zbiór opowiadań *Mikrotyki*. Ceremonia wręczenia Nagrody odbyła się 3 kwietnia w Pałacu Rzeczypospolitej przy pl. Krasińskich. Laudację wygłosił Wojciech Chmielewski, pisarz powołany do Kapituły w tym roku, a zarazem laureat pierwszej edycji.

Jury w składzie: Maciej Urbanowski (Przewodniczący), Włodzimierz Bolecki, Wojciech Chmielewski, Janusz Drzewucki, Irena Makarewicz, Krzysztof Masłoń i Mateusz Matyszkowicz doceniło debiutującego pisarza, który jest zarazem doświadczonym muzykiem – wokalistą, gitarzystą i autorem tekstów piosenek, występującym pod pseudonimem artystycznym Pablopavo. W swojej muzycznej karierze zagrał już przeszło 1000 koncertów, a w 2014 roku został nagrodzony Paszportem „Polityki” w kategorii Muzyka Popularna.

Mikrotyki, wydane nakładem Wydawnictwa Czarne, to pierwsza, zaskakująco dojrzała zdaniem członków jury, książka młodego twórcy.

Biblioteka Narodowa kupiła nowy system do katalogowania i udostępniania zbiorów

We wtorek 24 kwietnia Biblioteka Narodowa podpisała z firmą Ex Libris umowę na zakup i implementację zintegrowanego systemu zarządzania zasobami – Alma i wyszukiwarke – Primo, realizując jeden z elementów projektu „e-usługa OMNIS” finansowanego przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa w ramach Działania 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych” 2 osi priorytetowej Programu Polska Cyfrowa 2014–2020.

Biblioteka Narodowa, w drodze przetargu nieograniczonego, zakupiła usługę jednolitego systemu bibliotecznego w chmurze dla instytucji chcących przenieść swoje dane do wspólnego środowiska katalogowego. System zostanie w pierwszej kolejności wdrożony w Bibliotece Narodowej (do grudnia 2018 r.) i następnie (do sierpnia 2019 r.) w jednej bibliotece

↑ Paweł Sołtys, laureat Nagrody Literackiej imienia Marka Nowakowskiego

akademickiej, wojewódzkiej i powiatowej. Biblioteki te zostaną wybrane spośród tych, które zadeklarowały chęć pracy w ramach projektu OMNIS. Implementacja systemu jest początkiem dostarczania narzędzi do budowy ogólnopolskiej sieci bibliotecznej. System jest przygotowany do pracy z serwerów chmurowych, bez opcji instalacji lokalnej, dzięki czemu biblioteki mogą zrezygnować z kosztów drogiego zaplecza serwerowego. Całość obsługi odbywać się będzie przez przeglądarkę internetową, co pozwoli bibliotekom uniezależnić się od systemu operacyjnego na stacjach roboczych. Ex Libris jest czołowym światowym dostawcą rozwiązań chmurowych dla bibliotek, a system Alma i wyszukiwarka Primo to dziś najnowocześniejsze rozwiązania realizujące potrzeby wszystkich typów bibliotek, od największych narodowych, po najmniejsze specjalistyczne. Ex Libris obsługuje tysiące klientów w ponad 90 krajach. W Polsce firma rozpoczęła wdrażać swoje rozwiązania w różnych typach bibliotek na początku lat 90. XX w.

Nagroda Culture.pl Superbrands dla Biblioteki Narodowej

Nagrodę Culture.pl Superbrands dla twórców i instytucji kultury, które najskuteczniej wspierają markę Polski za granicą, otrzymała w 2018 roku Biblioteka Narodowa za prowadzenie portalu POLONA. To specjalne wyróżnienie jest przyznawane przez Instytut Adama Mickiewicza w partnerstwie z Superbrands Polska. Werdykt kapituły ogłoszono w czwartek 24 maja podczas XII gali finałowej konkursu Superbrands Polska w Warszawie. Dyrektor Biblioteki Narodowej Tomasz Makowski odebrał statuetkę Culture.pl Superbrands z rąk Krzysztofa Olendzkiego, dyrektora Instytutu Adama Mickiewicza.

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA należy do najnowocześniejszych bibliotek cyfrowych na świecie. Od jesieni 2017 roku funkcjonuje w odświeżeniu POLONA/2miliony, którą uruchomiono jednocześnie z opublikowaniem w jej zasobach dwumilionowego obiektu. Obecnie udostępnianych jest już prawie 2 mln 300 tys. obiektów: najcenniejsze skarby polskiej kultury i historii, na przykład Kronika Galla Anonima, rękopisy Kochanowskiego, Mickiewicza i Chopina czy rysunki Norwida i Baczyńskiego. Są to dzieła reprezentujące cały przekrój dziedzin i epok: średniowieczne i renesansowe rękopisy iluminowane, najstarsze polskie książki drukowane, ryciny, rysunki, czasopisma oraz publikacje popularne – pocztówki, stare elementarze, książki dla dzieci, książki kucharskie czy dawne poradniki. Zasoby POLONY

↑ Podpisanie umowy pomiędzy Biblioteką Narodową i firmą Ex Libris na zakup i implementację zintegrowanego systemu Alma i wyszukiwarki Primo – w ramach realizacji projektu „e-usługa OMNIS”. Na zdjęciu: Philipp Hess, VP Contracting EMEA, Prokurist at Ex Libris i Grażyna Spiechowicz-Kristensen, zastępca dyrektora BN

w ogromnej większości należą do domeny publicznej i mogą być przeglądane i pobierane w najwyższej jakości oraz wykorzystywane bez ograniczeń, także w celach komercyjnych. Biblioteka umożliwia pracę ze zbiorami, oferując system tworzenia i zachowywania notatek i komentarzy, zapamiętywania wyszukanych obiektów w osobistych kolekcjach itp.

Biblioteka Narodowa udostępnia w serwisie nie tylko swoje zbiory, ale też obiekty innych instytucji. Zdigitalizowany i udostępniony zbiór codziennie powiększa się o nawet 2000 obiektów. Dzięki realizowanemu obecnie projektowi „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” zostały zakupione nowe urządzenia, które umożliwią zwiększenie tempa wzbogacania zasobu POLONY. „Patrimonium”, realizowane przez BN i Bibliotekę Jagiellońską, jest największym projektem w historii polskiego bibliotekarstwa. Finansowanie projektu pochodzi z Unii Europejskiej ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020 oraz ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nagroda Culture.pl Superbrands jest przyznawana od 2012 roku. Dotychczas otrzymali ją: Krzysztof Warlikowski i Grzegorz Jarzyna (2012), Tomasz Stańko (2013), Agnieszka Holland (2014), Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN (2015), Mariusz Treliński i Boris Kudlička (2016) oraz Lech Majewski i Muzeum Sztuki w Łodzi (2017).

Noc Bibliotek

IV edycja ogólnopolskiej akcji Noc Bibliotek odbyła się w sobotę 9 czerwca 2018 r. pod hasłem „Rzeczpospolita Czyta”. Ta wieczorno-nocna akcja w niekonwencjonalny sposób promuje czytanie i biblioteki jako najbardziej otwarte dostępne instytucje kultury z ofertą dla osób w każdym wieku, z których zasobów warto korzystać. Biblioteki łączą siły i czekają na czytelników z mnóstwem atrakcji – niecodziennych spotkań z literaturą i jej gwiazdami.

Swój udział zgłosiło ponad 1800 bibliotek. Akcja wyszła poza Polskę – włączyły się m.in. biblioteki w Santiago de Compostela, Streatham Tate Library w Londynie, Obwodowa Biblioteka dla dzieci we Lwowie, biblioteka w Saratowie w Rosji i w Missisauga w Kanadzie. Specjalne atrakcje czekały na czytelników w 77 bibliotekach we wszystkich dzielnicach Warszawy.

Uroczysta inauguracja ogólnopolska, zakończona koncertem zespołu Pablopavo i Ludziki, odbyła się w tym roku w Bibliotece Publicznej Miasta Stołecznego Warszawy i Bibliotece Głównej Województwa Mazowieckiego na ul. Koszykowej 26/28.

↑ Dyrektor Biblioteki Narodowej Tomasz Makowski odbiera z rąk Krzysztofa Olendzkiego, dyrektora Instytutu Adama Mickiewicza statuetkę nagrody Culture.pl Superbrands przyznanej w 2018 r. Bibliotece Narodowej

Na Imieninach Jana Kochanowskiego

Rekordowo bogaty program przygotowała w tym roku Biblioteka Narodowa na siódmą już edycję *Imienin Jana Kochanowskiego*. Specjalnym gościem literackiego pikniku, organizowanego tradycyjnie w Ogrodzie Krasińskich w ostatnią sobotę czerwca, jest Zbigniew Herbert.

Zaprezentowano różne, często zaskakujące aspekty obcowania z literaturą – w żywym słowie, teatrze, radiu, a nawet w języku migowym. Zaproszeni pisarze rozmawiali o bohaterach peerelowskiej codzienności, powstało ABC najnowszej poezji i padła odpowiedź na pytanie, czy literatura piękna nadal bywa zaangażowana. Filip Springer i Tomasz Konior dyskutowali na temat „sztuki z fantazji i kamienia”. Karolina Głowacka poprowadziła dyskusję o alternatywnej historii Rzeczypospolitej w fantastyce. Korespondencję Herberta z Wisławą Szymborską omawiał Ryszard Krynicki (listy czytali Izabela Kuna i Piotr Machalica), a postać i twórczość autora *Pana Cogito* w rozmowie z Magdaleną Mikołajczuk przybliżył Andrzej Franaszek. Specjalne spotkania zorganizowano z laureatami tegorocznych nagród literackich: Ernestem Bryllem i Pawłem Sołtysem/Pablopavo.

Atrakcje czekały także na najmłodszych: od muzycznego otwarcia Imienin koncertem zespołu Kwadrofonik, poprzez m.in. rozmaite warsztaty plastyczne, Z okazji obchodzonej w tym roku setnej rocznicy odzyskania niepodległości dzieci mogły wziąć udział w warsztacie poświęconym historii polskiego dizajnu, a całe rodziny spróbować swoich sił w grze terenowej *Twórcy kultury/twórcy niepodległości*. Ciekawą formułę gry zaproponował jej organizator – firma Games Development. Animatorzy, wcielający się w role Stefana Żeromskiego, Juliana Tuwima, Adama Mickiewicza, Marii Konopnickiej i Stanisława Wyspiańskiego, kierowali detektywistycznymi zadaniami liczego grona uczestników gry, którzy w podsumowaniu swojej wędrówki przez historię mieli odpowiedzieć na pytanie „Czym jest Polska?”. Niezwykle bogaty w tym roku program dla dzieci zamknęła tradycyjna już Wieczorynka – spektakl w pięknym wnętrzu Pałacu Rzeczypospolitej – w tym roku nawiązujący do greckiej mitologii, z tekstem Jarosława Mikołajewskiego i muzyką Adama Struga.

Nie zabrakło żelaznych punktów scenariusza *Imienin*: ścigającego tłumy kibiców Meczu poetyckiego (z Anną Seniuk i Andrzejem Sewerynem jako kapitanami przeciwnych drużyn), slamu czy *Pieśni świętojańskiej o Sobótce* Jana Kochanowskiego, jak zwykle w premierowej aranżacji. Za rozbudowaną część muzyczną odpowiadały zespoły Kwadrofonik, Maryna C oraz Warszawska Orkiestra Sentymalna, która zagrała podczas dansingu do ostatniego gościa. W Pałacu Rzeczypospolitej przez

↑ Spotkanie z Ryszardem Krynickim, wybitnym poetą i tłumaczem

† *Pieśń świętojańska o Sobótce*
Jana Kochanowskiego w wykonaniu
Maryny C.

† Drużyna Andrzeja Seweryna podczas
Meczu poetyckiego

↑ Próba spektaklu *Mitologia dla dzieci*
wg Jarosława Mikołajewskiego

↑ Iluminacja Pałacu Rzeczypospolitej

cały dzień można było oglądać pokaz *Pan Cogito w podróży* – oryginały bezcennych rękopisów Zbigniewa Herberta związanych z wożaczami Poety.

W rekordowej liczbie ponad 70 zaprezentowali się czołowi polscy wydawcy, którzy zaproszą na spotkania z blisko 100 najlepszymi autorami i wystawią książki w imieninowych cenach.

Rok 2019 Rokiem Gustawa Herlinga-Grudzińskiego

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2019 Rokiem Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Uchwałę podjęto na posiedzeniu w piątek 20 lipca. 20 maja 2019 roku minie 100. rocznica urodzin tego wybitnego pisarza i publicysty emigracyjnego, więźnia sowieckich łagrów, uczestnika Bitwy pod Monte Casino, współtwórca „Kultury” paryskiej. Na mocy podpisanej 25 czerwca 2010 roku umowy, znajdujące się w Neapolu Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego zostało przez Bibliotekę Narodową uporządkowane, zinwentaryzowane w formie elektronicznej bazy danych oraz zdigitalizowane – w celu wieczystego archiwizowania i wykorzystania w pracach edytorskich i naukowych. Sygnatariuszami umowy byli: dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, Lidia Herling-Croce, wdowa po Pisarzu, członek Zarządu Fundacji Biblioteca Benedetto Croce w Neapolu oraz Marta Herling, córka Pisarza odpowiedzialna za Archiwum Ojca. Obecnie trwają prace nad publikacją katalogu Archiwum.

Spuścizna Gustawa Herlinga-Grudzińskiego obejmuje materiały biograficzne, takie jak dokumenty osobiste, dyplomy tytułów honoris causa, nagród literackich, odznaczeń: Virtuti Militari – przyznanego za bitwę pod Monte Cassino i Orderu Orła Białego – najwyższego polskiego odznaczenia, które otrzymał w 1998 r. Znajdują się w nim także listy pisane do Gustawa Herlinga-Grudzińskiego do łagru w Jercewie (m.in. przez prof. Juliusza Kleintera), mały notatnik w metalowej oprawie kupiony tuż po wyjściu z obozu z zapisami wykorzystanymi później w *Innym świecie*, fotografie wykonane podczas postoju II Korpusu Polskiego na Bliskim Wschodzie.

Bardzo ciekawa jest licząca ponad 20 tysięcy listów korespondencja Pisarza, m.in. z: Jerzym Giedroyciem, Jerzym Stempowskim, Konstantym Jeleńskim, Czesławem Miłoszem, Adamem i Lidią Ciołkoszami, Sławomirem Mrożkiem, Janem Nowakiem-Jeziorańskim, Włodzimierzem Sznarbachowskim, Janem Lebensteinem, Kazimierzem Wierzyńskim, Aleksandrem i Olą Watami,

Wiktoorem Weintraubem czy też z włoskimi, angielskimi, francuskimi i amerykańskimi intelektualistami, pisarzami i wydawcami, takimi jak: Giovanni Spadolini, Ignazio Silone, Nicola Chiaromonte, Indro Montanelli, Sergio Romano, Enzo Bettiza, Bertrand Russell, Graham Green, Albert Camus oraz pierwszy wydawca *Innogo Świata* – William Heinemann.

Stosunkowo dużą część Archiwum stanowią także wycinki prasowe, zawierające m.in. bogatą, a słabo znaną publicystykę Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w języku włoskim na tematy literackie, społeczne i polityczne, drukowaną przez największe dzienniki i periodyki – takie jak: „Corriere della Sera”, „Il Giorno”, „Tempo Presente”, „Il Mondo”, „L’Espresso”, „La Fiera Letteraria”, „Settanta”. „Współpraca z pismami włoskimi była dla mnie przygodą, samo pisanie w obcym języku – choć tylko tekstów publicystycznych – co prawda bardzo mnie męczyło, lecz równocześnie przez samą nowość sprawiało mi wielką przyjemność” – wspominał sam Pisarz.

Współpraca BN z bibliotekami krajowymi

Biblioteka Narodowa w 2018 r. podpisała 76 porozumień o współpracy z bibliotekami z całej Polski. Współpraca dotyczy przede wszystkim efektywnego współdziałania w zakresie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej oraz zakłada podjęcie prac w ramach wspólnego środowiska katalogowego. Za priorytetowe obszary działań biblioteki uznały m.in.:

- rozwijanie, integrację i zapewnienie spójności zasobów bibliograficznych,
- wzajemne wspieranie inicjatyw i działań zmierzających do zapewnienia kompletności zgromadzonych zbiorów,
- rozwijanie i łączenie zasobów informacyjnych,
- współpracę w zakresie profilaktyki ochrony i konserwacji materiałów bibliotecznych oraz działań na wypadek wystąpienia zagrożenia zbiorów.

↑ Dyrektor BN dr Tomasz Makowski i prof. Andrzej Tretyn, rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w salach Pałacu Rzeczypospolitej. Na drugim planie od lewej: Dominik Cieszkowski, dr Krzysztof Nierzwicki, dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu i Ewa Potrzebicka, pełnomocnik dyrektora BN do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego

Wśród bibliotek, z którymi Biblioteka Narodowa podpisała porozumienia, znalazły się:

- biblioteki akademickie (Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu, Biblioteka Politechniki Wrocławskiej, Biblioteka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Biblioteka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II),
- wojewódzkie biblioteki publiczne (w Toruniu, Lublinie, Zielonej Górze, Gorzowie Wielkopolskim, Łodzi, Krakowie, Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Olsztynie, Szczecinie),
- biblioteki miejskie oraz biblioteki powiatowe (łącznie 59 porozumień).

Celem porozumień jest efektywne współdziałanie w zakresie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, której narzędziem realizacji będzie „e-usługa OMNIS”.

† Dr Tomasz Makowski dyrektor Biblioteki Narodowej w Warszawie i prof. Andrzej Tretyn, rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w Sali Wilanowskiej Pałacu Rzeczypospolitej po podpisaniu porozumienia o współpracy BN z Biblioteką Uniwersytecką

Doroczne spotkanie szefów bibliotek używających systemów Ex Libris

Dyrektorzy i przedstawiciele bibliotek z Europy Środkowej, Szwecji i Wielkiej Brytanii, które korzystają z systemów katalogowych firmy Ex Libris, spotkali się w Pałacu Rzeczypospolitej w środę 26 września na dorocznej konferencji. Głównym tematem dyskusji były najważniejsze wyzwania stojące współcześnie przed bibliotekami oraz sposób, w jaki nowe technologie mogą wspierać księżnice w sprostaniu tym wyzwaniom.

Konferencja została zorganizowana przez Ex Libris przy współpracy goszczącej uczestników Biblioteki Narodowej. Ofer Mosseri, przedstawiciel Ex Libris, omówił najnowsze osiągnięcia firmy, jej obecną sytuację i planowane kierunki rozwoju. Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, poruszył temat roli bibliotek w zmieniającym się świecie oraz zaprezentował prowadzone obecnie przez BN przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem projektu OMNIS. Henrik Åkerfelt i Karin Perols z Instytutu Karolinska (Szwecja) przedstawili narzędzie informatyczne oparte na Raportach w systemie Alma, dostarczające nowych możliwości ewaluacji gromadzenia materiałów elektronicznych. Fiona Greig z Uniwersytetu w Surrey (Wielka Brytania) poruszyła zagadnienie roli bibliotek w zarządzaniu danymi badawczymi oraz zarysowała wyzwania i problemy z tym związane. Ivor Morgan, przedstawiciel Ex Libris, mówił o znaczeniu nowych rozwiązań bibliotecznych dla nauczania i badań naukowych.

Premiera wydania naukowego *O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych* Wacława Rzewuskiego w Katarze

← Uroczystość inauguracyjna Międzynarodowe Targi Książki w Doha w Katarze, których Polska była gościem honorowym. W pierwszym rzędzie od lewej: Michał Góras, szef Gabinetu Politycznego MKiDN; Urszula Ślęzak, dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą MKiDN; Janusz Janke, Ambasador RP w Państwie Katar; Paweł Lewandowski, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego; Ahmad Musa Al-Namla, prezes Qatar Museums; dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski i Jacek Krawczyk z Wydawnictwa BN

← Dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski prezentuje pamiątki Wacława Seweryna Rzewuskiego w edycji BN. Obok dyrektora BN – Paweł Lewandowski, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego i Ahmad Musa Al-Namla, prezes Qatar Museums

Uroczysta premiera naukowego wydania dzieła *O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych* Wacława Seweryna Rzewuskiego odbyła się w sobotę 1 grudnia podczas 29. Międzynarodowych Targów Książki w Dosze (Katar).

Ceremonia wieńczy wieloletni projekt współpracy między Biblioteką Narodową i Qatar Museums. W uroczystości wzięli udział m.in. przedstawiciele obu instytucji zaangażowanych w projekt: CEO Qatar Museums Ahmad Al Namla i dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski oraz podsekretarz stanu w MKiDN Paweł Lewandowski i polski ambasador w Katarze Janusz Janke.

Deskryptory Biblioteki Narodowej 2018 – podsumowanie szkoleń

Ostatnie w tym roku szkolenia z zakresu Deskryptorów Biblioteki Narodowej odbyły się w środę 12 grudnia. W 2018 roku (od marca do grudnia z przerwą wakacyjną) specjaliści z Instytutu Bibliograficznego przygotowali i przeprowadzili serię ośmiu tematycznych szkoleń, na które złożyły się 52 szczegółowe wykłady – każdorazowo ilustrowane bogatą egzemplifikacją.

Główną tematykę podejmowaną podczas szkoleń stanowiły zasady wyrażania deskryptorami podstawowych elementów opisu bibliograficznego (osób, instytucji, imprez, tytułu, miejsc i formy) z jednej strony, a opracowania najpopularniejszych typów publikacji (naukowych, dydaktycznych, fachowych, religijnych i literackich) z drugiej.

Nagroda Literacka Skrzydła Dedala 2018

Nagrodę Literacką Skrzydła Dedala, przyznaną przez Bibliotekę Narodową, w 2018 roku otrzymał Wojciech Tomczyk, autor sztuk teatralnych opublikowanych w książce *Dramaty* (Państwowy Instytut Wydawniczy, Teologia Polityczna, 2018). Uroczystość wręczenia Nagrody odbyła się we wtorek 18 grudnia w Pałacu Rzeczypospolitej.

Jury w składzie: Włodzimierz Bolecki (przewodniczący), Tomasz Bocheński, Antoni Libera, o. Janusz Pyda wyróżniło laureata „za odwagę zmierzenia się z dramatycznymi tematami historii współczesnej, przedstawionymi w oryginalnej formie, z niezwykłym kunsztem artystycznym, i nawiązującymi do najwybitniejszych osiągnięć polskiej oraz europejskiej tradycji literackiej”.

Nagroda Skrzydła Dedala jest przyznawana corocznie za książkę lub całokształt twórczości w dziedzinie literatury pięknej, a szczególnie prozy, krytyki literackiej, artystycznej, historii oraz szeroko rozumianej problematyki społecznej. Obok walorów poznawczych twórczości nominowanych autorów jury wysoko ceni także niekonwencjonalność sądów, odwagę i precyzję myśli oraz piękno słowa.

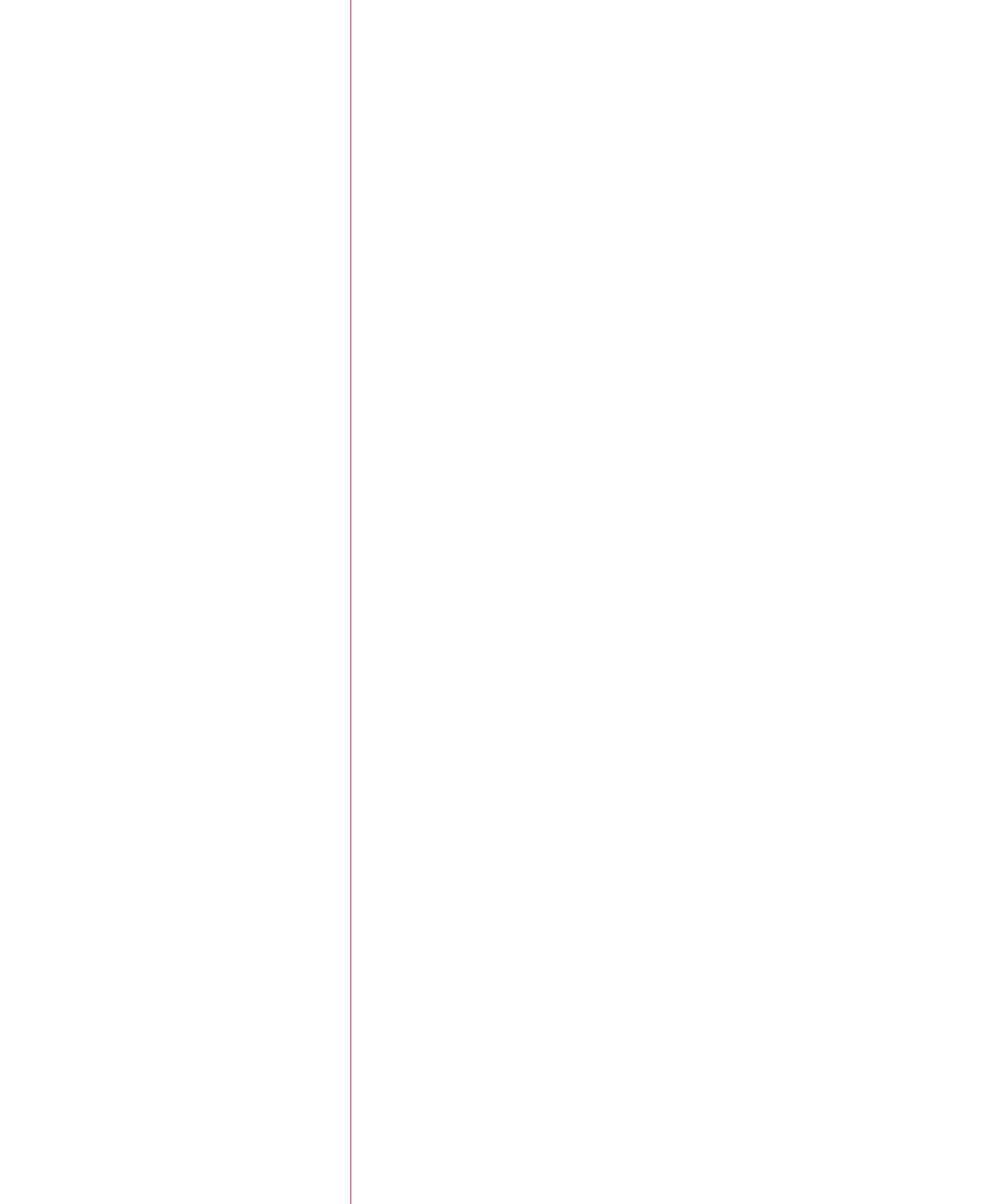
↑ Podsumowanie szkoleń dotyczących Deskryptorów BN w Pałacu Rzeczypospolitej

↑ Dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski podczas uroczystości przyznania Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala 2018

† Uroczystość przyznania Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala 2018 w Pałacu Rzeczypospolitej. Wystąpienie Antoniego Libery

*
الكوكب

*O koniach wschodnich
i wywodzących się
z ras orientalnych*

– rękopis

Wacława Seweryna
Rzewuskiego

Wacław Seweryn Rzewuski (1784–1831), wyruszając na przełomie 1817 i 1818 roku w podróż na Wschód po konie arabskie, był dobrze przygotowany do tego zadania. Wywodził się z kosmopolitycznej arystokracji polskiej, był wykształcony i wszechstronnie uzdolniony, umiał rysować, komponował muzykę. Studiował w wiedeńskiej akademii wojskowej (Theresianum), kilka lat był oficerem kawalerii w armii austriackiej, brał udział w bitwie pod Aspern przeciwko wojskom Napoleona. Wydawał i finansował jedno z pierwszych w Europie czasopism orientalistycznych – „Mines de l’Orient. Fundgruben des Orients”. Był członkiem kilku europejskich akademii nauk. Nauczył się języka arabskiego i tureckiego, mówił po francusku, znał niemiecki i włoski. Zgromadził duży zbiór książek dotyczących koni arabskich, historii, geografii i kultury Bliskiego Wschodu, interesowały go relacje podróżników. W latach 1818–1820 przebywał w Stambule, Trypolisie, Damaszku i Aleksandrecie. Z Aleppo podejmował wyprawy na pustynię, na tereny dzisiejszego Libanu, Palestyny, Syrii, Iraku i Turcji. Kupił tam konie od Beduinów – ponad 130 kuhailanów, w tym 78 dla własnej stadniny, a 50 dla cara Aleksandra I. Wraz z pielgrzymką dotarł aż do bram Mekki na Półwyspie Arabskim. Po powrocie osiadł w rodzinnym Sawranii na Podolu. Podczas powstania listopadowego wystawił oddział jazdy kozackiej, przeznaczając dla niej ukochane konie arabskie. Zginął w niewyjaśnionych okolicznościach w 1831 roku, dowodząc oddziałem w przegranej bitwie pod Daszowem.

Fakty i wrażenia ze swoich podróży Wacław Seweryn Rzewuski spisał w latach dwudziestych XIX wieku, nadając im tytuł *Sur les chevaux orientaux et provenant des races orientales (O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych)*. Miłośnicy koni znajdą tu wiele istotnych szczegółów dotyczących koni arabskich, ale – wbrew tytułowi – dzieło Wacława Rzewuskiego to nie tylko fachowa literatura na temat anatomii i hodowli koni. To przede wszystkim podróż przez ogromny i barwny świat arabski – z jego obyczajowością, kulturą i polityką, a także klimatem, geografią oraz przyrodą. Różnorodne i wnikliwe obserwacje polskiego orientalisty tworzą materiał unikatowy w skali światowej, będący przedmiotem badań specjalistów z różnych dziedzin nauki.

→ Ujęta z profilu klacz maści
białej, ukochana klacz
Rzewuskiego – Muftachara.

Rps 5678 IV / T. 1 / 2r

*Nejdieh Koheileh El Arab el Bedawieh
Obeiet el Hamva Muftachara, Koheileh men
El hons. Jument de Guerre de Tag-el Fakew
Abad - el Nischaane, Emir et Scheich des Arabes.
Pelerin de la Melke.
Victorieuse à Arak.*

↓ Kompozycja liter arabskich układających się w pierwsze słowo monogramu Rzewuskiego.

Rps 5678 IV / T. 1 / 9v [14]

Zapiski Wacława Rzewuskiego nie zostały opublikowane za życia autora, a do naszych czasów przetrwały w formie znajdującego się w zbiorach Biblioteki Narodowej rękopisu, który dostępny jest w cyfrowej Bibliotece Narodowej POLONA.

Biblioteka Narodowa we współpracy z Qatar Museums zrealizowała projekt naukowej edycji dzieła Rzewuskiego *O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych*. Jest to pierwsze pełne, krytyczne opracowanie naukowe rękopisu Rzewuskiego, obejmujące 5 woluminów zebranych w ozdobne etui. Format wydania jest zbliżony do wymiarów rękopisu (24×33 cm), a układ typograficzny odwzorowuje indywidualny charakter, w jakim Wacław Rzewuski sporządzał swoje zapiski.

Edycja Biblioteki Narodowej została doceniona i uhonorowana licznymi nagrodami w Polsce i za granicą.

→ Ozdobna winieta skomponowana na wzór frontispisów w rękopisach tureckich i arabskich, składająca się z bryły przypominającej fronton meczetu, obrzeżona wysmukłymi minaretami.

Rps 5678 IV / T. 1 / IV

→ Rysunek oplecionej wicią klaczy Rzewuskiego, zwanej Ka'szanijja, kasztanki, niżej stylizowany (w kształcie gałęzi) znak tajemny *balad*.

Rps 5678 IV / T. 1 / 11r [17]

كشيد

Kaschanih
 Najdiel Kochelch ~~Kochelch~~ Jument de Guerre
 de Tag-el-Facher Abd-el Nischaane Emir et Scheich des
 Des arabes, restée à la tribu.

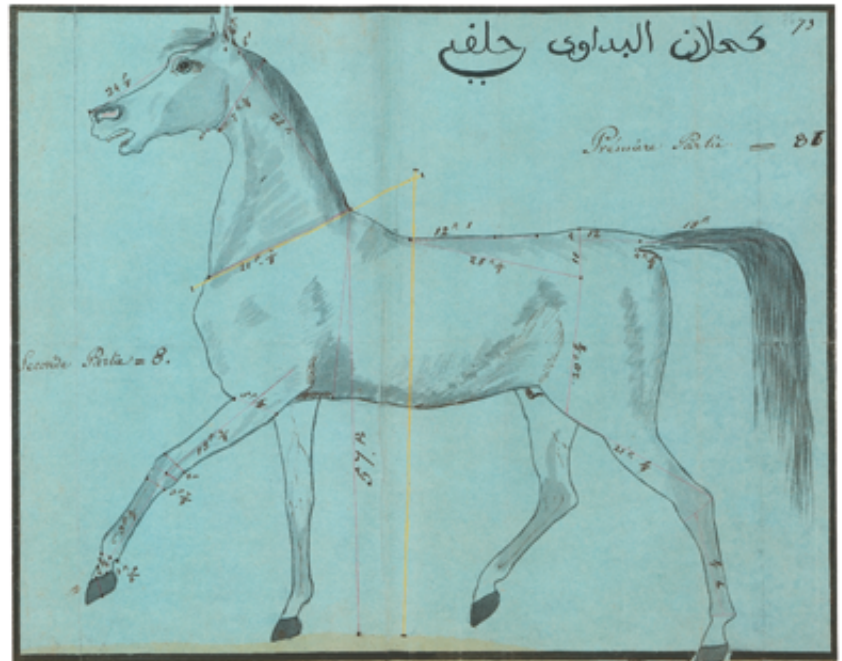
→ Strony rękopisu Rzewuskiego.

Rps 5678 IV / T. 1 / 9v-10r

→ Rysunek Kuhajlana rasy Dżilfan z oznaczonymi wymiarami konia (liczonymi w dłoniach).

Rps 5678 IV / T. 3 / 75v-76r [73]

→ Scena przedstawiająca Tadz-al-Fachra Abd an-Niszana powracającego z gór Szammar, ściganego przez Beduinów z plemienia Ibn Haddal.

Rps 5678 IV / T. 1 / 8r [8]

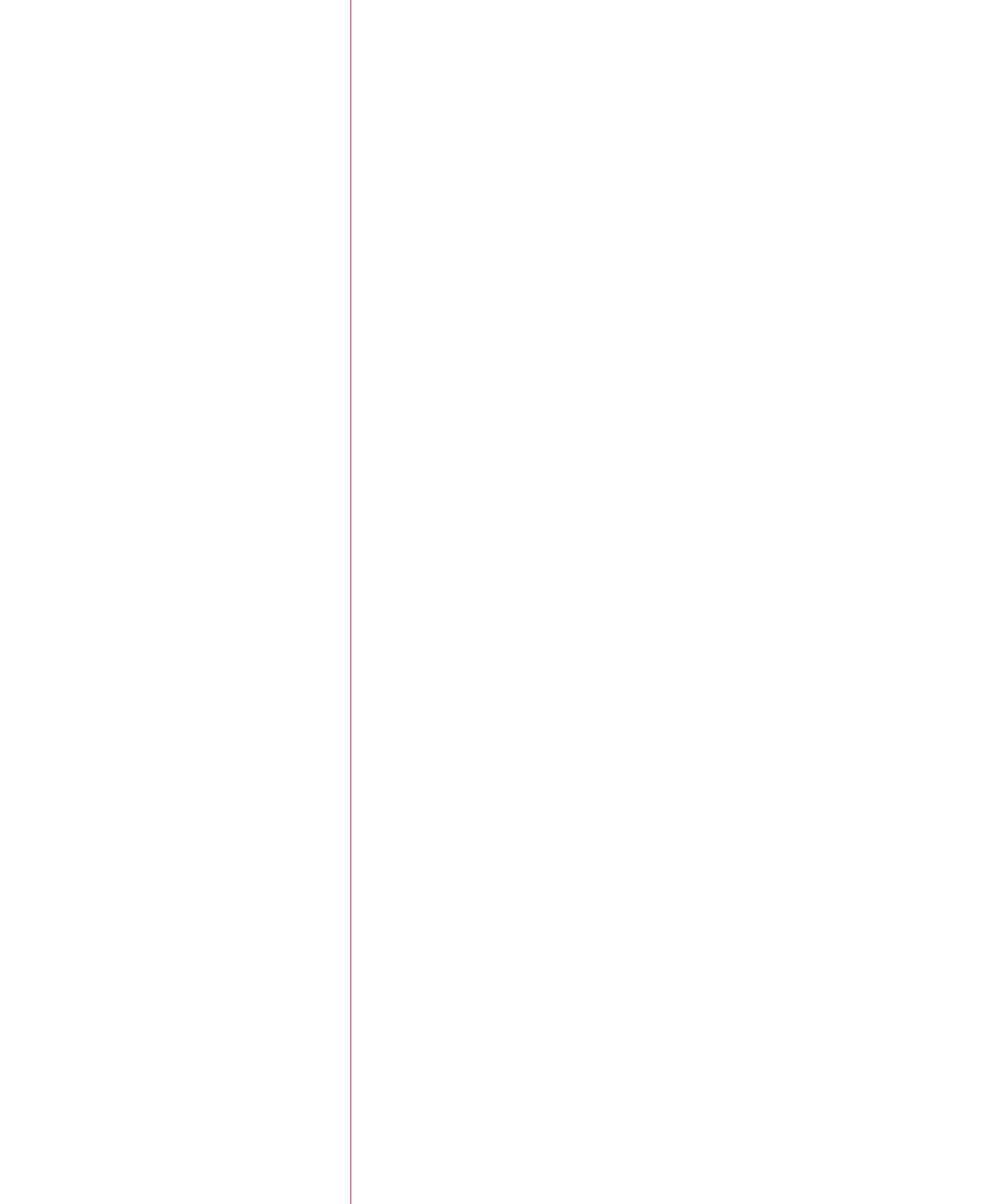
*Tadz-el-Fachra Abd-El-Nischaane, revenant
Ibn Haddal, à Tel-el-Sergieh. Sa femme
Pelerinne de la melthe, le sauve. Il rejoint enfu*

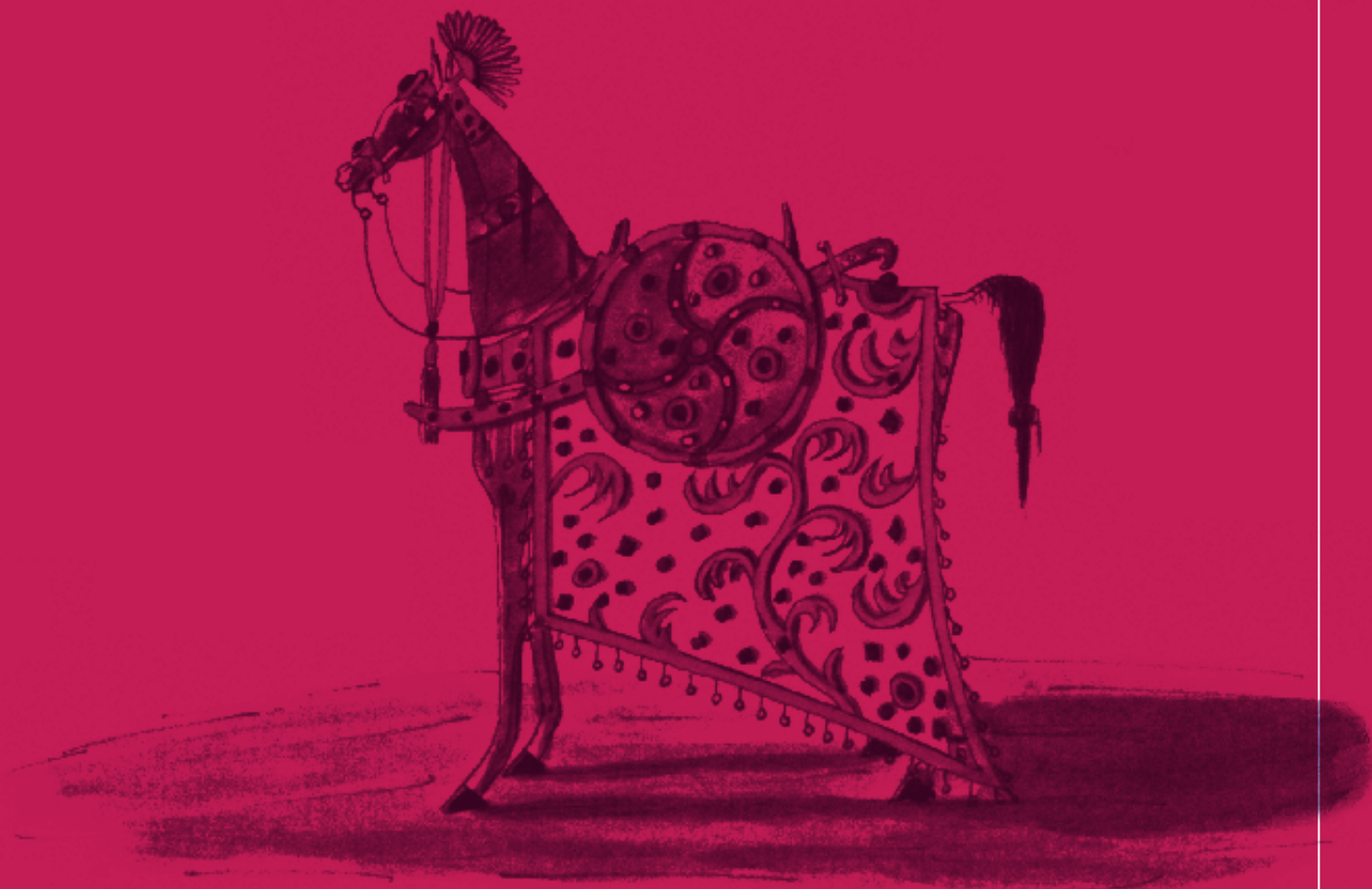
Pl. 7.

...t de la montagne de Schammar, et poursuivi par des Bédouins de la tribu de
 neuse Jument Nejdieh Kocheileh El Bedawiéh Obeiet-el-Hamrah Muftachawa,
 ...te la tribu de Rowallah.

8.

Działalność
wydawnicza
i promocyjna

Publikacje BN można nabyć w Informatorium w gmachu głównym Książnicy, a także w księgarniach internetowych i stacjonarnych na terenie całego kraju, podczas targów książki, konferencji, wystaw i uroczystych spotkań odbywających się w siedzibie BN.

Biblioteka Narodowa w swoim dorobku wydawniczym posiada zróżnicowane tematycznie i atrakcyjne edytorsko publikacje skierowane do czytelników wymagających, nierzadko poszukujących konkretnych, specjalistycznych treści. Wydawnictwo Biblioteki Narodowej funkcjonuje jako Pracownia w ramach Biura Komunikacji i Promocji. Dorobek edytorski Biblioteki Narodowej to przede wszystkim publikacje będące wynikiem jej działalności naukowej, informacyjnej i dokumentacyjnej. Książki BN są coraz bardziej rozpoznawalne i docierają do coraz szerszego grona odbiorców. Pełna oferta wydawnicza Biblioteki oraz elektroniczne wersje publikacji są dostępne na stronie księgarni internetowej BN: <http://ksiegarnia.bn.org.pl/>. Od 2016 roku do zainteresowanych trafia newsletter informujący o nowościach i promocjach wydawnictw Biblioteki Narodowej.

Początek roku 2018 przyniósł kilka nagród związanych z zamkniętym w grudniu 2017 roku wieloletnim projektem wydania naukowego rękopisu Wacława Seweryna Rzewuskiego *Sur les chevaux orientaux et provenant des races orientales* w dwóch wersjach językowych: polskiej (*O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych*) oraz angielskiej (*Concerning the Horses of the Orient and Those Originating From Oriental Breeds*), finansowanych przez Qatar Museums.

Uroczysta premiera książki odbyła się 1 grudnia w Katarze podczas 29. Międzynarodowych Targów Książki w Dosze. Ponieważ nagrody dla wydawców i grafików przyznaje się tylko za publikacje wydane w ostatnim roku, a przy tym większość z konkursów wydawniczych jest rozstrzygana w pierwszej połowie roku, to wydanie naukowe rękopisu Rzewuskiego zostało nagrodzone jeszcze przed oficjalnym terminem premiery i przed dopuszczeniem tytułu do sprzedaży. Otrzymane nagrody to:

- Główna nagroda za projekt graficzny i skład w dziale II. Książki naukowe i popularnonaukowe (humanistyka) w 58. Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2017”.

- Główna nagroda za opracowanie graficzne (Golden A' Award) w konkursie A' Design Award and Competition we Włoszech w Como, w kategorii Print and Published Media Design.
- Wyróżnienie w konkursie Polish Graphic Design Awards w części Wydawnictwa, w sekcji Książki edukacyjne, podręczniki.

W 2018 roku Biblioteka Narodowa zaznaczyła swoją obecność w ważnych wydarzeniach targowych. Swoją ofertę BN zaprezentowała na:

- XXIV Targach Wydawców Katolickich – Arkady Kubickiego, Zamek Królewski w Warszawie (12–15 kwietnia)
- 28 Międzynarodowych Targach Książki w Abu Zabi w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (25 kwietnia – 1 maja). Gościem honorowym tej edycji Targów była Polska
- 9 Warszawskich Targach Książki, PGE Narodowy w Warszawie (17–20 maja)

Biblioteka Narodowa tworzy nowe serwisy internetowe i udoskonala istniejące. Na przełomie lutego i marca uruchomiono nową, responsywną stronę BN, która pozwala na wygodne korzystanie z serwisu również na urządzeniach mobilnych. W nowym serwisie poprawiono funkcjonalność strony. Użytkownicy docierają do interesujących ich treści dużo krótszą ścieżką.

W nawiązaniu do ogłoszonego przez Sejm RP Roku Zbigniewa Herberta powstał serwis specjalny „Rok Herberta 2018”. Prezentowane są w nim rękopisy Poety oraz szkicowniki, zapiski i rysunki z podróży znajdujące się w archiwum Poety w zasobach Biblioteki Narodowej, a także archiwalne nagrania, na których Zbigniew Herbert czyta swoje wiersze.

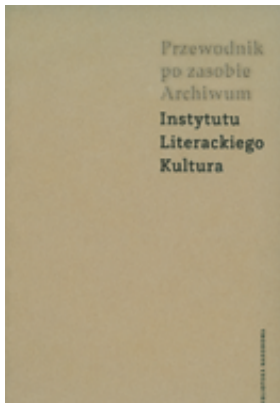
W związku z rocznicą 100-lecia odzyskania Niepodległości Biblioteka Narodowa uruchomiła serwis „Aleje Niepodległości”, prezentujący m.in. zbiory Biblioteki związane z „Ojcami Niepodległości” (8 kolekcji w POLONIE), prasą, która ukazywała się w tamtym czasie, materiały dotyczące obchodów rocznic w „drugim obiegu”, materiały nt. Legionów i pieśni patriotycznych, a także bogaty zbiór druków ulotnych (5 kolekcji w POLONIE). Serwis zawiera teksty napisane przez prof. Andrzeja Nowaka, prof. Rafała Habielskiego, prof. Wojciecha Roszkowskiego, dr. Romualda Ryzda, Macieja Duklewskiego i Janusza Drzewuckiego.

W 2018 roku BN rozpoczęła edycję haseł w Wikipedii. Do końca roku stworzono 1030 haseł wyposażonych w ilustracje, linki w przypisach oraz linki zewnętrzne, prowadzące do obiektów w POLONIE. Zarejestrowano 12,8 miliona wejść na edytowane przez BN w Wikipedii strony.

Czasopisma BN zyskały trzy strony internetowe: <https://rocznik.bn.org.pl>; <https://notes.bn.org.pl>; <https://polishlibraries.bn.org.pl>. Umieszczone zostały na nich bieżące i archiwalne numery roczników, w sposób ułatwiający korzystanie z nich online. Prowadzone są prace nad wzbogaceniem stron o kolejne archiwalne roczniki.

Ważne wydarzenia w działalności BN są rejestrowane i popularyzowane w formie wideorelacji z imprez i uroczystości oraz filmów. W 2018 roku powstał m.in. film *Polona/2miliony* promujący nową wersję POLONY, obrazy dokumentujące przebieg *Imienin Jana Kochanowskiego*, filmy z okazji 100-lecia niepodległości, a także produkcja *Wacław Seweryn Rzewuski: niezwykle dzieje polskiego magnata*.

Wybrane publikacje Biblioteki Narodowej wydane w 2018 roku

Przewodnik po zasobie Archiwum Instytutu Literackiego Kultura

Oprac. Maria Wrede

Przewodnik udostępnia dane umożliwiające orientację w strukturze i wartości Archiwum Instytutu, które zgromadziło dokumenty i prace publikowane przez Instytut do 2000 roku: kompletną dokumentację działalności, zbiór książek i dzieł sztuki, nagrania, filmy, fotografie i olbrzymią korespondencję Jerzego Giedroycia z autorami, intelektualistami, politykami świata zachodniego i dysydentami z krajów bloku komunistycznego. Publikacja jest źródłem informacji o dziejach i narastaniu materiałów, sposobach ich porządkowania i użytkowania. Jest także narzędziem mającym ułatwić poszukiwania w bazie danych *Inwentarz Archiwum ILK* (projekt realizowany w latach 2009–2015) przez informacje o oznaczeniach i układzie materiału. Przy opracowaniu materiałów z zasobu Archiwum przyjęto mieszaną metodę opisu, łączącą elementy opracowania archiwalnego i bibliotecznego.

Żydowskie druki ulotne w Warszawie 1918–1939. Katalog

Oprac. Barbara Łętocha, Aleksander Messer,
Izabela Jabłońska

Najnowszy katalog prezentujący judaika znajdujące się w zbiorach Zakładu Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Narodowej zaskakuje objętością i liczbą zreprodukowanych dokumentów. Wyjątkowy jest też temat historycznej analizy autorów pracy – Warszawa – miasto będące wówczas największym skupiskiem, a także najważniejszym ośrodkiem politycznym, gospodarczym i kulturalnym Żydów w Europie. Tu rozwijała się żydowska literatura, działały żydowskie drukarnie, teatry, otwierano szkoły i instytucje oświatowe, wydawano żydowską prasę.

Dwujęzyczna, polsko-angielska publikacja stanowi szczególną kontynuację ważnego cyklu książek wydanych przez Bibliotekę Narodową, poświęconych dokumentowaniu życia społeczności żydowskiej II Rzeczypospolitej.

Katalog nagrań dźwiękowych Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce

Oprac. Karolina Skalska

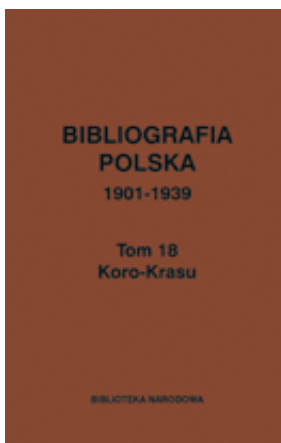
Katalog przedstawia zawartość kolekcji dźwiękowej jednej z największych polonijnych bibliotek – Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce. Proces dokumentacji zbioru nagrań tej placówki rozpoczął się w 2007 roku i objął nagrania muzyczne i rejestracje słowne różnych gatunków twórczości. Znalazły się tu utwory folklorystyczne, pieśni kościelne czy kolędy, deklamacje, scenki rodzajowe, nagrania radiowe z czasów II wojny światowej, w tym również meldunki polskich dowódców. Autorką całości opracowania jest Karolina Skalska, która uporządkowała wieloletnią pracę swoją i całego zespołu ekspertów nad kolekcją nagrań w Chicago. Najbardziej charakterystyczną grupą dokumentów dźwiękowych w prezentowanym katalogu są nagrania polki. Polka chicagowska stała się słynna i rozpoznawalna na całym świecie, łącząc wzorce z polskiej muzyki tradycyjnej z elementami country, jazzu i innymi brzmieniami typowymi dla amerykańskiej popkultury.

Katalog druków ulotnych z lat 1914–1918 w zbiorach Biblioteki Narodowej

Oprac. Zofia Głowicka, współpraca:
Agnieszka Alberska, Piotr Anczewski,
Izabela Jabłońska, Agnieszka Jurkowska

Katalog, wydany w ramach programu Niepodległa, zawiera 2588 opisów stanowiących bogatą i ciekawą kolekcję odezów, obwieszczeń, rozkazów, afiszy, zaproszeń, ulotek i jednodniówek z lat 1914–1918, znajdujących się w zbiorach Zakładu Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Narodowej w Warszawie. Są to w większości dokumenty wydane na terenach Rzeczypospolitej przedrozbiorowej, ale też druki z pozostałych obszarów krajów zaborczych, uzupełnione materiałami z Francji, Szwajcarii czy Stanów Zjednoczonych Ameryki. Kanwę pracy stanowią druki wydane zarówno przez okupacyjne władze cywilne i wojskowe, jak przez partie, organizacje i instytucje polskie, które wraz z końcem wojny zintensyfikowały swoją działalność. Dokumenty wydane przez okupantów to odezwy, ogłoszenia i nakazy regulujące wszelkie aspekty życia ludności cywilnej, ukazujące mechanizmy działania władz: od organizowania handlu (np. taryfy cen żywności), przez regulacje porządku publicznego (np. godziny policyjnej) po zasady wynajmowania mieszkań czy zakaz rozmawiania z żołnierzami. Liczne druki dotyczą rekwizycji różnych przedmiotów i produktów na potrzeby wojska, podatków, opłat od posiadanych towarów luksusowych, futer, a nawet psów. Są także ogłoszenia o wyrokach śmierci, listy gończe oraz regulacje funkcjonowania prostytutek. Druki ulotne w tamtych czasach stanowiły jedno z podstawowych źródeł informacji dla społeczeństwa, a jednocześnie narzędzie propagandy – powielane w wielu egzemplarzach docierały do przedstawicieli wszystkich klas, będąc swoistym internetem, radiem i telewizją tamtych czasów. Dokumenty te niosły ze sobą duży ładunek emocjonalny, który umożliwia też dzisiejszym czytelnikom zrozumienie i odczucie atmosfery tego ważnego okresu.

Bibliografia polska 1901–1939, t. 18 (Koro–Krasu)

Oprac. Małgorzata Barańska, Anna Bobrowicz,
Hanna Machnik

Osiemnasty tom Bibliografii polskiej 1901–1939 obejmuje hasła obejmujący literę Koro–Krasu i zawiera ponad 6,2 tysiąca pozycji. Bibliografia opracowywana jest przez Zakład Bibliografii Polskiej 1901–1939 w systemie MAK z zastosowaniem formatu MARC 21. Publikacja stanowi nieocenione źródło informacji o wszystkich działach piśmiennictwa rozwijających się w Polsce w latach 1901–1939 (także o publikacjach obcych uznanych za polonica zagraniczne).

Stan bibliotek w Polsce. Raport 2013 / Libraries in Poland. The 2012 Report

Oprac. Barbara Budyńska, Małgorzata Jezierska

Prezentowany rocznik – po raz drugi w rozszerzonym zakresie i nowym kształcie edytorskim – stanowi kontynuację serii raportów Biblioteki Narodowej dotyczących bibliotek w Polsce. Na treść periodyku składa się część analityczna (opisowa) oraz tabelaryczna i mapy wybranych wskaźników. Układ i zakres przedmiotowy analiz zawartych w publikacji został utrzymany, aby zachować ciągłość badań nad stanem, organizacją i potencjałem bibliotek w Polsce. Obok wprowadzenia do zagadnień dotyczących funkcjonowania bibliotek czytelnik znajdzie w raporcie omówienie, na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, stanu i potencjału bibliotek publicznych, naukowych, pedagogicznych, fachowych, fachowo-beletrystycznych, ośrodków INTE czy towarzystw naukowych. Publikację uzupełnia aneks zawierający formularz GUS K-03. *Sprawozdanie biblioteki za 2013 rok.*

Stan czytelnictwa w Polsce w 2017 roku

Oprac. Izabela Koryś, Jarosław Kopeć,
Zofia Zasacka, Roman Chymkowski

Raport o stanie czytelnictwa w 2017 roku prezentuje wyniki badań wśród czytelników należących do dwóch grup: ogólnopolskiej (3185 respondentów) i nauczycieli języka polskiego ze szkół ponadgimnazjalnych (323 respondentów). W reprezentatywnej grupie ogólnopolskiej poziom czytelnictwa wykazuje stabilizację nieco poniżej 40% – co przypomina wyniki badań z roku 2016. Najwięcej czytają nauczyciele-poloniści, mający także duży wpływ na stan czytelnictwa w innych grupach, jak wynika z analizy badań na próbie celowej. Badania przeprowadzono metodą CAPI i CAWI.

Wydanie 1. Publikacja nieodpłatna

Raport on-line do pobrania z ksiegarnia.bn.org.pl

Ruch Wydawniczy w Liczbach tom 64: 2016 periodyki

Oprac. Olga Dawidowicz-Chymkowska

„Ruch Wydawniczy w Liczbach. Periodyki” to publikacja, w której przedstawiamy dane statystyczne dotyczące tytułów periodyków opublikowanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w jednym roku kalendarzowym. W aktualnym wydaniu raportu uwzględniamy wszystkie gazety i czasopisma, których wydania z roku 2016 Biblioteka Narodowa otrzymała w formie papierowej nie później niż do końca maja 2017 roku. Tak jak dotychczas, wyjątek został zrobiony dla pism pojawiających się najrzadziej (głównie roczników). W ich przypadku uwzględniliśmy także numery otrzymane po terminie zamknięcia poprzedniej bazy wydania z roku 2015.

Raport on-line do pobrania z ksiegarnia.bn.org.pl

Ruch Wydawniczy w Liczbach tom 65: 2017 książki

Oprac. Olga Dawidowicz-Chymkowska

Tom 65 „Ruchu Wydawniczego w Liczbach. Książki” prezentuje dane dotyczące produkcji wydawniczej w roku 2017. Zostały w nim uwzględnione publikacje wydane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawę prezentowanych w roczniku obliczeń stanowią otrzymywane przez Bibliotekę Narodową egzemplarze obowiązkowe, czyli egzemplarze publikacji, które – zgodnie z obowiązującymi przepisami – wydawcy przekazują BN.

Raport on-line do pobrania z ksiegarnia.bn.org.pl

„Rocznik Biblioteki Narodowej”, tom 48

Najnowszy tom „Rocznika Biblioteki Narodowej” otwierają materiały poświęcone opracowaniu rzeczowemu zbiorów bibliotecznych. Kolejne artykuły omawiają kryteria gromadzenia poloników zagranicznych, historię kartoteki głównej Zakładu Bibliografii Polskiej Biblioteki Narodowej, opracowanie artykułów z gazet i tygodników polskich. Obszerne rozprawy dotyczą metod identyfikacji przedtrydenckich druków liturgicznych, odręcznej adiustacji unikatowego egzemplarza *Inwentarza praw polskich* Arnolfa Żeglickiego, księgozbioru lwowskiego Towarzystwa Ćwiczącej się Młodzieży w Literaturze Ojczyźnej z pierwszych lat XIX wieku, przekładów polskiej literatury pięknej w Hiszpanii w XIX wieku, a wreszcie publikacji Bractwa Przenajświętszej Bogurodzicy w Chełmnie na przełomie XIX i XX wieku. „Rocznik” zawiera również wspomnienie o Adelajdzie Romer-Wysockiej, która przekazała pod opiekę Bibliotece Narodowej archiwum niezwyklej rodziny Romerów z Antonosza koło Kowna, i prezentuje sylwetkę tej wyjątkowej osoby. Tom XLVIII „Rocznika Biblioteki Narodowej” liczy 404 strony i zawiera artykuły 22 autorów.

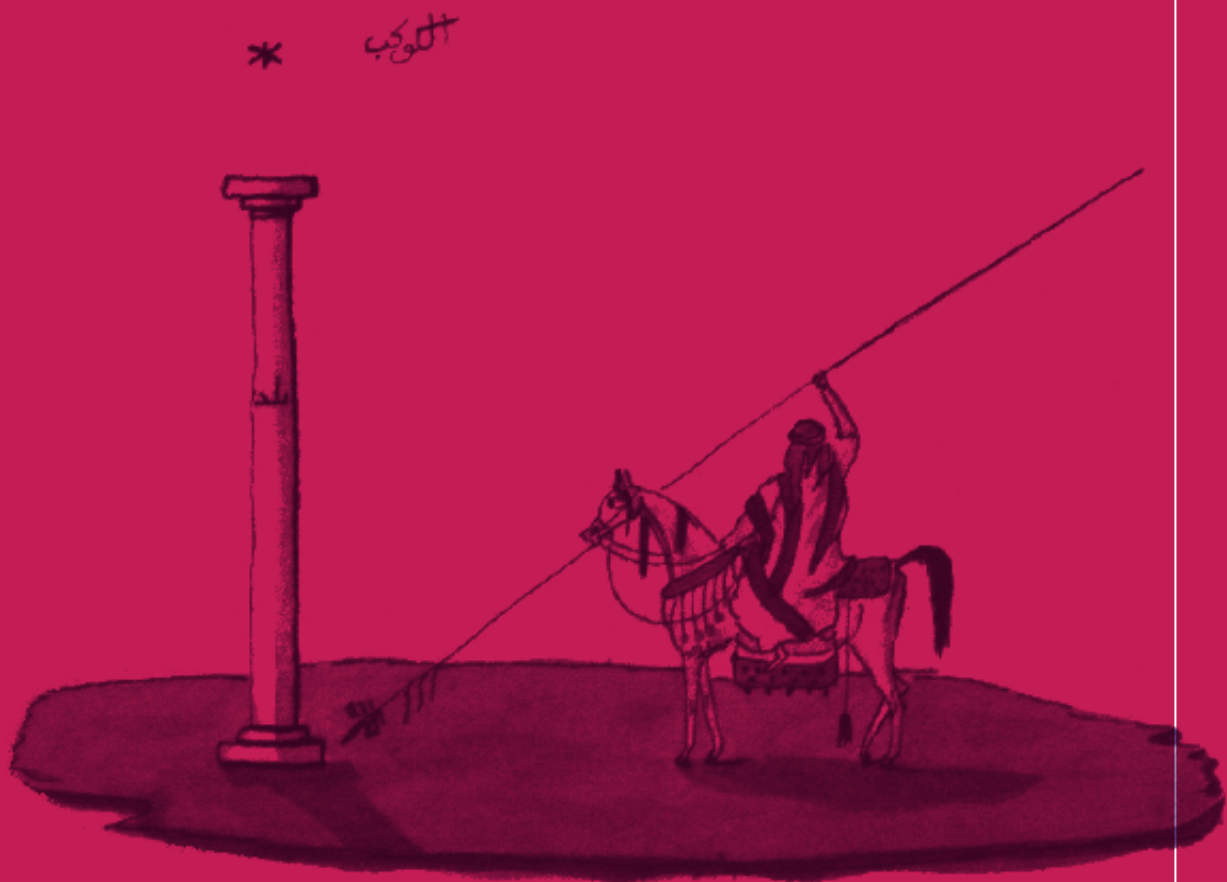
Czasopismo on-line do pobrania na stronie rocznik.bn.org.pl

„Notes Konserwatorski”, nr 19

Numer 19 specjalistycznego konserwatorskiego periodyku zdaje sprawę z nowych zadań i problemów, przed jakimi stają konserwatorzy, jak modernizacja wielkiego magazynowca BN lub wyjście konserwatorów poza środowiska naukowe ku organizacjom społecznym, a także historykom-amatorom, którzy mogą skorzystać z rad konserwatorów coraz częściej prowadzących szkolenia. W „Notesie Konserwatorskim” publikujemy również artykuły poświęcone szczegółowym zagadnieniom, mającym wielkie znaczenie dla dobrego zachowania zbiorów, jak problem oświetlenia obiektów podczas wystaw i sposobów zminimalizowania niszczącego działania światła. W części „Notesu” poświęconej pracom badawczym możemy zapoznać się z przykładami użycia nowoczesnych preparatów, takich jak Bookkeeper i Aquazol 500, oraz z analizą skuteczności dezynfekcji w koreańskim systemie BIO-MASTER. Obszernie został potraktowany temat przeglądów obiektów i prac konserwatorskich wykonywanych w związku z digitalizacją zbiorów bibliotecznych i muzealnych. Podstawowym zadaniem digitalizacji jest ochrona obiektów poprzez ich skanowanie lub fotografowanie, a w konsekwencji dostarczenie odbiorcom możliwie kompletnego i jak najlepszego zapisu cyfrowego. Mamy też okazję prześledzić konserwację japońskiego albumu fotograficznego (Krzysztof Dudek) oraz spojrzeć świeżym okiem na grafiki Napoleona Ordy (Zofia Maniakowska-Jazownik, Yulia Lisai). W tym numerze przedstawiamy też wspomnienie o Halinie Rosie, nauczycielce kilku pokoleń konserwatorów papieru.

Czasopismo on-line do pobrania na stronie notes.bn.org.pl

Zadania
zlecone przez
Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Biblioteka Narodowa na podstawie odpowiednich regulacji prawnych, pełni w obszarze kultury wiele funkcji mających charakter centralny.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z 19 marca 1998 r. Biblioteka Narodowa jest instytucją upoważnioną do prowadzenia centralnego wykazu bibliotek naukowych. W bazie BIBLIOS BN rejestrowane są wszystkie biblioteki wchodzące w skład ogólnopolskiej sieci bibliotecznej oraz biblioteki naukowe. Baza jest dostępna w sieci lokalnej oraz na stronie internetowej BN. W 2018 r. trwały prace nad modernizacją oprogramowania i aktualizacją informacji w bazie.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie wywozu zabytków za granicę, dyrektor Biblioteki Narodowej wydaje zezwolenia na wywóz za granicę materiałów bibliotecznych mających więcej niż 50 lat. Nowelizacja ustawy podniosła w czerwcu 2010 r. próg wartości jednostkowej zabytków, co zmniejszyło liczbę wniosków wpływających w tej sprawie do BN. W 2018 r. wydano 4 zezwolenia na wywóz materiałów bibliotecznych za granicę (w 2017 r. – 14).

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2008 r., Biblioteka Narodowa została upoważniona do uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów bibliotekarza i bibliotekarza-pracownika dokumentacji i informacji naukowej, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Biblioteka Narodowa pełni funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych. Do zadań Centrum Kompetencji należy wdrażanie zmian technologicznych dotyczących digitalizacji i przechowywania zasobów cyfrowych oraz koordynacja działań w zakresie gromadzenia i przechowywania tych zasobów. W roku 2018 w ramach Centrum Kompetencji rozwijane były m.in. standardy związane z prezentacją i udostępnianiem obiektów cyfrowych w sieci – wypracowane rozwiązania

wykorzystane są w serwisie POLONA. Prowadzone były prace na rzecz zwiększenia liczebności zasobów biblioteki cyfrowej i ich dostępności. Udzielano informacji instytucjom, które uzyskały finansowanie w ramach środków publicznych i są zobowiązane do przekazania do repozytorium BN kopii cyfrowych obiektów.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2018 roku CK BN zaangażowane było w realizację programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Kultura cyfrowa”, w ramach którego służy wsparciem beneficjentom programu oraz przechowuje długoterminowo w Repozytorium obiekty zdigitalizowane w ramach programu. Beneficjenci Programu otrzymują pomoc merytoryczną w realizacji swoich zadań poprzez konsultacje telefoniczne i mailowe. Centrum Kompetencji udzielało konsultacji w sprawach związanych głównie z kwestiami właściwego przygotowania materiałów cyfrowych do przekazania kopii wzorcowych przez beneficjentów programu MKiDN „Kultura cyfrowa”. Przyjęło również przekazane przez beneficjentów programu „Kultura cyfrowa” dyski z kopiami wzorcowymi, z których większość została wgrana w celu długoterminowego przechowywania danych BN.

W ramach współpracy między centrami kompetencji w Narodowej Książnicy odbyła się robocza wizyta pracowników Narodowego Archiwum Cyfrowego połączona ze zwiedzaniem stanowisk digitalizacyjnych oraz dyskusją na temat standardów digitalizacji.

W związku z zakończeniem naboru do edycji 2018 programu „Kultura cyfrowa” przygotowano i przekazano do MKiDN uaktualnione dokumenty opisujące wymagania techniczne przygotowania obiektów cyfrowych. Ponadto w ramach działania akredytowanego w Bibliotece Narodowej Centrum Kompetencji oraz ośrodka Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji IFLA Preservation and Conservation Centre przygotowano i rozesłano do niemal 200 respondentów krajowych ankietę dotyczącą stanu przechowywania obiektów cyfrowych w instytucjach bibliotecznych.

W 2018 r. kierownik Centrum Kompetencji i Ośrodka IFLA PAC Tomasz Gruszkowski brał udział w prowadzonej przez Centralę IFLA europejskiej dyskusji nad Global Vision – strategią działania, skierowanej na realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju Agendy 2030 ONZ. Ponadto T. Gruszkowski wygłosił referat *Miliony obiektów, miliony pikseli, miliony opisów* na konferencji Making Cultural Heritage Data Accessible and Reusable: Finding Best Practices zorganizowanej przez DARIAH-PL, DARIAH-DE i Muzeum Historii Polski oraz referat *Skaner jako czarna skrzynka, czyli wszystko co powinieneś wiedzieć, ale producent ci nie powie* na konferencji „Technologie treści” zorganizowanej przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie i serwis Digitalizacja.pl. Przedstawił również referat dotyczący nowych rozwiązań w Cyfrowej Bibliotece Narodowej POLONA na konferencji Bibliotheca Baltica w Rostocku oraz referat dotyczący projektu IFLA Global Vision na konferencji Bibliosfery w Jasnej na Słowacji.

Tomasz Gruszkowski i Dariusz Paradowski wzięli udział w Kongresie IFLA w Kuala Lumpur. Tomasz Gruszkowski przedstawił na Sesji Plakatowej prezentację dotyczącą stosowania standardów jakości w digitalizacji.

Dariusz Paradowski wygłosił na Sesji przygotowanej przez Sekcję Information Technology oraz Preservation and Conservation referat dotyczący stosowania bibliotek taśmowych w celu ograniczenia kosztów długoterminowego przechowywania obiektów cyfrowych.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 28 lutego 2011 r. w sprawie rozciągnięcia stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, dyrektor Biblioteki Narodowej jest organem upoważnionym do wydawania opinii, czy ruchomość – materiał biblioteczny – stanowi zabytek oraz do wskazania państwowej instytucji kultury, której materiał winien być przekazany.

Biblioteka Narodowa, na zlecenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kontynuowała w 2018 r. prowadzenie obsługi administracyjnej Krajowej Rady Bibliotecznej i Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

Krajowa Rada Biblioteczna (KRB)

Zgodnie z ustawą o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 lutego 2012 r., do zadań Krajowej Rady Bibliotecznej, której kadencja trwa pięć lat, należy: opiniowanie aktów prawnych dotyczących bibliotek, koordynowanie ogólnokrajowych przedsięwzięć bibliotecznych, stymulowanie rozwoju najważniejszych kierunków polskiego bibliotekarstwa, opiniowanie działań i inicjatyw istotnych dla rozwoju bibliotek oraz okresowa ocena działalności bibliotek i skuteczności polityki bibliotecznej. W skład Rady powoływani są przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: dyrektor Biblioteki Narodowej, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, czterej przedstawiciele bibliotek publicznych wskazani przez MKiDN, czterej przedstawiciele bibliotek szkolnych, pedagogicznych i naukowych wskazani przez Ministra Edukacji Narodowej, dwaj przedstawiciele środowisk naukowych wskazani przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz trzej przedstawiciele środowisk bibliotekarskich i twórczych. Przewodniczącym Krajowej Rady Bibliotecznej od 2009 r. jest dyrektor BN dr Tomasz Makowski.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powołał Krajową Radę Biblioteczną IV kadencji na okres 2014–2019 w następującym składzie:

- **dr Tomasz Makowski** – dyrektor Biblioteki Narodowej, przewodniczący KRd
- **Paweł Braun** – dyrektor Biblioteki Miejskiej w Łodzi, wcześniej dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Josepha Conrada Korzeniowskiego w Gdańsku, przedstawiciel MKiDN
- **Sylwia Czacharowska** – dyrektor Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie, przedstawiciel MEN
- **Jan Krajewski** – prezes Polskiego Związku Bibliotek
- **Alicja Kuduk** – nauczyciel bibliotekarz w II Liceum Ogólnokształcącym im. gen. Gustawa Orlicz-Dreszera w Chełmie, przedstawiciel MEN
- **dr hab. Emanuel Kulczycki** – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Filozofii, przedstawiciel MNiSW
- **prof. dr hab. Jan Malicki** – dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach (do 2018 r.)
- **Piotr Matywiecki** – przedstawiciel Stowarzyszenia Pisarzy Polskich
- **Agnieszka Miśkiewicz** – nauczyciel bibliotekarz w Zespole Szkół Społecznych nr 1 w Krakowie, przedstawiciel MEN
- **Jacek Nowiński** – dyrektor Biblioteki Elbląskiej, przedstawiciel MKiDN
- **Andrzej Ociepa** – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu, przedstawiciel MKiDN
- **prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk** – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej
- **doc. dr hab. Jacek Soszyński**, prof. UW – Instytut Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk, przedstawiciel MNiSW
- **Elżbieta Stefańczyk** – przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (do 2017 r.)
- **Irena Zalewska** – nauczyciel bibliotekarz w Zespole Szkół nr 1 w Stargardzie Szczecińskim, przedstawiciel MEN

W 2018 r. odbyło się sześć posiedzeń KRd. Głównym przedmiotem debat Rady było rozpatrywanie wniosków w sprawie łączenia bibliotek z innymi instytucjami kultury – rozpatrzono 18 wniosków i wydano 15 negatywnych i 3 pozytywne opinie. Krajowa Rada Biblioteczna dyskutowała też na swoich posiedzeniach o stanie czytelnictwa w Polsce w roku 2017 oraz o sytuacji bibliotek w Polsce, omawiała również temat oczekiwania środowiska bibliotekarskiego wobec absolwentów studiów informacja naukowa i bibliologia.

Rada do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego

Rada działa w oparciu o zapisy ustawy o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. oraz zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie Regulaminu Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Na podstawie § 11 ust. 2 tego zarządzenia obsługę techniczno-organizacyjną Rady zapewnia Biblioteka Narodowa. Zadaniem Rady jako organu opiniodawczo-doradczego dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest: opiniowanie wniosków organizatorów bibliotek o włączenie ich zbiorów do narodowego zasobu bibliotecznego oraz przedstawianie ministrowi propozycji dotyczących zatwierdzenia tych wniosków, opiniowanie systemu informacji o narodowym systemie bibliotecznym, opracowanie i przyjmowanie planów pracy dotyczących zasobu.

W roku 2018 odbyły się dwa posiedzenia Rady ds. NZB.

Na posiedzeniu w dniu 12 stycznia 2018 r. Rada przyjęła sprawozdanie z działalności za rok 2017 oraz ustaliła plan pracy na rok 2018. Ponadto przeprowadzono dyskusję na temat pomników piśmiennictwa polskiego poza granicami kraju. Na posiedzeniu w dniu 15 listopada Rada powołała dwa zespoły robocze ds. rozpatrzenia wniosków Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu i Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Ponadto Rada przeprowadziła dyskusję nad programem finansowania zbiorów zaliczanych do narodowego zasobu bibliotecznego.

W dniu 1 września 2016 r. prof. Piotr Gliński, wiceprezes Rady Ministrów, minister kultury i dziedzictwa narodowego powołał nowy skład Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego na kadencję 2016–2020. W Radzie zasiadają:

- **dr Tomasz Makowski** – dyrektor Biblioteki Narodowej, przewodniczący Rady
- **Mateusz Adamkowski** – dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- **dr Mariusz Dworsatschek** – wicedyrektor ds. bibliotecznych Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
- **dr Jan Kozłowski** – radca ministra w Departamencie Innowacji i Rozwoju, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (zmarł w maju 2018 r.)
- **prof. dr hab. Jan Malicki** – dyrektor Biblioteki Śląskiej (do 2018 r.)
- **dr Henryk Niestrój** – zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych (do 2019 r.)

- **prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk** – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, wiceprzewodniczący Rady

- **Roksana Tołwińska** – zastępca Dyrektora Departamentu Podręczników, Programów i Innowacji, Ministerstwo Edukacji Narodowej

- **Ewa Potrzebnicka** – pełnomocnik dyrektora Biblioteki Narodowej ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego, Biblioteka Narodowa

- **dr Zofia Tylewska-Ostrowska** – dyrektor Biblioteki Gdańskiej, Polska Akademia Nauk (do 2018 r.)

Priorytet 1 – „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych”

W dniu 6 października 2015 r. Rada Ministrów uchwaliła Program Wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016–2020”. Jego celem jest poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmocnienie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy. W ramach Programu zdefiniowany został Priorytet 1 – „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych”. Operatorem Priorytetu jest Biblioteka Narodowa. Od 2016 r. w strukturze BN funkcjonuje Zespół ds. Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 – „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych”, którym kieruje od 2013 r. Marzena Kowalczyk-Alberska. Priorytet 1 adresowany jest do bibliotek publicznych, które mogą ubiegać się o dofinansowanie na zakup nowości wydawniczych do swoich zbiorów. Został stworzony z myślą o wzmocnieniu aktywności czytelniczej w bibliotekach publicznych poprzez kreowanie wzrostu liczby czytelników tych bibliotek. Cel Priorytetu to wpływanie na atrakcyjność oferty bibliotek publicznych poprzez wzrost udziału nowości wydawniczych w ich zbiorach, zwiększenie dostępności książek, czasopism, multimediiów, wydawnictw nutowych i kartograficznych w bibliotekach publicznych.

W dniu 22 lutego 2018 r. prof. Piotr Gliński, minister kultury i dziedzictwa narodowego zatwierdził Regulamin Priorytetu 1 na rok 2018.

W 2018 r. w Programie udział wzięło 2509 bibliotek. Otrzymane środki finansowe z Programu (26 476 015,42 zł) oraz wkładu własnego bibliotek publicznych (50 009 944,36 zł) pozwoliły na wzbogacenie zbiorów tych instytucji o 3 435 331 jednostek inwentarzowych, w tym: 3 322 180 wol. to książki i 814 tytuły czasopism kulturalnych i społeczno-kulturalnych w 1 078 egzemplarzach.

Struktura
organizacyjna
Biblioteki
Narodowej

I. Dyrektor – dr Tomasz Makowski

Schemat organizacyjny Biblioteki Narodowej

(stan na dzień 31 grudnia 2018 r.)

Dyrektorowi Biblioteki Narodowej podlegają bezpośrednio:

- Główna Księgowa –
Beata Szczygieł
- Biuro Finansowo-Księgowe
(kierownik Bogumiła Bańska)
- Służba Ochrony (szef ochrony
Andrzej Bujanowicz)
- samodzielne stanowisko
pracy – audytor wewnętrzny BN
(Aneta Szymanek-Wołek
i Marcin Laskowski)
- samodzielne stanowisko pracy –
Doradca Dyrektora BN (-)
- samodzielne stanowisko pracy
ds. obronnych i zarządzania
kryzysowego (Sławomir Wilemski)
- samodzielne stanowisko pracy
do spraw zabezpieczeń technicz-
nych (Włodzimierz Cieślak)
- samodzielne stanowisko pracy –
Inspektor Ochrony Danych
(Marta Wojciechowska)
- samodzielne stanowisko pracy –
Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki
Narodowej do spraw Bezpieczeń-
stwa (Marcin Wojtaś)

II. Zastępca Dyrektora do spraw naukowych – dr Monika Mitera

• samodzielne stanowisko pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. ochrony informacji niejawnych (Maria Remisz)

• samodzielne stanowisko pracy – radca prawny (-)

• samodzielne stanowisko pracy – Sekretarz Dyrekcji (Julia Konopka-Żołnierczuk)

• Zespół zadaniowy do spraw zarządzania ryzykiem informacji niejawnych w Bibliotece Narodowej

Zastępcy Dyrektora do spraw naukowych podlegają bezpośrednio:

• Archiwum (kierownik Maria Remisz)

• Biuro Spraw Pracowniczych (kierownik Magdalena Sowier)

• Instytut Książki i Czytelnictwa (po. kierownika dr Tomasz Szwaciński)

• Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych (kierownik Bogdan Filip Zerek)

• Kancelaria (kierownik Marzena Sokołowska)

• Sekretariat (kierownik Julia Konopka-Żołnierczuk)

• Zakład Bibliografii Polskiej 1901–1939 (kierownik Joanna Podurgiel)

• Zakład Edukacji Bibliotekarskiej (kierownik Magdalena Rud)

• Zakład Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów (kierownik Hanna Wiejacz)

• Zakład Kontroli Zbiorów (kierownik Grażyna Federowicz)

• Zakład Magazynów Bibliotecznych (kierownik Beata Makowska)

• Zakład Rękopisów (kierownik Anna Romaniuk)

• Zakład Starych Druków (kierownik dr Bartłomiej Czarski)

• Zakład Zasobu Wymiennego (kierownik Małgorzata Kopciał)

• Zakład Zbiorów Bibliologicznych (kierownik dr Maciej Szablewski)

• Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych (kierownik Anna Iwanicka-Nijakowska)

• Zakład Zbiorów Ikonograficznych (kierownik Agata Pietrzak)

• Zakład Zbiorów Kartograficznych (z-ca kierownika Romualda Szura)

III. Zastępca Dyrektora – Mikołaj Baliszewski

- Zakład Zbiorów Muzycznych (kierownik Mariola Nałęcz)
- samodzielne stanowisko pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw zakupów i darów materiałów bibliotecznych (Julia Konopka-Żołnierczuk)
- samodzielne stanowisko pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca Dyrektora do spraw naukowych sprawuje nadzór nad:

- samodzielnym stanowiskiem pracy ds. BHP (Jolanta Chrzęścik i Mariusz Klimkiewicz)
- samodzielnym stanowiskiem pracy ds. kontroli wewnętrznej (Alfred Kabata)
- samodzielnym stanowiskiem pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego (Ewa Potrzebicka)

Zastępcy Dyrektora – Mikołajowi Baliszewskiemu podlegają bezpośrednio:

- Instytut Bibliograficzny (kierownik Zofia Żurawińska)
- Zakład Udostępniania Zbiorów (kierownik Marta Wojciechowska)
- Zakład Czasopism (kierownik Krzysztof Alberski)
- Zakład Dokumentów Życia Społecznego (kierownik Agnieszka Alberska)
- Zakład Katalogowania Dziedziny (kierownik Joanna Cieloch-Niewiadomska)
- samodzielne stanowisko pracy – Bibliotekarz Systemowy (Witold Wysota)
- samodzielne stanowisko pracy do spraw statystyki wydawnictw (dr Olga Dawidowicz-Chymkowska)
- Zespół do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” (po. kierownika Marcin Kosz)
- Zespół Zadaniowy „Korpus Publikacji Polskich” (-)

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca Dyrektora – Mikołaj Baliszewski sprawuje nadzór nad:

- samodzielnym stanowiskiem pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Katalogowania (Zofia Żurawińska)

IV. Zastępca Dyrektora – Dominik Cieszkowski

Zastępcy Dyrektora – Dominikowi Cieszkowskiemu
podlegają bezpośrednio:

- Biuro Komunikacji i Promocji
(kierownik Liliana Skoczylas)

- Zakład Technologii Informatycznych
(kierownik Anna Surma)

- Zakład Zbiorów Cyfrowych
(kierownik Martyna Marcinkowska)

- Zakład Wypożyczenia
Krajowego i Zagranicznego
(kierownik Dorota Fortuna)

- samodzielne stanowisko pracy
do spraw znormalizowanych
numerów wydawnictw ISBN
i ISMN (Katarzyna Nakonieczna)

- samodzielne stanowisko
pracy – Koordynator Programu
do spraw projektów współfinan-
sowanych w ramach POPC
(Piotr Skajewski)

- Zespół zadaniowy do spraw
bezpieczeństwa informacji

- Zespół Zadaniowy do spraw
znormalizowanych numerów
wydawnictw ISBN i ISMN (kierow-
nik Katarzyna Nakonieczna)

- Zespół zadaniowy „Zespół
Projektowy do realizacji projek-
tu e-usługa OMNIS” (kierownik
Milena Drabińska)

- Zespół zadaniowy „Zespół Pro-
jektowy do realizacji Projektu
Patrimonium – digitalizacja
i udostępnienie polskiego dzie-
dzictwa narodowego ze zbiorów
Biblioteki Narodowej oraz Biblio-
teki Jagiellońskiej” (kierownik
Martyna Marcinkowska)

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej
zastępca Dyrektora – Dominik Cieszkowski sprawuje nadzór nad:

- samodzielnym stanowiskiem pracy – Pełnomocnik
Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Rozwoju (-)

V. Zastępca Dyrektora – Grażyna Spiechowicz- -Kristensen

Zastępcy Dyrektora – Grażynie Spiechowicz-Kristensen podlegają bezpośrednio:

- Biuro Planowania i Zamówień Publicznych (kierownik Sławomir Majcher)
- Zakład Administracyjno-Gospodarczy (kierownik Katarzyna Ostenda)
- Zakład Inwestycji i Remontów (kierownik Artur Galiński)
- samodzielne stanowisko pracy ds. ochrony przeciwpożarowej (Łukasz Podolec, Henryk Łoza)
- Zespół Zadaniowy Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji planowanego projektu pn.: „Konserwacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku”
- Zespół Zadaniowy – Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji projektu pn.: „Modernizacja czytelń i przestrzeni publicznych Biblioteki Narodowej”
- Zespół Zadaniowy – Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji projektu pn.: „Modernizacja energetyczna w budynkach „A” Biblioteki Narodowej przy al. Niepodległości 213 w Warszawie
- Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca Dyrektora Grażyna Spiechowicz-Kristensen sprawuje nadzór nad rozdziałem i wykorzystaniem pomieszczeń Biblioteki Narodowej oraz działalnością gospodarczą BN

Pracownicy Biblioteki Narodowej

(stan na dzień 31 grudnia 2018 r.)

- Liczba etatów ogółem – 817,9
- Liczba pracowników ogółem – 853 osoby
- Kadra zarządzająca – 6 osób
- Pracownicy merytoryczni – 621 osób
- Pracownicy administracyjni – 106 osób
- Pracownicy techniczni i obsługi – 120 osób
- Pracownicy ze stopniem naukowym – 40 osób
- Pracownicy z wyższym wykształceniem – 537 osób

Zarządzenia dyrektora Biblioteki Narodowej wydane w 2018 roku

• **Zarządzenie nr 1/2018** z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zespołu projektowego do realizacji Projektu e-usługa OMNIS

• **Zarządzenie nr 2/2018** z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zakładu Starych Druków

• **Zarządzenie nr 3/2018** z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zakładu Magazynów Bibliotecznych

• **Zarządzenie nr 4/2018** z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zakładu Zasobu Wymennego

• **Zarządzenie nr 5/2018** z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku ruchomego, niebędącego sprzętem komputerowym

• **Zarządzenie nr 6/2018** z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie wyznaczenia w Bibliotece Narodowej dnia wolnego od pracy w związku ze świętem przypadającym w sobotę w roku 2018

- Zarządzenie nr 7/2018 z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

- Zarządzenie nr 8/2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zadaniowego – Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego dla projektu pn.: „Modernizacja energetyczna Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) przy Placu Krasińskich 3/5 w Warszawie” [...]

- Zarządzenie nr 9/2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych na potrzeby Projektu pn.: „Modernizacja energetyczna Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) przy Placu Krasińskich 3/5 w Warszawie” [...]

- Zarządzenie nr 10/2018 z dnia 16 stycznia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Analityka IT

- Zarządzenie nr 11/2018 z dnia 16 stycznia 2018 r. uchylające zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu udostępniania wolnych powierzchni w Bibliotece Narodowej

- Zarządzenie nr 12/2018 z dnia 17 stycznia 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Administratora Bezpieczeństwa Informacji

- Zarządzenie nr 13/2018 z dnia 22 stycznia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty, testera oprogramowania

- Zarządzenie nr 14/2018 z dnia 7 lutego 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza/starszego kustosa w Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej, w Instytucie Bibliograficznym

- Zarządzenie nr 15/2018 z dnia 12 lutego 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalista/główny specjalista w Biurze Spraw Pracowniczych

- Zarządzenie nr 16/2018 z dnia 12 lutego 2018 roku zmieniające skład jury Nagrody Literackiej imienia Marka Nowakowskiego

- Zarządzenie nr 17/2018 z dnia 19 lutego 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszy wartownik-konwojent w Służbie Ochrony

- Zarządzenie nr 18/2018 z dnia 20 lutego 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty ds. finansowych

- Zarządzenie nr 19/2018 z dnia 22 lutego 2018 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

- Zarządzenie nr 20/2018 z dnia 1 marca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalista w Pracowni Rozwoju Polony (Zakład Zbiorów Cyfrowych BN)

- Zarządzenie nr 21/2018 z dnia 1 marca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Głównego Specjalisty ds. Promocji i informacji w Zespole projektowym do realizacji Projektu e-usługa OMNIS

- Zarządzenie nr 22/2018 z dnia 1 marca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Zastępcy Kierownika w Zakładzie Starych Druków Biblioteki Narodowej (1 stanowisko)

- Zarządzenie nr 23/2018 z dnia 1 marca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty w Pracowni Praw Autorskich Zakładu Zbiorów Cyfrowych

- Zarządzenie nr 24/2018 z dnia 1 marca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego specjalisty w Pracowni Praw Autorskich Zakładu Zbiorów Cyfrowych

- Zarządzenie nr 25/2018 z dnia 8 marca 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Rady naukowej Katalogu poloników XVI wieku Biblioteki Narodowej

- Zarządzenie nr 26/2018 z dnia 8 marca 2018 r. w sprawie ogłoszenia składu Komisji Socjalnej

- Zarządzenie nr 27/2018 z dnia 19 marca 2018 r. w sprawie kontroli prawidłowości wykonywania przez biblioteki publiczne zadań określonych w umowach dotyczących dofinansowania realizowanych w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 listopada 2017 r. w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych

- Zarządzenie nr 28/2018 z dnia 21 marca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Zasobu Wymiennego Biblioteki Narodowej

- Zarządzenie nr 29/2018 z dnia 21 marca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty/starszego specjalisty ds. bhp

- Zarządzenie nr 3/2018 z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zakładu Magazynów Bibliotecznych

- Zarządzenie nr 30/2018 z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Kierownika Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej

- Zarządzenie nr 31/2018 z dnia 23 marca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od starszego bibliotekarza do starszego kustosa do redakcji katalogu poloników XVII wieku w Zakładzie Starych Druków Biblioteki Narodowej (1 stanowisko)

- Zarządzenie nr 32/2018 z dnia 23 marca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od młodszego bibliotekarza do starszego kustosa w Zakładzie Starych Druków Biblioteki Narodowej (1 stanowisko)

- Zarządzenie nr 33/2018 z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji kancelaryjnej dla Biblioteki Narodowej, Jednolitego rzeczowego wykazu akt dla Biblioteki Narodowej oraz Instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania Archiwum w Bibliotece Narodowej

- Zarządzenie nr 34/2018 z dnia 29 marca 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej oraz wprowadzenia „Regulaminu określającego zasady działania Kolegium Biblioteki Narodowej”

- Zarządzenie nr 35/2018 z dnia 30 marca 2018 r. w sprawie aktualizacji planu ochrony zbiorów Biblioteki Narodowej zaliczanych do narodowego zasobu bibliotecznego

- Zarządzenie nr 36/2018 z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu prawa

- Zarządzenie nr 37/2018 z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu socjologii

- Zarządzenie nr 38/2018 z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko zastępcy kierownika w Zakładzie Udostępniania Zbiorów

- Zarządzenie nr 39/2018 z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu wojskowości

- Zarządzenie nr 40/2018 z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu językoznawstwa

- **Zarządzenie nr 41/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu kulturoznawstwa

- **Zarządzenie nr 42/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu archeologii

- **Zarządzenie nr 43/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu architektury i urbanistyki

- **Zarządzenie nr 44/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu medycyny

- **Zarządzenie nr 45/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu pedagogiki

- **Zarządzenie nr 46/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu politologii

- **Zarządzenie nr 47/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu biochemii

- **Zarządzenie nr 48/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu ekonomii

- **Zarządzenie nr 49/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu etnologii

- **Zarządzenie nr 50/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu literaturoznawstwa

- **Zarządzenie nr 51/2018** z dnia 11 kwietnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu materiałoznawstwa

- **Zarządzenie nr 52/2018** z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie powołania Komisji do spraw analizy funkcjonowania Biblioteki Narodowej w świetle obowiązków wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

- **Zarządzenie nr 53/2018** z dnia 20 kwietnia 2018 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

- **Zarządzenie nr 54/2018** z dnia 27 kwietnia 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Udoścępniania Zbiorów

- **Zarządzenie nr 55/2018** z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia harmonogramu przekazywania do Archiwum akt spraw zakończonych za rok 2015

- **Zarządzenie nr 56/2018** z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu Zespołu Zadaniowego „Zespół ds. rekomendacji bibliotek do implementacji zintegrowanego systemu zarządzania zasobami w ramach Projektu e-usługa OMNIS”

- **Zarządzenie nr 57/2018** z 8 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian w „Polityce rachunkowości w Bibliotece Narodowej”

- **Zarządzenie nr 58/2018** z dnia 9 maja 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zakładu Zbiorów Kartograficznych

- **Zarządzenie nr 59/2018** z dnia 17 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

- **Zarządzenie nr 60/2018** z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty ds. finansowych

- **Zarządzenie nr 61/2018** z dnia 18 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji do spraw analizy funkcjonowania Biblioteki Narodowej w świetle obowiązków wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

- **Zarządzenie nr 62/2018** z dnia 23 maja 2018 r. w sprawie powołania Komisji do przeprowadzenia kontroli okresowej stanu ochrony informacji niejawnych

- **Zarządzenie nr 63/2018** z dnia 25 maja 2018 r. zmieniające Regulamin korzystania z Biblioteki Narodowej

- **Zarządzenie nr 64/2018** z dnia 1 czerwca 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia w Bibliotece Narodowej instrukcji dotyczących ochrony danych osobowych

- **Zarządzenie nr 65/2018** z dnia 12 czerwca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Kartograficznych

- **Zarządzenie nr 66/2018** z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Kierownika Zakładu Zasobu Wymiennego Biblioteki Narodowej

- **Zarządzenie nr 67/2018** z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku ruchomego, będącego sprzętem komputerowym

- **Zarządzenie nr 68/2018** z dnia 15 czerwca 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu Zespołu Zadaniowego „Zespół ds. rekomendacji bibliotek do implementacji zintegrowanego systemu zarządzania zasobami w ramach Projektu e-usługa OMNIS”

- **Zarządzenie nr 69/2018** z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu zamówień publicznych, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych

- **Zarządzenie nr 70/2018** z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu zamówień publicznych w Bibliotece Narodowej, do których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych

- **Zarządzenie nr 71/2018** z dnia 20 czerwca 2018 r. zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej

- **Zarządzenie nr 72/2018** z dnia 21 czerwca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Zbiorów Kartograficznych

- **Zarządzenie nr 73/2018** z dnia 28 czerwca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty w Pracowni Rozwoju Polony (Zakład Zbiorów Cyfrowych BN)

- **Zarządzenie nr 74/2018** z dnia 29 czerwca 2018 zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu Zespołu Zadaniowego „Zespół ds. rekomendacji bibliotek do implementacji zintegrowanego systemu zarządzania zasobami w ramach Projektu e-usługa OMNIS”

• **Zarządzenie nr 75/2018** z dnia 2 lipca 2018 w sprawie wprowadzenia Planu Działania w Sytuacji Zagrożenia dla Biblioteki Narodowej

• **Zarządzenie nr 76/2018** z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Kierownika Pracowni Reprografii i Digitalizacji w Zakładzie Zbiorów Cyfrowych Biblioteki Narodowej

• **Zarządzenie nr 77/2018** z dnia 30 lipca 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika – konwojenta w Służbie Ochrony

• **Zarządzenie nr 78/2018** z dnia 1 sierpnia 2018 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

• **Zarządzenie nr 79/2018** z dnia 1 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Administracyjno-Gospodarczego

• **Zarządzenie nr 8/2018** z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zadaniowego – Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego dla projektu pn.: „Modernizacja energetyczna Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) przy Placu Krasińskich 3/5 w Warszawie” [...]

• **Zarządzenie nr 80/2018** z dnia 10 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Użytkownika Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia

• **Zarządzenie nr 81/2018** z dnia 10 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia

• **Zarządzenie nr 82/2018** z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z Biblioteki Narodowej

• **Zarządzenie nr 83/2018** z dnia 4 września 2018 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

• **Zarządzenie nr 84/2018** z dnia 4 września 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Rozwoju

• **Zarządzenie nr 85/2018** z dnia 4 września 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu Zespołu Zadaniowego do spraw bezpieczeństwa informacji

• **Zarządzenie nr 86/2018** z dnia 6 września 2018 r. w sprawie nadania symboli komórkom organizacyjnym Biblioteki Narodowej

• **Zarządzenie nr 87/2018** z dnia 10 września 2018 r. zmieniające Regulamin przekazywania stanowisk kierowniczych w Bibliotece Narodowej

• **Zarządzenie nr 88/2018** z dnia 10 września 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Kierownika Zakładu Kontroli Zbiorów Biblioteki Narodowej

• **Zarządzenie nr 89/2018** z dnia 11 września 2018 r. w sprawie powołania Rady Naukowej „Polish Libraries”

• **Zarządzenie nr 90/2018** z dnia 12 września 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

• **Zarządzenie nr 91/2018** z dnia 14 września 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia strefy ograniczonego dostępu w budynkach „A” w gmachu głównym Biblioteki Narodowej na poziomie niskiego parteru (P-1) w przestrzeni ruchu transportera

• **Zarządzenie nr 92/2018** z dnia 14 września 2018 r. w sprawie zawieszenia stosowania zarządzenia w sprawie ustanowienia strefy ograniczonego dostępu w budynkach „A” w gmachu głównym Biblioteki Narodowej na poziomie niskiego parteru (P-1) w przestrzeni ruchu transportera

- **Zarządzenie nr 93/2018** z dnia 17 września 2018 r. zmieniające załącznik do zarządzenia w sprawie wprowadzenia Regulaminu zamówień publicznych, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych

- **Zarządzenie nr 94/2018** z dnia 17 września 2018 r. zmieniające załącznik do zarządzenia w sprawie wprowadzenia Regulaminu zamówień publicznych w Bibliotece Narodowej, do których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych

- **Zarządzenie nr 95/2018** z dnia 19 września 2018 r. w sprawie ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Inspektor Ochrony Danych Osobowych

- **Zarządzenie nr 96/2018** z dnia 20 września 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Kierownika Zakładu Katalogowania Dziedziny

- **Zarządzenie nr 97/2018** z dnia 20 września 2018 r. w sprawie wyposażenia w umundurowanie pracowników Służby Ochrony Biblioteki Narodowej

- **Zarządzenie nr 98/2018** z dnia 25.09.2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zabezpieczenia materiałów bibliotecznych o szczególnej wartości zabytkowej ze zbiorów Biblioteki Narodowej.

- **Zarządzenie nr 99/2018** z dnia 25 września 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania nadzoru nad Zespołem Zadaniowym ds. bezpieczeństwa informacji

- **Zarządzenie nr 100/2018** z dnia 25 września 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania nadzoru nad Zakładem Kontroli Zbiorów

- **Zarządzenie nr 101/2018** z dnia 25 września 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania nadzoru nad Samodzielnym Stanowiskiem Pracy ds. znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN i ISMN oraz Zespołem Zadaniowym ds. znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN i ISMN

- **Zarządzenie nr 102/2018** z dnia 26 września 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszy wartownik-konwojent w Służbie Ochrony

- **Zarządzenie nr 103/2018** z dnia 8 października 2018 r. w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej komisji inwentaryzacyjnej

- **Zarządzenie nr 104/2018** z dnia 8 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza / kustosza w Zakładzie Katalogowania Dziedziny do katalogowania poloników zagranicznych

- **Zarządzenie nr 105/2018** z dnia 8 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza /starszego kustosza do katalogowania książek z zakresu książek dla dzieci i młodzieży

- **Zarządzenie nr 106/2018** z dnia 8 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza /starszego kustosza do katalogowania książek z zakresu historii sztuki

- **Zarządzenie nr 107/2018** z dnia 8 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza /starszego kustosza do katalogowania książek z zakresu ekonomii

- **Zarządzenie nr 108/2018** z dnia 8 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza /starszego kustosza do katalogowania książek z zakresu nauk technicznych

- **Zarządzenie nr 109/2018** z dnia 8 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza /starszego kustosza do katalogowania książek z zakresu filozofii

- **Zarządzenie nr 110/2018** z dnia 8 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza /starszego kustosza do katalogowania książek z zakresu chemii

- Zarządzenie nr 111/2018 z dnia 8 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza /starszego kustosa do katalogowania książek z zakresu psychologii

- Zarządzenie nr 112/2018 z dnia 9 października 2018 r. w sprawie udziału Biblioteki Narodowej w Działowym Ćwiczeniu Obronnym „DZIEDZICTWO 2018”

- Zarządzenie nr 113/2018 z dnia 9 października 2018 r. w sprawie powołania Grupy Operacyjnej na potrzeby udziału Biblioteki Narodowej w Działowym Ćwiczeniu Obronnym „DZIEDZICTWO 2018”

- Zarządzenie nr 114/2018 z dnia 10 października 2018 r. w sprawie wprowadzenia w Bibliotece Narodowej trzeciego stopnia alarmowego (CHARLIE) oraz trzeciego stopnia alarmowego CRP (CHARLIE CRP) i podjęcia realizacji przedsięwzięć wykonywanych w ramach poszczególnych stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP

- Zarządzenie nr 115/2018 z dnia 10 października 2018 r. w sprawie wprowadzenia w Bibliotece Narodowej stanu gotowości obronnej państwa czasu kryzysu i uruchomienia realizacji zadań operacyjnych oraz działania stałego dyżuru

- Zarządzenie nr 116/2018 z dnia 11 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych/

- Zarządzenie nr 117/2018 z dnia 11 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Czytelni Rękopisów i Starodruków w Zakładzie Udostępniania Zbiorów

- Zarządzenie nr 118/2018 z dnia 11 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Kierownika Pracowni Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych w Instytucie Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych Biblioteki Narodowej

- Zarządzenie nr 119/2018 z dnia 11 października 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika – konwojenta w Służbie Ochrony

- Zarządzenie nr 120/2018 z dnia 22 października 2018 r. w sprawie nagród pieniężnych za rok 2017

- Zarządzenie nr 121/2018 z dnia 26 października 2018 r. zmieniające Regulamin działania Komisji Ubytków Materiałów Bibliotecznych

- Zarządzenie nr 122/2018 z dnia 26 października 2018 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

- Zarządzenie nr 123/2018 z dnia 26 października 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania nadzoru nad Zakładem Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego

- Zarządzenie nr 124/2018 z dnia 26 października 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania nadzoru nad Zespołem do spraw Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”, Priorytet 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych

- Zarządzenie nr 125/2018 z dnia 26 października 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania nadzoru nad Archiwum, Instytutem Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, Kancelarią, Zakładem Edukacji Bibliotekarskiej, Zakładem Magazynów Bibliotecznych oraz Zakładem Zasobu Wymiennego

- Zarządzenie nr 126/2018 z dnia 26 października 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania nadzoru nad Skarbcem oraz Komisją Opieki nad Skarbcem

- **Zarządzenie nr 127/2018** z dnia 30 października 2018 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Tester systemów informatycznych

- **Zarządzenie nr 128/2018** z dnia 2 listopada 2018 w sprawie powołania komisji do wyłonienia wykonawcy usługi pn. „Ilościowe badanie czytelnictwa metodą CAPI (Computer Assisted Personal Interview) na ogólnopolskiej próbie reprezentatywnej obywateli Polski w wieku 15 lat i więcej o liczebności minimum 2000 respondentów i metodą CAWI (Computer Assisted Web Interview) na próbie celowej czytelników książek będących obywatelami Polski w wieku 15 lat i więcej o liczebności minimum 1000 respondentów”

- **Zarządzenie nr 129/2018** z dnia 5 listopada 2018 w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania nadzoru nad sprawami związanymi ze współpracą Biblioteki Narodowej z zagranicą

- **Zarządzenie nr 130/2018** z dnia 9 listopada 2018 w sprawie wprowadzenia strefy ruchu na terenie Biblioteki Narodowej przy al. Niepodległości 213

- **Zarządzenie nr 131/2018** z dnia 19 listopada 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego specjalisty w Pracowni Praw Autorskich

- **Zarządzenie nr 132/2018** z dnia 22 listopada 2018 w sprawie powołania komisji w celu przeprowadzenia wyboru oferty na „usługi medyczne na potrzeby Biblioteki Narodowej w zakresie badań medycyny pracy”

- **Zarządzenie nr 133/2018** z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Kierownika Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych

- **Zarządzenie nr 134/2018** z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania samodzielnego stanowiska pracy do spraw obronnych i zarządzania kryzysowego

- **Zarządzenie nr 135/2018** z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

- **Zarządzenie nr 136/2018** z dnia 29 listopada 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Katalogowania

- **Zarządzenie nr 137/2018** z dnia 29 listopada 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Instytutu Bibliograficznego

- **Zarządzenie nr 138/2018** z dnia 4 grudnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty do spraw rozliczeń projektów UE

- **Zarządzenie nr 139/2018** z dnia 4 grudnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta/asystentki kierownika Projektu

- **Zarządzenie nr 140/2018** z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

- **Zarządzenie nr 141/2018** z dnia 7 grudnia 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy – Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw narodowego zasobu bibliotecznego

- **Zarządzenie nr 142/2018** z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Kierownika Zakładu Starych Druków

- **Zarządzenie nr 143/2018** z dnia 7 grudnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych

- Zarządzenie nr 144/2018 z dnia 7 grudnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu religioznawstwa

- Zarządzenie nr 145/2018 z dnia 7 grudnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego/starszego bibliotekarza do katalogowania książek z zakresu historii

- Zarządzenie nr 146/2018 z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Zakładzie Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych

- Zarządzenie nr 147/2018 z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Zakładzie Zbiorów Cyfrowych

- Zarządzenie nr 148/2018 z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia norm wyposażenia pracowników w środki higieny osobistej

- Zarządzenie nr 149/2018 z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej

- Zarządzenie nr 150/2018 z dnia 14 grudnia 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie realizacji kontroli zarządczej w Bibliotece Narodowej

- Zarządzenie nr 151/2018 z dnia 14 grudnia 2018 r. zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

- Zarządzenie nr 152/2018 z dnia 17 grudnia 2018 w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Katalogowania Dziedziny

- Zarządzenie nr 153/2018 z dnia 21 grudnia 2018 w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z Biblioteki Narodowej

- Zarządzenie nr 154/2018 z dnia 21 grudnia 2018 zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z Internetu i zasobów cyfrowych w siedzibie Biblioteki Narodowej

- Zarządzenie nr 155/2018 z dnia 24 grudnia 2018 w sprawie wprowadzenia jednolitych zasad gromadzenia zbiorów

- Zarządzenie nr 156/2018 z dnia 24 grudnia 2018 w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania ze środków transportu do celów służbowych w Bibliotece Narodowej

- Zarządzenie nr 157/2018 z dnia 24 grudnia 2018 w sprawie podnoszenia kwalifikacji zawodowych w Bibliotece Narodowej

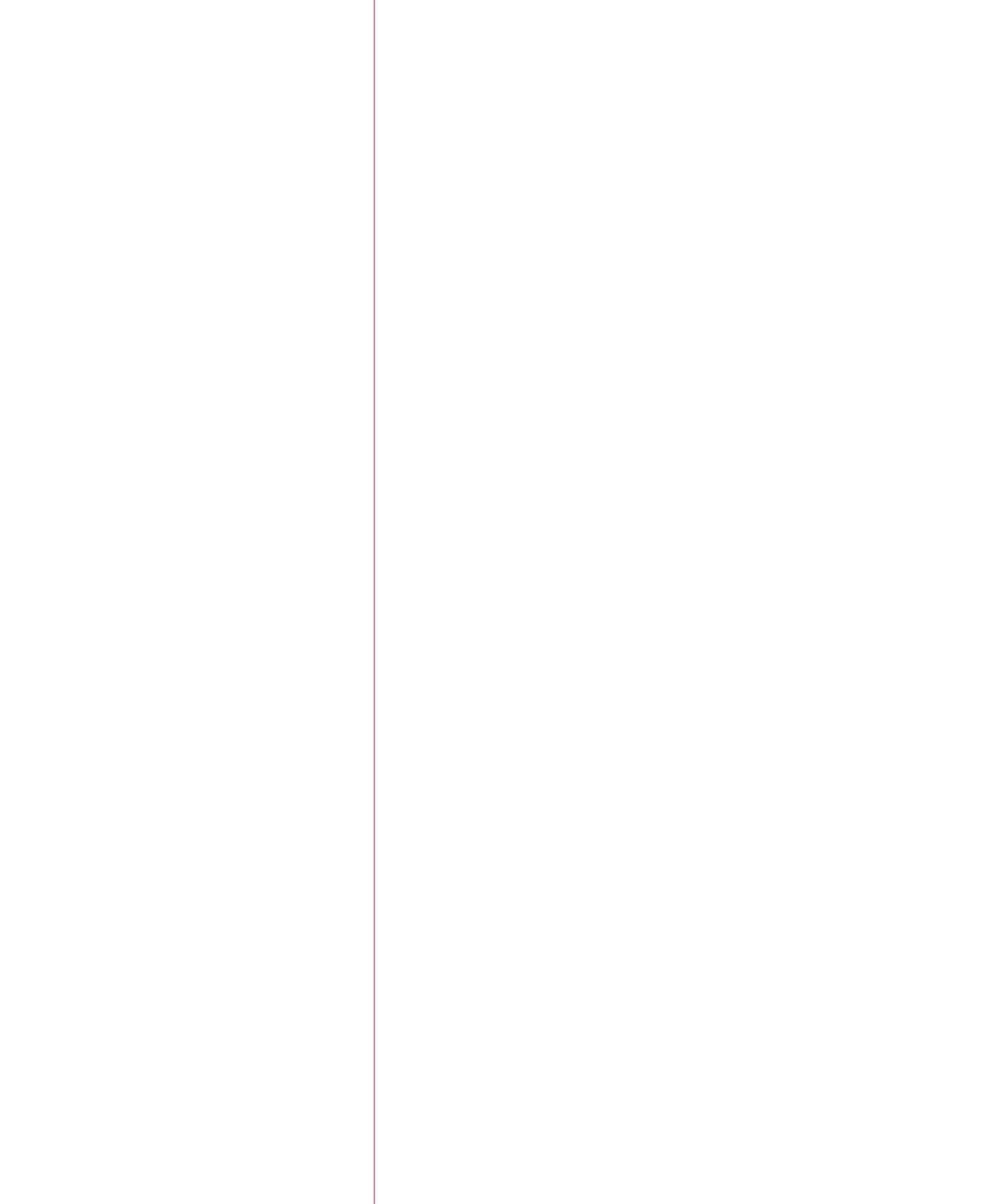
- Zarządzenie nr 158/2018 z dnia 27 grudnia 2018 zmieniające Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Biblioteki Narodowej

- Zarządzenie nr 159/2018 z dnia 28 grudnia 2018 w sprawie powołania Rady Naukowej „Rocznika Biblioteki Narodowej”

- Zarządzenie nr 160/2018 z dnia 28 grudnia 2018 zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

- Zarządzenie nr 161/2018 z dnia 28 grudnia 2018 zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko Tester systemów informatycznych

- Zarządzenie nr 162/2018 z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie podziału etatów na poszczególne komórki organizacyjne w Bibliotece Narodowej

Biblioteka Narodowa
Al. Niepodległości 213
02-086 Warszawa

www.bn.org.pl

Opracowanie
Małgorzata Kozłowska

Projekt graficzny i skład
Grupa PROJEKTOR

Fotografie
Danuta Matloch (MKiDN), Grzegorz Mazurowski,
Maciej Sikorski, Liliana Skoczylas

W projekcie szaty graficznej publikacji wykorzystano motywy z rękopisu Wacława Seweryna Rzewuskiego *O koniach wschodnich i wywodzących się z ras orientalnych*. Biblioteka Narodowa we współpracy z Qatar Museums zrealizowała plan naukowej edycji dzieła Rzewuskiego.

Copyright © Biblioteka Narodowa, Warszawa 2018

ISBN 978-83-7009-799-8

ISSN 0137-2734

Kroje pisma
Lapture, Aktiv Grotesk

Materiały
Munken Lynx 120 g/m² | Rives Design Natural White 250 g/m²

Druk i oprawa
ARTIS Poligrafia s.c., Toruń

ISBN 978-83-7009-799-8

9 788370 097998